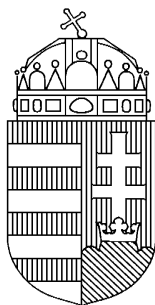

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2002. február 15.,
péntek

21. szám

Ára: 1820,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

3/2002. (II. 15.) EüM—KöM e. r.	Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM—KöM együttes rendelet módosításáról	1062
4/2002. (II. 15.) GM r.	A háztartási fényforrások energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról	1062
5/2002. (II. 15.) GM r.	A háztartási villamos hűtőszekrényekre, fagyasztószekrényekre és ezek kombinációira vonatkozó energia-hatásfok követelményekről és megfelelésük tanúsításáról	1067
6/2002. (II. 15.) GM r.	A háztartási kombinált mosó-szárítógépek energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról	1071
7/2002. (II. 15.) GM r.	A háztartási mosogatógépek energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról	1076
8/2002. (II. 15.) HM r.	A Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nyugellátásának, a szerződéses katonák rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugellátásának, valamint a hivatásos és szerződéses katonák baleseti járadékának részletes szabályairól	1081
3/2002. (II. 15.) NKÖM r.	A kulturális örökség védelte nyilvánításának részletes szabályairól	1084
4/2002. (II. 15.) NKÖM r.	A védett személyes adatot tartalmazó levéltári anyag másolatának adatvédelmi szerződés alapján történő továbbítása elleni tiltakozási jog gyakorlásáról	1088
5/2002. (II. 15.) NKÖM r.	A Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar Énekkar és Kottatár megszüntetésével, jogutódlásával kapcsolatos egyes kérdésekről	1089
3/2002. (II. 15.) OM r.	A közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről	1090
4/2002. (II. 15.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	1095
	1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Egységes szerkezetben)	1099
	1979. évi 5. törvényerejű rendelet a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról (Egységes szerkezetben)	1190

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi miniszter és a környezetvédelmi miniszter 3/2002. (II. 15.) EüM—KöM együttes rendelete

az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM—KöM együttes rendelet módosításáról

A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 34. § (4) bekezdésének f) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM—KöM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 4. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (5) bekezdés számozása (6) bekezdésre változik:

„(5) Az e rendelet 1. számú mellékletének 44. pontjában foglalt korlátozást 2003. január 1. napjától kell alkalmazni.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, egyidejűleg az R. 4. §-ának (1) bekezdésében „a (2)—(4) bekezdésekben foglalt kivételekkel” szövegrész helyébe a „(2)—(5) bekezdésekben foglalt eltérésekkel” szövegrész lép.

Dr. Mikola István s. k.,
egészségügyi miniszter

Dr. Turi-Kovács Béla s. k.,
környezetvédelmi miniszter

A gazdasági miniszter 4/2002. (II. 15.) GM rendelete

a háztartási fényforrások energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról

A villamos energia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról szóló 1994. évi XLVIII. törvény 56. §-a (1) bekezdésének b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben meghatározott, a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának érdekében a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya — a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel — a közvetlen 230 V-os 50 Hz-es hálózati feszültségről működő elektromos háztartási fényforrások (izzószálas és egybeépített kompakt fénycsövek és nem egybeépített fénycsövek (a továbbiakban együtt: fényforrás) forgalomba hozatalára terjed ki, abban az esetben is, ha az nem háztartási célra történik.

(2) Nem terjed ki e rendelet hatálya

a) a 6500 lumennél nagyobb fényáramú fényforrásokra,
b) a 4 wattnál kisebb teljesítmény felvételű fényforrásokra,

c) a fényszórókban alkalmazott fényforrásokra,

d) az elsősorban más energiaforrásokkal (pl. szárazseledek) történő működtetésre gyártott, illetőleg kereskedelmi forgalomba hozott fényforrásokra,

e) az elsősorban a nem látható fénytartományban történő működtetésre gyártott, illetőleg kereskedelmi forgalomba hozott fényforrásokra,

f) a nem világítási célú izzólámpákra.

(3) A (2) bekezdésben felsorolt izzólámpák akkor láthatók el az e rendeletnek megfelelő címkével és adatlappal, ha az azokat a 2. § d) pontban foglaltaknak megfelelő mérési szabvány szerint vizsgálták be.

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) *energiahatékonysági címke*: olyan tájékoztató lap, amely tartalmazza a háztartási fényforrások azonosítására szolgáló adatokat, az energiafelhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat, valamint azok szemléletes értékelését,

b) *adatlappal*: olyan tájékoztatás, amely tartalmazza a fényforrások azonosítására szolgáló adatokat, az energiafelhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat, valamint azok szabványos vizsgálati értékeit,

c) *kiegészítő adat*: a fényforrások teljesítményére, energia vagy egyéb erőforrás felhasználására vonatkozó adat, amely segít azok értékelésében (fényáram, teljesítményfelvétel, élettartam),

d) *honosított harmonizált szabvány*: az európai szabványügyi szervezetek által jóváhagyott és az Európai Községek Hivatalos Lapjában közzétett európai szabvány, amelyet a vonatkozó magyar eljárási rendnek megfelelően közzétettek.

Műszaki dokumentáció

3. §

(1) A gyártó, meghatalmazott képviselője, illetve ezek hiányában az importáló (a továbbiakban együtt: gyártó) köteles műszaki dokumentációt összeállítani.

(2) A műszaki dokumentációnak tartalmaznia kell:

a) a gyártó nevét, védjegyét és címét;

b) a fényforrások általános leírását a fényforrások egyedi azonosításához szükséges mértékben;

c) a fényforrások fő jellemzőire vonatkozó információkat — beleértve a lényeges rajzokat —, amelyek érdemben befolyásolják az energiafogyasztást;

d) a 2. § d) pontjában hivatkozott honosított harmonizált szabványok vizsgálati eljárásainak megfelelően lefolytatott, vagy azzal egyenértékű mérővizsgálatok eredményeit tartalmazó (mérési) jegyzőkönyveket;

e) a használati utasítást, amennyiben van ilyen.

(3) A gyártó köteles a műszaki dokumentációt a gyártás megszűnte után 5 évig megőrizni.

Fogyasztók tájékoztatása

4. §

(1) A háztartási fényforrások energiafelhasználásának ismérveiről a fogyasztókat energiahatékonysági címkével és adattalappal kell tájékoztatni.

(2) Az energiahatékonysági címke tartalmát és kialakítását a rendelet 1. számú melléklete határozza meg.

(3) Az adattalpnak a címkére megadott információkat kell tartalmaznia. A termékhez mellékelte címke adattalpnak is tekinthető, ha termékismertetőt nem bocsátottak rendelkezésre.

(4) A fényforrásoknak a címkén és az adattalpon megjelölt energiahatékonysági besorolását a rendelet 3. számú mellékletében foglaltaknak megfelelően kell meghatározni.

5. §

(1) A háztartási fényforrások csak a 4. § (2) bekezdésében meghatározott energiahatékonysági címkével és a 4. §

(3) bekezdésében meghatározott adattalppal ellátva hozható forgalomba.

(2) A címkét és az adattalpot a gyártónak kell térítésmentesen rendelkezésre bocsátani. Ha a gyártó nem látja el adattalppal a háztartási fényforrásokat, a forgalmazó köteles arról gondoskodni.

6. §

A forgalmazó köteles a 4. § (2) bekezdésében meghatározott energiahatékonysági címkét a fényforrások egyedi csomagolásának külsejére ráhelyezni, rányomtatni vagy odaerősíteni. A címke láthatóságát semmilyen más ráhelyezett, rányomtatott vagy odaerősített dolog nem akadályozhatja vagy csökkentheti.

7. §

Csomagküldés útján vagy távollévők között kötött szerződés útján történő forgalmazás esetén a háztartási fényforrások reklámjának és az értékesítéssel kapcsolatos más fogyasztói tájékoztatásnak [a távollévők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés b) pont] tartalmaznia kell a rendelet 2. számú mellékletében foglaltakat.

8. §

(1) Tilos a háztartási fényforrásokon olyan, az energiafelhasználásra vonatkozó címkét, jelzést, szimbólumot vagy feliratot elhelyezni, amely az e rendeletben foglaltaknak nem felel meg és alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

(2) Környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzést a külön jogszabályban* meghatározott módon kell a háztartási fényforrásokon elhelyezni.

9. §

(1) A műszaki dokumentáció, az adattal, valamint az energiahatékonysági címke adatainak egymással összhangban kell állni.

(2) A műszaki adatok valódiságáért a gyártó felelős.

10. §

Az e rendeletben foglaltak teljesítését a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és a területi felügyelőségek ellenőrzik, kivéve, ha a felhasználó a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény szerint nem minősül fogyasztónak.

* A környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltételrendszeréről szóló 29/1997. (VIII. 29.) KTM rendelet.

Záró rendelkezések

11. §

(1) Ez a rendelet 2003. január 1-jén lép hatályba.

(2) A rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával

összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 92/75/EGK, a háztartási készülékek energia- és más erőforrás fogyasztását tartalmazó címkézéssel és szabványos terméktájékoztatással kapcsolatos irányelvvel;

b) a Bizottság 98/11/EK, a háztartási fényforrások energia címkézésére vonatkozó irányelvvel.

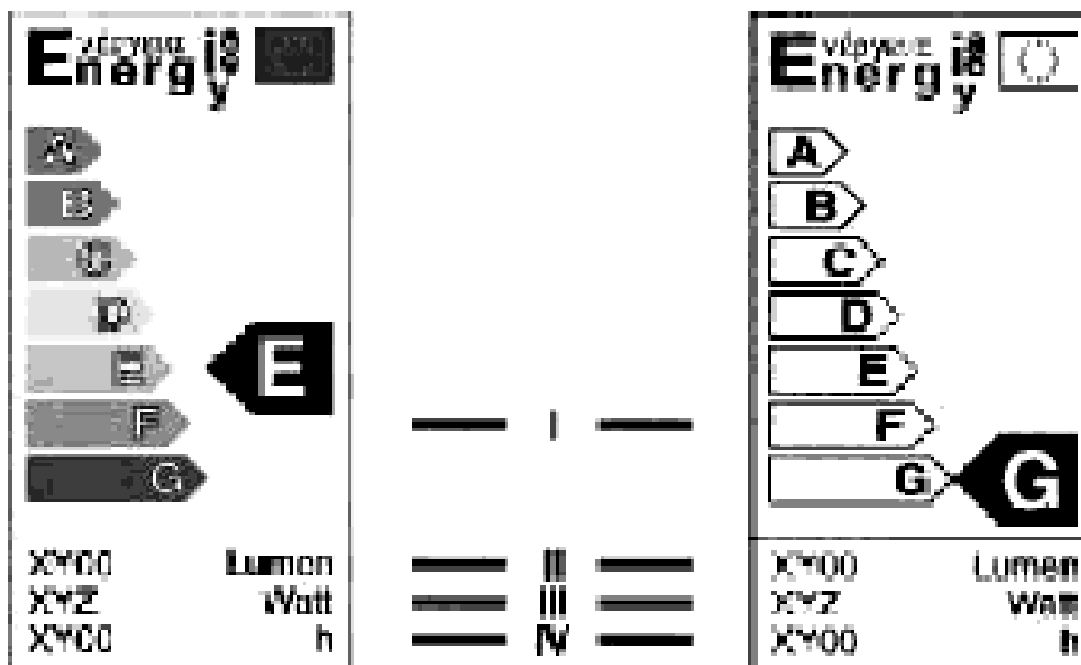
Dr. Matolcsy György s. k.,
gazdasági miniszter

1. számú melléklet a 4/2002. (II. 15.) GM rendelethez

Címke

1. Címke-minta:

A címke az alábbi ábrák közül kerül kiválasztásra. A színes változat használandó, ha a címkét nem nyomtatják rá a csomagolásra, és egy külön címke kerül felhelyezésre. Ha a címke „fekete-fehér” változatát alkalmazzák, a nyomtatás és a háttér bármilyen színű lehet, amennyiben az a címke olvashatóságát nem befolyásolja.

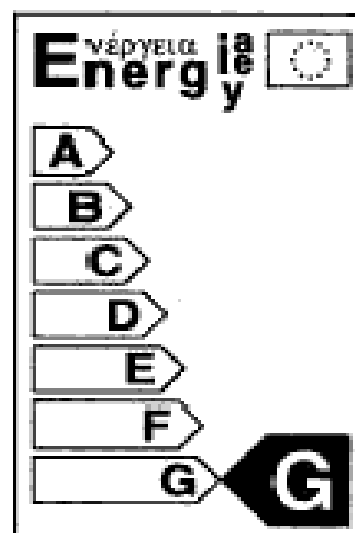
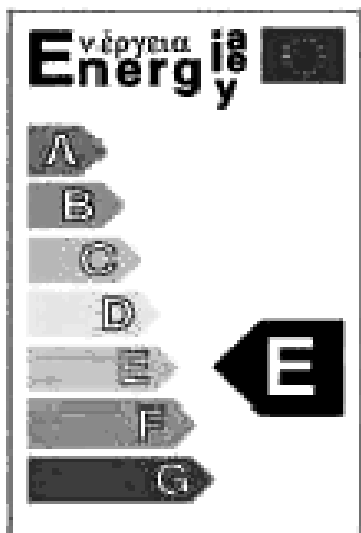

2. A címkén az alábbi információknak kell szerepelniük:

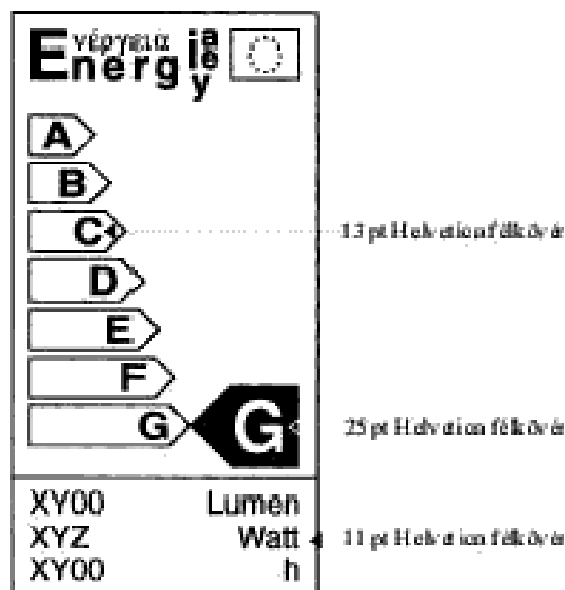
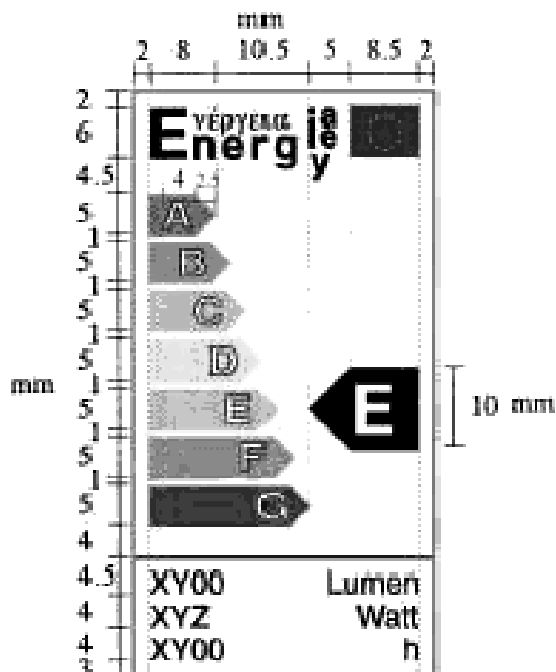
- I. A fényforrások energiahatékonysági osztály besorolása a 3. számú melléklet meghatározása szerint. A besorolást jelölő betű a megfelelő nyíl mellé kerül.
- II. A fényforrások fényárama lumenben a rendelet 2. § d) pontban hivatkozott honosított harmonizált szabványok vizsgálati eljárásai szerint végzett mérés alapján.
- III. A fényforrások teljesítményfelvétele (wattban mérve, egész számra kerekítve), a rendelet 2. § d) pontban hivatkozott honosított harmonizált szabványok vizsgálati eljárásai szerint végzett mérés alapján.
- IV. A fényforrások átlagos élettartama órában (100 órára kerekítve), a rendelet 2. § d) pontban hivatkozott honosított harmonizált szabványok vizsgálati eljárásai szerint végzett mérés alapján. Elhagyható, ha a csomagoláson nem szerepel semmilyen egyéb adat a fényforrás élettartamáról.

3. Egyszerűsített címke:

Ha a 2. pontban meghatározott II., III. adatok, és amennyiben alkalmazható, a IV. adat a fényforrás csomagolásán máshol található, a címkéről az ilyen adat, valamint az azt tartalmazó rovat kihagyható. Ebben az esetben a címkét az alábbi ábrák közül kell kiválasztani:

4. A címke vonatkozó nyomdai előírások:

A címkét a mellékelt ábra szerinti, legalább 5 mm körvonal vastagságú üres keretnek kell tartalmaznia. A címke és az üres körvonal mérete csökkenthető, ha a csomagolás egyetlen oldala sem megfelelő méretű ahhoz, hogy ráférjen a címke és az üres körvonal, illetve ha azok a csomagolás legnagyobb oldalának több mint 50%-át elfoglalnák. A címke mérete azonban, semmilyen esetben sem csökkenthető a szabványos hossz méret 40%-a alá. A címkét a fényforrásokra vagy a csomagoláshoz kell erősíteni, ha a csomagolás mérete nem teszi lehetővé a csökkentett méretű címke elhelyezését. A fényforrásokénti címke elhagyható, ha a teljes méretű címkét a fényforrásokkal együtt (pl. a fényforrásokat tartó polcon elhelyezve) kiállítják.

Színes változat esetén felhasznált színek:

CMYB — kékeszöld, bíborvörös, sárga, fekete.

Például: 07X0: 0% kékeszöld, 70% bíborvörös, 100% sárga, 0% fekete.

Nyilak

A: X0X0

B: 70X0

C: 30X0

D: 00X0

E: 03X0

F: 07X0

G: 0XX0

Kontúrszín: X070

Minden szöveg fekete, a háttér fehér.

2. számú melléklet a 4/2002. (II. 15.) GM rendelethez

Csomagküldés és távollévők közötti szerződés útján történő forgalmazás

A csomagküldés útján vagy távollévők közötti szerződés útján történő forgalmazás esetén a háztartási fényforrások reklámjának és a fogyasztói tájékoztatónak az alábbi adatokat kell tartalmaznia, a megadott sorrendben:

1. A fényforrások energiahatékonysági osztály besorolása (1. számú melléklet, I. adat), az „A”-tól (hatékonyabb) „G”-ig (kevésbé hatékony) terjedő skálán. Táblázatban történő meghatározás esetén a besorolás egyéb eszközzel is kifejezhető, feltéve, hogy az megfelel az „A”-tól „G”-ig terjedő skálának.
2. A fényforrások fényárama (1. számú melléklet, II. adat).
3. Teljesítményfelvétel (1. számú melléklet, III. adat).
4. A fényforrások átlagos élettartama (1. számú melléklet, IV. adat). Ez az adat elhagyható, ha a katalógus nem tartalmaz a fényforrások élettartamára vonatkozó más adatot.

3. számú melléklet a 4/2002. (II. 15.) GM rendelethez

Energiahatékonysági osztály besorolás

A fényforrások energiahatékonysági osztály besorolását az alábbiak szerint kell meghatározni:

A fényforrások az „A” osztályba kerül, ha:

— Fénycső egybeépített előtét nélkül

(előtétet, illetve egyéb, hálózati áramellátásra kapcsolódáshoz szükséges működtető eszközt igénylő fényforrások)

$$W \leq 0,15 \sqrt{\Phi} + 0,0097 \Phi$$

— Egyéb fényforrások esetén

$$W \leq 0,24 \sqrt{\Phi} + 0,0103 \Phi$$

ahol Φ a fényforrások fényárama lumenben,

a W a fényforrások teljesítményfelvétele wattban.

Ha a fényforrások nem az „A” osztályba kerülnek besorolásra a W_R (wattban) számítása az alábbiak szerint történik:

$$W_R = 0,88 \sqrt{\Phi} + 0,049 \Phi, \text{ amikor } \Phi > 34 \text{ lumen}$$

$$W_R = 0,2 \Phi, \text{ amikor } \Phi \leq 34 \text{ lumen}$$

ahol Φ a fényforrások fénykibocsátása lumenben.

Az energiahatékonysági mutató E_i így

$$E_i = \frac{W}{W_R}$$

ahol W a fényforrások teljesítményfelvétele wattban.

Az energiahatékonysági osztály besorolás így az alábbi táblázat szerint történik:

Energiahatékonysági osztály	Energiahatékonysági mutató E_i
B	$E_i < 60\%$
C	$60\% < E_i < 80\%$
D	$80\% < E_i < 95\%$
E	$95\% < E_i < 110\%$
F	$110\% < E_i < 130\%$
G	$E_i > 130\%$

A gazdasági miniszter 5/2002. (II. 15.) GM rendelete

**a háztartási villamos hűtőszekrényekre,
fagyasztószekrényekre és ezek kombinációira
vonatkozó energia-hatásfok követelményekről
és megfelelőségük tanúsításáról**

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya a 230 V-os 50 Hz-es hálózati feszültségről működtetett új háztartási hűtőszekrényekre, fagyasztott élelmiszer tároló hűtőszekrényekre, élelmiszer-fagyasztó ládákra, élelmiszer-fagyasztó szekrényekre és ezek kombinációjára (a továbbiakban együtt: hűtőkészülékek) terjed ki.

(2) Nem terjed ki a rendelet hatálya

- a) a más energiaforrásokról, különösen akkumulátorokról is működtethető,
- b) az abszorpciósn elven működő, és
- c) az egyedi háztartási hűtőkészülékekre.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában

- a) *honosított harmonizált szabvány*: az európai szabványügyi szervezetek által jóváhagyott és az Európai Községek Hivatalos Lapjában közzétett európai szabvány, amelyet a vonatkozó magyar eljárási rendnek megfelelően közzétettek,

b) *műszaki dokumentáció*: a hűtőkészülék-típushoz összeállított irat, amely tartalmazza a hűtőkészülék azonosító adatait, tervezési jellemzőit, valamint a villamosenergia-fogyasztás mérési adatait és azok összehasonlítását, az e rendeletben meghatározott követelményekkel,

c) *fogyasztóvédelmi hatóság*: a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és a területi felügyelőségek.

Megengedhető legnagyobb villamosenergia-fogyasztás

3. §

(1) Csak olyan hűtőkészülék hozható forgalomba, melynek villamosenergia-fogyasztása nem haladja meg az e rendelet *mellékletében* meghatározott megengedhető villamosenergia-fogyasztási értéket.

(2) A hűtőkészülék gyártója felelős azért, hogy a forgalomba hozott minden egyes hűtőkészülék megfeleljen az (1) bekezdésben meghatározott követelményeknek.

(3) Amennyiben a hűtőkészüléknek

- a) a gyártója nem állapítható meg, vagy
 - b) nincs a Magyar Köztársaságban gyártója vagy a gyártónak a Magyar Köztársaságban letelepedett meghatalmazott képviselője, valamint
 - c) nincs az Európai Közösségben gyártója vagy letelepedett meghatalmazott képviselője (a továbbiakban együtt: gyártó)
- a rendeletben foglalt előírások betartásáért a berendezés forgalomba hozója felel.

Műszaki dokumentáció

4. §

(1) A gyártó köteles műszaki dokumentációt összeállítani.

(2) A műszaki dokumentációnak tartalmaznia kell:

- a) a gyártó nevét és székhelyét;
- b) a hűtőkészülék típusának egyértelmű azonosításához szükséges adatokat;

c) a hűtőkészülék típusának fő tervezési jellemzőivel kapcsolatos információkat, szükség szerint rajzokat is beleértve, és különösen azokat, melyek érdemben kihatnak a villamos energia fogyasztására (méretek, térfogat, kompresszor jellemzők, speciális jellemzők stb.);

d) az üzemeltetési utasításokat, ha vannak ilyenek;

e) az (5) bekezdés alapján végzett villamosenergia-fogyasztási mérések eredményeit az e rendelet mellékletében meghatározott energiafogyasztási követelményekkel összehasonlítva.

(3) A műszaki dokumentációnak lehetővé kell tennie annak kiértékelését, hogy megfelel-e a hűtőkészülék a rendelet követelményeinek.

(4) A gyártó a rendeletben foglaltak teljesítésére egyéb célra létrehozott műszaki dokumentációt is használhat, amennyiben az megfelel e rendelet követelményeinek.

(5) A gyártó felelős az e rendelet hatálya alá eső minden egyes hűtőkészülék villamosenergia-fogyasztásának meghatározásáért az MSZ EN 153-ban meghatározott vagy azzal egyenértékű eljárásoknak megfelelően, valamint azért, hogy a készülék megfeleljen az e rendelet mellékletében meghatározott követelményeknek.

(6) A gyártónak a gyártási folyamat során minden szükséges intézkedést meg kell tennie azért, hogy a hűtőkészülékek megfeleljenek a műszaki dokumentációnak.

A megfelelés tanúsítása

5. §

(1) A gyártónak a hűtőkészülékek megfelelőségének tanúsítása érdekében a műszaki dokumentáció alapján, az e rendelet mellékletében meghatározott villamosenergia-fogyasztási követelményeket tartalmazó megfelelőségi nyilatkozatot kell tennie, mely szerint a gyártó írásban nyilatkozik, hogy a hűtőkészülék megfelel e rendelet előírásainak.

(2) A megfelelőségi nyilatkozatot magyar nyelven kell kiállítani. Amennyiben a megfelelőségi nyilatkozatot nem magyar nyelven állították ki, annak hitelesített fordítását kell elkészíttetni.

(3) A hűtőkészülék gyártója köteles megőrizni a megfelelőségi nyilatkozat egy példányát, valamint műszaki dokumentációt a gyártást követő 3 évig.

Megfelelőségi jelölés

6. §

(1) A gyártó a megfelelőségi nyilatkozat alapján a forgalomba hozatal előtt a hűtőkészüléket a külön jogszabály¹ szerinti megfelelőségi jelöléssel látja el.

¹ Az egységes megfelelőségi jelölés használatáról szóló 208/1999. (XII. 26.) Korm. rendelet.

(2) A megfelelőségi jelölést jól látható helyen kell a hűtőkészüléken elhelyezni.

(3) Tilos olyan jelölések elhelyezése a hűtőkészüléken, amelyek alkalmasak lehetnek a félrevezetésre a megfelelőségi jelölés vonatkozásában.

Ellenőrzés

7. §

(1) Az e rendeletben foglaltak teljesítését a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi.

(2) A megfelelőségi jelöléssel ellátott hűtőkészülékek forgalomba hozatala nem akadályozható meg, kivéve, ha bebizonyosodik, hogy az nem felel meg az e rendelet mellékletében meghatározott követelményeknek.

8. §

A hűtőkészülékek forgalomba hozatalának korlátozásáról szóló határozatokról a hatóságnak — megfelelő indokolással — tájékoztatnia kell az Európai Bizottságot.

Záró rendelkezések

9. §

(1) Ez a rendelet — a (2) bekezdésben foglaltak kivételével — 2003. január 1. napján lép hatályba.

(2) A rendelet 3. § (3) bekezdésének c) pontja és a 8. §-a a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba.

10. §

Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Községek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, az azt kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az új háztartási elektromos hűtőszekrényekre, fagyasztószekrényekre és ezek kombinációira vonatkozó energia-hatásfok követelményekről szóló 96/57/EK tanácsi irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Dr. Matolcsy György s. k.,
gazdasági miniszter

Melléklet az 5/2002. (II. 15.) GM rendelethez

**A hűtőkészülék maximálisan megengedhető villamosenergia-fogyasztásának
kiszámítási módszere és a megfelelés ellenőrzési eljárása**

A hűtőkészülék villamosenergia-fogyasztását kWh/24 órában kell kifejezni. Az energiafogyasztásra vonatkozó előírások meghatározásakor figyelembe kell venni a fogyasztást befolyásoló fő tényezőket: a készülék kategóriáját, térfogatát és a használat helyére jellemző éghajlati viszonyokat. A hűtőkészülék maximálisan megengedhető villamosenergia-fogyasztását egy lineáris egyenlet határozza meg, mely a készülék térfogatának függvénye és minden egyes készülékkategóriához más egyenletet kell alkalmazni.

Az ellenőrzési eljárás lépései:

1. Egy adott készülék maximálisan megengedhető villamosenergia-fogyasztásának meghatározásához be kell sorolni a készüléket az alábbi listából választott megfelelő kategóriába:

Kategória	Meghatározás
1	Hűtőszekrény, alacsony hőmérsékletű rekesz nélkül ²
2	Hűtőkészülék/fagyasztott élelmiszer tároló készülék 5 °C és/vagy 12 °C hőmérsékletű rekeszrel
3	Hűtőszekrény, csillag nélküli alacsony hőmérsékletű rekeszrel
4	Hűtőszekrény, alacsony hőmérsékletű rekeszrel (*)
5	Hűtőszekrény, alacsony hőmérsékletű rekeszrel (**)
6	Hűtőszekrény, alacsony hőmérsékletű rekeszrel (***)
7	Hűtőszekrény/fagyasztókészülék, fagyasztórekeszrel (****)
8	Élelmiszer-fagyasztó szekrény, álló
9	Élelmiszer-fagyasztó, láda
10	Hűtőszekrény/fagyasztószekrény kettőnél több ajtóval vagy a fentiekhez nem tartozó egyéb készülékek

2. A hűtőkészülékek különböző hőmérsékleteken tartott különböző rekeszeket tartalmaznak (melyek jelentős hatással vannak a villamosenergia-fogyasztásra), a maximálisan megengedhető villamosenergia-fogyasztást a módosított térfogat függvényében kell meghatározni, a különböző rekeszek térfogatainak súlyozott összege alapján.

A hűtőkészülék módosított térfogata ($V_{\text{mód.}}$):

$$V_{\text{mód.}} = \sum V_C \times W_C \times F_C \times C_C$$

ahol:

$$W_C = (25 - T_C)/20$$

T_C = az egyes rekeszek tervezési hőmérséklete (°C-ban),

V_C = a készülékben egy adott típusú rekesz nettó térfogata,

F_C = 1,2-vel, jégmentes (No Frost) rekeszek és 1-gyel más rekeszek esetén,

C_C = 1 a normál (N) és szokásosnál alacsonyabb hőmérsékletű (SN) éghajlati osztályokhoz tartozó hűtőkészülékek esetén,

C_C = X_C a szubtrópusi (ST) éghajlati osztályhoz tartozó hűtőkészülékek esetén,

C_C = Y_C a trópusi (T) éghajlati osztályhoz tartozó hűtőkészülékek esetén.

² Bármilyen —6 °C vagy ennél alacsonyabb hőmérsékletű rekesz.

A különböző rekesztípusokhoz tartozó X_C és Y_C súlyozási együtthatók értékei:

A rekesz hőmérsékletének megfelelően az X_C és Y_C súlyozási együtthatók értékeinek táblázata

	X_C	Y_C
Pince hőmérsékletű rekesz	1,25	1,35
Friss élelmiszert tároló rekesz	1,20	1,30
0 °C hőmérsékletű rekesz	1,15	1,25
Csillag nélküli rekesz	1,15	1,25
1 csillagos (*) rekesz	1,12	1,20
2 csillagos (**) rekesz	1,08	1,15
3 csillagos (***) és 4 csillagos (****) rekeszek	1,05	1,10

Mind a módosított térfogat, mind a nettó térfogat literben van kifejezve.

3. A maximálisan megengedhető villamosenergia-fogyasztást ($E_{\max}$ kWh/24 órában kifejezve, 2 tizedeshely pontossággal kiszámítva), egy $V_{\text{mód.}}$ módosított térfogatú készüléktípus esetében a következő egyenletek fejezik ki az egyes készülék kategóriáiban:

Kategória	Meghatározás	$E_{\max}$ (kWh/24 h)
1	Hűtőszekrény, alacsony hőmérsékletű rekesz nélkül	$(0,207 \times V_{\text{mód.}} + 218)/365$
2	Hűtőkészülék/fagyasztott élelmiszert tároló készülék 5 °C és/vagy 12 °C hőmérsékletű rekesszel	$(0,207 \times V_{\text{mód.}} + 218)/365$
3	Hűtőszekrény, csillag nélküli, alacsony hőmérsékletű rekesszel	$(0,207 \times V_{\text{mód.}} + 218)/365$
4	Hűtőszekrény, alacsony hőmérsékletű rekesszel (*)	$(0,557 \times V_{\text{mód.}} + 166)/365$
5	Hűtőszekrény, alacsony hőmérsékletű rekesszel (**)	$(0,402 \times V_{\text{mód.}} + 219)/365$
6	Hűtőszekrény, alacsony hőmérsékletű rekesszel (***)	$(0,573 \times V_{\text{mód.}} + 206)/365$
7	Hűtőszekrény/fagyasztókészülék, fagyasztórekesszel (****)	$(0,697 \times V_{\text{mód.}} + 272)/365$
8	Élelmiszer-fagyasztó szekrény, álló	$(0,434 \times V_{\text{mód.}} + 262)/365$
9	Élelmiszer-fagyasztó, láda	$(0,480 \times V_{\text{mód.}} + 195)/365$

Kettőnél több ajtós hűtőszekrények/fagyasztószekrények esetén vagy a fent nem említett egyéb készülékek esetében a maximálisan megengedhető villamosenergia-fogyasztást ($E_{\max}$) a legalacsonyabb hőmérsékletű rekesz hőmérséklete és csillag szerinti besorolása határozza meg az alábbiak szerint:

A leghidegebb rekesz hőmérséklete	Kategória	$E_{\max}$ (kWh/24 óra)
> -6 °C	1/2/3	$(0,207 \times V_{\text{mód.}} + 218)/365$
≤ -6 °C (*)	4	$(0,557 \times V_{\text{mód.}} + 166)/365$
≤ -12 °C (**)	5	$(0,402 \times V_{\text{mód.}} + 219)/365$
≤ -18 °C (***)	6	$(0,573 \times V_{\text{mód.}} + 206)/365$
≤ -18 °C (****)	7	$(0,697 \times V_{\text{mód.}} + 272)/365$

Vizsgálati eljárások annak ellenőrzésére, hogy egy készüléktípus megfelel-e a rendelet villamosenergia-fogyasztási követelményeinek

Ha az MSZ EN 153 szerint, vagy azzal egyenértékű módon ellenőrzött hűtőkészülék villamosenergia-fogyasztása kisebb vagy egyenlő mint a kategóriájában maximálisan megengedhető villamosenergia-fogyasztási érték, ami a számított $E_{\max}+15\%$, a készüléktípus megfelel a rendelet villamosenergia-fogyasztási követelményeinek.

Amennyiben a készülék villamosenergia-fogyasztása nagyobb, mint $E_{\max}+15\%$, meg kell mérni további három készülék villamosenergia-fogyasztását. Amennyiben ezen három készülék villamosenergia-fogyasztásainak számtani középértéke kisebb vagy egyenlő mint $E_{\max}+10\%$, a készüléktípus ez esetben is megfelel a rendelet villamosenergia-fogyasztási követelményeinek.

Ha a számtani középérték túllépi az $E_{\max}+10\%$ értéket, a készülék nem felel meg a rendelet villamosenergia-fogyasztási követelményeinek.

**A gazdasági miniszter
6/2002. (II. 15.) GM
rendelete**

**a háztartási kombinált mosó-szárítógépek
energiafelhasználásának ismérveiről való
tájékoztatásról**

A villamos energia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról szóló 1994. évi XLVIII. törvény 56. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben meghatározott, a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának érdekében a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya — a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel — a 230 V-os 50 Hz-es hálózati feszültségről működtetett háztartási kombinált mosó-szárítógépek forgalomba hozatalára terjed ki, abban az esetben is, ha az nem háztartási célra történik.

(2) Nem terjed ki e rendelet hatálya

a) a más energiaforrás felhasználásával is működtethető háztartási kombinált mosó-szárítógépekre,

b) a használt állapotban értékesítésre kerülő háztartási kombinált mosó-szárítógépre.

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) *energiahatékonysági címke*: olyan tájékoztató lap, amely tartalmazza a háztartási kombinált mosó-szárítógép

azonosítására szolgáló adatokat, az energiafelhasználás, valamint más lényeges segédanyag felhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat, a kiegészítő adatokat, valamint azok szemléletes értékelését,

b) *adatlap*: olyan tájékoztató, amely tartalmazza a háztartási kombinált mosó-szárítógép azonosítására szolgáló adatokat, az energiafelhasználás, valamint más lényeges segédanyag felhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat, a kiegészítő adatokat, valamint azok szabványos vizsgálati értékeit,

c) *kiegészítő adat*: a háztartási kombinált mosó-szárítógép működésére vonatkozó adat, amely a háztartási kombinált mosó-szárítógép energia- vagy más lényeges segédanyag felhasználásával kapcsolatos, vagy felhasználható annak értékeléséhez,

d) *más lényeges segédanyag*: víz, kémiai anyag vagy más közeg, amit a háztartási mosó-szárítógép rendeltetésszerű működése során használ,

e) *honosított harmonizált szabvány*: az európai szabványügyi szervezetek által jóváhagyott és az Európai Közöségek Hivatalos Lapjában közzétett európai szabvány, amelyet a vonatkozó magyar eljárási rendnek megfelelően közzétettek.

Műszaki dokumentáció

3. §

(1) A gyártó, meghatalmazott képviselője, illetve ezek hiányában az importáló (a továbbiakban együtt: gyártó) köteles műszaki dokumentációt összeállítani.

(2) A műszaki dokumentációnak tartalmaznia kell:

a) a gyártó nevét és székhelyét,

b) a háztartási kombinált mosó-szárítógép azonosításához szükséges ismertetést,

c) a típus fő tervezési jellemzőire vonatkozó információt — beleértve a műszaki rajzokat is —, különös tekintettel az energiafelhasználást lényegesen befolyásoló adatokra,

d) a vonatkozó honosított, harmonizált szabványok alapján végzett vizsgálatok jegyzőkönyveit vagy eredményeit,

e) a magyar nyelvű használati és kezelési útmutatót.

(3) A gyártó köteles a műszaki dokumentációt a gyártás megszűnése után 5 évig megőrizni.

Fogyasztók tájékoztatása

4. §

(1) A háztartási kombinált mosó-szárítógép energiafelhasználásának ismérveiről a fogyasztókat adatlappal és energiahatékonysági címkével kell tájékoztatni.

(2) Az energiahatékonysági címke tartalmát és kialakítását a rendelet *1. számú melléklete*, az adatlap tartalmát a rendelet *2. számú melléklete* határozza meg.

(3) A háztartási kombinált mosó-szárítógép energiahatékonysági osztályát a rendelet *4. számú mellékletében* foglaltak szerint kell meghatározni, és az energiahatékonysági címkén, illetve az adatlapon feltüntetni.

5. §

(1) A háztartási kombinált mosó-szárítógép csak a 4. § (2) bekezdésében meghatározott adatlappal ellátva hozható forgalomba.

(2) Az adatlapot a gyártónak kell rendelkezésre bocsátani. Ha a gyártó nem látja el adatlappal a háztartási kombinált mosó-szárítógépet, a forgalmazó, illetve a háztartási kombinált mosó-szárítógép bérbe- vagy lízingbeadója (a továbbiakban együtt: forgalmazó) köteles arról gondoskodni.

6. §

(1) A forgalmazó köteles a 4. § (2) bekezdésében meghatározott energiahatékonysági címkét a fogyasztó részére bemutatott háztartási kombinált mosó-szárítógép külsején elől vagy felül, jól láthatóan, takarásmentesen elhelyezni.

(2) A gyártó köteles az energiahatékonysági címkét térítésmentesen a forgalmazó rendelkezésére bocsátani. A rendelkezésre bocsátás módját a gyártó szabadon választja meg, ha azonban a forgalmazó energiahatékonysági címkét igényel, köteles azt haladéktalanul rendelkezésre bocsátani.

7. §

Csomagküldés útján vagy távollévők között kötött szerződés útján történő forgalmazás esetén a háztartási kombinált mosó-szárítógép reklámjának és az értékesítéssel kapcsolatos más fogyasztói tájékoztatásnak [a távollévők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés *b*) pont] tartalmaznia kell a rendelet *3. számú mellékletében* foglaltakat.

8. §

(1) Tilos a háztartási kombinált mosó-szárítógépen olyan, az energiafelhasználásra vonatkozó címkét, jelzést, szimbólumot vagy feliratot elhelyezni, amely az e rendeletben foglaltaknak nem felel meg, és alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

(2) A környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzést a külön jogszabályban* meghatározott módon kell a háztartási készüléken elhelyezni.

9. §

(1) A műszaki dokumentáció, az adatlap, valamint az energiahatékonysági címke adatainak egymással összhangban kell állni.

(2) A műszaki adatok valódiságáért a gyártó felelős.

10. §

Az e rendeletben foglaltak teljesítését a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és a területi felügyelőségek ellenőrzik, kivéve, ha a felhasználó a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény szerint nem minősül fogyasztónak.

Záró rendelkezések

11. §

(1) Ez a rendelet 2002. július 1-jén lép hatályba.

(2) A rendeletben foglaltak nem vonatkoznak azokra a háztartási kombinált mosó-szárítógépekre, amelyek gyártását a rendelet hatálybalépése előtt megszüntették.

* A környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltételrendszeréről szóló 29/1997. (VIII. 29.) KTM rendelet.

12. §

Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Községek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Községek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 92/75/EGK a háztartási készülékek energia- és más erőforrás fogyasztásának címkézéssel és szabványos terméktájékoztatóval történő feltüntetéséről szóló irányelvével,

b) a Bizottság 96/60/EK irányelvével, a Tanács 92/75/EGK irányelvének végrehajtásáról, tekintettel a háztartási kombinált mosó-szárítógépek villamosenergia-fogyasztásának címkén történő jelölésére.

*Dr. Matolcsy György s. k.,
gazdasági miniszter*

1. számú melléklet

a 6/2002. (II. 15.) GM rendelethez

1.1. Az energiahatékonysági címke kialakítása

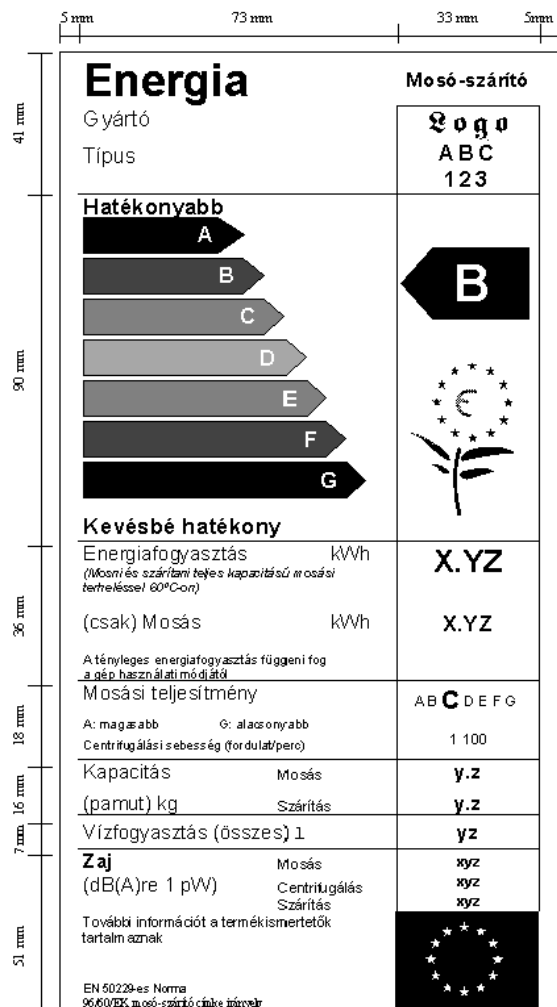
Energia		Mosó-szárító
Gyártó		g o g o
Típus		ABC 123
Hatékonyabb		B
Kevésbé hatékony		
Energia fogyasztás kWh (Mosni és szárítani teljes kapacitású mosás természetes 60 °C-on)		X.YZ
(csak) Mosás kWh A lényeges energiaszükséglet függ a gép használati módjától		X.YZ
Mosási teljesítmény		AB C D E F G 1
A: magasabb Centrifugálási sebesség (forulat/perc)		100
Kapacitás Mosás		y.z
(pamut) kg Szárítás		y.z
Vízfogyasztás (összes) l		yz
Zaj (dB(A)re 1 pW)	Mosás Centrifugálás Szárítás	xyz xyz xyz
További információt a termék ismertetők tartalmaznak		

1.2. Jelölések az energiahatékonysági címkén

- I. A gyártó neve vagy védjegye.
- II. A készülék típusazonosítója.
- III. A készülék energiahatékonysági osztálya a 4. számú mellékletnek megfelelően. A készülék osztálybesorolását a vonatkozó nyíllal azonos szinten kell elhelyezni.
- IV. Az 1980/2000/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti közösségi öko-címke és „környezetbarát védjegy” jele, ha a termék gyártója a jelölés használatára jogosult.
- V. Az energiafelhasználás kWh-ban teljes működési ciklusonként (mosás, centrifugálás és szárítás) 60 °C-os szabvány pamut programot és „száraz pamut” szárító programot használva, a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.
- VI. Az energiafelhasználás kWh-ban mosási ciklusonként (csak mosás és centrifugálás) 60 °C-os szabvány pamut programot használva a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.
- VII. A mosási teljesítmény osztály a 4. számú melléklet szerint.
- VIII. A maximális centrifugálási sebesség a 60 °C-os szabvány pamut programot használva a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.
- IX. A gép kapacitása (kg-ban) a 60 °C-os szabvány pamut programot használva (szárítás nélkül) a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.
- X. A gép kapacitása (kg-ban) a „száraz pamut” szárító programot használva (szárítás) a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.
- XI. A vízfelhasználás literben teljes működési ciklusonként (mosás, centrifugálás és szárítás) 60 °C-os szabvány pamut programot és „száraz pamut” szárító programot használva, a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.
- XII. A zajteljesítmény a mosási, centrifugálási és szárítási ciklusonként 60 °C-os szabvány pamut programot és „száraz pamut” szárító programot használva, amennyiben alkalmazható.

2. Nyomdai előírások

2.1. Az energiahatékonysági címke méretei (mm-ben)

2.2. Alkalmazott színek:

CMYB — kékeszöld, bíborvörös, sárga, fekete.

Példa: 07X0: 0% kékeszöld, 70% bíborvörös, 100% sárga, 0% fekete.

Nyilak:

- A: X0X0
- B: 70X0
- C: 30X0
- D: 00X0
- E: 03X0
- F: 07X0
- G: 0XX0

Körvonal színe: X070

Az energiahatékonysági címkén szereplő szöveg fekete, a háttér fehér színű.

A címkén az információ a címke színes vagy fekete-fehér ábrázolásával adható meg.

2. számú melléklet

a 6/2002. (II. 15.) GM rendelethez

Az adatlap

Az adatlap elkészíthető szöveges vagy táblázatos formában, egy meghatározott készülékre vagy a gyártó által forgalmazott készüléktípusokra, -családokra vonatkozóan.

Az adatlapnak az alábbi információkat kell tartalmaznia a megadott sorrendben, kivéve, ha azt a készülék általánosabb leírása tartalmazza:

1. A gyártó védjegye.

2. A készülék típusazonosítója.

3. A típus energiahatékonysági osztálya a 4. számú melléklet szerint. Az energiahatékonysági osztályt A-tól G-ig terjedő skálán kell feltüntetni (A — hatékonyabb; G — kevésbé hatékony). Ha a tájékoztató táblázatos formában készül, az energiahatékonysági osztály kifejezhető más módon is, ha egyértelmű, hogy a skála A-tól G-ig terjed.

4. Ha a tájékoztató táblázatos formában készül, a táblázatban felsorolt készülékek közül a „környezetbarát védjeggyel” rendelkező készüléknél a sor fej rovatában a környezetbarát feliratot, a bejegyzés rovatban a környezetbarát jelet kell szerepeltetni.

5. Energiafelhasználás kWh-ban teljes működési ciklusonként (mosás, centrifugálás és szárítás) (1. számú melléklet, V. adat).

6. Energiafelhasználás kWh-ban mosási ciklusonként (csak mosás és centrifugálás) (1. számú melléklet, VI. adat).

7. A típus mosási teljesítmény osztálya a 4. számú melléklet szerint. A mosási teljesítmény osztályt A-tól G-ig terjedő skálán kell feltüntetni (A — magasabb; G — alacsonyabb). Ha a tájékoztató táblázatos formában készül, a mosási teljesítmény osztály kifejezhető más módon is, ha egyértelmű, hogy a skála A-tól G-ig terjed.

8. Vízeltávolítási hatékonyság a 60 °C-os szabvány pamut programot használva, a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően. „Centrifugálás után megmaradó vízmennyiség ...%-ban (a mosnivaló száraz súlyának százalékában)” kifejezve.

9. Az elért maximális centrifugálási sebesség (1. számú melléklet, VIII. adat).

10. A gép mosási kapacitása a 60 °C-os szabvány pamut programot használva (1. számú melléklet, IX. adat).

11. A gép szárítási kapacitása a szabvány „száraz pamut” szárító programot használva (1. számú melléklet, X. adat).

12. A vízfelhasználás literben teljes működési ciklusonként (mosás, centrifugálás és szárítás) (1. számú melléklet, XI. adat).

13. A vízfelhasználás literben (csak mosás és centrifugálás) a 60 °C-os szabvány pamut mosó és centrifugáló ciklusonként, a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.

14. A mosási és szárítási idő. A teljes működési ciklus programideje (60 °C-os pamut mosás és „száraz pamut” szárítás) névleges mosási kapacitáshoz, a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.

15. A gyártó megadhatja 5—14. pontokban felsorolt információkat más mosási és/vagy szárítási ciklusok tekintetében is.

16. Az évi átlagos energia- és vízfelhasználás a teljes működési ciklus tekintetében, az 5. és 12. pontokban meghatározott felhasználás 200-szorosa. Ezt a becsült éves fogyasztást egy négytagú háztartásra (mindig használva szárítót is) vonatkoztatva (200 ciklus) kell megadni.

17. Az évi átlagos energia- és vízfelhasználás a (csak) mosási ciklus tekintetében, az 5. és 13. pontokban meghatározott fogyasztás 200-szorosa. Ezt a becsült éves fogyasztást egy négytagú háztartásra (sohasem használva szárítót is) vonatkoztatva (200 ciklus) kell megadni.

18. A zajszint a mosási, centrifugálási és szárítási ciklusonként 60 °C-os szabvány pamut programot és „száraz pamut” szárító programot használva, amennyiben alkalmazható.

3. számú melléklet

a 6/2002. (II. 15.) GM rendelethez

Csomagküldés és távollévők közötti szerződés útján történő forgalmazás

A csomagküldés útján vagy távollévők közötti szerződés útján történő forgalmazás esetén a háztartási kombinált mosó-szárítógép reklámjának és a fogyasztói tájékoztatónak az alábbi adatokat kell tartalmaznia, a megadott sorrendben:

1. Energiahatékonysági osztály (2. számú melléklet, 3. pont).

2. Energiafelhasználás (mosás, centrifugálás és szárítás) (2. számú melléklet, 5. pont).

3. Energiafelhasználás (csak mosás és centrifugálás) (2. számú melléklet, 6. pont).

4. Mosási teljesítmény osztály (2. számú melléklet, 7. pont).

5. Vízeltávolítási hatékonyság (2. számú melléklet, 8. pont).

6. Maximális centrifugálási sebesség (2. számú melléklet, 9. pont).

7. Kapacitás (mosás) (2. számú melléklet, 10. pont).

8. Kapacitás (szárítás) (2. számú melléklet, 11. pont).

9. Vízfelhasználás (mosás, centrifugálás és szárítás) (2. számú melléklet, 12. pont).

10. Vízfelhasználás (csak mosás és centrifugálás) (2. számú melléklet, 13. pont).

11. Négytagú háztartás becsült éves fogyasztása mindig használva a szárítót is (200 ciklus) (2. számú melléklet, 16. pont).

12. Négytagú háztartás becsült éves fogyasztása sohasem használva a szárítót (200 ciklus) (2. számú melléklet, 17. pont).

13. Zajszint, ahol alkalmazható (2. számú melléklet, 18. pont).

Ha a táblázatban az adatlapon megjelenített egyéb adatot is feltüntetnek, azt a 2. számú mellékletben meghatározott módon és sorrendben kell megadni.

4. számú melléklet

a 6/2002. (II. 15.) GM rendelethez

Energiahatékonysági osztályok

1. A gép energiahatékonysági osztályba sorolása

1. számú táblázat

Energiahatékonyság osztály	„C” energiafelhasználás kWh/kg, teljes működési ciklus (mosás, centrifugálás, szárítás) a 60 °C-os szabvány pamut programot és „száraz pamut” szárító programot használva a vonatkozó szabványok vizsgálati eljárásainak megfelelően
A	$C \leq 0,68$
B	$0,68 < C \leq 0,81$
C	$0,81 < C \leq 0,93$
D	$0,93 < C \leq 1,05$
E	$1,05 < C \leq 1,17$
F	$1,17 < C \leq 1,29$
G	$1,29 < C$

2. A gép mosási teljesítmény osztályba sorolása

2. számú táblázat

Mosási teljesítmény osztály	„P” mosási teljesítmény index a 60 °C-os szabvány pamut programot használva a vonatkozó szabványok vizsgálati eljárásai alapján
A	$P > 1,03$
B	$1,03 \geq P > 1,00$
C	$1,00 \geq P > 0,97$
D	$0,97 \geq P > 0,94$
E	$0,94 \geq P > 0,91$
F	$0,91 \geq P > 0,88$
G	$0,88 \geq P$

**A gazdasági miniszter
7/2002. (II. 15.) GM
rendelete**

**a háztartási mosogatógépek
energiafelhasználásának ismérveiről való
tájékoztatásról**

A villamos energia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról szóló 1994. évi XLVIII. törvény 56. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, valamint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben meghatározott, a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának érdekében a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya — a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel — a 230 V-os 50 Hz-es hálózati feszültségről működtetett háztartási mosogatógépek forgalomba hozatalára terjed ki, abban az esetben is, ha az nem háztartási célra történik.

(2) Nem terjed ki e rendelet hatálya

a) a más energiaforrás felhasználásával is működtethető háztartási mosogatógépre,

b) a használt állapotban értékesítésre kerülő háztartási mosogatógépre.

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) *energiahatékonysági címke*: olyan tájékoztató lap, amely tartalmazza a háztartási mosogatógép azonosítására szolgáló adatokat, az energiafelhasználás, valamint más lényeges segédanyag felhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat, a kiegészítő adatokat, továbbá szemléletes értékelését,

b) *adatlap*: olyan tájékoztató, amely tartalmazza a háztartási mosogatógép azonosítására szolgáló adatokat, az energiafelhasználás, valamint más lényeges segédanyag felhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat, a kiegészítő adatokat, valamint azok szabványos vizsgálati értékeit,

c) *kiegészítő adat*: a háztartási mosogatógép működésére vonatkozó adat, amely a háztartási mosogatógép energia- vagy más lényeges segédanyag felhasználásával kapcsolatos, vagy felhasználható annak értékeléséhez,

d) *más lényeges segédanyag*: víz, kémiai anyag vagy más közeg, amit a háztartási mosogatógép rendeltetésszerű működése során használ,

e) *honosított harmonizált szabvány*: az európai szabványügyi szervezetek által jóváhagyott és az Európai Községek Hivatalos Lapjában közzétett európai szabvány, amelyet a vonatkozó magyar eljárási rendnek megfelelően közzétettek.

Műszaki dokumentáció

3. §

(1) A gyártó, meghatalmazott képviselője, illetve ezek hiányában az importáló (a továbbiakban együtt: gyártó) köteles műszaki dokumentációt összeállítani.

(2) A műszaki dokumentációnak tartalmaznia kell:

a) a gyártó nevét és székhelyét,

b) a háztartási mosogatógép azonosítására szolgáló adatokat,

c) a típus fő tervezési jellemzőire vonatkozó információt — beleértve a műszaki rajzokat is —, különös tekintettel az energiafelhasználást lényegesen befolyásoló adatokra,

d) a vonatkozó honosított, harmonizált szabványok alapján végzett vizsgálatok jegyzőkönyveit vagy eredményeit,

e) magyar nyelvű használati és kezelési útmutatót.

(3) A gyártó köteles a műszaki dokumentációt a gyártás megszűnése után 5 évig megőrizni.

Fogyasztók tájékoztatása

4. §

(1) A háztartási mosogatógép energiafelhasználásának ismérveiről a fogyasztókat adatlappal és energiahatékonysági címkével kell tájékoztatni.

(2) Az energiahatékonysági címke tartalmát és kialakítását a rendelet *1. számú melléklete*, az adatlap tartalmát a rendelet *2. számú melléklete* határozza meg.

(3) A háztartási mosogatógép energiahatékonysági osztályát, tisztítási hatékonysági és szárítási hatékonysági osztályát a rendelet *4. számú mellékletében* foglaltak szerint kell meghatározni, és az energiahatékonysági címkén, illetve az adatlapon feltüntetni.

5. §

(1) A háztartási mosogatógép csak a 4. § (2) bekezdésben meghatározott adattalappal ellátva hozható forgalomba.

(2) Az adatlapot a gyártónak kell rendelkezésre bocsátani. Ha a gyártó nem látja el adattalappal a háztartási mosogatógépet, a forgalmazó, illetve a háztartási mosogatógép bérbe- vagy lízingbeadója (a továbbiakban együtt: forgalmazó) köteles arról gondoskodni.

6. §

(1) A forgalmazó köteles a 9. § (1) bekezdésben meghatározott energiahatékonysági címkét a fogyasztó részére bemutatott háztartási mosogatógép külsején elől vagy felül, jól láthatóan, takarásmentesen elhelyezni.

(2) A gyártó köteles az energiahatékonysági címkét térítésmentesen a forgalmazó rendelkezésére bocsátani. A rendelkezésre bocsátás módját a gyártó szabadon választja meg, ha azonban a forgalmazó energiahatékonysági címkét igényel, köteles azt haladéktalanul rendelkezésre bocsátani.

7. §

Csomagküldés útján vagy távollévők között kötött szerződés útján történő forgalmazás esetén a háztartási mosogatógép reklámjának és az értékesítéssel kapcsolatos más fogyasztói tájékoztatásnak [a távollévők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés *b*) pont] tartalmaznia kell a rendelet *3. számú mellékletében* foglaltakat.

8. §

(1) Tilos a háztartási mosogatógépen olyan, az energiafelhasználásra vonatkozó címkét, jelzést, szimbólumot vagy feliratot elhelyezni, amely az e rendeletben foglaltaknak nem felel meg, és alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

(2) A környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzést a külön jogszabályban* meghatározott módon kell a háztartási készüléken elhelyezni.

9. §

(1) A műszaki dokumentáció, az adatlap, valamint az energiahatékonysági címke adatainak egymással összhangban kell állni.

(2) A műszaki adatok valódiságáért a gyártó felelős.

10. §

Az e rendeletben foglaltak teljesítését a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és a területi felügyelőségek ellenőrzik, kivéve, ha a felhasználó a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény szerint nem minősül fogyasztónak.

Záró rendelkezések

11. §

(1) Ez a rendelet 2002. július 1-jén lép hatályba.

(2) A rendeletben foglaltak nem vonatkoznak azokra a háztartási mosogatógépekre, amelyek gyártását a rendelet hatálybalépése előtt megszüntették.

12. §

Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Községek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Községek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 92/75/EGK a háztartási készülékek energia- és más erőforrás fogyasztásának címkézéssel és szabványos terméktájékoztatóval történő feltüntetéséről szóló irányelvével,

b) a Bizottság 97/17/EK irányelvével, a Tanács 92/75/EGK irányelvének végrehajtásáról, tekintettel a háztartási mosogatógépek villamosenergia-fogyasztásának címkén történő jelölésére.

Dr. Matolcsy György s. k.,
gazdasági miniszter

* A környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltételrendszeréről szóló 29/1997. (VIII. 29.) KTM rendelet.

1. számú melléklet
a 7/2002. (II. 15.) GM rendelethez

1.1. Az energiahatékonysági címke kialakítása

Energia		Mosogatógép
Gyártó		I
Típus		II
Hatékonyabb		III
Kevésbé hatékony		IV
Energiafelhasználás kWh/ciklus (a gyártó által megadott szabványos hidegvizes ciklusra vonatkozó teszteredmény alapján)	X.YZ	V
A tényleges energiafelhasználás a készülék használati módjától függ.		
Tisztítási teljesítmény A: magasabb G: alacsonyabb	A B C D E F G	VI
Szárítási teljesítmény A: magasabb G: alacsonyabb	A B C D E F G	VII
Szabványos teríték	YZ	VIII
Vízfogyasztás l/ciklus	YX	IX
Zajszint (dB(A) / 1 pW)	XY	X
A további információkat lásd a termékajánlatban.		
EN 50242 sz. norma Mosogatógépek címkézésére vonatkozó 97/17/EK irányelv		

1.2. Jelölések az energiahatékonysági címkén

- I. A gyártó neve vagy védjegye.
- II. A készülék típusazonosítója.
- III. A készülék energiahatékonysági osztálya a 4. számú mellékletnek megfelelően. A készülék osztálybesorolását a vonatkozó nyílal azonos szinten kell elhelyezni.
- IV. Az 1980/2000/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti közösségi öko-címke, és „környezetbarát védjegy” jele, ha a termék gyártója a jelölés használatára jogosult.
- V. Az energiafelhasználás (kWh/ciklus) a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.

- VI. A tisztítási teljesítmény osztálya a 4. számú melléklet szerint.
- VII. A szárítási hatékonyság osztálya a 4. számú melléklet szerint.
- VIII. A készülék befogadóképessége szabványos teríték esetén, a szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.
- IX. A vízfelhasználás literben, a teljes szabvány ciklust alapul véve a vonatkozó szabványos vizsgálati eljárásnak megfelelően.
- X. Zajszint a szabvány ciklus alatt, amennyiben meghatározásra kerül a vonatkozó szabványok szerint.

2. Nyomdai előírások

2.1. Az energiahatékonysági címke méretei

Energia		Mosogatógép
Gyártó		
Típus		
Hatékonyabb		
Kevésbé hatékony		
Energiafelhasználás kWh/ciklus (a gyártó által megadott szabványos hidegvizes ciklusra vonatkozó teszteredmény alapján)	X.YZ	
A tényleges energiafelhasználás a készülék használati módjától függ.		
Tisztítási teljesítmény A: magasabb G: alacsonyabb	A B C D E F G	
Szárítási teljesítmény A: magasabb G: alacsonyabb	A B C D E F G	
Szabványos teríték	YZ	
Vízfogyasztás l/ciklus	YX	
Zajszint (dB(A) / 1 pW)	XY	
A további információkat lásd a termékajánlatban.		
EN 50242 sz. norma Mosogatógépek címkézésére vonatkozó 97/17/EK irányelv		

2.2. Alkalmazott színek

CMYB — kékeszöld, bíborvörös, sárga, fekete.

Példa: 07X0: 0% kékeszöld, 70% bíborvörös, 100% sárga, 0% fekete.

Nyilak:

- A: X0X0
- B: 70X0
- C: 30X0
- D: 00X0
- E: 03X0
- F: 07X0
- G: 0XX0

Körvonal színe: X070

Az energiahatékonysági címkén szereplő szöveg fekete, a háttér fehér színű.

2. számú melléklet a 7/2002. (II. 15.) GM rendelethez

Az adatlap

Az adatlap elkészíthető szöveges vagy táblázatos formában, egy meghatározott készülékre vagy a gyártó által forgalmazott készüléktípusokra, -családokra vonatkozóan.

Az adatlap az alábbi információkat tartalmazza, a megadott sorrendben:

1. A gyártó védjegye.
2. A készülék típusazonosítója.

3. A típus energiahatékonysági osztálya a 4. számú melléklet szerint. Az energiahatékonysági osztályt A-tól G-ig terjedő skálán kell feltüntetni (A — hatékonyabb; G — kevésbé hatékony). Ha a tájékoztató táblázatos formában készül, az energiahatékonysági osztály kifejezhető más módon is, ha egyértelmű, hogy a skála A-tól G-ig terjed.

4. Ha a tájékoztató táblázatos formában készül, a táblázatban felsorolt készülékek közül „környezetbarát védjeggyel” rendelkező készüléknél a sor fejlécében a környezetbarát feliratot, a bejegyzés rovatban a környezetbarát jelet kell szerepeltetni.

5. A „szabvány ciklus” gyártó általi megnevezése, kódja vagy jelölése, amelyre a címkén és az adatlapon található információ vonatkozik.

6. Energiafelhasználás ciklusonként kWh-ban a szabvány ciklust alapul véve, a vizsgálati eljárásoknak megfelelően, a hideg vizes feltöltésű szabvány ellenőrző ciklusonkénti XYZ energia felhasználásként kell megadni a megfelelő szabványos vizsgálat alapján. A tényleges energiafelhasználás függ a készülék használatának módjától.

7. A tisztítási hatékonyság osztály a 4. számú melléklet szerint. Ennek kifejezése a tisztítási hatékonyság osztály skálán történik A-tól (magasabb) G-ig (alacsonyabb) terjedő határok között. Ez kifejezhető más módon is, ha egyértelmű, hogy a skála A-tól (magasabb) G-ig (alacsonyabb) terjed.

8. A szárítási hatékonyság osztály a 4. számú melléklet szerint. Ennek kifejezése a szárítási hatékonyság osztály skálán történik A-tól (magasabb) G-ig (alacsonyabb) terjedő határok között. Ez kifejezhető más módon is, ha egyértelmű, hogy a skála A-tól (hatékony) G-ig (kevésbé hatékony) terjed.

9. A berendezés befogadó képessége szabványos teríték esetén (1. számú melléklet VIII. adat).

10. Ciklusonkénti vízfelhasználás literben, szabvány ciklus alapján (1. számú melléklet IX. adat).

11. A szabvány ciklus program idejének meghatározása a vonatkozó szabványok vizsgálati eljárásainak megfelelően.

12. A gyártó az 5—11. pontok szerinti információkat egyéb ciklusokra vonatkozóan is megadhatja.

13. Az átlagos becsült évi energia- (6. pont) és vízfelhasználás (10. pont) értékét 220 ciklusra kell kifejezni.

14. A szabvány ciklus alatti zajszint, amennyiben alkalmazható.

A címkén lévő információ a címke fekete-fehér vagy színes megjelenítéssel is megadható.

3. számú melléklet a 7/2002. (II. 15.) GM rendelethez

Csomagküldés és távollévők közötti szerződés útján történő forgalmazás

A csomagküldés útján vagy távollévők közötti szerződés útján történő forgalmazás esetén a háztartási mosogatógép reklámjának és a fogyasztói tájékoztatónak az alábbi adatokat kell tartalmaznia, a megadott sorrendben:

1. Energiahatékonysági osztály besorolás (2. számú melléklet, 3. pont).

2. Szabvány ciklus megnevezése (2. számú melléklet, 5. pont).

3. Energiafelhasználás (2. számú melléklet, 6. pont).

4. Tisztítási hatékonyság osztály (2. számú melléklet, 7. pont).

5. Szárítási hatékonyság osztály (2. számú melléklet, 8. pont).

6. Űrtartalom (1. számú melléklet, VIII. adat).

7. Vízfelhasználás (1. számú melléklet, IX. adat).

8. Becsült évi felhasználás (220 ciklus) (2. számú melléklet, 13. pont).

9. Zajszint, amennyiben alkalmazható (1. számú melléklet, X. adat).

Ha a táblázatban az adatlapon megjelenített egyéb adatot is feltüntetnek, azt a 2. számú mellékletben meghatározott módon és sorrendben kell megadni.

4. számú melléklet

a 7/2002. (II. 15.) GM rendelethez

A háztartási mosogatógépek egyes jellemzőinek osztályba sorolási adatai

1. A készülék energiahatékonysági osztály besorolását az alábbiaknak megfelelően kell megállapítani:

A referencia fogyasztás (CR) kiszámítása az alábbiak szerint történik:

$$CR = 1,35 + 0,025 \times S \quad \text{ha } S \geq 10$$

$$CR = 1,45 + 0,09 \times S \quad \text{ha } S \leq 9$$

ahol S a berendezés befogadó képessége szabványos teríték esetén (1. számú melléklet, VIII. adat).

Az energiahatékonysági mutató $E_I = C/CR$

ahol C a berendezés energiafelhasználása (1. számú melléklet, V. adat).

A mosogatógépek osztályba sorolása energiahatékonyság szerint:

1. számú táblázat

Energiahatékonysági osztály	E_I energiahatékonysági mutató
A	$E_I < 0,64$
B	$0,64 < E_I < 0,76$

Energiahatékonysági osztály	E_I energiahatékonysági mutató
C	$0,76 < E_I < 0,88$
D	$0,88 < E_I < 1,00$
E	$1,00 < E_I < 1,12$
F	$1,12 < E_I < 1,24$
G	$E_I < 1,24$

2. Mosogatógépek osztályba sorolása tisztítási teljesítmény alapján:

2. számú táblázat

Tisztítási teljesítmény osztály	PC tisztítási teljesítménymutató „szabvány ciklusra” a vonatkozó szabványok vizsgálati eljárásainak megfelelően
A	$PC > 1,12$
B	$1,12 > PC > 1,00$
C	$1,00 > PC > 0,88$
D	$0,88 > PC > 0,76$
E	$0,76 > PC > 0,64$
F	$0,64 > PC > 0,52$
G	$0,52 > PC$

3. Mosogatógépek osztályba sorolása szárítási teljesítmény alapján:

3. számú táblázat

Szárítási teljesítmény osztály	PD szárítási teljesítménymutató a vonatkozó szabványok vizsgálati eljárásainak megfelelően
A	$PD > 1,08$
B	$1,08 > PD > 0,93$
C	$0,93 > PD > 0,78$
D	$0,78 > PD > 0,63$
E	$0,63 > PD > 0,48$
F	$0,48 > PD > 0,33$
G	$0,33 > PD$

A honvédelmi miniszter 8/2002. (II. 15.) HM rendelete

a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nyugellátásának, a szerződéses katonák rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugellátásának, valamint a hivatásos és szerződéses katonák baleseti járadékának részletes szabályairól

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 287. §-ának *a*)—*f*) és *h*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nyugellátásának, a szerződéses katonák rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugellátásának, valamint a hivatásos és szerződéses katonák baleseti járadéka megállapításának részletes szabályait a következők szerint állapítom meg:

A RENDELET HATÁLYA

1. §

A rendelet hatálya a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú tagjaira (a továbbiakban együtt: az állomány tagja), valamint az utánuk hozzátartozói nyugellátásra jogosult hozzátartozóikra terjed ki.

A SAJÁT JOGÚ NYUGELLÁTÁSOK

A szolgálati nyugdíj

(A Hjt. 203. §-ához)

2. §

(1) A szolgálati nyugdíjra való jogosultság a szolgálati viszony megszűnésének megállapítását követő naptári nappal kezdődik.

(2) A hivatásos szolgálati viszony megszűnése beálltát a Hjt. 62. §-a (1) bekezdésének *a*) pontja alá tartozók esetében a felső korhatár elérése napjával, illetőleg akinek a szolgálati viszonyát meghosszabbították, a meghosszabbítás lejártát követő nappal, parancsban kell megállapítani.

3. §

A Hjt. 203. §-a (4) bekezdésének *a*) pontja szerinti egészségi, pszichikai, illetőleg fizikai alkalmatlanságot a katonai alkalmassági felülvizsgáló bizottság (a továbbiakban: FÜV) állapítja meg, a *b*) pontja szerinti munka-

képesség-csökkenés mértéke meghatározásánál az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Orvosszakértői Intézet orvosi bizottsága (a továbbiakban: orvosi bizottság) véleményét kell alapul venni.

4. §

(1) A Hjt. 203. §-ának (5) bekezdésében foglaltak alkalmazása esetén a teljes összegű nyugdíjat az ötvenkettedik életév betöltése, illetőleg az 50%-ot elérő munkaképesség-csökkenés megállapítása napjától kell megállapítani.

(2) A munkaképesség-csökkenés napját az orvosi bizottság szakvéleményben jelöli meg. Ha az orvosi bizottság a munkaképesség-csökkenés időpontjáról nem nyilatkozott, a szakvélemény dátuma az irányadó.

(A Hjt. 204. §-ához)

5. §

(1) A szolgálati nyugdíj alapjául szolgáló jövedelmek megállapításánál — a Hjt. 13. § (3) bekezdése alapján — a nyugdíjazás kezdőnapját megelőző 365 (szökőév esetében 366) nap alatt — a szolgálati viszonykeretében elért — és nyugdíjjárulék alapjául szolgáló alapilletményt, illetménykiegészítést, illetménypótlékot, távolléti díjat, jutalmat és a kifizetett külön juttatásnak erre az időszakra eső részét kell figyelembe venni.

(2) Ha a hivatásos katona egy évnél rövidebb időre részesült illetményben, a rövidebb időszak alatt elért (1) bekezdés szerinti juttatások alapján kell a nyugdíj alapjául szolgáló jövedelmet megállapítani. Ha azonban a nyugdíjalap-számítás időszakában a hivatásos katona nem, vagy 30 napnál rövidebb időszakra kapott illetményt, nyugdíját a besorolás szerinti illetménye figyelembevételével kell megállapítani.

(3) Ha a hivatásos katona a nyugdíjalap számításának időszakában a Hjt. 117. §-ának (1) bekezdése szerint csökkentett illetményt kapott, a nyugdíjalapját a csökkentés figyelmen kívül hagyásával kell megállapítani.

(4) A repüléstől egészségi okból véglegesen eltiltott repülőhajózó nyugdíjának megállapításánál azokat kell azonos minősítésű repülőhajózóknak tekinteni, akik a repülési pótlék szempontjából a nyugállományba helyezett azonos kategóriába tartoznak, és az osztályos fokozatuk is megegyezik.

(5) Nem alkalmazható a (4) bekezdés szerinti kedvezmény annál a repülőhajózónál, akinek a letiltáshoz vezető egészségromlás neki felróható okból alakult ki.

(6) Ha a nyugdíj megállapítására közvetlenül a honvédségen kívüli más szervnél teljesített szolgálat befejezését követően került sor, a nyugdíj alapját a vezénylés helyén elért, nyugdíjalapba beszámítható juttatások figyelembevételével kell kiszámítani.

*A ROKKANTSÁGI NYUGDÍJ**(A Hjt. 207. §-ához)*

6. §

A rokkantsági nyugdíj jogosultság megállapításához a szolgálat-(munka-)képesség-csökkenés mértékére vonatkozó orvosi bizottsági véleményt kell alapul venni.

7. §

A rokkantsági nyugdíj alapját képező havi illetmény-átlag megállapításánál a szolgálati nyugdíjra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

8. §

(1) A rokkantsági nyugdíj a szolgálati viszony megszűntetését követő naptól esedékes.

(2) Ha a munkaképesség-csökkenés mértéke a 67%-ot nem éri el, ennek az orvosi bizottság által megállapított napját követő második hónap első napjától kell határozattal a rokkantsági nyugdíj folyósítását beszüntetni.

(3) Ha a rokkantság csoportja megváltozik, a változásnak megfelelően a nyugdíj összegét is módosítani kell. A nyugdíj összegét emelni az állapotváltozás megállapítása hónapját követő hónap első napjától, csökkenteni pedig az állapotváltozás időpontját követő második hónap első napjától kell. Az állapotváltozás időpontja az állapotváltozásnak a jogszabályban meghatározott orvos szakértői szervek által megállapított napja, ennek hiányában az orvosi vizsgálat — állapotrosszabbodás esetén azonban legkorábban az állapotrosszabbodás bejelentésének — napja.

9. §

A Hjt. 207. §-ának (5) bekezdése alapján a megállapított szolgálati nyugdíj összege nem lehet kevesebb a megszűnő rokkantsági nyugdíj összegénél. A szolgálati nyugdíjat a rokkantsági nyugdíj megszüntetését követő hónap első napjától kell folyósítani.

10. §

A rokkantsági nyugdíjra való jogosultság feléled, ha a jogosultság feltételei a nyugdíj megszűnése után öt éven belül újra bekövetkeznek.

*A BALESETI ELLÁTÁSOK**(A Hjt. 208. §-ához)**A baleseti rokkantsági nyugdíj*

11. §

(1) A baleseti rokkantsági nyugállományba helyezett hivatásos katona szolgálat-(munka-)képesség-csökkenésének mértékénél az orvosi bizottság véleményét kell alapul venni.

(2) A baleset, illetőleg a betegség minősítésének szabályait (összefügg-e a szolgálati kötelekkel, illetőleg szolgálati eredetű-e) külön jogszabály tartalmazza.

12. §

(1) A baleseti rokkantsági nyugdíj alapjának megállapításánál a szolgálati nyugdíjra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(2) A baleseti rokkantsági nyugdíjat a szolgálati viszony megszüntetését követő naptól kell megállapítani.

A baleseti járadék

13. §

(1) A baleseti járadékra való jogosultságot, valamint a járadék mértékét a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 57—60., 65. §-ai, valamint a végrehajtásával kapcsolatos 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet 34—36/A. §-ai szabályozzák.

(2) A baleseti járadék alapjául szolgáló illetményátlag számításánál az 5. §-ban foglalt rendelkezések figyelembevételével a szolgálati kötelekkel összefüggő baleset, illetőleg a szolgálatból származó betegség okozta munkaképesség-csökkenés orvos szakértői szervek által megállapított napját megelőzően elért illetményjellegű juttatásokat kell figyelembe venni.

14. §

A szolgálati kötelekkel összefüggő újabb baleset, illetve betegség esetén valamennyi baleset, illetve betegség következményét együttesen kell figyelembe venni. Az együttes következmény figyelembevételével a baleseti járadék összegét akkor kell újból megállapítani, ha a járadékos az újabb baleset vagy betegség következtében magasabb baleseti fokozatba kerül.

*A HOZZÁTARTOZÓI NYUGELLÁTÁSOK**(A Hjt. 209—211. §-aihoz)*

15. §

Akinek a szolgálati nyugdóját a felső korhatár elérése előtt nem, vagy csökkentett mértékben folyósították, elhalálozása esetén családtagjai a teljes szolgálati nyugdój alapján jogosultak nyugellátásra.

*A NYUGELLÁTÁS MEGÁLLAPÍTÁSA**(A Hjt. 212—214. §-aihoz)*

16. §

A hivatásos katonák, valamint hozzátartozóik nyugellátását a HM Pénzügyi Számító és Nyugdíjmegállapító Igazgatóság (a továbbiakban: Nyugdíjmegállapító Igazgatóság) állapítja meg, és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Nyugdíjfolyósító Igazgatósága (a továbbiakban: Nyugdíjfolyósító Igazgatóság) folyósítja.

17. §

A Nyugdíjmegállapító Igazgatóság a rendelkezésére álló okmányok alapján — a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek figyelembevételével — hivatalból hoz határozatot:

a) a baleset, a betegség és a haláleset szolgálati kötelekkel összefüggő minősítéséről;

b) a szolgálati nyugdíjról;

c) a rokkantsági nyugdíjról;

d) a baleseti járadékról;

e) az állomány elhunyt tagjának özvegye (élettársa) és árvái nyugellátásáról;

f) az elhunyt nyugdíjas özvegye (élettársa) és árvái nyugellátásáról;

g) a megállapított rokkantsági nyugdíj és baleseti járadék összegének a munkaképesség-csökkenés változásának megfelelő felemeléséről, csökkentéséről, változatlan továbbfolyósításáról, továbbá ezen ellátásoknak a rokkantság vagy a munkaképesség-csökkenés megszűnése, illetőleg a kötelező orvosi vizsgálaton való meg nem jelenés miatti beszüntetéséről;

h) a hozzátartozók részére a rokkantság alapján járó nyugellátásoknak a rokkantság alakulása szerinti továbbfolyósításáról vagy beszüntetéséről;

i) a Hjt. 203. §-ának (5) bekezdése alkalmazása esetén, az 52. életév betöltésekor a teljes összegű szolgálati nyugdíj folyósításáról;

j) a Hjt. 203. §-ának (7) bekezdése alá tartozók esetében — a szolgálat felső korhatárának betöltésekor vagy megrokkánás miatt — a szolgálati (rokkantsági) nyugdíj folyósításáról;

k) a hivatásos állományúak nyugdíjának — a 25 éves tényleges szolgálati idő betöltésekor — a Hjt. 214. § (1) bekezdése szerinti rögzítéséről;

l) a jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetéséről.

18. §

A Nyugdíjmegállapító Igazgatóság hivatalból intézkedik a rokkantság, illetve munkaképesség-csökkenés alapján megállapított rokkantsági nyugdíj, baleseti járadék, özvegyi nyugdíj, árvaellátás és szülői nyugdíj továbbfolyósításához szükséges, továbbá mindazon orvosi vizsgálatok elvégzése iránt, amelyek a különböző nyugdíjigények elbírálásához szükségesek.

19. §

A Nyugdíjmegállapító Igazgatóság kérelemre bírálja el és hoz határozatot minden egyéb nyugdíjigény tárgyában, így különösen:

a) a szülői nyugdíjigényről,

b) az elvált nő vagy a különélő házastárs özvegyi nyugdíjigényről,

c) az 52. életév betöltése előtt a Hjt. 203. §-ának (5) bekezdése alapján csökkentett mértékben folyósított szolgálati nyugdíjnak teljes összegben való folyósításáról, ha az munkaképesség-csökkenés miatt válik indokolttá,

d) állapotrosszabodással, illetőleg állapotjavulással kapcsolatos igények elbírálásáról, az orvosi bizottság szakvéleménye alapján,

e) a feltételek hiányában vagy a kötelezően előírt felülvizsgálaton való meg nem jelenés miatt megszüntetett rokkantsági nyugdíj, illetve baleseti járadék ismételt megállapítására irányuló igényről,

f) az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás és a szülői nyugdíj ismételt megállapítására (feléledésére) irányuló igényről.

20. §

A nyugellátásra vonatkozó határozatot meg kell küldeni:

a) a nyugellátásra jogosultnak, illetőleg a nyugellátást igénylőnek,

b) a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnak,

c) a jogosult állandó lakóhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) hadkiegészítő parancsnokságnak.

21. §

(1) A rokkantság csoportját, illetőleg a munkaképesség-csökkenés mértékét az első és másodfokú orvosi bizottság szakvéleménye alapján kell megállapítani.

(2) A nyugellátás megállapításához, illetve a megállapított nyugdíj továbbfolyósításához szükséges orvosi felülvizsgálatra a munkaképesség-csökkenést véleményező első és másodfokú orvosi bizottságokat a nyugdíjigény elbírálására jogosult szerv, valamint a FÜV kérheti fel.

(3) A munkaképesség-csökkenés megállapítását a katonai kórház katonaeorvosi felülvizsgáló bizottsága is kérheti, ha a hivatásos állomány tagja munkaképesség-csökkenésének megállapítására kerül sor.

(4) A munkaképesség-csökkenés mértékét megállapító határozat elleni fellebbezést a határozatot hozó szervhez kell benyújtani. A határozatot hozó szerv a másodfokon eljáró orvosi bizottságtól kér szakvéleményt, és ez alapján hozza meg a másodfokú határozatát.

22. §

(1) Ha a nyugellátással kapcsolatos határozatot utóbb azért kell módosítani, mert az — a honvédség hibájából — a jogosan járónál alacsonyabb összegű ellátást tartalmaz, vagy ha teljesítés késedelmesen történik, az érintettet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 80. § (1) bekezdése alapján az (5) bekezdése szerinti késedelmi kamat illeti meg.

(2) A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által kiszámított és folyósított késedelmi kamatot a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által meghatározottak szerint a Nyugdíjmegállapító Igazgatóság köteles megtéríteni.

HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK

23. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban a 2001. december 31-ét követő időponttól nyugállományba helyezettek esetében kell alkalmazni. Ezzel egyidejűleg a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nyugellátásának ellátási rendjéről szóló 5/1997. (II. 18.) HM rendelet hatályát veszti.

(2) A hivatásos állomány azon tagja esetében, akinek a tényleges szolgálati ideje 2002. január hó 1. napján már meghaladta a 25 évet, a nyugdíj Hjt. 214. §-ának (1) bekezdése szerinti rögzítését — a Hjt. hatálybalépésének napjával — legkésőbb 2002. június 30-ig kell végrehajtani.

Dr. Szabó János s. k.,
honvédelmi miniszter

A nemzeti kulturális örökség miniszterének 3/2002. (II. 15.) NKÖM rendelete

a kulturális örökség védetté nyilvánításának részletes szabályairól

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kövt.) 93. §-a (2) bekezdésének a) és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

E rendelet hatálya a kulturális örökség fogalmkörébe tartozó javak védetté nyilvánítására terjed ki.

2. §

E rendelet alkalmazásában

1. *a kulturális örökség ingatlan elemei*: a régészeti emlékek, a régészeti lelőhelyek és ezek védőövezetei, a műemléki értékek, a műemlékek, valamint a műemléki területek,
2. *a kulturális örökség ingó elemei*: a Kövt. 7. § 4. pontjában meghatározott kulturális javak,
3. *tárgyegyüttesek*: fizikai egybeépítéssel, vagy más módon egymáshoz tartozó, illetve egymáshoz kapcsolódó ingó örökségi elemek, amelyek egységes egészet képviselnek.

I. A kulturális örökség ingatlan elemeinek védetté nyilvánítása

3. §

(1) A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) a védetté nyilvánítás előkészítése során védetté nyilvánítási dokumentációt készít, amelynek tartalmaznia kell:

- a) a földrajzi azonosító adatokat, térképmellékleteket és fotódokumentációt,
- b) a védetté nyilvánítás tudományos indoklását a védetté nyilvánítandó örökségi ingatlan elem történeti értékeinek megnevezésével, beleértve a kulturális örökségi értéket hordozó épületrészek és tartozékok leírását is az azonosításra alkalmas adatokkal,
- c) az örökségi ingatlan elem aktuális állapotának, esetleges veszélyeztetettségének leírását, régészeti feltárás esetén a feltárt részek megjelölésével,
- d) az örökségi ingatlan elemre vonatkozó szakirodalmi, múzeumi, adattári dokumentációkat,

e) az örökségi ingatlan elem és környezete, illetve védővezete ingatlan-nyilvántartási adatait [hrsz.(-ok), terület, művelési ág, tulajdonos, kezelő] 30 napnál nem régebbi hiteles tulajdoni lap(ok) beszerzésével, valamint az illetékes földhivatal által hitelesített vázrajzot (helyszínrajzot),
f) a fenntartható használat főbb szempontjait.

(2) A Hivatal a védetté nyilvánítás előkészítése során

a) szakértők — régészeti örökség esetén elsősorban a területileg illetékes múzeum — közreműködését veheti igénybe, akik szolgáltatják a hiányzó adatokat,

b) szükség esetén egyeztető tárgyalást tart, ha a tervezett védettség nem az ingatlan egészét érinti.

(3) A Hivatal

a) előterjesztést készít az örökségi ingatlan elem védetté nyilvánítására vonatkozóan, s azt megküldi a nemzeti kulturális örökség miniszterének,

b) határozatával az örökségi ingatlan elemet ideiglenesen védetté nyilvánítja vagy — műemléki érték esetén — elővédelmi listára veszi, és erről a területileg illetékes múzeumot is értesíti.

(4) Ha jogszabály másképpen nem rendelkezik, a védetté nyilvánítás előkészítése során iratbetekintési és észrevételezési joggal élhet az, akinek jogát vagy jogos érdekét az eljárás érinti.

4. §

A védetté nyilvánítási dokumentáció [3. § (1) bekezdés] igazolja az örökségi ingatlan elem megőrzendő védett értékeinek adatait.

5. §

A régészeti lelőhely védettségének megszüntetésére kizárólag akkor kerülhet sor, ha

a) a lelőhely feltárása megtörtént, és a területen nem került elő a régészeti örökség helyszínen megőrzendő eleme,

b) a lelőhely megsemmisült.

II. A kulturális örökség ingó elemeinek védetté nyilvánítása

6. §

(1) A kulturális örökség ingó elemei a védetté nyilvánítás szempontjából lehetnek:

- a) egyedi elemek,
- b) gyűjtemények,
- c) tárggyűjtemények.

(2) A védetté nyilvánítási eljárásban a kulturális örökség ingó elemei közül pótolhatatlannak és kiemelkedő jelentőségűnek minősülnek különösen

a) a kiemelkedő alkotóművészek életművének vagy alkotói korszakainak meghatározó alkotásai,

b) olyan örökségi ingó elemek, amelyek jellemzően képviselik az adott korszak, esemény, szervezet, személyiség vagy hely jelentőségét,

c) az örökségi ingó elemek olyan köre, amely egy-egy kulturális területnek egy-egy ágát, illetve korszakát képviseli, és amelyből kevés példány ismert,

d) azon örökségi ingó elemek, melyek jelentőségét egy meghatározott környezethez fűződő kapcsolatuk adja (pl. műemlékek ingó tartozékai, természettudományi anyag),

e) azok a nem könyvtárban őrzött kulturális javak, amelyek külön jogszabály szerint könyvtárban muzeális dokumentumnak minősülnének,

f) a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény 33. §-a szerinti maradandó értékű iratok, irategyüttesek.

7. §

(1) Az ingó örökségi elemek védetté nyilvánítása a Hivatalnál írásban kezdeményezhető. A javaslatban meg kell jelölni a védésre javasolt ingó örökségi elemeket, és a rájuk vonatkozó, az azonosításhoz szükséges adatok közül az ingó örökségi elem őrzési helyét és a tulajdonos birtokos, kezelő (a továbbiakban: tulajdonos) nevét, valamint lakcímét.

(2) Amennyiben a védetté nyilvánításra a gyűjtőkör szerint illetékes közgyűjtemény tesz javaslatot, ahhoz csatolnia kell a védetté nyilvánítás indokait tartalmazó szakmai álláspontját.

(3) A Hivatal az eljárás megindításáról és annak jogkövetkezményeiről értesíti a kulturális javak tulajdonosát.

8. §

A védetté nyilvánítási eljárásban e rendelet *mellékletében* felsorolt közgyűjtemények és intézmények szakértőként működnek közre. Azoknál a kulturális javaknál, amelyek a felsorolt közgyűjtemények egyikének gyűjtőkörébe sem tartoznak, a Hivatal az általa felkért szakértők bevonásával dönt a védettségről.

9. §

Az ingó örökségi elemek védetté nyilvánításával kapcsolatos szakvélemény tartalmazza

a) az ingó örökségi elem állapotára vonatkozó megállapításokat, az azonosítására alkalmas tudományos meghatározását, leírását, adatait és képi ábrázolását,

továbbá gyűjtemény- és tárgy-(irat-)együttes esetén a tárgy-(irat-)jegyzéket is,

b) a 6. § (2) bekezdés e) pontjában meghatározott ingó örökségi elemek tekintetében a nyilvános könyvtárban őrzött példányok számára vonatkozó adatot,

c) indokolással ellátott javaslatot az ingó örökségi elem védetté nyilvánítására vagy annak mellőzésére, és

d) védetté nyilvánításra irányuló javaslat esetén az ingó örökségi elem őrzésére, kezelésére és bírságolási kategória szerinti besorolására vonatkozó javaslatot.

10. §

A védetté nyilvánított kulturális javak védettségének megszüntetésére a védetté nyilvánítási eljárásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

11. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépés után indult eljárásokban kell alkalmazni.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi 9. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 2/1965. (I. 8.) MM rendelet, a muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi 9. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 2/1965. (I. 8.) MM rendelet módosításáról szóló 18/1981. (XII. 5.) MM rendelet és a maradandó értékű magániratok védetté nyilvánításának eljárásáról szóló 14/1996. (XI. 7.) MKM rendelet.

Rockenbauer Zoltán s. k.,
a nemzeti kulturális örökség minisztere

Melléklet a 3/2002. (II. 15.) NKÖM rendelethez

A kulturális javak védetté nyilvánítási eljárásában szakértőként közreműködő intézmények

1. Magyarországi eredetű képzőművészeti alkotás (festmény, szobor, grafika, plakett, dombormű stb.)	Magyar Nemzeti Galéria	1014 Budapest, Budavári Palota B—C—D épület
2. Külföldi eredetű képzőművészeti alkotás, kivéve a 3. és 5. pontnál lévők	Szépművészeti Múzeum	1146 Budapest, Dózsa György út 41.
3. Iparművészeti alkotás, kelet-ázsiai eredetű műtárgy	Iparművészeti Múzeum	1091 Budapest, Üllői út 33—37.
4. Népművészeti és néprajzi alkotás, tárgy	Néprajzi Múzeum	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12.
5. A magyar nemzet és Magyarország népei történelmének emlékei, régészeti leletei, régészeti emlékek nem minősülő pénzérme és egyéb numizmatikai tárgy	Magyar Nemzeti Múzeum	1088 Budapest, Múzeum krt. 14—16.
6. Könyvek, antikváriák, zeneművek, térképek és egyéb nyomtatványok, kéziratok, hangfelvételek	Országos Széchényi Könyvtár	1014 Budapest, Budavári Palota F épület
7. Ásványtani, őslénytani és egyéb természettudományi leletek	Magyar Természettudományi Múzeum	1088 Budapest, Baross u. 13.
8. Irodalmi emlékek	Petőfi Irodalmi Múzeum	1053 Budapest, Károlyi Mihály u. 16.
9. Színháztörténeti emlékek	Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet	1013 Budapest, Krisztina krt. 57.

10. Műszaki és technikatörténeti emlékek	Országos Műszaki Múzeum	1117 Budapest, Kaposvár u. 13—14.
11. Zenetörténeti emlékek	MTA Zenetörténeti Múzeuma	1014 Budapest, Táncsics M. u. 7.
12. Hadtörténeti emlékek	Hadtörténeti Múzeum	1014 Budapest, Tóth Árpád sétány 40.
13. Sporttörténeti emlékek	Testnevelési és Sportmúzeum	1143 Budapest, Dózsa György út 3.
14. Mezőgazdaság-történeti emlékek	Magyar Mezőgazdasági Múzeum	1146 Budapest, Városliget, Széchenyi sziget
15. Közlekedéstörténeti emlékek	Közlekedési Múzeum	1146 Budapest, Városligeti krt. 11.
16. Budapest várostörténetére vonatkozó emlékek és leletek	Budapesti Történeti Múzeum	1014 Budapest, Budavári Palota E épület
17. Kereskedelmi és vendéglátóipari emlékek	Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum	1014 Budapest, Fortuna utca 4.
18. Orvos- és gyógyszerésztörténeti emlékek	Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár	1013 Budapest, Apród u. 1—3.
19. Rendőrség- és bűnözéstörténeti tárgyi emlékek	Bűnügyi és Rendőrség-történeti Múzeum	1087 Budapest, Mosonyi u. 7.
20. Neveléstudományi (pedagógiai) emlékek	Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum	1089 Budapest, Győrffy I. u. 22—24.
21. A tűzkárok és a katasztrófák elleni küzdelem, a tűzvédelem és a polgári védelem tárgyi emlékei	Tűzoltó Múzeum	1155 Budapest, Martinovics tér 12.
22. Bélyegek, filatélia	Bélyegmúzeum	1074 Budapest, Hársfa u. 47.
23. Iratok, irategyűttesek	Magyar Országos Levéltár	1014 Budapest, Bécsi kapu tér 2—4.
24. Építészettörténeti emlékek	Magyar Építészeti Múzeum	1036 Budapest, Mókus u. 20.
25. Népi építészeti emlékek	Szabadtéri Néprajzi Múzeum	2001 Szentendre, Sztaravodai út
26. Vízügytörténeti és környezetvédelmi emlékek	Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Múzeum	2500 Esztergom, Kölcsey u. 2.
27. Mozgófilmek, videofelvételek	Magyar Nemzeti Filmarchívum	1021 Budapest, Budakeszi út 51/B
28. Elektronikus információ hordozók	Neumann János Digitális Könyvtár és Multimédia Központ	1014 Budapest, Színház u. 1—3.
29. Egyház- és vallástörténeti emlékek, kegytárgyak, műalkotások	A tárgy jellegének megfelelő fenti közgyűjtemények, az alábbi illetékes felekezeti intézmények bevonásával: Országos Katolikus Gyűjteményi Központ Evangélikus Országos Múzeum Országos Református Gyűjteményi Központ Országos Zsidó Vallási és Történeti Gyűjtemény	1071 Budapest, Városligeti fasor 45. 1052 Budapest, Deák tér 4. 1146 Budapest, Abonyi u. 21. 1075 Budapest, Dohány u. 2.

**A nemzeti kulturális örökség
miniszterének
4/2002. (II. 15.) NKÖM
rendelete**

**a védett személyes adatot tartalmazó
levéltári anyag másolatának adatvédelmi szerződés
alapján történő továbbítása elleni tiltakozási jog
gyakorlásáról**

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 24/A. §-ának (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

E rendelet hatálya kiterjed

a) az Ltv. 24/A. §-ának (3) bekezdése alapján megkötött adatvédelmi szerződésben meghatározott tárgykörű és évkörű, védett személyes adatot tartalmazó iratokat őrző közlevéltárakra, nyilvános magánlevéltárakra és más gyűjteményekre (a továbbiakban együtt: levéltár);

b) az Ltv. 24/A. §-ának (4) bekezdése alapján tiltakozási jog gyakorlására jogosult személyekre.

2. §

E rendelet alkalmazásában védett személyes adatnak minősül minden olyan, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában meghatározott és 3. §-a (4) bekezdésének, valamint 19. §-a (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó adat, amelynek az Ltv. 24. §-ának (1) bekezdése szerinti védelmi ideje még nem járt le.

3. §

Az Ltv. 24/A. §-ának (4) bekezdésében meghatározott tiltakozási jog gyakorlása érdekében az adatvédelmi szerződés (a továbbiakban: szerződés) jogszabállyal történt kihirdetésétől számított hat hónapig — a szerződés alapján — védett személyes adatot tartalmazó iratról készült anonimizálatlan másolat nem továbbítható.

4. §

(1) A tiltakozási jog gyakorlására jogosult személy (a továbbiakban: jogosult személy) az érintettre vonatko-

zó, védett személyes adatot tartalmazó irat anonimizálatlan másolatának továbbítását — a 3. §-ban meghatározott idő elteltéig, illetve ezt követően mindaddig, amíg az anonimizálatlan másolat nem került a szerződésben meghatározott külföldi tudományos intézmény kezelésébe — az iratot őrző levéltárnál vagy a Magyar Országos Levéltárnál tett bejelentéssel megtilthatja. Ha a bejelentést a jogosult személy a 3. §-ban meghatározott idő eltelte után teszi meg, és az érintettre vonatkozó irat anonimizálatlan másolatát már továbbították, megtilthatja az érintettre vonatkozó, védett személyes adatot tartalmazó anonimizálatlan iratmásolatnak a külföldi tudományos intézménynél történő további kezelését és felhasználását.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés megtételekor a jogosult személynek közölnie kell az érintett azonosításához szükséges adatokat, továbbá — ha erre mód van — azokat az információkat is, amelyek alapján az érintettre vonatkozó irat azonosítása elvégezhető. Ha a jogosult személy nem az érintett, akkor örökös vagy hozzátartozói minőségét igazolnia kell.

(3) Ha a jogosult személy az érintettre vonatkozó olyan iratról is tájékoztatást kér, amely nem tartozik a szerződés hatálya alá, akkor azt — az Ltv. 27. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően — az irat azonosításához szükséges információk egyidejű közlésével teheti meg.

5. §

(1) A szerződés hatálya alá tartozó iratokat őrző levéltár a bejelentő által közölt adatok alapján az érintettre vonatkozó iratot azonosítja. A levéltár a tiltakozás tényét az érintettre vonatkozó irat jelzetének, az érintett nevének, indokolt esetben azonosító adatainak, valamint a tiltakozásról szóló bejelentés iktatószámának feltüntetésével nyilvántartásba veszi. Az így kialakított nyilvántartást belső — nem nyilvános — levéltári segédletként kezeli, abba harmadik személynek betekintést nem engedélyez. A nyilvántartás adatait a levéltár az érintettre vonatkozó iratban lévő személyes adatok védelmi idejének lejártakor törli. A levéltár az irat azonosításáról és a tiltakozás nyilvántartásba vételéről a tiltakozást bejelentő személyt írásban értesíti. Az érintettre vonatkozó anonimizálatlan másolat továbbítása után bejelentett tiltakozás esetén a levéltár a tiltakozás tényéről a szerződésben meghatározott külföldi tudományos intézményt írásban értesíti.

(2) A levéltár az irat azonosítását követően a tiltakozást bejelentő személy számára az érintettre vonatkozó iratok megismerését lehetővé teszi, illetve külön kérésre az ira-

tokról másolatot ad ki. Ha az irat más személyre vonatkozóan is tartalmaz védett személyes adatot, akkor a levéltár ezen adatok anonimizálásával biztosítja a megismerést, illetve ad ki másolatot.

6. §

(1) A Magyar Országos Levéltár — a tiltakozási jog gyakorlásának elősegítése érdekében — a szerződés jogszabállyal történt kihirdetése után, és az ezt követő négy hónapban még két alkalommal, legalább két országos napilapban köteles felhívni a lehetséges érintettek figyelmét a kihirdetés tényére és a tiltakozási jog gyakorlásával összefüggő legfontosabb tudnivalókra.

(2) A Magyar Országos Levéltár minden olyan esetben, amikor a tiltakozást bejelentő személy az érintettre vonatkozó iratot őrző levéltárat nem ismeri, illetve az irat egyértelmű azonosításához szükséges információt nem tud közölni, ellátja a több levéltárra kiterjedő kutatás összehangolását. Ennek során,

a) ha a közölt információk alapján azonosítani tudja az iratot őrző levéltárat, akkor a tiltakozásra vonatkozó bejelentést intézkedésre — a bejelentő személy adataival együtt — ehhez az intézményhez továbbítja,

b) ha a közölt információk alapján az illetékes levéltár nem azonosítható — a bejelentő személy írásos egyetértésével —, az érintett azonosításához szükséges adatokat megküldi mindazoknak a levéltáraknak, amelyek esetében nem zárható ki annak lehetősége, hogy a szerződés hatálya alá tartozó, az érintettre is vonatkozó iratot őrizzék, és kéri az erre vonatkozó kutatás elvégzését,

c) ha a b) pont szerinti kutatás eredménnyel jár, a tiltakozásra vonatkozó bejelentést — a bejelentő személy adataival együtt — intézkedésre az iratot őrző levéltárhoz (levéltárakhoz) továbbítja.

7. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a védett személyes adatot tartalmazó levéltári anyag másolatának adatvédelmi szerződés alapján történő továbbítása elleni tiltakozási jog gyakorlásáról szóló 20/1998. (V. 13.) MKM rendelet hatályát veszti.

Rockenbauer Zoltán s. k.,
a nemzeti kulturális örökség minisztere

A nemzeti kulturális örökség miniszterének 5/2002. (II. 15.) NKÖM rendelete

**a Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar
Énekar és Kottatár megszüntetésével, jogutódlásával
kapcsolatos egyes kérdésekről**

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 90. §-a (1) bekezdésének c) pontja és 91/A. §-ának (3) bekezdése, valamint az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. §-a alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar Énekar és Kottatár (székhelye: 1051 Budapest, Vörösmarty tér 1.) központi költségvetési szerv 2001. december 31-i hatállyal megszűnik.

2. §

A megszüntetésre kerülő intézmény alaptevékenysége: előadóművészeti tevékenység, amelynek ellátására az Áht. 91/A. §-ának (3) bekezdése alapján jogutódként a 2002. január 1-jén megalapított Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar, Énekar és Kottatár Közhasznú Társaságot jelölöm ki. A közhasznú társaság feladatai ellátása során használhatja a Magyar Köztársaság címerét.

3. §

A költségvetési szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges vagyon vagyonkezelői joga a jogutód közhasznú társaságot illeti.

4. §

A megszüntetésre kerülő intézménynél foglalkoztatott közalkalmazotti jogviszonya a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 25/A. §-a alapján 2001. december 31-én szűnik meg. A közhasznú társaság 2002. január 1-jei kezdő időponttal köt szerződést azokkal az alkalmazottakkal, akiknek továbbfoglalkoztatásáról határozott.

5. §

A megszűnő költségvetési szerv iratanyagának elhelyezéséről és őrzéséről a jogutód közhasznú társaság gondoskodik.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba. A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Nemzeti Filharmonikus Zenekar Énekar és Kottatár művészi munkakört betöltő közalkalmazottainak minősítéséről szóló 7/2000. (IV. 26.) NKÖM rendelet.

Rockenbauer Zoltán s. k.,
a nemzeti kulturális örökség minisztere

Az oktatási miniszter 3/2002. (II. 15.) OM rendelete

a közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről

Az illetékekről szóló — többször módosított — 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében, a közoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 94. §-a (1) bekezdésének c) pontjában, illetve a Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvény 7. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — az igazgatási szolgáltatási díj tekintetében a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya — fenntartótól függetlenül — kiterjed

- a) az óvodákra,
- b) az általános iskolákra, a szakiskolákra, a gimnáziumokra és szakközépiskolákra, az alapfokú művészetoktatási intézményekre, a gyógypedagógiai intézményekre, a

diákotthonokra és kollégiumokra [a továbbiakban a) és b) pont alattiak együtt: nevelési-oktatási intézmény],

c) a közoktatás pedagógiai szakszolgálatainak intézményeire és a pedagógiai szakmai-szolgáltató intézményekre,

d) a többcéllú intézményekre — egységes iskola, összetett iskola, közös igazgatású közoktatási intézmény, általános művelődési központ — [a továbbiakban az a)–d) pont alattiak együtt: közoktatási intézmény],

e) az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpontra (a továbbiakban: OKÉV),

f) a Pedagógus-továbbképzési Módszertani és Információs Központ Közhasznú Társaságra (a továbbiakban: Pedagógus-továbbképzési Központ),

g) a Nemzeti Szakképzési Intézetre (a továbbiakban: NSZI).

(2) E rendelet alkalmazásában gyógypedagógiai intézmény a fogyatékoság típusának megfelelően létrehozott óvoda, általános iskola, középiskola, szakiskola, kollégium, továbbá a speciális szakiskola és készségfejlesztő speciális szakiskola, illetve óvodai csoport, iskolai tagozat, osztály, csoport.

2. §

A rendelet célja meghatározni a közoktatási intézményben folyó pedagógiai tevékenység szakmai minőségének fejlesztésével, a intézmények működése hatékonyságának növelésével, a minőségfejlesztés, illetve minőségbiztosítás (a továbbiakban együtt: minőségfejlesztés) rendszerének fejlesztésével kapcsolatos egyes feladatokat, továbbá megteremteni a minőségfejlesztés területén nyújtott kiemelkedő teljesítmények állami elismerésének lehetőségét.

3. §

(1) A közoktatás minőségfejlesztési rendszere magában foglalja a közoktatási intézmény által ellátott, a fenntartói irányítás keretében végzett, és az ágazati irányítás körébe tartozó minőségfejlesztési feladatokat.

(2) A közoktatás minőségfejlesztési feladatainak irányításában — a feladatait és hatáskörét meghatározó kormányrendeletben, valamint az alapító okiratában meghatározottak szerint — közreműködik az OKÉV.

(3) A közoktatás minőségfejlesztésével összefüggő feladatok végrehajtásában — az alapító okiratában és e rendeletben meghatározottak szerint — közreműködik a Pedagógus-továbbképzési Központ, továbbá szakképzés tekintetében az NSZI.

Minőségfejlesztés a közoktatási intézményekben

4. §

(1) A közoktatási intézményekben folyó minőségfejlesztés célja annak garantálása, hogy a közoktatási intézmények a társadalmi és a helyi igényeknek megfelelő szolgáltatásokat nyújtsanak. A közoktatási intézmény ennek érdekében folyamatos, önértékelésen alapuló minőségfejlesztési tevékenységet folytat. Az önértékelés keretében a közoktatási intézmény azonosítja partnereit, folyamatosan méri azok igényeit, illetve elégedettségét. A mérések eredményeinek elemzése alapján meghatározza szakmai céljait és szolgáltatásainak fejlesztését, amelyek megvalósításához intézkedési terveket készít. Az intézkedési tervek megvalósulását értékeli, és azok eredményeit felhasználja működésének folyamatos fejlesztéséhez.

(2) A közoktatási intézmény a minőségfejlesztési feladatok végrehajtásához munkatervet készít. A munkaterv tartalmazza a minőségfejlesztési folyamat szakaszait, az elvégzendő feladatokat, azok időbeni ütemezését és a végrehajtásért felelős személyek neveit. A nevelési-oktatási intézmény munkatervének összhangban kell állnia az intézmény nevelési programjával, pedagógiai programjával, az általános művelődési központ munkatervének a pedagógiai-művelődési programmal.

(3) Az OKÉV a feladatait és hatáskörét meghatározó kormányrendeletben foglaltak szerint irányelv kiadásával segíti a közoktatási intézményekben folyó minőségfejlesztési tevékenységet. Az irányelv valamennyi közoktatási intézmény részére tartalmaz szervezési és módszertani megoldásokat.

5. §

(1) A nevelési-oktatási intézményben folyó minőségfejlesztési feladatok végrehajtásának összehangolása az intézményi minőségfejlesztési szervezet (csoport) feladata. A minőségfejlesztési szervezet (csoport) figyelemmel kíséri a munkatervben foglaltak teljesülését és szervezi a minőségfejlesztési folyamat egyes feladatainak végrehajtását.

(2) A közoktatási intézmény a minőségfejlesztési feladatok végrehajtásához minőségfejlesztési tanácsadót vehet igénybe, illetve az e rendelet 8. §-ának a) pontjában meghatározottak szerint minőségfejlesztési tanácsadót vesz igénybe.

6. §

(1) A nevelési-oktatási intézmény a minőségfejlesztési programjának kidolgozásához és a 4., 5. §-ban meghatá-

rozott feladatok végrehajtásához bekapcsolódhat a Comenius 2000 közoktatási minőségfejlesztési programba (a továbbiakban: közoktatási minőségfejlesztési program).

(2) Az OKÉV nyilvános pályázatot ír ki a közoktatási minőségfejlesztési programba való bekapcsolódásra. A pályázati kiírást az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában, továbbá legalább két országos napilapban közzé kell tenni.

(3) A Pedagógus-továbbképzési Központ — a (2) bekezdésben meghatározott nyilvános pályázat keretében — kiválasztja azokat a közoktatási intézményeket, illetőleg fenntartókat, amelyek bekapcsolódnak az államilag támogatott közoktatási minőségfejlesztési programba, megállapodást köt a kiválasztott közoktatási intézménnyel és fenntartóval. A megállapodásban kell meghatározni a Programba felvett intézmény minőségfejlesztéssel összefüggő kötelezettségeit, továbbá azokat a támogatásokat és juttatásokat, amelyeket igénybe vehet, valamint a megállapodásban meghatározottak végrehajtásának és ellenőrzésének rendjét (a továbbiakban: Programba bekapcsolódott intézmény).

(4) A (3) bekezdésben meghatározott megállapodás keretei között a Programba bekapcsolódott intézmény a minőségfejlesztési tevékenységéhez támogatásra válik jogosulttá.

7. §

(1) A Pedagógus-továbbképzési Központ feladatai a minőségfejlesztés terén:

a) minden intézmény tekintetében

aa) működteti a Comenius 2000 Közoktatási Minőségfejlesztési Programigazgatóságot (a továbbiakban: Programigazgatóság),

ab) a pedagógusok, pedagógiai szakértők és pedagógiai előadók részére akkreditált továbbképzést szervez és fizeti a képzés részvételi díját,

ac) minőségfejlesztési kézikönyvet, valamint módszertani anyagokat készít, továbbá bocsát — ellenérték nélkül — a nevelési-oktatási intézmények és a fenntartók rendelkezésére;

b) a Programba bekapcsolódott intézmények tekintetében

ba) szerződést köt a minőségfejlesztési tanácsadókkal és fizeti azok díjazását,

bb) ellenőrzi és értékeli az intézmények és az ott dolgozó minőségfejlesztési tanácsadók minőségfejlesztéssel kapcsolatos feladatainak az ellátását.

(2) Szakképzés terén az (1) bekezdés a) pontjának ab) és ac) alpontjaiban meghatározott feladatokat az

NSZI látja el, továbbá közreműködik a *b)* pont *bb)* alpontjában meghatározott feladatok végrehajtásában. Az NSZI e feladatainak ellátása során együttműködik a szakképzésről szóló — többször módosított — 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-ának (3) bekezdésében felsorolt miniszter által kijelölt intézménnyel.

(3) A Pedagógus-továbbképzési Központ az (1) bekezdésben meghatározott feladatait költségvetésének keretei között látja el.

A Programba bekapcsolódott intézmények feladata

8. §

A Programba bekapcsolódott közoktatási intézmény a közoktatási minőségfejlesztési programnak megfelelően kialakítja és bevezeti minőségfejlesztési rendszerét. Ennek keretében

a) az e rendeletben meghatározott feladatait a 12. §-ban meghatározott közoktatási minőségfejlesztési tanácsadóval együttműködve látja el, azzal egyeztetve, annak tanácsait, véleményét kikérve jár el,

b) képviselői részt vesznek a minőségfejlesztési továbbképzési programokban,

c) együttműködik a Pedagógus-továbbképzési Központtal a program végrehajtásának értékelésében, ellenőrzésében.

A minőségfejlesztési munka elismerésének rendje

9. §

(1) A közoktatásról szóló törvény 118. §-ának (10) bekezdésében meghatározott kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés (a továbbiakban: keresetkiegészítés) jár annak, aki a minőségfejlesztési szervezet (csoport) munkájában — a (3) bekezdésben meghatározottak szerint — részt vesz.

(2) A keresetkiegészítést meghatározott időre, a feladat ellátásáig — legfeljebb egy nevelési, egy tanítási évre — kell meghatározni, és havi rendszerességgel kifizetni. A keresetkiegészítés több alkalommal is megállapítható.

(3) A keresetkiegészítés összege a közoktatásról szóló törvény 118. §-ának (11)–(12) bekezdésében meghatározottak alapján megállapított és az intézmény rendelkezésére bocsátott összegnél — a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel — nem lehet kevesebb

a) a kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés számítási alapja háromszáz százalékánál annak, aki a minőségfejlesztési szervezet (csoport) vezetését látja el,

b) a kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés számítási alapja kétszáz százalékánál annak, aki a minőségfejlesztési szervezet (csoport) munkájában közreműködik.

(4) Ha a közoktatási intézményben közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban foglalkoztatott pedagógusok, illetve pedagógiai szakértők és pedagógiai előadók létszáma a tárgyév december 31-éig nem éri el a tíz főt, a kiemelt munkavégzésért megállapítható keresetkiegészítéshez rendelkezésre álló összeg legalább ötven százalékát kell a minőségfejlesztési rendszer munkájában közreműködők díjazására fordítani.

A fenntartó minőségfejlesztési tevékenysége

10. §

A fenntartónak a közoktatási minőségfejlesztési programban történő részvételéhez a Pedagógus-továbbképzési Központ támogatást nyújt, ennek keretei között

a) ellenszolgáltatás nélkül bocsátja a fenntartók rendelkezésére a közoktatási minőségfejlesztési programot, a minőségfejlesztési kézikönyvet, valamint az ehhez kapcsolódó módszertani anyagokat,

b) lehetőséget biztosít a 11. §-ban meghatározott monitoring rendszerbe történő bekapcsolódásra.

Az országos minőségfejlesztési feladatok

11. §

(1) Az országos minőségfejlesztési feladatok ellátása az ágazati irányítás, továbbá a fenntartói és az intézményi minőségfejlesztési feladatok végrehajtását segítő tevékenység útján történik.

(2) A szakmai segítségnyújtás körébe tartozik különösen: a módszertani anyagok kidolgozása, a minőségfejlesztési tanácsadók jegyzékének összeállítása és gondozása, a minőségfejlesztési képzések és továbbképzések szervezése, a monitoring rendszer működtetése.

(3) Az országos minőségfejlesztés keretében kell megszervezni és működtetni a Közoktatás országos és térségi mérési-értékelési rendszerét (a továbbiakban: Országos mérési-értékelési rendszer).

(4) Az Országos mérési-értékelési rendszer feladata:

a) az intézményi és fenntartói minőségfejlesztési tevékenység segítése,

- b) országos, térségi helyzetkép kialakítása,
- c) a kerettantervre épülő pedagógiai rendszerek bevé-
lésának vizsgálata,
- d) az oktatáspolitikai döntések előkészítése.

(5) Az Országos mérési értékelési rendszer keretében lebonyolított mérések lehetnek különösen: alapkészségek mérése és követő mérése, tantárgyi készségek-képességek mérése.

(6) A tanév rendjéről szóló rendelet határozza meg, hogy adott tanévben milyen mérések megszervezésére kerül sor.

A közoktatási minőségfejlesztési tanácsadó

12. §

(1) A minőségfejlesztési tanácsadó szakértelmével és tanácsaival támogatja a intézményeket a 2—5. §-ban meghatározott feladatok végrehajtásában, így feladata különösen

- a) az intézmény sajátosságainak figyelembevételével az intézmény felkészítése a minőségfejlesztés e rendeletben — és az OKÉV által a feladatkörét és hatáskörét megállapító kormányrendelet alapján kidolgozott irányelvekben — rögzített feltételrendszerének megteremtése,
- b) az intézményi igényekhez igazodó minőségügyi képzés, illetve módszertani segédlet biztosítása,
- c) az intézményen belüli minőségfejlesztéssel összefüggő szabályozás (nevelési program, pedagógiai program, munkaterv, általános művelődési központban a pedagógiai-művelődési program) kidolgozásában történő részvétel,
- d) a minőségfejlesztési rendszer bevezetését segítő javaslatok, kezdeményezések kidolgozása,
- e) az intézmény munkarendjéhez igazodó rendszeres minőségfejlesztési tanácsadás.

(2) A minőségfejlesztési tanácsadó a Programba bekapcsolódott intézménnyel kapcsolatos feladatát a Pedagógus-továbbképzési Központtal kötött tanácsadói szerződés alapján látja el. E feladatok ellátása során együttműködik a Pedagógus-továbbképzési Központtal a minőségfejlesztési rendszer bevezetésének ellenőrzésében és értékelésében, valamint részt vesz a Pedagógus-továbbképzési Központ által szervezett minőségfejlesztési továbbképzési programokban.

13. §

A Programba bekapcsolódott intézmény, illetve az alkalmazott minőségfejlesztési tanácsadók jogosultak a Programban való részvételüket feltüntetni a következő szöveggel: „Az intézmény (tanácsadó) részt vesz az Oktatási

Minisztérium által támogatott Comenius 2000 közoktatási minőségfejlesztési programban.”

A Közoktatási Minőségfejlesztési Tanácsadók Országos Jegyzéke

14. §

(1) A programba bekapcsolódott közoktatási intézményben minőségfejlesztési tanácsadást az a természetes személy, valamint a Magyar Köztársaság területén alapított és itt székhellyel rendelkező olyan jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság (a továbbiakban: minőségfejlesztési tanácsadó) végezhet, aki, illetve amely szerepel a Közoktatási Minőségfejlesztési Tanácsadók Országos Jegyzékében (a továbbiakban: tanácsadói jegyzék). A tanácsadói jegyzékbe nyilvános pályázat útján lehet bekerülni. A tanácsadói jegyzéket a Pedagógus-továbbképzési Központ állítja össze, gondozza és gondoskodik az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában történő közzétételéről.

(2) A tanácsadói jegyzék tartalmazza azok nevét, lakcímét (székhelyét), akik a Programba bekapcsolódott közoktatási intézményben minőségfejlesztési tanácsadóként a 12. § (1) bekezdésében meghatározott feladatok ellátására jogosultak.

(3) A tanácsadói jegyzékbe az a természetes személy vehető fel, aki

- a) felsőfokú végzettséggel és közoktatási vagy minőségügyi képzettséggel rendelkezik, illetve a pedagógus-szakvizsgára történő felkészülés keretében elsajátította a minőségfejlesztéssel kapcsolatos ismereteket,
- b) a tanácsadók számára kiírt pályázatban meghatározott tanácsadói gyakorlattal rendelkezik,
- c) a tanácsadói munkához szakmai tapasztalatokkal és a szükséges képességekkel rendelkezik,
- d) részt vesz a Pedagógus-továbbképzési Központ által szervezett továbbképzési programban, és az előírt alkalmassági és vizsgakövetelményeknek eleget tesz,
- e) megfelel a pályázatban meghatározott egyéb követelményeknek.

(4) A tanácsadói jegyzékbe az a jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság vehető fel, amely

- a) oktatásfejlesztési vagy minőségirányítási tapasztalattal rendelkezik,
- b) e rendeletben meghatározott feladataik ellátása során alkalmazott tanácsadók megfelelnek a (3) bekezdésben meghatározott követelményeknek,
- c) tanácsadói programmal rendelkezik,

d) részt vesz a Pedagógus-továbbképzési Központ által szervezett továbbképzési programban, és az alkalmazott tanácsadó az előírt alkalmassági és vizsgakövetelményeknek eleget tesz,

e) a pályázatban meghatározott egyéb követelményeknek megfelel.

(5) A minőségfejlesztési tanácsadó a nyilvántartásba vételtől számítva évenként a tanácsadói tevékenységről beszámolót készít. A beszámolót a Programigazgatóság értékeli.

(6) A beszámolási kötelezettség megszegése esetén, illetve amennyiben a beszámoló a 12. § (1) bekezdésében meghatározott feladatok ellátása szempontjából elégtelen tanácsadói teljesítményt mutat, a tanácsadói jegyzékből való törlés rendelhető el.

(7) A tanácsadói jegyzékből az a tanácsadó törölhető, aki a jogszabályban meghatározott követelményeknek nem felel meg, vagy törlését kéri, illetve törölni kell azt, aki elhunyt (megszűnt).

(8) A tanácsadói jegyzékbe történő felvételtől, illetve az abból való törlésről — a Programigazgatóság javaslata alapján — az OKÉV dönt. A határozattal szemben az oktatási miniszterhez lehet 15 napon belül jogorvoslattal fordulni.

(9) A tanácsadói jegyzékkel kapcsolatos kérelmek elbírálásánál, valamint a jogorvoslat kérdésében egyebekben az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint kell eljárni.

(10) A tanácsadói jegyzékbe való felvétel négy évig érvényes, azonban ismételt meghosszabbítható. A meghosszabbítás feltétele az (5) bekezdésben meghatározott beszámolók elkészítése, továbbá a meghosszabbítás továbbképzésben való részvételhez vagy vizsga letételéhez köthető.

(11) A pályázati kiírásokat az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában, valamint két országos napilapban közzé kell tenni.

(12) A tanácsadói jegyzékre történő felvétel iránti kérelem benyújtásakor igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, melynek összege természetes személy esetén ötezer, gazdálkodó szervezet esetén ötvenezer forint. A jegyzéken való meghosszabbítás iránti kérelem és a jogorvoslati kérelem igazgatási szolgáltatási díja a meghatározott díj összegének ötven százaléka. Az igazgatási szolgáltatási díjat a Pedagógus-továbbképzési Központnak az OTP-nél vezetett 11703006-20380304 számú bankszámlájára kell befizetni, a rendelkezésre bocsátott készpénz-átutalási megbízáson. A befizetett díj kezelése és nyilvántartása az államháztartás alrendszereinek bankszámla-vezetési, költségvetési, befizetési és letéti kezelési, valamint kötelezett-

ségvállalási rendjéről szóló jogszabályokban meghatározottak szerint történik. A befizetett díj a Pedagógus-továbbképzési Központ bevétele. A díj a Pedagógus-továbbképzési Központ feladatainak ellátásához, a jogorvoslati kérelmek elbírálásához, az e feladatokkal összefüggő személyi és tárgyi kiadások fedezetére használható fel.

15. §

A Közoktatás Minőségéért Díj és oklevél

(1) A „Közoktatás Minőségéért Díj” azoknak a közoktatási intézményeknek adományozható, amelyek a közoktatási minőségfejlesztésének alkalmazásával kiemelkedő teljesítményt nyújtottak.

(2) Évente legfeljebb hat díj adományozható. A díjat az oktatási miniszter adományozza.

(3) A díj elnyerésére azok a közoktatási intézmények pályázhatnak, amelyek megfelelnek az évenként közzétett „Közoktatás Minőségéért Díj Pályázati Útmutató”-ban (a továbbiakban: Pályázati Útmutató) rögzített követelményeknek. A Pályázati Útmutatót a Közoktatás Minőségéért Díj Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) készíti el és teszi közzé.

(4) A Bizottság kilenc főből áll. A Bizottság elnökét és hét tagját az oktatási miniszter bízza meg. A megbízás öt évre szól. A Bizottság két tagját az előző évben díjazott közoktatási intézmények kéri fel. A felkérés egy évre szól.

(5) A Bizottság az oktatási miniszter által jóváhagyott ügyrend alapján működik.

(6) A Bizottság — az értékelésre felkért szakértők véleményét figyelembe véve — javaslatot tesz a díjazandó intézményekre az oktatási miniszternek.

(7) A díj — a Pályázati Útmutatóban meghatározottak szerint — három fokozatban (arany fokozat, ezüst fokozat, bronz fokozat) nyerhető el.

(8) A díjazott az adományozást igazoló okiratot és egy az intézményre kifüggeszthető táblát kap. A tábla „A Közoktatás Minőségéért Díj arany / ezüst / bronz fokozata” feliratot és a díj odaítélésének évét tartalmazza.

(9) A díjazottak névsorát az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(10) Az oktatási miniszter — a Pályázati Útmutatóban meghatározottak szerint — évente legfeljebb tizennégy elismerő oklevelet adományozhat azoknak a közoktatási intézményeknek, amelyek a közoktatási minőségfejlesztés területén átlagon felüli teljesítményt nyújtottak. Az oklevél adományozására a (3)–(6) bekezdésben és a (9) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

Záró rendelkezések

16. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítésről szóló 24/2000. (VIII. 29.) OM rendelet. A rendelet hatályon kívül helyezése nem érinti a rendelkezései alapján megállapított keresetkiegészítésre való jogosultságot.

(3) Azokat a tanácsadókat, akiket a Pedagógus-továbbképzési Központ e rendelet hatálybalépése előtt nyilván tartásba vett, — kivéve, ha e rendelet hatálybalépésétől számított tizenöt napon belül írásban jelzi az OKÉV részére, hogy nem kíván tanácsadói tevékenységet folytatni — külön kérelem nélkül, hivatalból, ingyenesen fel kell venni a tanácsadói jegyzékbe.

Dr. Pálkás József s. k.,
oktatási miniszter

III. rész HATÁROZATOK**Az Alkotmánybíróság
határozatai****Az Alkotmánybíróság
4/2002. (II. 15.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítvány alapján meghozta az alábbi

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény 6. § (4) bekezdésének a „3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján járó” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény 6. § (4) bekezdése — a megsemmisítés folytán — az alábbi szöveggel marad hatályban:

„Ha a jogerős ítéletben halálbüntetést szabtak ki, de nem hajtották végre, a kárpótlás összegét 20%-kal emelni kell.”

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS**I.**

1. Az indítványozó több beadványt nyújtott be az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: 3.Kpt.) 6. § (4) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatára. A 3.Kpt. 6. § (4) bekezdése a szabadságelvonásért járó kárpótlás szabályai között azt a rendelkezést tartalmazza, hogy „ha a jogerős ítéletben halálbüntetést szabtak ki, de nem hajtották végre, a 3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján járó kárpótlás összegét 20% -kal emelni kell.” A 3.Kpt. 3. § (1) bekezdés a) pontja azokat a jogszabályi helyeket jelöli meg (illetve olyanokra utal), amelyek egykor alapul szolgáltak a politikai okból történő különféle szabadságelvonásra (szabadságvesztés büntetés, előzetes letartóztatás, kényszergyógykezelés).

Az indítványozó szerint a 3.Kpt. 6. § (4) bekezdése az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésben foglalt diszkrimináció tilalmába ütközik, mert a 20%-os emelés nem vonatkozik azokra, akiket nem magyar, hanem szovjet bíróságok ítélték halálra, de az ítéletet nem hajtották végre. Az indítványozó úgy véli, hogy a magyar és a szovjet bíróságok által elítéltek között a 3.Kpt. 6. § (4) bekezdése indokolatlan és alkotmányellenes megkülönböztetést eredményez. Az indítványozó kérelme alátámasztására több — ezen belül az Alkotmány 70/A. §-át értelmező — alkotmánybírósági határozatra is hivatkozik.

2. Az Alkotmánybíróság az ügyben megkereste az igazságügy-minisztert, az indítvánnyal kapcsolatos álláspontjának megismerése céljából.

II.

1. Az Alkotmány irányadó rendelkezése értelmében: „70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más véle-

mény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, szülei vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

2. A 3.Kpt. vonatkozó rendelkezései szerint:

„Kárpótlás a szovjet kényszerszolgálatra hurcolásért

2/B. § (1) Kárpótlás jár a szovjet szervek által történt kényszerszolgálatra hurcolásért, a szovjet bíróság politikai indítékú ítélete vagy más szovjet hatóság intézkedése alapján végrehajtott szabadságelvonásért (a továbbiakban együtt: kényszerszolgálat).

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a szovjet hadifogásba esett katonát 1945. augusztus 1-jétől kényszerszolgálatra hurcoltnak kell tekinteni.

(3) Ha a sérelmet szenvedett a kényszerszolgálat ideje alatt meghalt, és a túlélő házastárs hosszabb időt nem bizonyít, a kárpótlás kiszámításánál az alábbi időtartamokat kell figyelembe venni:

a) a szovjet szervek által történt kényszerszolgálatra hurcolás esetén 3 évet,

b) a szovjet bíróság ítélete vagy más szovjet hatóság intézkedése alapján végrehajtott szabadságelvonás esetén azt az időtartamot, amelyre ítélték (kötelezték), ha pedig ez nem bizonyítható, 8 évet.

(4) A kényszerszolgálat esetére egyebekben a 2/A. § (2) bekezdését és a 4—8. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Kárpótlás a szabadságelvonásért

3. § (1) A 6—8. §-ban meghatározott kárpótlás jár a személyes szabadságot súlyosan, 30 napot meghaladóan korlátozó következő sérelmekért:

a) — szabadságvesztés büntetés, amelyet az 1941. évi XV. törvény 9., 10., 14. és 15. §-ában, az 1989. évi XXXVI. törvény 5. §-ában, az 1990. évi XXVI. törvény 2. §-ában, illetőleg az 1992. évi XI. törvény 1. §-ában felsorolt bűncselekmény miatt szabtak ki;

— előzetes letartóztatás és minden olyan szabadságelvonás, amelyet az 1941. évi XV. törvény 9., 10., 14. és 15. §-ában, az 1989. évi XXXVI. törvény 5. §-ában, az 1990. évi XXVI. törvény 2. §-ában, illetőleg az 1992. évi XI. törvény 1. §-ában felsorolt bűncselekmény miatt folytatott büntetőeljárás keretében fogatosítottak;

— kényszergyógykezelés, amelyet az 1948. évi XLVIII. törvény 1—13. §-a alapján az 1989. évi XXXVI. törvény 5. §-ában, az 1990. évi XXVI. törvény 2. §-ában, illetőleg az 1992. évi XI. törvény 1. §-ában felsorolt bűncselekmény miatt rendeltek el;

b) magyar bíróság ítélete vagy magyar közigazgatási hatóság határozata alapján végrehajtott, zárt táboroszerű fogvatartás (internálás, kényszerszolgálat), közbiztonsági őrizet, kényszerlakóhely kijelölés (kitelepítés);

c) a II. világháború alatt (1941. június 27.—1945. május 9.) faji, vallási vagy politikai okból teljesített munkaszolgálat;

d)—e)”

„6. § (1) A kárpótlásra jogosultat — választásától függetlenül — a 7. § szerint kiszámított havi életjáradék vagy kárpótlási jegy formájában megállapított kárpótlás illeti meg.

(2) Ha a kárpótlásra jogosult állandó lakóhelye külföldön van, a részére folyósított életjáradékot a belföldi pénzintézetnél vezetett forintszámlájára kell átutalni. Az átutalt összeg külföldi pénznemre nem váltható át.

(3) A túlélő házastársat a sérelmet elszenvedőnek járó kárpótlás 50%-a illeti meg.

(4) Ha a jogerős ítéletben halálbüntetést szabtak ki, de nem hajtották végre, a 3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján járó kárpótlás összegét 20%-kal emelni kell.”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság a 3.Kpt.-vel összefüggésben számos döntést hozott [Lásd: 1/1995. (II. 8.) AB határozatban (a továbbiakban: 1.Abh.); 22/1996. (VI. 25.) AB határozatban (a továbbiakban: 2.Abh.); a 46/2000. (XII. 14.) AB határozatban (a továbbiakban: 3.Abh.).]

Az 1.Abh. volt az első döntés a személyi kárpótlás alkotmányossági vizsgálata tárgyában. A határozat kimondta, hogy — hasonlóan a tulajdoni kárpótláshoz — a személyi kárpótlás során is ex gratia juttatásról van szó, így a törvényhozónak nagy szabadsága van a kárpótlás módjának és mértékének meghatározása tekintetében (ABH 1995. 31., 45., 62.). Ezzel párhuzamosan az Alkotmánybíróság arra is utalt, hogy a juttatások mértékét tekintve elvileg az ex gratia juttatásoknál is „fennáll a tiltott megkülönböztetés lehetősége”, amelyből a kárpótlás ügyekben az követelhető meg, hogy a nem egyenlő kezelésnek ésszerű oka legyen, azaz az ne minősüljön önkényesnek (ABH 1995. 31., 47.).

A jelen ügy tárgyát képező szovjet kényszerszolgálatra hurcolást az 1.Abh. is érintette. Az Alkotmánybíróság — többek között — megsemmisítette a 3.Kpt. eredeti szövege 3. § (1) bekezdésének d) és e) pontjait, azaz a szovjet kényszerszolgálatra hurcolást és a deportálást pusztán szabadságelvonásnak minősítő rendelkezéseket. Az Alkotmánybíróság szerint a külföldre deportálásnak a szabadságelvonáshoz képest többlet tényállási eleme az, hogy „... a deportáltak feletti rendelkezés kikerült a magyar állam hatalmi szférájából és az idegen szuverén hatalmi szférájába ment át. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ez az ismerv a csoportképzés során annyira lényegi és meghatározó, hogy azt a kárpótlási jogosultság szempont-

jából a törvényhozónak külön kellett volna választania, mert a sérelem súlya, nagysága és természete más jóvátételi kritériumokat követel, mint amilyenek a többi szabadság-elvonás esetén egységesen megállapíthatók.” (ABH 1995. 31., 56—57.) Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „ezek a szempontok és megkülönböztető ismérvek többnyire irányadóak a Szovjetunióba történt kényszermunkára hurcolás eseteire is”. (ABH 1995. 31., 56.)

Tehát az első személyi kárpótlási döntés az önkényes megkülönböztetés alkotmányossági mércéjét — a csoportképzés elveinek rögzítésén keresztül — a sérelem súlyával arányos kárpótlás követelményében ragadta meg. Az 1.Abh. a deportálás és a szovjet kényszermunkára hurcolás tekintetében — végső soron — a levont elvi következtetés, az alkalmazott mérce eredményeként érintette a kárpótlás mértékét is.

Az 1.Abh-t követően az Alkotmánybíróság vizsgálta a 3.Kpt. módosításáról rendelkező 1268. számú törvényjavaslatot. A 2.Abh. által előzetes normakontroll hatáskörben elbírált szöveg — összhangban az 1.Abh megállapításaival — külön kezelte a deportálásért és a szovjet kényszermunkára hurcolásért járó kárpótlást a szabadságelvonásért járó kárpótlástól azáltal, hogy a kárpótlás mértékét megemelte. A vizsgált törvényjavaslatban a deportálásért és a kényszermunkáért azonos összegű (a szabadságelvonásért járó kárpótlástól százalékban meghatározva magasabb) kárpótlás járt. A 2.Abh. — a kárpótlás mértékével is összefüggésben — rögzítette a „hasznos” kárpótlás követelményének elvét (ABH 1996. 89.). [E határozat továbbá elvi lehetőséget biztosított a személyi kárpótlás rendszerének átalakítására és a jogosultságok újraelosztására (ABH 1996. 89., 90.). Az erre vonatkozó alkotmányos követelményből kitűnik, hogy az Alkotmánybíróság az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése alapján a kárpótlás rendszerén belül (azaz az adott állapot szerinti jogosultságok egymáshoz való viszonyában) az arányosság elvének fenntartását követeli meg.]

A 3.Abh — összefoglalva az Alkotmánybíróság ezirányú gyakorlatát — arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvényhozásnak a kárpótlási jogosultság meghatározásakor fenn kell tartani a sérelem súlyához igazodó kárpótlás egymásra épülő jellegét. (ABH 2000. 353., 367—368.) A 3.Abh egyik következtetése ezzel kapcsolatosan az volt, hogy az egyenlő méltóságú személyként kezelés a sérelem súlyával arányos kárpótlásban testesül meg (ABH 2000. 353., 367). E határozat az élet elvesztése és a szabadság-elvonás után járó kárpótlás mértéke között — az okozott sérelmekhez képest — ésszerű indokkal nem igazolható aránytalanság miatt állapította meg az egyenlő méltóságú személyként kezelés és ezáltal az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésének sérelmét.

Az Alkotmánybíróság fentebb ismertetett gyakorlatából megállapítható, hogy a kárpótlás mértékének önmagában nincs alkotmányossági mércéje. (Lásd: ABH 2000. 353., 366—367.) A szabályozás vizsgálatakor a sérelem súlyának figyelembevétele a meghatározó, az egyenlő méltóságú személyként kezelés elvének érvényesítése szempontjából. Tekintettel arra, hogy a sérelem súlyát a törvényalkotó a kárpótlás mértékében is kifejezi, az alkotmányossági vizsgálatkor adott esetben megkerülhetetlen a mérték figyelembevétele is. Ezt azonban az Alkotmánybíróság nem önmagában a kárpótlási összegek közvetlen összevetése útján, hanem csak a jogosultságok rendszerén belül vizsgálhatja, azaz: a különböző jogosultságok egymáshoz való viszonya, az okozott sérelmek súlyának arányában.

2. A 3.Kpt. jelenleg hatályos szabályai alapján a következő állapítható meg: a deportálásra irányadó 2/A. § (2) bekezdése szerint e sérelmekért a szabadságelvonás miatt megállapítható kárpótlásnál 10%-kal több kárpótlás jár. Ez a 10%-os növelés a szovjet kényszermunkára is irányadó [2/B. § (4) bekezdés]. Ezáltal tehát a deportálás, kényszermunka és a szabadságvesztés viszonyában főszabályként érvényesül a sérelem súlyával arányos kárpótlás követelménye. Ezt a követelményt az 1.Abh. a fentebb idézett többlet tényállási elemmel indokolta.

A 3.Kpt. — jelen ügyben vizsgált — 6. § (4) bekezdése a szabadságelvonásért járó kárpótlás körében nyert szabályozást. E rendelkezés azt tükrözi, hogy a szabadságelvonásnál nagyobb sérelmet jelent, ha a szabadságelvonáshoz végre nem hajtott jogerős halálbüntetés járult (ha a szabadságelvonás lényegében ezen alapult). A törvényhozó e tényállás alapján a szabadságelvonásért járó kárpótlás összegét 20%-kal megemelte.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a törvényhozó az ex gratia juttatásból folyó szabadságával élt, amikor úgy döntött, hogy a végre nem hajtott halálbüntetés alapján fogatosított szabadságelvonást kiemeli, s ez alapján magasabb összeget juttat. Ennek alkotmányossága önmagában nem vitatható.

A 3.Kpt. 6. § (4) bekezdése a 20%-os emelést azonban nem csupán a tényállásra vonatkoztatja (azaz jogerős ítéletben halálbüntetést szabtak ki, de nem hajtották végre), hanem esetkör szerint szűkíti, mégpedig kizárólag a 3.Kpt. 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján járó jogosultságokra (az e szerint megállapítandó összegre). A 3.Kpt. 6. § (4) bekezdésben található szűkítő szabály [a 3. § (1) bekezdés a) pontjának megjelölése] lényegében az ún. semmisségi törvényekre utal. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság korábban már kifejtette, hogy a törvény ex gratia jellegű, visszamenőleges és egységes jogalapot teremt a személyi sérelemokozások jóvátételére. Ez az egységes jogalap bizonyos személyi sérelemokozások ténye, függetlenül attól,

hogy azokért járt-e eredetileg kárpótlás és az milyen okból volt érvényesíthetetlen, illetőleg, hogy a sérelemokozás a semmisségi törvények hatálya alá esik-e vagy sem. (ABH 1995. 31., 45.) Mindebből az is következik, hogy a semmisségi törvényekből folyó kárpótlás önmagában nem jelent(het) „többletet” — azonos sérelemokozás esetén — a személyi kárpótláson belül.

3. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a 3.Kpt. 6. § (4) bekezdésében található „3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján járó” szövegrész — a 3. Kpt. szabályozási koncepcióján belül — alkotmányellenes, az Alkotmány 70/A. §-ába ütközik.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem egyeztethető össze az egyenlő méltóságú személyként kezelés alkotmányos elvével az, hogy a tényálláson kívül — ha ez valóban megvalósult — (azaz jogerősen halálbüntetést szabtak ki, de nem hajtották végre) egyéb szempontok a jogosultságot szűkítsék. Ahogy a fentebb idézett 1.Abh.-ból kiderül, nincs alkotmányos relevanciája annak, hogy a sérelemokozás a semmisségi törvény hatálya alá tartozik-e vagy sem, így a 3. § (1) bekezdés a) pontja kiemelésének nincs kellő súlyú alkotmányos indoka.

Megállapítható továbbá, hogy a 3.Kpt. 6. § (4) bekezdése [a 3. § (1) bekezdés a) pontjára való utalással] az Alkotmány 70/A. §-ába ütköző egyenlőtlenséget teremt. A szovjet kényszermunka (valamint a deportálás) és a szabadságelvonás után járó kárpótlás között egyébként fennálló ésszerű különbségtétel önkényessé változik, ugyanis ha a szabadságelvonáshoz végre nem hajtott halálbüntetés járul, magasabb összegű kárpótlás jár a szabadságelvonásért, mint az ugyanilyen tényállás (azaz végre nem hajtott halálbüntetés) mellett fogatosított kényszermunka után.

A 3.Kpt. 2/B. § (1) bekezdése a kényszermunkát, mint gyűjtőfogalmat az alábbiak szerint definiálja: „Kárpótlás jár a szovjet szervek által történt kényszermunkára hurcolásért, a szovjet bíróság politikai indítékú ítélete vagy más szovjet hatóság intézkedése alapján végrehajtott szabadságelvonásért (a továbbiakban együtt: kényszermunka).” Tehát a kényszermunkán belül külön jogcím a „szovjet bíróság politikai indítékú ítélete vagy más hatóság intézkedése alapján végrehajtott szabadságelvonás.” Így ha a szovjet bíróság halálbüntetést szabott ki, de azt nem hajtották végre — s ez alapján fogatosították a szabadságelvonást —, a végre nem hajtott halálbüntetés nem teremt külön jogosultságot: kárpótlás csupán a kényszermunka után jár, amely a szabadságelvonásért járó kárpótlásnál 10%-kal több. Ezzel szemben — a 6. § (4) bekezdés alapján — a szabadságelvonásért járó kárpótlás összegét 20%-kal kell emelni a 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott körben. Ezáltal ha a szabadságelvonás előzménye végre

nem hajtott halálbüntetés a szabadságelvonásért járó kárpótlás mértéke a kényszermunkára hurcolásért járó kárpótlás fölé kerül (azonos tényállás esetén). A kényszermunka (és deportálás) szabadságelvonástól való különbözősége, azaz, hogy az érintettekről való rendelkezés idegen szuverén hatalmi szférájába ment át, méginkább érvényszerűsül akkor, amikor idegen ország bírósága mondja ki a politikai indíttatású halálbüntetést, tehát a jóvátételi kritériumoknak is ehhez kell igazodni. (ABH 1995. 31., 56—57.) A 3.Kpt. jelen ügyben vizsgált rendelkezése alapján a végre nem hajtott halálbüntetéssel társuló szabadságelvonás körében a kényszermunka és a szabadságelvonás között az 1.Abh. által (ABH 1995. 31.) megfogalmazott alkotmányos kritérium — ami elvi alapját adja annak, hogy a kényszermunkáért (és deportálásért) magasabb összegű kárpótlás jár — nem érvényesül. Mindezek miatt az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésének sérelme megállapítható.

Az Alkotmánybíróság a 6. § (4) bekezdésből a „3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján járó” szövegrészt — a fenti indokok alapján — megsemmisítette. A hatályban maradó szöveg értelmében ha a jogerős ítéletben halálbüntetést szabtak ki, de nem hajtották végre, a kárpótlás összegét 20%-kal emelni kell. Tehát ha a kárpótlásra való jogosultság egyéb feltételei fennállnak, a kárpótlás összegének a növelése — mind a szabadságelvonás, mind a kényszermunka (deportálás) tekintetében — a tényállás alapján jár.

A határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

*Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke*

*Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Németh János s. k.,
az aláírásban akadályozott
dr. Czucz Ottó
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: 1114/B/1998.

V. rész**KÖZLEMÉNYEK,
HIRDETMEÉNYEK****1978. évi IV. törvény
a Büntető Törvénykönyvról¹***(Egységes szerkezetben)***ÁLTALÁNOS RÉSZ***A büntető törvény célja***1. §²****I. Fejezet****A BÜNTETŐ TÖRVÉNY HATÁLYA***Időbeli hatály*

2. § A bűncselekményt az elkövetése idején hatályban levő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban levő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálandó el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje.

Területi és személyi hatály

3. § (1) A magyar törvényt kell alkalmazni a belföldön elkövetett bűncselekményre, valamint a magyar állampolgár külföldön elkövetett olyan cselekményére, amely a magyar törvény szerint bűncselekmény.

(2) A magyar törvényt kell alkalmazni a Magyar Köztársaság³ határain kívül tartózkodó magyar hajón vagy magyar légi járművön elkövetett bűncselekményre is.

4. § (1) A magyar törvényt kell alkalmazni a nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett cselekményre is, ha az

a) a magyar törvény szerint bűncselekmény és az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő,

¹ A kihirdetés napja: 1978. december 31. Hatálybalépésére és végrehajtására lásd az 1979: 5. törvényerejű rendeletet. Legutóbb módosította a 2001: CXXI. törvény, amely 2002. április 1-jén lép hatályba. A normaszövegben a törvény 2002. április 1-jétől hatályos szövege van feltüntetve, a lábjegyzetekben azonban a módosító törvény által módosított törvényhelyek 2002. április 1. napjáig hatályos szövege is szerepel.

² Az 1. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³ Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése értelmében, ahol a jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen Magyar Köztársaságot kell érteni.

b)⁴ állam elleni bűncselekmény (X. Fejezet), kivéve a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedést (148. §), tekintet nélkül arra, hogy az elkövetés helyének törvénye szerint büntetendő-e,

c) emberiség elleni (XI. Fejezet) vagy olyan egyéb bűncselekmény, amelynek üldözését nemzetközi szerződés írja elő.

(2)⁵ A nem magyar állampolgár által külföldön, a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés (148. §) esetében a magyar büntető törvényt kell alkalmazni, feltéve, hogy e bűncselekmény az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő.

(3)⁶ Az (1)—(2) bekezdés eseteiben a büntetőeljárás megindítását a legfőbb ügyész rendeli el.

*Diplomáciai és nemzetközi jogon alapuló
egyéb mentesség*

5. § A diplomáciai és a nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvező személyek büntetőjogi felelősségre vonására nemzetközi szerződés, ennek hiányában a nemzetközi gyakorlat irányadó. A nemzetközi gyakorlat kérdésében az igazságügy-miniszter nyilatkozatát kell alapul venni.

Külföldi ítélet érvénye

6. §⁷ (1) A külföldi bíróság ítélete a magyar bíróság ítéletével azonos érvényű, ha

a) a külföldi bíróság a magyar hatóságok feljelentése alapján vagy a büntetőeljárás átadása folytán járt el,

b) az elkövetővel szemben a külföldi bíróság olyan cselekmény miatt járt el, amely mind a magyar jog, mind a külföldi állam joga szerint büntetendő, és a külföldön folyamatban volt eljárás, valamint a kiszabott büntetés, illetve alkalmazott intézkedés összhangban van a magyar joggal.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételek megléte esetén sem ismerhető el a külföldi bíróság ítéletének érvénye, ha az elítélés politikai vagy azzal szorosan összefüggő egyéb bűncselekmény, illetőleg katonai bűncselekmény miatt történt.

⁴ A 4. § (1) bekezdésének b) pontja az 1999: CXX. törvény 1. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵ A 4. § (2) bekezdése az 1999: CXX. törvény 1. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶ A 4. § (3) bekezdését az 1999: CXX. törvény 1. §-ának (3) bekezdése iktatta be.

⁷ A 6. § (1)—(5) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

(3) A cselekmény nem tekinthető politikai, illetőleg katonai bűncselekménynek, ha annak elkövetésénél, figyelemmel az összes körülményre, így a bűncselekmény által elérni kívánt célra, a bűncselekmény indítékára, az elkövetés módjára, a felhasznált vagy felhasználni kívánt eszközökre, a bűncselekmény köztörvényi jellege túlnyomó a politikaihoz, illetőleg a katonaihoz képest.

(4) A szándékos emberölés, illetve a szándékos emberölést is magában foglaló bűncselekmény a külföldi ítélet érvényének megállapítása szempontjából mindig köztörvényi jellegű bűncselekménynek tekintendő.

(5) Ha a magyar büntető törvény hatálya alá tartozó személy cselekményét külföldi bíróság már elbírálta, az (1) bekezdés esetét kivéve, a büntetőeljárás megindításáról a legfőbb ügyész határoz. Ebben az esetben a külföldön végrehajtott büntetést vagy előzetes fogvatartást a magyar bíróság által kiszabott büntetésbe be kell számítani.

(6)⁸ Külföldi bíróság ítéletén törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel, továbbá az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság jogerős ítéletét is érteni kell.

Büntetés végrehajtásának átvétele és átengedése

7. §⁹

A büntetőeljárás felajánlása

8. §¹⁰

A kiadatás és a menedékjog

9. §¹¹

II. Fejezet

A BŰNCSELEKMÉNY ÉS AZ ELKÖVETŐ

I. Cím

A BŰNCSELEKMÉNY

10. § (1) Bűncselekmény az a szándékosan vagy — ha a törvény a gondatlan elkövetést is bünteti — gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli.

⁸ A 6. § (6) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 1. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁹ A 7. §-t az 1996: XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

¹⁰ A 8. §-t az 1996: XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

¹¹ A 9. §-t az 1996: XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

(2) Társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely a Magyar Köztársaság¹² állami, társadalmi vagy gazdasági rendjét, az állampolgárok személyét vagy jogait sérti vagy veszélyezteti.

Büntett és vétség

11. § (1) A bűncselekmény büntett vagy vétség.

(2) Büntett az a szándékosan elkövetett bűncselekmény, amelyre a törvény két évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetés kiszabását rendeli el. Minden más bűncselekmény vétség.

Halmazat

12. § (1) Bűnhalmazat az, ha az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és azokat egy eljárásban bírálják el.

(2) Nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközökben többször követ el.

Szándékosság és gondatlanság

13. § Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki magatartásának következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.

14. § Gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában; úgyszintén az is, aki e következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.

15. § Az eredményhez mint a bűncselekmény minősítő körülményéhez fűzött súlyosabb jogkövetkezmények akkor alkalmazhatók, ha az elkövetőt az eredmény tekintetében legalább gondatlanság terheli.

II. Cím

KÍSÉRLET ÉS ELŐKÉSZÜLET

16. § Kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.

¹² Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (2) bekezdése értelmében, ahol jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

17. § (1) A kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.

(2) A büntetést korlátlanul enyhíteni vagy mellőzni is lehet, ha a kísérletet alkalmatlan tárgyon vagy alkalmatlan eszközzel követik el.

(3) Nem büntethető kísérlet miatt, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény befejezése, továbbá az sem, aki az eredmény bekövetkezését önként elhárítja.

(4) Ha a (2)—(3) bekezdés esetén a kísérlet már önmagában is megvalósít más bűncselekményt, az elkövető e bűncselekmény miatt büntetendő.

18. § (1) Ha a törvény külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik.

(2) Nem büntethető előkészület miatt

a) akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény elkövetésének a megkezdése;

b) aki az elkövetés elhárítása céljából felhívását, ajánlkozását, vállalkozását visszavonja, vagy arra törekszik, hogy a többi közreműködő az elkövetéstől elálljon, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének megkezdése bármely okból elmarad;

c) aki az előkészületet a hatóságnál feljelenti.

(3) A (2) bekezdés eseteiben, ha az előkészület már önmagában is más bűncselekmény, az elkövető e bűncselekmény miatt büntetendő.

III. Cím

AZ ELKÖVETŐK

19. § Elkövetők a tettes és a társtettes (tettesek), valamint a felbujtó és a bűnsegéd (részese).

20. § (1) Tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja.

(2) Társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását, egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg.

21. § (1) Felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír.

(2) Bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt.

(3) A részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni.

III. Fejezet

A BÜNTETŐJOGI FELELŐSSÉGRE VONÁS AKADÁLYAI

I. Cím

A BÜNTETHETŐSÉGET KIZÁRÓ OKOK

22. § A büntethetőséget kizárja:

- a) a gyermekkor,
- b) a kóros elmeállapot,
- c) a kényszer és a fenyegetés,
- d) a tévedés,
- e) a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka,
- f) a jogos védelem,
- g) a végszükség,
- h) a magánindítvány hiánya,
- i) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A gyermekkor

23. § Nem büntethető, aki a cselekmény elkövetésekor tizenegyedik életévét nem töltötte be.

A kóros elmeállapot

24. § (1) Nem büntethető, aki a cselekményt az elmeműködés olyan kóros állapotában — így különösen elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban vagy személyiségzavarban — követi el, amely képtelenné teszi a cselekmény következményeinek felismerésére vagy arra, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elmeműködés kóros állapota az elkövetőt korlátozza a cselekmény következményeinek felismerésében vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.

25. § A 24. § rendelkezései nem alkalmazhatók arra, aki a cselekményt önhibájából eredő ittas vagy bódult állapotban követi el.

A kényszer és a fenyegetés

26. § (1) Nem büntethető, aki a cselekményt olyan kényszer vagy fenyegetés hatása alatt követi el, amely miatt képtelen az akaratának megfelelő magatartásra.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha a kényszer vagy a fenyegetés az elkövetőt korlátozza az akaratának megfelelő magatartásban.

A tévedés

27. § (1) Nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott.

(2) Nem büntethető, aki a cselekményt abban a téves feltevésben követi el, hogy az a társadalomra nem veszélyes, és erre a feltevésre alapos oka van.

(3) A tévedés nem zárja ki a büntethetőséget, ha gondatlanság okozza, és a törvény a gondatlanságból eredő elkövetést is bünteti.

A cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka

28. § Nem büntethető az, akinek a cselekménye az elkövetéskor olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés is szükségtelen.

A jogos védelem

29. § (1) Nem büntethető, akinek a cselekménye a saját, illetőleg a mások személye, javai vagy közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

(2) Nem büntethető az sem, aki az elhárítás szükséges mértékét azért lépi túl, mert azt ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni.

(3) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza az elhárítás szükséges mértékének felismerésében.

A végszükség

30. § (1) Nem büntethető, aki a saját, illetőleg a mások személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelmében így jár el, feltéve, hogy a veszély előidézése nem róható a terhére, és a cselekménye kisebb sérelmet okoz, mint amelynek elhárítására törekedett.

(2) Nem büntethető az sem, aki azért okoz akkora vagy nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni a sérelem nagyságát.

(3) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza a sérelem nagyságának felismerésében.

(4) Nem állapítható meg végszükség annak javára, akinek a veszély vállalása hivatásánál fogva kötelessége.

A magánindítvány hiánya

31. § (1) A törvényben meghatározott esetekben a bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.

(2) A magánindítvány előterjesztésére a sértett jogosult.

(3) Ha a sértett korlátozottan cselekvőképességű, a magánindítványt törvényes képviselője is, ha pedig cselekvőképességű, kizárólag a törvényes képviselője terjesztheti elő. Ezekben az esetekben a magánindítvány előterjesztésére a gyámhatóság is jogosult.

(4) Ha a magánindítvány előterjesztésére jogosult sértett meghal, a hozzátartozója jogosult a magánindítvány előterjesztésére.

(5) Bármelyik elkövetővel szemben előterjesztett magánindítvány valamennyi elkövetőre hatályos.

(6) A magánindítvány nem vonható vissza.

II. Cím

A BÜNTETHETŐSÉGET MEGSZÜNTETŐ OKOK

32. § A büntethetőséget megszünteti

- a) az elkövető halála,
- b) az elévülés,
- c) a kegyelem,
- d) a cselekmény társadalomra veszélyességének megszűnése vagy csekéllyé válása,
- e) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A büntethetőség elévülése

33. § (1) A büntethetőség elévül

a)¹³ olyan büntett esetén, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, húsz év;

b) egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább három év elteltével.

(2)¹⁴ Nem évül el

a) az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt és az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet 11. és 13. §-ában¹⁵ meghatározott háborús bűntettek,

b) az emberiség elleni egyéb bűncselekmények (XI. Fejezet),

¹³ A 33. § (1) bekezdésének a) pontja az 1993: XVII. törvény 1. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁴ A 33. § (2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 1. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁵ Az Alkotmánybíróság a 2/1994. (I. 14.) AB határozatával a 81/1945. (II. 5.) ME rendelet (Nbr.) 11. §-ának 1—4. és 6. pontját, továbbá 13. §-ának 1. és 3—7. pontját megsemmisítette. Határozatában megállapította, hogy a Btk. 33. §-a (2) bekezdésének a) pontja az Nbr. 11. §-ának 5. pontjában és 13. §-ának 2. pontjában meghatározott háborús bűntettekre vonatkoztatható.

c)¹⁶ az emberölés súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bekezdés a)—i) pontjai],

d) az emberrablás és az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [175/A. § (4) bekezdés, 355. § (5) bekezdés a) pont],

e) a terrorcselekmény, a légi jármű hatalomba kerítése és a zendülés súlyosabban minősülő esetei, ha a halált szándékosan okozva követik el [261. § (2) bekezdés a) pont, 262. § (2) bekezdés, 352. § (3) bekezdés b) pont] büntetethetősége.

34. § Az elévülés határidejének kezdő napja

a) befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul,

b) kísérlet és előkészület esetén az a nap, amikor az ezeket megvalósító cselekmény véget ér,

c) olyan bűncselekmény esetén, amely kizárólag kötelesség teljesítésének elmulasztásával valósul meg, az a nap, amikor az elkövető még a büntető törvényben megállapított következmény nélkül eleget tehetne kötelességének,

d) olyan bűncselekmény esetén, amely jogellenes állapot fenntartásában áll, az a nap, amikor ez az állapot megszűnik.

35. § (1) Az elévülést félbeszakítja a büntető ügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt fogantatosított büntetőeljárás cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.

(2) Ha a büntetőeljárást felfüggesztik, a felfüggesztés tartama az elévülés határidejébe nem számít be. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a büntetőeljárást azért függesztik fel, mert az elkövető ismeretlen helyen tartózkodik, vagy elmebeteg lett.

(3)¹⁷ Az elévülés határidejébe nem számít be az a tartam sem, amely alatt személyes mentesség folytán a büntető-eljárás azért nem volt megindítható vagy folytatható, mert a törvényben biztosított mentelmi jogot a döntésre jogosult nem függesztette fel, illetőleg az eljárás megindításához vagy folytatásához a hozzájárulását nem adta meg. Ez a rendelkezés nem alkalmazható olyan magánindítványra büntetendő bűncselekmény esetén, amely miatt a vádat a magánvádló képviseli.

(4) Próbára bocsátás (72. §) esetén a próbaidő tartama az elévülés határidejébe nem számít be.

¹⁶ A 33. § (2) bekezdésének c) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (3) bekezdésével módosított szöveg.

¹⁷ A 35. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 2. §-a iktatta be, a korábbi (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre módosítva. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

A cselekmény társadalomra veszélyességének megszűnése

36. § Nem büntetendő az, akinek a cselekménye az elbíráláskor már nem veszélyes vagy olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy — személyére is figyelemmel — a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés is szükségtelen.

IV. Fejezet

BÜNTETÉSEK ÉS INTÉZKEDÉSEK

I. Cím

A BÜNTETÉSEK

A büntetés célja

37. § A büntetés a bűncselekmény elkövetése miatt a törvényben meghatározott joghátrány. A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el.

A büntetési nemek

38. § (1)¹⁸ Főbüntetések

1. a szabadságvesztés,
2. a közérdekű munka,
3. a pénzbüntetés.

(2) Mellékbüntetések

1. a közügyektől eltiltás,
2. a foglalkozástól eltiltás,
3. a járművezetéstől eltiltás,
4. a kitiltás,
5. a kiutasítás,
- 6.¹⁹
7. a pénzmellékbüntetés.

(3)²⁰ A (2) bekezdés 2—5. pontjában felsorolt mellékbüntetések önállóan, főbüntetés kiszabása helyett (88. §) is alkalmazhatók, ha az alkalmazásuk egyéb törvényi feltételei fennállnak.

¹⁸ A 38. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

¹⁹ A 38. § (2) bekezdésének 6. pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „6. a vagyonelkobzás.”

²⁰ A 38. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(3) A (2) bekezdés 1. és 6. pontjában felsorolt mellékbüntetések önállóan, büntetés kiszabása nélkül (87/B. §), a 2—6. pontjában felsorolt mellékbüntetések pedig önállóan, főbüntetés kiszabása helyett (88. §) is alkalmazhatók, ha alkalmazásuk egyéb törvényi feltételei fennállnak.”

*A halálbüntetés***39. §²¹***A szabadságvesztés*

40. § (1) A szabadságvesztés életfogytig vagy határozott ideig tart.

(2)²² A határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama két hónap, leghosszabb tartama tizenöt év; halmazati vagy összbüntetés, illetőleg bünszervezetben történő elkövetés esetén húsz év.

(3)²³ Életfogytig tartó szabadságvesztés azzal szemben szabható ki, aki a bűncselekmény elkövetésekor a huszadik életévét betöltötte.

41. § (1) A szabadságvesztést büntetésvégrehajtási intézetben, fegyház, börtön vagy fogház fokozatban kell végrehajtani.

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának rendjét, valamint az elítélt kötelezettségeit és jogait külön jogszabály határozza meg.

(3) A szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetelnek az elítéltnél azok az állampolgári jogai és kötelezettségei, amelyek a büntetés céljával ellentétesek, így különösen, amelyekre a közügyektől eltiltás kiterjed.

42. § (1)²⁴ Fegyházban kell végrehajtani az életfogytig tartó szabadságvesztést.

(2) Fegyházban kell végrehajtani a három évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést, ha

a) állam vagy emberiség elleni bűncselekmény (X. és XI. Fejezet),

b)²⁵ 1. terrorcselekmény (261. §), légi jármű hatalomba kerítése (262. §), visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerral [263/A. § (1)—(3) bek.], fegyvercsempészet (263/B. §), bünszervezetben részvétel (263/C. §),²⁶ visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §), visszaélés kábítószerrel (282. §),

²¹ A 39. §-t az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

²² A 40. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(2) A határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama két hónap, leghosszabb tartama tizenöt év; halmazati vagy össz-büntetés esetén húsz év.”

²³ A 40. § (3) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 2. §-a iktatta be.

²⁴ A 42. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 4. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁵ A 42. § (2) bekezdésének b) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

²⁶ A 42. § (2) bekezdése b) 1. alpontjában a „bünszervezet létrehozása (263/C. §)” szövegrészt 2002. április 1-jével „bünszervezetben részvétel (263/C. §)” szövegrészre módosította a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (3) bekezdésének a) pontja.

2.²⁷ az emberölés, az emberrablás, az emberkereskedelem, az erőszakos közöszlész, a szemérem elleni erőszak, a természet elleni erőszakos fajtalanság, a közveszély okozás, a nemzetközi jogi kötelezettség megszegése és a rablás súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bek., 175/A. § (2)—(4) bek., 175/B. § (3)—(6) bek., 197. § (2)—(3) bek., 198. § (2)—(3) bek., 200. § (2)—(3) bek., 259. § (2)—(3) bek., 261/A. § (3) bek., 321. § (3)—(4) bek.],

3.²⁸

c)²⁹ életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető katonai bűncselekmények (XX. Fejezet)

miatt szabták ki.

(3)³⁰ Fegyházban kell végrehajtani a két évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést, ha az elítélt többszörös visszaeső, vagy a bűncselekményt bünszervezetben követte el.

43. § Börtönben kell végrehajtani a szabadságvesztést — a 42. § esetét kivéve —, ha

a) büntett miatt szabták ki,

b) vétség miatt szabták ki és az elítélt visszaeső.

44. § Fogházban kell végrehajtani a vétség miatt kiszabott szabadságvesztést, kivéve, ha az elítélt visszaeső.

45. § (1)³¹ Ha a bíróság szabadságvesztést alkalmaz, fegyházat, börtönt vagy fogházat szab ki.

²⁷ A 42. § (2) bekezdésének b) 2. alpontja a 2001: CXXI. törvény 5. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „2. az emberölés, az emberrablás, az emberkereskedelem, az erőszakos közöszlész, a szemérem elleni erőszak, a természet elleni erőszakos fajtalanság, a közveszély okozás, a nemzetközi jogi kötelezettség megszegése és a rablás súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bek., 175/A. § (2)—(4) bek., 175/B. § (3)—(5) bek., 197. § (2)—(3) bek., 198. § (2)—(3) bek., 200. § (2)—(3) bek., 259. § (2)—(4) bek., 261/A. § (3) bek., 321. § (3)—(4) bek.],”

²⁸ A 42. § (2) bekezdésének b) 3. alpontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „3. bünszervezet tagjaként vagy megbízásából elkövetett üzletszerű kéjelgés elősegítése [205. § (3) bek. b) pont], kerítés [207. § (3) bek. c) pont], embercsempészet [218. § (3) bek.], pénzmosás [303. § (3) bek. a) pont], adó- és társadalombiztosítási csalás [310. § (5) bek. b) pont], csempészet és vámorgazdaság [312. § (4) bek. c) pont], lopás [316. § (7) bek. c) pont], csalás [318. § (7) bek. c) pont], zsarolás [323. § (3) bek.], orgazdaság [326. § (6) bek. c) pont],”

²⁹ A 42. § (2) bekezdésének c) pontja az 1993: XVII. törvény 4. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁰ A 42. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 5. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(3) Fegyházban kell végrehajtani a két évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést, ha az elítélt többszörös visszaeső.”

³¹ A 45. § (1) bekezdése az 1987: III. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

(2) A büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre (83. §) — különösen az elkövető személyiségére és a bűncselekmény indítékára — tekintettel a törvényben előírtnál eggyel szigorúbb vagy enyhébb végrehajtási fokozat határozható meg.

46. § (1) A büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartás esetén a bíróság úgy rendelkezhet, hogy a büntetés hátralevő részét eggyel enyhébb fokozatban kell végrehajtani; ha pedig az elítélt a büntetésvégrehajtás rendjét ismételten és súlyosan megzavarja, a bíróság elrendelheti, hogy a büntetés hátralevő részét eggyel szigorúbb fokozatban hajtsák végre.

(2) Az elítélt megváltozott magatartására figyelemmel a bíróság az (1) bekezdés alapján hozott határozatát hatályon kívül helyezheti.

Feltételes szabadságra bocsátás

47. § (1) A bíróság a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítéltet feltételes szabadságra bocsátja, ha — különösen a büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartására és arra a készségére tekintettel, hogy törvénytisztelő életmódot fog folytatni — alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

(2) Feltételes szabadságra bocsátásnak csak akkor van helye, ha az elítélt

— fegyházban végrehajtandó büntetésének legalább negyötöd részét,

— börtönben végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét,

— fogházban végrehajtandó büntetésének legalább kétharmad részét

kitöltötte.

(3)³² Három évet meg nem haladó szabadságvesztés kiszabása esetén — különös méltánylást érdemlő esetben — a bíróság ítéletében akként rendelkezhet, hogy az elítélt a büntetése fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

(4)³³ Nem bocsátható feltételes szabadságra

a) akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítélték szabadságvesztésre, amelyet korábbi végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltése után, a végrehajtás befejezése előtt követett el,

³² A 47. § (3) bekezdését az 1997: LXXIII. törvény 1. §-a iktatta be, és egyidejűleg a korábbi (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre módosította. Az 1997: LXXIII. törvénnyel beiktatott (3) bekezdés második mondatát az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³³ A 47. § eredeti (4) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte. A 47. § (3) bekezdést az 1993: XVII. törvény 5. §-a állapította meg, amelynek számozását az 1997: LXXIII. törvény 1. §-a módosította (4) bekezdésre.

b)³⁴ aki a szabadságvesztésből legalább két hónapot nem töltött ki,

c)³⁵ a többszörös visszaeső,

d)³⁶ aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el,

e) aki a három évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben követte el.

47/A. §³⁷ (1) Életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

(2) Ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, annak legkorábbi időpontját legalább húsz évben, ha az életfogytig tartó szabadságvesztést olyan bűncselekmény miatt szabta ki, amelynek büntethetősége nem évül el, legalább harminc évben határozza meg.

47/B. §³⁸ (1) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéltése előtt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt határozott tartamú végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés időtartamáig elhalasztja.

(2) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéltése előtt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás alatt határozott tartamú végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés időtartamáig elhalasztja.

(3) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott ideig tartó szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

³⁴ A 47. § (4) bekezdésének b) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

³⁵ A 47. § (4) bekezdésének c) — e) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 4. §-a iktatta be.

³⁶ A 47. § (4) bekezdésének d) pontja a 2001: CXXI. törvény 6. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „d) aki a bűncselekményt bünszervezet tagjaként követte el.”

³⁷ A 47/A. §-t az 1993: XVII. törvény 6. §-a iktatta be, jelenlegi szövegét az 1998: LXXXVII. törvény 5. §-a állapította meg.

³⁸ A 47/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 5. §-a iktatta be.

(4) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás alatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

(5) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésből történt feltételes szabadságra bocsátás alatt elkövetett bűncselekmény miatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

47/C. §³⁹ (1) A bíróság az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéltet akkor bocsáthatja feltételes szabadságra, ha a szabadságvesztésből az elítélt letöltötte a bíróság által meghatározott időtartamot, és alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

(2) Nem bocsátható feltételes szabadságra az elítélt, ha ismétlen életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélik. Ha a korábbi életfogytig tartó szabadságvesztést még nem hajtották végre, az ismétlen kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés nem hajtható végre.

48. § (1)⁴⁰ A feltételes szabadság tartama azonos a szabadságvesztés hátralevő részével, de legalább egy év, életfogytig tartó szabadságvesztés esetén tizenöt év.

(2) Ha a szabadságvesztés hátralevő része egy évnél rövidebb, és végrehajtását nem rendelték el, a büntetést — a feltételes szabadság letelte után — a hátralevő rész utolsó napjával kell kitöltöttnek tekinteni.

(3) A feltételes szabadság tartamára, de legkevesebb egy évre az elítélt pártfogó felügyelet alá helyezhető.

(4) A bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, ha az elítéltet a feltételes szabadság alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. Ha az elítéltet egyéb büntetésre ítélik, vagy ha a magatartási szabályokat megszegi, a bíróság a feltételes szabadságot megszüntetheti.

(5) A feltételes szabadság megszüntetése esetén a feltételes szabadságon eltöltött idő a szabadságvesztésbe nem számít be.

48/A. §⁴¹ (1) Ha az elítélttel szemben több határozott ideig tartó, összbüntetésbe nem foglalható szabadságvesztést kell végrehajtani, és a szabadságvesztések folyamatos végrehajtása során a bíróság az elítéltet bármely szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátotta, a feltételes szabadság mindaddig nem kezdhető meg, amíg az elítélt más szabadságvesztést tölt.

(2) Ha a bíróság az elítéltet több szabadságvesztésből bocsátotta feltételes szabadságra, az elítélt a több feltételes szabadságot egyidejűleg párhuzamosan tölti.

(3) A 48. § (4) bekezdése esetén a párhuzamosan töltött feltételes szabadságok mindegyikénél külön kell vizsgálni, hogy a feltételes szabadság megszüntetésének feltételei fennállnak-e.

A közérdekű munka⁴²

49. §⁴³ (1) A közérdekű munkára ítélt köteles a részére — a bíróság ítéletében — meghatározott munkát végezni. Az elítélt személyi szabadsága egyébként nem korlátozható.

(2) Közérdekű munkaként olyan munka végzése határozható meg, amelyet az elítélt — figyelemmel egészségi állapotára és képzettségére — előreláthatóan képes elvégezni.

(3) A közérdekű munkát az elítélt — ha jogszabály másként nem rendelkezik — hetenként legalább egy napon, a heti pihenőnapon vagy a szabadidejében díjazás nélkül végzi.

(4) A közérdekű munka legrövidebb tartama egy nap, leghosszabb tartama ötven nap. Egy napi közérdekű munkának hat óra munkavégzés felel meg.

50. § (1)⁴⁴ Ha az elítélt a munkakötelezettségének önként nem tesz eleget, a közérdekű munka, illetőleg ennek hátralevő része helyébe szabadságvesztés lép. Ezt a szabadságvesztést fogházban kell végrehajtani.

(2)⁴⁵ A közérdekű munka, illetőleg ennek hátralevő része helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy egy napi közérdekű munkának egy napi szabadságvesztés felel meg. Ilyenkor a szabadságvesztés két hónapnál rövidebb is lehet.

⁴¹ A 48/A. §-t eredetileg az 1984: 19. törvényerejű rendelet 2. §-a iktatta be (szigorított javító-nevelő munka), és az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte. A 48/A. §-t az 1994: IX. törvény 1. §-a ismétlen beiktatta (életfogytig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátás megszüntetésének esetei), majd az 1998: LXXXIII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése ismétlen hatályon kívül helyezte. A jelenleg hatályos szöveget az 1999: CXX. törvény 3. §-a iktatta be.

⁴² A 49. §-t megelőző alcímet az 1993: XVII. törvény 7. §-a állapította meg.

⁴³ A 49. § az 1997: LXXIII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁴ Az 50. § az 1993: XVII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁵ Az 50. § (2) bekezdésének második mondatát az 1998: LXXXVII. törvény 7. §-a iktatta be.

³⁹ A 47/C. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 5. §-a iktatta be.

⁴⁰ A 48. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

A pénzbüntetés

51. §⁴⁶ (1) A pénzbüntetést úgy kell kiszabni, hogy — figyelemmel a cselekménnyel elért vagy elérni kívánt anyagi előnyre is — meg kell állapítani a pénzbüntetés napi tételeinek számát és — az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten — az egy napi tételnek megfelelő összeget.

(2) A pénzbüntetés legkisebb mértéke harminc, legnagyobb mértéke ötszáznegyven napi tétel. Egy napi tétel összegét legalább száz, de legfeljebb húszezer forintban kell meghatározni.

52. §⁴⁷ A pénzbüntetést, meg nem fizetése esetén, fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Egy napi tétel összegének a helyébe egy napi szabadságvesztés lép. Ilyenkor a szabadságvesztés két hónapnál rövidebb is lehet.

A közügyektől eltiltás

53. § Azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélnék, és méltatlan arra, hogy a közügyekben részt vegyen, azok gyakorlásától el kell tiltani.

54. § (1) A közügyektől eltiltott

- a)⁴⁸ nem vehet részt népképviselői szerv tagjainak választásában, népszavazásban és népi kezdeményezésben;
- b) nem lehet hivatalos személy,
- c) nem működhet népképviselői szerv testületében (bizottságában),
- d)⁴⁹ nem viselhet tisztséget társadalmi szervezetben, köztestületben, közalapítványban,
- e) nem érhet el katonai rendfokozatot,
- f) nem kaphat belföldi kitüntetést és külföldi kitüntetés elfogadására engedélyt.

(2) A közügyektől eltiltott az ítélet jogerőre emelkedésével elveszti

- a) mindazon tagságát, állását, tisztségét vagy megbízatását, amelynek elnyerését az (1) bekezdés kizárja,
- b) katonai rendfokozatát, továbbá belföldi kitüntetését és azt a jogát, hogy külföldi kitüntetést viselhessen.

55. § (1) A közügyektől eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2)⁵⁰ A közügyektől eltiltás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. Ebbe nem számít bele az az idő, amely alatt a közügyektől eltiltással érintett jogok a 41. § (3) bekezdése értelmében szünetelnek, valamint az az idő sem, amely alatt az elítélt kivonja magát a szabadságvesztés végrehajtása alól. Ha a feltételes szabadságot nem szüntetik meg, a feltételes szabadságon töltött időt a közügyektől eltiltás tartamába be kell számítani.

A foglalkozástól eltiltás

56. § (1)⁵¹ Foglalkozásától azt lehet eltiltani, aki a bűncselekményt

- a) szakképzettséget igénylő foglalkozás szabályainak megszegésével követi el, vagy
- b) foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el.

(2)⁵² A foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés alkalmazása szempontjából foglalkozásnak minősül az is, ha az elkövető a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója; a szövetkezet igazgatóságának vagy felügyelő bizottságának tagja; a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, illetve felügyelő bizottságának tagja.

57. § (1)⁵³ A foglalkozástól eltiltás végleges hatályú vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a foglalkozás gyakorlására alkalmatlan, vagy arra méltatlan. A határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2) A közügyektől eltiltás tartamának számítására vonatkozó rendelkezést [55. § (2) bekezdés] foglalkozástól eltiltás esetében megfelelően alkalmazni kell.

⁴⁶ Az 51. § az 1998: LXXXVII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁷ Az 52. § első mondata az 1993: XVII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg. A szakasz harmadik mondatát az 1998: LXXXVII. törvény 9. §-a iktatta be.

⁴⁸ Az 54. § (1) bekezdésének a) pontja az 1993: XVII. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁹ Az 54. § (1) bekezdésének d) pontja a 2001: CXXI. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „d) nem viselhet tisztséget társadalmi szervezetben, szövetkezetben, egyesületben,”

⁵⁰ Az 55. § (2) bekezdése az 1989: LIV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

⁵¹ Az 56. § eredeti szövegének jelölését az 1997: LXXIII. törvény 4. § módosította (1) bekezdésre.

⁵² Az 56. § (2) bekezdését az 1997: LXXIII. törvény 4. §-a iktatta be.

⁵³ Az 57. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 8. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(1) A foglalkozástól eltiltás végleges hatályú vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a foglalkozás gyakorlására alkalmatlan. A határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.”

(3)⁵⁴ Határozott ideig tartó eltiltás esetén a szakképzettséget igénylő foglalkozás újból való gyakorlása attól tehető függővé, hogy az eltiltott a foglalkozás gyakorlásához szükséges jártasságot az eltiltás tartamának letelte után meghatározott módon igazolja. A végleges hatályú eltiltás alól a bíróság az eltiltottat kérelemre mentesítheti, ha az eltiltás óta tíz év eltelt, és az eltiltott a foglalkozás gyakorlására alkalmas, illetőleg arra érdemes. Nem mentesíthető, aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el, és méltatlanság miatt a bíróság a foglalkozástól véglegesen eltiltotta.

A járművezetéstől eltiltás

58. § (1) A járművezetéstől el lehet tiltani azt, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt, vagy bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ.

(2) A járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú járműre is vonatkozhat.

59. § (1) A járművezetéstől eltiltás végleges hatályú vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a járművezetésre alkalmatlan. A határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2) A közügyektől eltiltás tartamának számítására [55. § (2) bekezdés], valamint a foglalkozáshoz szükséges jártasság igazolására és a végleges eltiltás alóli mentesítésre vonatkozó rendelkezést [57. § (3) bekezdés] a járművezetéstől eltiltás esetén megfelelően alkalmazni kell.

A kitiltás

60. § (1)⁵⁵ A törvényben meghatározott esetekben azt, akit szabadságvesztésre ítélnék, egy vagy több helységről vagy az ország meghatározott részéből ki lehet tiltani, ha e helyeken tartózkodása a közérdeket veszélyezteti.

(2) A kitiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama öt év. A közügyektől eltiltás tartamának számítására vonatkozó rendelkezést [55. § (2) bekezdés] kitiltás esetében megfelelően alkalmazni kell.

⁵⁴ Az 57. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 8. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(3) Határozott ideig tartó eltiltás esetén a szakképzettséget igénylő foglalkozás újból való gyakorlása attól tehető függővé, hogy az eltiltott a foglalkozáshoz szükséges jártasságot az eltiltás tartamának letelte után, meghatározott módon igazolja. A végleges hatályú eltiltás alól a bíróság az eltiltottat mentesítheti, ha az eltiltás óta tíz év eltelt, és az eltiltott a foglalkozás gyakorlására alkalmassá vált.”

⁵⁵ A 60. § (1) bekezdéséből a „vagy szigorított javító-nevelő munkára” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

A kiutasítás

61. §⁵⁶ (1) Azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, a Magyar Köztársaság területéről ki kell utasítani. A kiutasított köteles az ország területét elhagyni, és a kiutasítás tartama alatt nem térhet vissza.

(2) Nem utasítható ki az, akit a külön törvényben meghatározottak szerint menekültként ismertek el.

(3) A kiutasítás végleges hatályú, vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az utasítható ki, akinek az országban való tartózkodása — figyelemmel az elkövetés jellegére, az elkövető kapcsolataira — a közbiztonságot jelentősen veszélyeztetné. A határozott ideig tartó kiutasítás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(4) A kiutasítás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. A kiutasítás tartamába nem számít bele az az idő, amely alatt az elítélt a szabadságvesztés büntetését tölti.

(5) A végleges hatályú kiutasítás alól a bíróság a kiutasítottat, kérelmére mentesítheti, ha arra érdemes, és a kiutasítás óta tíz év eltelt.

A vagyoneklkobzás

62—63. §⁵⁷

⁵⁶ A 61. § az 1998: LXXXVII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁷ A 62—63. §-t a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„62. § (1) Szabadságvesztés kiszabása mellett vagyoneklkobzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett.

(2) A vagyoneklkobzást arra a vagyonra is el kell rendelni, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyon helyébe lépő vagyonként szerzett.

63. § (1) A bíróság a vagyoneklkobzást az elkövető egész vagyonára, vagyonának meghatározott részére, egyes vagyontárgyaira vagy pénzösszegben kifejezve rendeli el.

(2) A vagyoneklkobzást el kell rendelni arra a vagyonra is, amelyet az elkövető átruházott, feltéve, hogy a megszerzőnek az átruházott vagyon eredetéről tudomása volt.

(3) Ha az elkövető a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyont gazdálkodó szervezetre ruházta át, a vagyoneklkobzás akkor rendelhető el, ha a gazdálkodó szervezet ügyvezetésre vagy képviselőre feljogosított tagjának vagy tisztségviselőjének az átruházott vagyon eredetéről tudomása volt.

(4) A (2)—(3) bekezdés esetén a vagyoneklkobzás elrendelhető akkor is, ha a megszerző személyében jogutódlás következett be.

(5) A vagyoneklkobzást pénzösszegben kell elrendelni, ha a vagyont az elkövető jóhiszemű harmadik személyre, illetőleg a (3) bekezdésben meghatározott módon gazdálkodó szervezetre ruházta át.

(6) Az eklkobzott vagyon az ítélet jogerőre emelkedésével az államra száll.”

A pénzmellékbüntetés

64. § (1) Akit határozott tartamú szabadságvesztésre ítélnék, és megfelelő keresete (jövedelme) vagy vagyona van

a) pénzmellékbüntetésre kell ítélni, ha a bűncselekményt haszonszerzés céljából követi el,

b) pénzmellékbüntetésre lehet ítélni, ha ezzel újabb bűncselekmény elkövetésétől hatásosabban lehet visszatartani.

(2)⁵⁸ A pénzmellékbüntetés legalacsonyabb összege tízezer forint, legmagasabb összege tízmillió forint.

(3)⁵⁹

65. § (1) A pénzmellékbüntetést meg nem fizetés esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltogatni. Ha a főbüntetést végre kell hajtani, ennek fokozata a pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztésre is irányadó.

(2)⁶⁰ A pénzmellékbüntetésnek szabadságvesztésre átváltogatása esetén ezer forinttól tizenötezer forintig terjedő összeg helyett egy-egy napi szabadságvesztést kell számítani. A pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés egy napnál rövidebb és két évnél hosszabb nem lehet.

A büntetés végrehajtását kizáró okok

66. § A büntetés végrehajtását kizárja

a) az elítélt halála,

b) az elévülés,

c) a kegyelem,

d) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A büntetés elévülése

67. § (1) A főbüntetés elévül:

a) tizenöt évi szabadságvesztés, valamint ennél súlyosabb büntetés esetén húsz év,

b) tíz évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztés esetén tizenöt év,

c) öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztés esetén tíz év,

d)⁶¹ öt évet el nem érő szabadságvesztés esetén öt év,

⁵⁸ A 64. § (2) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁹ A 64. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(3) Vagyonekmozgás esetén pénzmellékbüntetés kiszabásának nincs helye.”

⁶⁰ A 65. § (2) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

⁶¹ A 67. § (1) bekezdésének d)–e) pontja az 1993: XVII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

e) közérdekű munka vagy pénzbüntetés esetén három év

elteltével.

(2)⁶² A kiutasítás végrehajthatósága elévül:

a) öt évi vagy ezt meghaladó tartam esetén tíz év,

b) öt évet el nem érő tartam esetén öt év

elteltével.

(3) A pénzmellékbüntetés három év elteltével évül el.

(4) Nem évül el az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt és az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet 11. és 13. §-ában meghatározott háborús bűntettek miatt kiszabott tizenöt évi szabadságvesztés vagy ennél súlyosabb büntetés, valamint az emberiség elleni egyéb bűncselekmény (XI. Fejezet) miatt kiszabott büntetés.

68. § (1) A főbüntetés elévülésének határideje a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napján, ha pedig a büntetés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének napján kezdődik. Ha az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása alatt megszökik, az elévülés határideje a szökés napjával ismét elkezdődik.

(2)⁶³ A kiutasítás elévülésének határideje, ha főbüntetés mellett alkalmazzák, a főbüntetés végrehajtása befejezésének, illetőleg a végrehajthatósága megszűnésének napján, egyéb esetben a határozat jogerőre emelkedésének napján kezdődik.

(3) A pénzmellékbüntetés elévülésének határideje a főbüntetés végrehajtása befejezésének, illetőleg végrehajthatósága megszűnésének napján, ha pedig a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének napján kezdődik.

(4) Az elévülést félbeszakítja az elítélt ellen a büntetés végrehajtása végett tett intézkedés. A félbeszakítás napjával az elévülés határideje ismét elkezdődik.

(5) A pénzmellékbüntetés alkalmazása esetén akár a főbüntetés, akár a mellékbüntetés végrehajtása iránt tett intézkedés mindkét büntetés elévülését félbeszakítja.

A büntetés végrehajtásának kizárása életfogytig tartó szabadságvesztés esetén

69. §⁶⁴ Életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a határozott ideig tartó szabadságvesztés és a közérdekű munka nem hajtható végre.

⁶² A 67. § (2) bekezdését beiktatta és a korábbi (2)–(3) bekezdés számozását (3)–(4) bekezdésre módosította a 2001: CXXI. törvény 9. §-a. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁶³ A 68. § (2) bekezdését beiktatta és a korábbi (2)–(4) bekezdés számozását (3)–(5) bekezdésre módosította a 2001: CXXI. törvény 10. §-a. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁶⁴ A 69. § az 1993: XVII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

II. Cím

AZ INTÉZKEDÉSEK

Az intézkedési nemek

70. § (1) Intézkedések

1. a megrovás,
2. a próbára bocsátás,
3. a kényszergyógykezelés,
4. az alkoholisták kényszergyógyítása,
[4.⁶⁵ akényszergyógyítás]
5. az elkobzás,
- 6.⁶⁶ vagyonelkobzás,
7. a pártfogó felügyelet.
- 8.⁶⁷ a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedések.

(2)⁶⁸ Az (1) bekezdés 1—3. pontjában felsorolt intézkedések önállóan, büntetés helyett, a 4. pontjában megjelölt intézkedés büntetés mellett, az 5. és 6. pontjában megjelölt intézkedés önállóan és büntetés vagy intézkedés mellett is, a 7. pontjában megjelölt intézkedés büntetés, illetve intézkedés mellett alkalmazható.

(3)⁶⁹ Az (1) bekezdés 8. pontja szerinti intézkedésekről külön törvény rendelkezik.

A megrovás

71. § (1) Megrovásban kell részesíteni azt, aki a cselekménye társadalomra veszélyességének csekély foka (28. §) vagy csekéllyé válása (36. §) miatt nem büntethető.

⁶⁵ A 70. § (1) bekezdésének 4. pontját újonnan megállapította az 1987: III. törvény 9. §-a. A rendelkezés hatálybalépéséről az 1987: III. törvény 42. §-ának (1) bekezdése szerint a módosítás hatálybalépéséről külön jogszabály rendelkezik.

⁶⁶ A 70. § (1) bekezdésének eredeti 6. pontját (szigorított őrizet) az 1989: LIV. törvény 5. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte. A 6. pont szövegét ismételtelen a 2001: CXXI. törvény 11. §-ának (1) bekezdése iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁶⁷ A 70. § (1) bekezdésének 8. pontját a 2001: CXXI. törvény 11. §-ának (1) bekezdése iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁶⁸ A 70. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 11. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(2) Az (1) bekezdés 1—3. pontjában felsorolt intézkedések önállóan, büntetés helyett, a 4. pontjában megjelölt intézkedés büntetés mellett, az 5. pontjában megjelölt intézkedés önállóan és büntetés mellett is, a 7. pontjában megjelölt intézkedés büntetés, illetve intézkedés mellett alkalmazható.”

⁶⁹ A 70. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 11. §-ának (3) bekezdése iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Lásd a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001: CIV. törvényt.

(2) Megrovásban részesíthető az is, aki a cselekménye társadalomra veszélyességének megszűnése (36. §) miatt nem büntethető, vagy akinek a büntethetősége a törvényben meghatározott egyéb okból [32. § e) pont] szűnt meg.

(3) A megrovással a hatóság rosszallását fejezi ki, és az elkövetőt felhívja, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől.

A próbára bocsátás

72. § (1)⁷⁰ A bíróság a vétség miatt a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja így is elérhető.

(2)⁷¹ Az elkövetőt a bíróság különös méltánylást érdemlő esetben a három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő büntett miatt is próbára bocsáthatja.

(3) A 87/C. § a) és b) pontja esetén próbára bocsátás nem alkalmazható.

(4)⁷² Nem bocsátható próbára a többszörös visszaeső.

(5) A próbaidő tartama egy évtől három évig terjedhet; a tartamot években kell meghatározni.

(6)⁷³ A próbára bocsátott pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha a próbára bocsátott visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.

73. § (1) A próbaidő egy ízben, legfeljebb egy évvel meghosszabbítható, ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait megszegi.

[(2)⁷⁴ A próbára bocsátást meg kell szüntetni, és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi, vagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt, valamint ha a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt elítéli.]

(3) A (2) bekezdés esetén kívül a próbaidő elteltével az elkövető büntethetősége megszűnik.

⁷⁰ A 72. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

⁷¹ A 72. § (2)—(3) bekezdését beiktatta és egyúttal a korábbi (2)—(4) bekezdés számozását (4)—(6) bekezdésre módosította az 1998: LXXXVII. törvény 15. §-a.

⁷² A 72. § (4) — eredetileg (2) — bekezdése az 1984: 19. törvényerejű rendelet 6. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁷³ A 72. § (6) — eredetileg (4) — bekezdésének második mondatát az 1984: 19. törvényerejű rendelet 6. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

⁷⁴ A 73. § (2) bekezdése a 2002: I. törvény 301. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2003. január 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(2) A próbára bocsátást meg kell szüntetni, és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi, vagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekményt elítéli.”

Akényszergyógykezelés

74. § (1) Személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetőjének kényszergyógykezelését kell elrendelni, ha elmeműködésének kóros állapota miatt nem büntethető, és tartani kell attól, hogy hasonló cselekményt fog elkövetni, feltéve, hogy büntetethetősége esetén egy évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellene kiszabni.

(2) A kényszergyógykezelést az erre kijelölt, zárt intézetben hajtják végre.

(3) A kényszergyógykezelést meg kell szüntetni, ha szükségessége már nem áll fenn.

Az alkoholisták kényszergyógyítása

75. § Az elkövető kényszergyógyítása rendelhető el, ha bűncselekménye alkoholista életmódjával függ össze, és hat hónapot meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik.

[Kényszergyógyítás]

75. §⁷⁵ Az elkövető kényszergyógyítása rendelhető el, ha bűncselekménye alkoholista, illetőleg kábítószerélvező vagy kábító hatású anyagot fogyasztó életmódjával függ össze, és hat hónapot meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik.]

76. §⁷⁶

⁷⁵ A 75. §-t és alcímét újonnan megállapította az 1987: III. törvény 9. §-a. A rendelkezés hatálybalépéséről az 1987: III. törvény 42. §-ának (1) bekezdése szerint a módosítás hatálybalépéséről külön jogszabály rendelkezik.

⁷⁶ A 76. §-t az 1990: XIV. törvény 4. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Az elkobzás

77. §⁷⁷ (1) El kell kobozni azt a dolgot,

- a) amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy arra szántak,
- b) amelynek birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti, vagy jogszabályba ütközik,
- c) amely bűncselekmény elkövetése útján jött létre,
- d) amelyre a bűncselekményt elkövették.

(2) El kell kobozni azt a sajtóterméket, amelyben a bűncselekmény megvalósul.

(3) Az (1) bekezdés a) és d) pontja esetében az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem az elkövető tulajdona, kivéve, ha a tulajdonos az elkövetésről előzetesen tudott, feltéve, hogy az elkobzás mellőzését nemzeti közti jogi kötelezettség nem zárja ki.

(4) Az elkobzást akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor, kóros elmeállapot vagy a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka miatt nem büntethető.

(5) Nincs helye elkobzásnak a cselekmény büntetethetőségének elévülésére megállapított idő, de legalább öt év elteltével.

(6) Nem lehet elrendelni annak a dolognak az elkobzását, amelyre a vagyonelkobzás kiterjed.

(7) Az elkobzott dolog tulajdonjoga az államra száll.

⁷⁷ A 77. § a 2001: CXXI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„77. § (1) El kell kobozni azt a dolgot,

- a) amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy arra szántak,
- b) amelynek a birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti, vagy jogszabályba ütközik,
- c) amely a bűncselekmény elkövetése útján jött létre,
- d) amelyet a bűncselekmény elkövetője a tulajdonostól vagy ennek hozzájárulásával mástól, az elkövetésért kapott,
- e) amelyre a bűncselekményt elkövették,
- f) amely az adott vagyoni előny tárgya volt.

(2) El kell kobozni azt az anyagi eszközt, amelyet a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételek biztosítása végett szolgáltattak, a bűncselekmény elkövetéséhez használtak, vagy arra szántak.

(3) El kell kobozni azt a sajtóterméket, amelyben a bűncselekmény megvalósul.

(4) Az (1) bekezdés a) és e) pontja esetében az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem az elkövető tulajdona, kivéve, ha a tulajdonos az elkövetésről előzetesen tudott.

(5) Az elkobzást akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor, kóros elmeállapot vagy a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka miatt nem büntethető.

(6) Nincs helye elkobzásnak a cselekmény büntetethetőségének elévülésére megállapított idő, de legalább öt év elteltével. Vagyonelkobzás esetén nem lehet elrendelni annak a dolognak az elkobzását, amelyre a vagyonelkobzás kiterjed.

(7) Az elkobzott dolog tulajdonjoga az államra száll.”

77/A. §⁷⁸ (1) A 77. § (1) bekezdésének *a)* és *d)* pontjában meghatározott esetben az elkövetés kivételesen mellőzhető, ha az elkövetőre vagy a tulajdonosra a bűncselekmény súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene, feltéve, hogy az elkövetés mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha az elkövető a bűncselekményt bünszervezetben követte el.

Vagyonelkobzás

77/B. §⁷⁹ (1) Vagyonelkobzást kell elrendelni arra

a) a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett,

b) a vagyonra, amelyet az elkövető bünszervezetben való részvétele ideje alatt szerzett,

c) a vagyonra, amely a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyon helyébe lépett,

d) a vagyonra, amelyet a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételek biztosítása végett szolgáltatott vagy arra szántak.

(2) A vagyonelkobzást el kell rendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más gazdagodott. Ha gazdálkodó szervezet gazdagodott ilyen vagyonnal, a vagyonelkobzást vele szemben kell elrendelni.

(3) Ha az elkövető, vagy a (2) bekezdés szerint gazdagodott személy meghalt, illetőleg a gazdálkodó szervezet átalakult, a vagyonelkobzást a jogutóddal szemben kell elrendelni arra az (1) bekezdés szerinti vagyonra, amelyre a jogutódlás történt.

(4) Az (1) bekezdés *b)* pontja esetében, az ellenkező bizonyításig vagyonelkobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni a bünszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett valamennyi vagyont.

(5) Vagyonelkobzás nem rendelhető el

a) arra a vagyonra, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgál,

b) arra a vagyonra, amelyet jóhiszeműen, ellenérték fejében szereztek,

c) az (1) bekezdés *b)* pontja esetében, ha a vagyon törvényes eredete bizonyított.

77/C. §⁸⁰ (1) A vagyonelkobzást pénzüsszegben kifejezve kell elrendelni,

a) ha a vagyon már nem lelhető fel,

b) ha a 77/B. § alapján vagyonelkobzás alá eső vagyon az egyéb vagyontól nem különíthető el, vagy az elkülönítése aránytalan nehézséget okozna,

c) a 77/B. § (5) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott esetben.

(2) A vagyonelkobzást akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor, kóros elmeállapot vagy a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka miatt nem büntethető.

(3) Az elkobzott vagyon törvény eltérő rendelkezése hiányában az államra száll.

(4) A 77/B. § és a 77/C. § alkalmazásában vagyonon annak hasznát, a vagyoni értékű jogot, követelést, továbbá bármely pénzben kifejezhető értékkel bíró előnyt is érteni kell.

A szigorított őrizet

78—81. §⁸¹

⁷⁸ A 77/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 17. §-a iktatta be, szövegét a 2001: CXXI. törvény 13. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„77/A. § (1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a 77. § (1) bekezdésének *c)*—*f)* pontja, továbbá a 77. § (2) bekezdése estében, ha az elkövetést nem lehet elrendelni vagy foganatosítani, továbbá, ha a vagyoni előnynek vagy a 77. § (2) bekezdése szerinti anyagi eszköznek nem dolog a tárgya, az elkövetőt a dolog értékének, az előny értékének, illetőleg az anyagi eszköz értékének megfelelő összeg megfizetésére kell kötelezni.

(2) Ha az elkövetés az elkövetőre a bűncselekmény súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene, feltéve, hogy az elkövetés mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki, az elkövetés helyett az elkövetőt a dolog értékének, az anyagi eszköz értékének, illetőleg az előny értékének megfelelő összeg megfizetésére kell kötelezni.

(3) Ha az elkövetés alá eső dolog nem az elkövető tulajdona, és az elkövetés a tulajdonosra méltánytalan hátrányt jelentene, feltéve, hogy az elkövetés mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki, az elkövetés helyett az elkövetőt a dolog értékének megfizetésére kell kötelezni.

(4) Az elkövetés, illetőleg az elkövetés alá eső érték megfizetésére kötelezés egészben vagy részben, kivételesen mellőzhető, ha az az elkövetőre a bűncselekmény súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene, feltéve, hogy az elkövetés mellőzését a nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki. Az elkövetés, illetőleg az elkövetés alá eső érték megfizetésére kötelezés a 77. § (1) bekezdésének *d)* és *f)* pontja esetén nem mellőzhető.”

⁷⁹ A 77/B. §-t a 2001: CXXI. törvény 14. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁸⁰ A 77/C. §-t a 2001: CXXI. törvény 15. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁸¹ A 78—81. §-okat az 1989: LIV. törvény 5. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

A pártfogó felügyelet

82. § (1)⁸² Pártfogó felügyelet elrendelésének akkor van helye, ha a feltételes szabadság (48. §), illetve a próbaidő (72. §, 89. §) eredményes elteltéhez az elkövető rendszeres figyelemmel kísérése szükséges. A próbára bocsátott vagy a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt visszaeső [72. § (4) bek.⁸³, 89. § (6) bek.], valamint az, akivel szemben a vádemelést elhalasztották, pártfogó felügyelet alatt áll.

(2)⁸⁴

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott pártfogó felügyelet tartama azonos a feltételes szabadság, illetve a próbaidő tartamával.

(4)⁸⁵

(5) A pártfogó felügyelet alatt álló személy köteles a jogszabályban és bírósági határozatban előírt magatartási szabályokat megtartani, a pártfogóval rendszeres kapcsolatot tartani, és részére az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást megadni.

(6)⁸⁶ A magatartási szabályok kötelezettségeket és tilalmakat írnak elő annak érdekében, hogy a pártfogolt képessége szerint dolgozzék, és törvénytisztelő életmódot folytasson. Ilyen különösen a munkával, a kereset felhasználásával, az időszakos jelentkezéssel, az esetleg szükséges gyógykezeléssel, megelőző-felvilágosító egészségügyi szolgáltatáson való részvétellel kapcsolatos kötelezettség, illetőleg a lakó- és munkahely önkényes megváltoztatásának, meghatározott helyek látogatásának vagy egyes személyekkel való érintkezésének a tilalma.

⁸² A 82. § (1) bekezdése az 1989: LIV. törvény 3. §-ával megállapított és az 1998: LXXXVIII. törvény 55. §-ának (1) bekezdésével módosított szöveg.

⁸³ A 72. § (4) bekezdésének számozását az 1998: LXXXVII. törvény 15. §-a (6) bekezdésre módosította.

⁸⁴ A 82. § (2)–(4) bekezdését beiktatta és a korábbi (2)–(3) bekezdés számozását (5)–(6) bekezdésre módosította az 1993: XXXII. törvény 50. §-a. A 82. § (2) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(2) A bíróság az (1) bekezdésben foglaltakon kívül kivételesen pártfogó felügyelet alá helyezheti azt az elítéltet, aki a szabadságvesztést kitöltötte, ha újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzése és a társadalomba való beilleszkedése érdekében irányításra és ellenőrzésre van szüksége.”

⁸⁵ A 82. § (4) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(4) A (2) bekezdés alapján elrendelt pártfogó felügyelet legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama két év. A bíróság a pártfogó felügyelet tartamát a pártfogolt magatartásától függően meghosszabbíthatja, illetőleg a pártfogó felügyeletet megszüntetheti, mielőtt a tartama letelt. A pártfogó felügyelet tartama a meghosszabbítása esetén sem haladhat meg két évet.”

⁸⁶ A 82. § (6) bekezdése az 1998: LXXXVIII. törvény 55. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

V. Fejezet

A BÜNTETÉS KISZABÁSA

A büntetés kiszabásának elvei

83. §⁸⁷ (1) A büntetést — céljának (37. §) szem előtt tartásával — a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

(2) Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középmértéke irányadó. A középmértéket akként kell megállapítani, hogy a büntetési tétel alsó határához a felső és az alsó határ közötti különbözet felét kell hozzáadni.

(3) Ha e törvény a büntetés kiszabása esetén az e törvény Különös Részében meghatározott büntetési tételek emelését írja elő, a (2) bekezdésben meghatározott számítást a felemelt büntetési tételekre tekintettel kell elvégezni.

(4) Ha a bíróság szabadságvesztést szab ki, a büntetés mértékét a végrehajtás felfüggesztése, illetőleg a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a figyelmen kívül hagyásával állapítja meg.

84. §⁸⁸

A halmazati büntetés

85. § (1) Bűnhalmazat (12. §) esetén egy büntetést kell kiszabni.

(2)⁸⁹ A főbüntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények büntetési tételei közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.

(3)⁹⁰ Ha a törvény a bűnhalmazatban levő bűncselekmények közül legalább kettőre határozott ideig tartó szabadságvesztést rendel, a (2) bekezdés szerinti büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de az nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

⁸⁷ A 83. § az 1998: LXXXVII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

⁸⁸ A 84. §-t az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

⁸⁹ A 85. § (2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 18. §-ával megállapított, és a Magyar Közlöny 1993. évi 50. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

⁹⁰ A 85. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.

85/A. §⁹¹ (1) A tárgyalásról lemondás (Be. XXV. Fejezet) esetén a 85. § (1)—(2) bekezdéseinek rendelkezései irányadók azzal, hogy a főbüntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre a 87/C. § alapján kiszabható büntetések közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.

(2)⁹² A tárgyalásról lemondás esetén (Be. XXV. Fejezet), ha a törvény a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettőre határozott ideig tartó szabadságvesztést rendel, a 87/C. § alapján kiszabható legsúlyosabb büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de az nem érheti el az egyes bűncselekményekre a 87/C. § alapján kiszabható büntetések együttes tartamát.

86. § (1) Bűnhalmazat esetén a bűnhalmazatban levő bármelyik bűncselekmény miatt alkalmazható mellékbüntetést ki lehet szabni.

(2) A mellékbüntetés halmazati büntetés esetében sem haladhatja meg a törvényben meghatározott legmagasabb mértéket, illetve tartamot.

A büntetés enyhítése

87. § (1)⁹³ A büntetési tételnél enyhébb főbüntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a 83. § rendelkezéseire figyelemmel túl szigorú.

(2)⁹⁴ Az (1) bekezdés alapján, ha a bűncselekmény büntetési tétele

a) tíz évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb hét évi és hat hónapi szabadságvesztést,

b) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb három évi és hat hónapi szabadságvesztést,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb három évi szabadságvesztést,

d) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb egy évi és hat hónapi szabadságvesztést,

e) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb hat hónapi szabadságvesztést,

f) egy évig, két évig, három évig vagy öt évig terjedő szabadságvesztés, ehelyett közérdekű munkát vagy pénzbüntetést

lehet kiszabni.

(3) Kísérlet és bűnsegély esetében, ha a (2) bekezdés a)—e) pontjai alapján kiszabható büntetés is túl szigorú, a büntetést a (2) bekezdés soron következő pontja alapján kell kiszabni.

(4) Ha a törvény korlátlan enyhítést enged, bármely büntetési nem legkisebb mértéke is kiszabható.

(5)⁹⁵ Bűnhalmazat esetén a büntetés a (2) bekezdés alapján csak különös méltánylást érdemlő esetben enyhíthető.

87/A. §⁹⁶ (1) A büntetés a 87. § (2) bekezdése alapján csak különös méltánylást érdemlő esetben enyhíthető, ha

a) az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt és az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet 11. és 13. §-ában meghatározott háborús bűntettek,

b) az emberiség elleni egyéb bűncselekmények (XI. Fejezet),

c)⁹⁷ az emberölés súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bekezdés a)—i) pontjai],

d) emberrablás [175/A. § (1)—(4) bek.], terrorcselekmény [261. § (1)—(2) bek.], légi jármű hatalomba kerítése [262. § (1)—(2) bek.], visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel [263/A. § (1)—(3) bek.], fegyvercsempészet [263/B. § (1)—(3) bek.], bűnszervezetben részvétel (263/C. §)⁹⁸, visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §), visszaélés kábítószerrel (282. §),

e) az emberkereskedelem, a nemzetközi jogi kötelezettség megszegése, a rablás, az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [175/B. § (3)—(5) bek., 261/A. § (3) bek., 321. § (3)—(4) bek., 355. § (5) bek. a) pont],

f) a zendülés súlyosabban minősülő esetében halál szándékos okozásának elkövetése [352. § (3) bekezdés b) pont]

miatt szabják ki.

⁹¹ A 85/A. §-t az 1998: XIX. törvény 607. §-ának (1) bekezdése iktatta be. Az 1998: XIX. törvény az 1999: CX. törvény 171. §-ának (1) bekezdésével módosított 605. §-ának (1) bekezdése szerint 2003. január 1-jén lép hatályba, azonban az 1999: CX. törvény 163. §-ának (1) bekezdése alapján az 1998: XIX. törvény Btk.-t módosító 607. §-a 2000. január 1-jén lépett hatályba. Az 1999: CX. törvény 166. §-ának (4) bekezdése alapján 2002. december 31-ig a Btk. 85/A. §-ában a „(Be. XXV. Fejezet)” szövegrészen az 1973: I. törvény 2000. március 1-jétől hatályos XVII/B. Fejezete szerinti eljárást kell érteni.

⁹² A 85/A. § (2) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Az 1999: CX. törvény 171. §-ának (2) bekezdése alapján a Btk. 85/A. §-ának az 1998: LXXXVII. törvény 20. §-ával megállapított (2) bekezdése 2000. március 1-jén lépett hatályba.

⁹³ A 87. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 19. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁹⁴ A 87. § (2)—(3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 21. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁹⁵ A 87. § (5) bekezdését az 1987: III. törvény 13. §-ának (2) bekezdése iktatta be (szigorított javító-nevelő munka kiszabása), amelyet az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezett. Az (5) bekezdést ismételt az 1998: LXXXVII. törvény 21. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

⁹⁶ A 87/A. §-t az 1997: LXXIII. törvény 6. §-a iktatta be, és egyidejűleg a korábbi 87/A. § jelölését 87/B. §-ra módosította.

⁹⁷ A 87/A. § (1) bekezdésének c)—e) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

⁹⁸ A 87/A. § (1) bekezdésének d) pontjában a „bűnszervezet létrehozása (263/C. §)” szövegrészt 2002. április 1-jével „bűnszervezetben részvétel (263/C. §)” szövegrészre módosította a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (3) bekezdésének a) pontja

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményeknél kísérlet és bűnsegély esetén a büntetési tételnél enyhébb főbüntetést a 87. § (1)—(2) bekezdése alapján lehet kiszabni.

87/B. §⁹⁹

A büntetés kiszabása tárgyalásról lemondás esetén

87/C. §¹⁰⁰ A tárgyalásról lemondás (Be. XXV. Fejezet) esetén a szabadságvesztés mértéke

a) az öt évet meghaladó, de nyolc évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a három évet,

b) a három évet meghaladó, de öt évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a két évet,

c) a három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a hat hónapot nem haladhatja meg.

Főbüntetés helyett alkalmazott mellékbüntetés

88. §¹⁰¹ Mellékbüntetés főbüntetés helyett önálló büntetésként akkor alkalmazható, ha a bűncselekmény büntetési tétele három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb, és a büntetés célja így is elérhető. Önálló büntetésként csak egy mellékbüntetést lehet kiszabni.

A büntetés végrehajtásának felfüggesztése

89. § (1) Az egy évet meg nem haladó szabadságvesztés vagy a pénzbüntetés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha — különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel — alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.

(2) Különös méltánylást érdemlő esetben az egy évnél hosszabb, de a két évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása is felfüggeszthető.

(3)¹⁰² A pénzbüntetés próbaidéje egy év; a vétség miatt kiszabott szabadságvesztés egy évtől három évig, a büntett miatt kiszabott szabadságvesztés két évtől öt évig terjedő próbaidőre függeszthető fel. A próbaidőt években kell meghatározni, és az a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet.

(4) Ha az elkövetőt többször ítélik azonos nemű, próbaidőre felfüggesztett büntetésre, és még egyik büntetés próbaidéje sem telt el, az előző büntetés próbaidéje az utóbbi büntetés próbaidéjének leteltéig meghosszabbodik.

(5) Ha az elkövetőn olyan szabadságvesztést hajtanak végre, amely miatt a felfüggesztett büntetés végrehajtását nem lehet elrendelni, a próbaidő a szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik.

(6)¹⁰³ A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével egyidejűleg az elkövető pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha az elkövető visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.

90. § A büntetés végrehajtása nem függeszthető fel, ha

a) a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt vagy felfüggesztésének próbaidéje alatt követték el,

b)¹⁰⁴ az elkövető többszörös visszaeső,

c)¹⁰⁵ az elkövető a bűncselekményt bünszervezetben követte el,

d)¹⁰⁶ az elkövető a három évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt üzletszerűen vagy bünszövetségben követte el,

e) a szabadságvesztést a 87/C. § a) vagy b) pontja alapján szabták ki.

91. § (1) A felfüggesztett büntetést végre kell hajtani, ha

a) a próbaidő alatt megállapítják, hogy a büntetés végrehajtását a 90. §-ban foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel,

b)¹⁰⁷ az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik,

c) az elkövető a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi.

⁹⁹ A 87/B. §-t — 87/A. §-ként — az 1987. III. törvény 14. §-a iktatta be. A jelölését az 1997. LXXIII. törvény 6. §-a módosította 87/B. §-ra. A szakaszt és alcímét (A büntetés kiszabásának mellőzése) az 1999. CX. törvény 175. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁰⁰ A 87/C. §-t és alcímét az 1998. XIX. törvény 607. §-ának (2) bekezdése iktatta be. Az 1998. XIX. törvény az 1999. CX. törvény 171. §-ának (1) bekezdésével módosított 605. §-ának (1) bekezdése szerint 2003. január 1-jén lép hatályba, azonban az 1999. CX. törvény 163. §-ának (1) bekezdése alapján az 1998. XIX. törvény Btk.-t módosító 607. §-a 2000. január 1-jén lépett hatályba. Az 1999. CX. törvény 166. §-ának (4) bekezdése alapján 2002. december 31-ig a Btk. 85/A. §-ában a „(Be. XXV. Fejezet)” szövegrészen az 1973. I. törvény 2000. március 1-jétől hatályos XVII/B. Fejezete szerinti eljárást kell érteni.

¹⁰¹ A 88. § első mondata az 1993. XVII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰² A 89. § (3) bekezdése az 1998. LXXXVII. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰³ A 89. § (6) bekezdésének második mondatát az 1993. XVII. törvény 21. §-a iktatta be.

¹⁰⁴ A 90. § eredeti b) pontját („az elkövető visszaeső”) az 1993. XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte. A b) pontot ismételten beiktatta az 1998. LXXXVII. törvény 24. §-a.

¹⁰⁵ A 90. § c) pontját az 1998. LXXXVII. törvény 24. §-a iktatta be, szövegét a 2001. CXVI. törvény 16. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „c) az elkövető a bűncselekményt bünszervezet tagjaként követte el.”

¹⁰⁶ A 90. § d) és e) pontját az 1998. LXXXVII. törvény 24. §-a iktatta be.

¹⁰⁷ A 91. § (1) bekezdésének b) pontja az 1993. XVII. törvény 22. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

(2)¹⁰⁸

(3)¹⁰⁹ A felfüggesztett pénzbüntetést akkor is végre kell hajtani, ha az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt felfüggesztett szabadságvesztésre, közérdekű munkára vagy végrehajtandó pénzbüntetésre ítélik.

91/A. §¹¹⁰ A büntetés végrehajtásának kegyelemből törént felfüggesztése esetén a végrehajtás elrendelésére a felfüggesztett büntetés végrehajtására vonatkozó rendelkezést [91. § (1) bek. b) és c) pontja és (3) bek.] megfelelően alkalmazni kell.

Az összbüntetés

92. § (1)¹¹¹ Ha az elkövetőt több, határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélik, és az elkövető valamennyi bűncselekményt a legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedését megelőzően követte el, a jogerősen kiszabott büntetéseket összbüntetésbe kell foglalni.

(2)¹¹²

(3)¹¹³ A pénzbüntetés és a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés (50. §, 52. §) összbüntetésbe nem foglalható.

93. §¹¹⁴ Az összbüntetés tartamát úgy kell meghatározni, mintha halmazati büntetést szabnának ki. Az összbüntetés tartamának azonban el kell érnie a legsúlyosabb büntetést, de nem érheti el a büntetések együttes tartamát.

94. § (1) Különböző fokozatban végrehajtandó szabadságvesztések összbüntetésbe foglalása esetén az összbüntetést abban a fokozatban kell végrehajtani, amelyik közülük a legszigorúbb. Ha azonban az összbüntetés mértéke három év vagy azt meghaladó tartamú, illetőleg többszörös visszaesőnél két év vagy ezt meghaladó tartamú, az összbüntetés végrehajtási fokozatát ennek figyelembevételével kell meghatározni.

(2) Ha az (1) bekezdés alkalmazásával megállapítandó végrehajtási fokozat az elítélt számára méltánytalan hátrányt jelentene, eggyel enyhébb fokozat állapítható meg.

95. §¹¹⁵

¹⁰⁸ A 91. § (2) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁰⁹ A 91. § (3) bekezdése az 1993: XVII. törvény 22. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹¹⁰ A 91/A. §-t az 1998: XXII. törvény 1. §-a iktatta be. Lásd az Alkotmánybíróság 31/1997. (V. 16.) AB határozatát.

¹¹¹ A 92. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

¹¹² A 92. § (2) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹¹³ A 92. § (3) bekezdése az 1993: XVII. törvény 23. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹¹⁴ A 93. § az 1998: LXXXVII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁵ A 95. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

96. § (1) Mellékbüntetések nem foglalhatók összbüntetésbe, úgyszintén a pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés sem.

(2) Azonos tartamú mellékbüntetések közül — a pénzmellékbüntetés¹¹⁶ kivételével — azt kell végrehajtani, amelyik az elítélre hátrányosabb. Ez irányadó a főbüntetés helyett alkalmazott mellékbüntetésekre is.

*A különös és a többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezések*¹¹⁷

97. §¹¹⁸ (1)¹¹⁹ A különös és a többszörös visszaesővel szemben — amennyiben a törvény másként nem rendelkezik — az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik, de nem haladhatja meg a tizenöt évet. Halmazati büntetés esetén a 85. § (2) bekezdése szerinti büntetési tételt, a tárgyalásról lemondás esetén a 87/C. § szerinti büntetési tételt kell a felével emelni.

(2) A büntetés a 87. § (2) bekezdése alapján csak különös méltánylást érdemlő esetben enyhíthető.

(3)¹²⁰ Az (1) bekezdésben meghatározott súlyosabb jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, ha e törvény Különös Része a különös visszaesőként történő elkövetést a bűncselekmény súlyosabban minősülő eseteként rendeli büntetni.

*A bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések*¹²¹

98. § (1) Azzal szemben, aki az öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekményt bünszervezetben (137. § 8. pont) követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, de a húsz évet nem haladhatja meg. Halmazati büntetés esetén a 85. § (2) bekezdése szerinti büntetési tételt, a tárgyalásról lemondás esetén a 87/C. § szerinti büntetési tételt kell alapul venni.

¹¹⁶ A 96. § (2) bekezdéséből „a vagyonekobzás és” szövegrészt a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte.

¹¹⁷ A 97. §-t megelőző alcím az 1993: XVII. törvény 24. §-a által megállapított, és a Magyar Közlöny 1993. évi 50. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

¹¹⁸ A 97. § az 1993: XVII. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁹ A 97. § (1) bekezdésének utolsó mondata az 1998: LXXXVII. törvény 27. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹²⁰ A 97. § (3) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 27. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

¹²¹ A 98. §-t (többszörös visszaesőre vonatkozó szabályok) az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte. Az alcímet és a 98. §-t ismételtelen a 2001: CXXI. törvény 17. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

(2) A büntetés a 87. § (2) bekezdése alapján csak különös méltánylást érdemlő esetben (138/B. §) enyhíthető.

(3) Azzal szemben, aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el, mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

(4) A bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetésének megállapítása esetén az e törvényben a bűncselekmény bünszövetségben történő elkövetésének esetére megállapított jogkövetkezmények nem alkalmazhatók.

Az előzetes fogvatartás beszámítása

99. §¹²² (1) A kiszabott szabadságvesztésbe, közérdekű munkába, pénzbüntetésbe, illetőleg pénzmellékbüntetésbe az előzetes fogvatartás teljes idejét be kell számítani.

(2) A beszámításnál egy napi előzetes fogvatartás egy napi közérdekű munkának, illetve egy napi tételnek felel meg. A pénzmellékbüntetésbe történő beszámításra a 65. § (2) bekezdése szerinti számítás irányadó.

VI. Fejezet

MENTESÍTÉS A BÜNTETETT ELŐÉLETHEZ FÜZŐDŐ HÁTRÁNYOK ALÓL

A mentesítés hatálya

100. § (1) A mentesítés folytán az elítélt mentesül azon hátrányos következmények alól, amelyeket az elítéléshez jogszabály fűz.

(2) A mentesített személy büntetlen előéletűnek tekintendő, és nem tartozik számot adni olyan elítéltekről, amelyre nézve mentesítésben részesült.¹²³

(3) Újabb bűncselekmény elkövetése esetén a mentesítés nem terjed ki azokra a hátrányos következményekre, amelyeket e törvény a korábbi elítéléshez fűz.

A mentesítés módja

101. § Az elítélt mentesítésben részesülhet

- a) a törvény erejénél fogva,
- b) bírósági határozat alapján,
- c) kegyelem útján.

A törvényi mentesítés

102. § (1)¹²⁴ A törvény erejénél fogva áll be a mentesítés

a) közérdekű munka, pénzbüntetés és főbüntetés helyett alkalmazott mellékbüntetés esetén az ítélet jogerőre emelkedésének napján;

b) felfüggesztett szabadságvesztés esetén a próbaidő leteltének napján;

c) gondatlan vétség miatt kiszabott szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltésének, illetőleg végrehajthatósága megszűnésének napján;

d) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő három év elteltével;

e) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő öt év elteltével;

f) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, öt évet meghaladó, határozott tartamú szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő tíz év elteltével.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja esetében a mentesítés nem áll be, illetőleg hatályát veszti, ha a büntetés végrehajtását elrendelik. Ilyenkor a mentesítésre a fel nem függesztett büntetés szabályai az irányadók.

(3)¹²⁵

A bírósági mentesítés

103. § (1)¹²⁶ A bíróság a szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltet, kérelemre, mentesítésben részesítheti, ha erre érdemes, és a szabadságvesztés kiállításától, illetőleg végrehajthatósága megszűnésétől a 102. § (1) bekezdésének d), e), illetve f) pontjaiban meghatározott idő fele már eltelt.

(2)¹²⁷ Az érdemesség elbírálásánál figyelembe kell venni az elítéltnak a főbüntetés kitöltése óta folytatott életmódját, továbbá azt, hogy — amennyiben erre módja volt — jóvátette-e a cselekményével okozott sérelmet.

104. §¹²⁸ (1) A bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, és az elítélt a mentesítésre érdemes.

¹²⁴ A 102. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.

¹²⁵ A 102. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹²⁶ A 103. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 27. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹²⁷ A 103. § (2) — (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte, és a 27. § (2) bekezdése a korábbi (4) bekezdés számozását (2) módosította.

¹²⁸ A 104. § az 1993: XVII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

¹²² A 99. § az 1993: XVII. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

¹²³ Lásd a bünygyi nyilvántartásról és a hatósági erkölcsi bizonyítványról szóló 1999: LXXXV. törvényt.

(2) Az előzetes mentesítés hatályát veszti, ha a felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelik.

A mentesítés egységessége

105. § Mellékbüntetés alkalmazása esetén az elítélt a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól mindaddig nem mentesül, illetőleg nem mentesíthető, amíg a mellékbüntetés végrehajtása be nem fejeződött vagy végrehajthatósága meg nem szűnt. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a pénzmellékbüntetésre, ha előzetes bírósági mentesítést mondanak ki, valamint a foglalkozástól, illetőleg a járművezetéstől eltiltásra.

A kegyelmi mentesítés

106. § A köztársasági elnök¹²⁹ az elítéltet kegyelemből mentesítésben részesítheti akkor is, ha e törvény szerint ennek egyébként nincs helye.

VII. Fejezet

A FIATALKORÚAKRA VONATKOZÓ
RENDELKEZÉSEK

A fiatalkorú

107. § (1) Fiatalkorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat még nem.

(2) E törvény rendelkezéseit a fiatalkorúakra a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Büntetés és intézkedés alkalmazása

108. § (1) A fiatalkorúval szemben alkalmazott büntetés vagy intézkedés célja elsősorban az, hogy a fiatalkorú helyes irányba fejlődjék, és a társadalom hasznos tagjává válják.

(2) Büntetést akkor kell kiszabni, ha intézkedés alkalmazása nem célravezető.

(3)¹³⁰ Szabadságelvonással járó intézkedést alkalmazni vagy büntetést kiszabni csak akkor lehet, ha az intézkedés vagy a büntetés célja más módon nem érhető el.

¹²⁹ Az 1989: XXXI. törvény 38. §-a (1) bekezdése értelmében, ahol jogszabály Elnöki Tanácsot vagy annak elnökét említi, ezen a köztársasági elnököt kell érteni.

¹³⁰ A 108. § (3) bekezdését az 1995: XLI. törvény 1. §-a iktatta be.

Büntetések és intézkedések

109. § (1)¹³¹

(2) A fiatalkorúval szemben intézkedésként javítóintézeti nevelés is alkalmazható.

A szabadságvesztés

110. § (1)¹³² A fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés legrövidebb tartama bármely bűncselekmény esetén egy hónap.

(2) A bűncselekmény elkövetésekor tizenhatodik életévét betöltött fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama

a)¹³³ életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény esetén tizenöt év;

b) tíz évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények esetén tíz év.

(3)¹³⁴ Az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény elkövetésekor tizenhatodik életévét be nem töltött fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama tíz év.

(4) A (2) és (3) bekezdés esetén kívül a fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama öt év akkor, ha a bűncselekmény öt évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) A büntethetőség elévülése határidejének számításánál és a visszaesőkre vonatkozó rendelkezések szempontjából a (2)–(4) bekezdésekben meghatározott időtartam az irányadó.

111. § (1) A fiatalkorú szabadságvesztését a fiatalkorúak büntetésvégrehajtási intézetében kell végrehajtani.

(2) A fiatalkorúak börtönében kell végrehajtani a szabadságvesztést, ha

a) a fiatalkorút büntett miatt két évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélik,

b) az egy évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélt fiatalkorú visszaeső vagy szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően szándékos bűncselekmény miatt javítóintézeti nevelésre ítélték.

(3) A (2) bekezdés esetén kívül a szabadságvesztést a fiatalkorúak fogházában kell végrehajtani.

¹³¹ A 109. § (1) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(1) Fiatalkorúval szemben vagyonekobzás nem alkalmazható.”

¹³² A 110. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

¹³³ A 110. § (2) bekezdésének a) pontja az 1993: XVII. törvény 30. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³⁴ A 110. § (3) bekezdése az 1993: XVII. törvény 30. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg.

(4) Ha az elítélt a szabadságvesztés megkezdésekor huszonegyedik életévét betöltötte vagy a végrehajtás alatt tölti be, a bíróság a 42—44. §-ok alapján határozza meg a szabadságvesztés végrehajtásának fokozatát.

Feltételes szabadságra bocsátás

112. § (1)¹³⁵ A fiatalkorú a szabadságvesztésből akkor bocsátható feltételes szabadságra, ha

a) a fiatalkorúak börtönében végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét,

b) a fiatalkorúak fogházában végrehajtandó büntetésének legalább kétharmad részét kitöltötte.

(2)¹³⁶ A fiatalkorú esetében a feltételes szabadságra bocsátás a 47. § (4) bekezdésének b)—e) pontja alapján nem zárható ki.

*A közérdekű munka*¹³⁷

113. §¹³⁸ Fiatalkorúval szemben közérdekű munkát akkor lehet kiszabni, ha az ítélet meghozatalakor tizen-nyolcadik életévét betöltötte.

A pénzbüntetés

114. § (1) Fiatalkorúra pénzbüntetést akkor lehet kiszabni, ha önálló keresete (jövedelme) vagy megfelelő vagyona van.

(2) A pénzbüntetést és a pénzmellékbüntetést behajthatatlansága esetén kell szabadságvesztésre átváltoztatni.

A közügyektől eltiltás

115. § Fiatalkorút csak egy évet meghaladó szabadságvesztés kiszabása esetén lehet a közügyektől eltiltani.

A kitiltás

116. § A megfelelő családi környezetben élő fiatalkorú nem tiltható ki abból a helységből, amelyben családjá él.

A próbára bocsátás

117. § (1) Fiatalkorúval szemben próbára bocsátásnak bármely bűncselekmény esetén helye van.

(2)¹³⁹ A próbaidő tartama egy évtől két évig terjedhet; a tartamot években és hónapokban kell meghatározni.

(3) A bíróság a 73. § (2) bekezdés esetén javítóintézeti nevelést rendel el vagy büntetést szab ki.

A javítóintézeti nevelés

118. § (1) Javítóintézeti nevelést a bíróság akkor rendel el, ha a fiatalkorú eredményes nevelése érdekében intézeti elhelyezése szükséges.

(2)¹⁴⁰ A javítóintézeti nevelés tartama egy évtől három évig terjedhet.

(3) A bíróság azt, aki a javítóintézetben legalább egy évet eltöltött, ideiglenesen elbocsátja az intézetből, ha a kiszabott javítóintézeti nevelés felét már letöltötte, és alaposan feltehető, hogy az intézkedés célja további javítóintézeti nevelés nélkül is elérhető. Az ideiglenes elbocsátás tartama azonos a javítóintézeti nevelés hátralevő részével, de legalább egy év.

(4) A bíróság az ideiglenes elbocsátást megszünteti, ha a fiatalkorút az ideiglenes elbocsátás alatt elkövetett bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélik vagy javítóintézeti nevelését rendelik el. Ha a fiatalkorúval szemben a bíróság más büntetést szab ki vagy intézkedést alkalmaz, illetve a fiatalkorú a pártfogó felügyelet szabályait megszegi, a bíróság az ideiglenes elbocsátást megszüntetheti.

(5)¹⁴¹ Az ideiglenes elbocsátás megszüntetése esetén az ideiglenes elbocsátáson töltött idő a javítóintézeti nevelésbe nem számítható be.

(6) Azt, aki a tizenkilencedik életévét betöltötte, a javítóintézetből el kell bocsátani.

*[Kényszergyógyítás]*¹⁴²

118/A. § A fiatalkorú kényszergyógyításának (75. §) akkor is helye van, ha a bíróság a javítóintézeti nevelést rendeli el.]

¹³⁹ A 117. § (2) bekezdése az 1995: XLI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

¹⁴⁰ A 118. § (2)—(4) bekezdése az 1995: XLI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

¹⁴¹ A 118. § (5)—(6) bekezdését az 1995: XLI. törvény 3. §-a iktatta be.

¹⁴² A 118/A. §-t és alcímét az 1987: III. törvény 17. §-a iktatta be. A rendelkezés hatálybalépéséről az 1987: III. törvény 42. §-ának (1) bekezdése alapján külön jogszabály rendelkezik.

¹³⁵ A 112. § eredeti szövegét (1) bekezdés jelölésre módosította, és a (2) bekezdést beiktatta az 1999: CXX. törvény 5. §-a.

¹³⁶ A 112. § (2) bekezdését az 1999: CXX. törvény 5. §-a iktatta be.

¹³⁷ A 113. § alcímét az 1997: LXXIII. törvény 8. §-a állapította meg.

¹³⁸ A 113. § az 1997: LXXIII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

A pártfogó felügyelet

119. §¹⁴³ A felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt, a próbára bocsátott, a feltételes szabadságra bocsátott, a javítóintézetből ideiglenesen elbocsátott és az a fiatalkorú, akivel szemben a vádemelést elhalasztották, pártfogó felügyelet alatt áll.

Halmazati és összbüntetés

120. § (1) A halmazati és az összbüntetés a 110. § (2) bekezdésének a) pontja esetén nem haladhatja meg a húsz évi, b) pontja és a (3) bekezdés esetén a tizenöt évi, a (4) bekezdés esetén a hét év és hat hónapi szabadságvesztést.

(2)¹⁴⁴ Javítóintézeti nevelés és szabadságvesztés találkozása esetén összbüntetesként a szabadságvesztést kell végrehajtani. Ennek tartamát a bíróság legfeljebb egy évvel meghosszabbíthatja, ha erre a 108. §-ban meghatározott cél elérése érdekében szükség van. A meghosszabbítás tartama azonban a javítóintézeti nevelés hátralevő részét nem érheti el.

(3)¹⁴⁵

*Egységes intézkedés*¹⁴⁶

120/A. § (1) Ha a bíróság a fiatalkorúval szemben több olyan javítóintézeti nevelést rendelt el, amelyeket az egységes intézkedés elrendelésekor még nem hajtottak végre, vagy amelyeket folyamatosan hajtanak végre, a bíróság a fiatalkorúval szemben egységes intézkedésként javítóintézeti nevelést rend el.

(2)¹⁴⁷ Az egységes intézkedésként elrendelt javítóintézeti nevelés tartamát úgy kell megállapítani, hogy az ne legyen rövidebb a leghosszabb tartamú javítóintézeti nevelésnél, de ne érje el az elrendelt javítóintézeti nevelések együttes tartamát. A javítóintézeti nevelés tartama ilyenkor sem haladhatja meg a három évet.

*Az előzetes fogvatartás beszámítása*¹⁴⁸

¹⁴³ A 119. § az 1995: XLI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

¹⁴⁴ A 120. § (2) bekezdése az 1995: XLI. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

¹⁴⁵ A 120. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁴⁶ Az alcímet és a 120/A. §-t az 1995: XLI. törvény 6. §-a iktatta be.

¹⁴⁷ A 120/A. § (2) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 29. §-ával megállapított szöveg.

¹⁴⁸ Az alcímet az 1995: XLI. törvény 7. §-a iktatta be.

120/B. §¹⁴⁹ (1) Az elrendelt javítóintézeti nevelésbe az előzetes fogvatartás teljes idejét be kell számítani.

(2) A beszámításnál egy napi előzetes fogvatartás egy napi javítóintézeti nevelésnek felel meg.

Mentesítés a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól

121. § (1) A fiatalkorú elítélt a törvény erejénél fogva mentesül

a) az ítélet jogerőre emelkedésének napján, ha a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik,

b)¹⁵⁰ a büntetés kitöltésének, illetőleg végrehajthatósága megszűnésének napján, ha szándékos bűncselekmény miatt egy évet meg nem haladó szabadságvesztésre ítélték;

c) a büntetés kitöltésének vagy végrehajthatósága megszűnésének napjától számított három év elteltével, ha szándékos bűncselekmény miatt egy évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték.

(2)¹⁵¹ A szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meghaladó szabadságvesztés kitöltése után a bíróság a fiatalkorút, kérelemre, mentesítésben részesíti, amennyiben erre érdemes.

(3) A fiatalkorú mentesítését nem akadályozza az, hogy a pénzmellékbüntetés végrehajtása nem fejeződött be, vagy végrehajthatósága nem szűnt meg.

VIII. Fejezet

A KATONÁKRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

Az elkövetők

122. § (1)¹⁵² E törvény alkalmazásában katona a fegyveres erők tényleges, továbbá a rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja.

(2) E törvény rendelkezéseit a katonákra a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) A fiatalkorúakra vonatkozó rendelkezések (VII. Fejezet) katonára nem alkalmazhatók.

(4) Katonai bűncselekményt tettesként csak katona követhet el.

¹⁴⁹ A 120/B. §-t az 1995: XLI. törvény 7. §-a iktatta be.

¹⁵⁰ A 121. § (1) bekezdésének b)–c) pontja az 1993: XVII. törvény 31. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁵¹ A 121. § (2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 31. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁵² A 122. § (1) bekezdése az 1996: XLIII. törvény 332. §-ának (5) bekezdésével megállapított szöveg.

*Más állam katonája ellen elkövetett bűncselekmény*¹⁵³

122/A. § (1) A XX. Fejezet rendelkezései szerint büntetendő az a katona, aki az ott meghatározott bűncselekményt

a) a szövetséges fegyveres erő (368. §) katonájával szemben, vagy

b) ¹⁵⁴ az Egyesült Nemzetek vagy más nemzetközi szervezet felkérésére külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius vagy békefenntartó tevékenység keretében, illetőleg egyéb külföldi szolgálat során más állam katonájával szemben

szolgálati feladat közös ellátása alatt követi el.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a szövetséges fegyveres erő katonája a szövetséges fegyveres erő állama rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja, b) pontjának alkalmazásában más állam katonája a más állam rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja is.

122/B. § ¹⁵⁵ A XX. Fejezet szerint büntetendő az a katona is, aki az ott meghatározott bűncselekményt a szövetséges fegyveres erőkhöz teljesített szolgálata során, illetve az Egyesült Nemzetek vagy más nemzetközi szervezet felkérésére külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius vagy békefenntartó tevékenység keretében követi el.

A büntethetőséget kizáró okok

123. § (1) Nem büntethető a katona a parancsra végrehajtott cselekményért, kivéve, ha tudta, hogy a parancs végrehajtásával bűncselekményt követ el.

(2) A parancsra elkövetett bűncselekményért a parancsot adó tettesként felel.

(3) ¹⁵⁶

¹⁵³ Az alcímet és a 122/A—122/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 30. §-a iktatta be. A rendelkezés a törvény 93. §-ának (6) bekezdése alapján az 1999: I. törvény 2. §-ának hatálybalépése napján, 1999. március 1-jén lépett hatályba.

¹⁵⁴ A 122/A. § (1) bekezdésének b) pontja a 2001: CXXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „b) az ENSZ vagy más nemzetközi szervezet felkérésére végzett békefenntartó, béketeremtő vagy megfigyelő tevékenység keretében, külföldi szolgálat során más állam katonájával szemben”

¹⁵⁵ A 122/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 30. §-a iktatta be, szövegét a 2001: CXXI. törvény 18. §-ának (2) bekezdésével állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „122/B. § A XX. Fejezet szerint büntetendő az a katona is, aki az ott meghatározott bűncselekményt a szövetséges fegyveres erőkhöz teljesített szolgálata során, illetve az ENSZ vagy más nemzetközi szervezet felkérésére végzett békefenntartó, béketeremtő vagy megfigyelő tevékenység keretében követi el.”

¹⁵⁶ A 123. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

A büntethetőséget megszüntető ok

124. § ¹⁵⁷ A 73. § (2) bekezdésének esetét kivéve nem büntethető katonai vétség miatt az elkövető, ha a tettes szolgálati viszonyának megszűnése óta egy év eltelt.

A bűncselekmény elbírálása fegyelmi jogkörben

125. § ¹⁵⁸

A halálbüntetés alkalmazása

126. § ¹⁵⁹

*A szabadságvesztés végrehajtása katonai fogdában*¹⁶⁰

127. § ¹⁶¹ (1) ¹⁶² Ha az elítélt a szolgálatban megtartható, katonai fogdában kell végrehajtani a hivatásos, a szerződéses és a sorállományú katonára kiszabott, egy évet meg nem haladó szabadságvesztést a 44. §-ban meghatározott esetben.

(2) Ha az elítélt szolgálati viszonya megszűnt, a büntetést, illetőleg annak hátralevő részét fogházban kell végrehajtani.

Összbüntetés

128. § Az összbüntetésként kiszabott szabadságvesztés végrehajtására a 127. § irányadó.

*A közérdekű munka alkalmazásának kizárása*¹⁶³

129. § ¹⁶⁴ Katonával szemben, szolgálati viszonyának fennállása alatt, közérdekű munka nem alkalmazható.

¹⁵⁷ A 124. § az 1998: LXXXVII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg.

¹⁵⁸ A 125. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁵⁹ A 126. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁶⁰ Az alcímet az 1993: XVII. törvény 32. §-a állapította meg.

¹⁶¹ A 127. § az 1993: XVII. törvény 32. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶² A 127. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 32. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶³ Az alcímet az 1993: XVII. törvény 33. §-a állapította meg.

¹⁶⁴ A 129. § az 1993: XVII. törvény 33. §-ával megállapított szöveg.

A katonai mellékbüntetések

130. § (1) Katonával szemben — ha a közügyektől nem tiltják el — a következő mellékbüntetések is alkalmazhatók:

- a) lefokozás,
- b) a szolgálati viszony megszüntetése,
- c) rendfokozatban visszavetés,
- d) a várakozási idő meghosszabbítása.

(2) Az (1) bekezdés a)–b) pontjában felsorolt mellékbüntetések önállóan, főbüntetés helyett is alkalmazhatók.

A lefokozás

131. § (1) A lefokozással a katona elveszti a rendfokozatát.

(2) Lefokozást akkor kell alkalmazni, ha az elkövető a rendfokozatra méltatlanná vált.

A szolgálati viszony megszüntetése

132. §¹⁶⁵ A szolgálati viszony megszüntetésének hivatalos és szerződéses állományú katonával szemben van helye, ha a szolgálatra méltatlanná vált.

A rendfokozatban visszavetés

133. § (1) Rendfokozatban visszavetés esetén a katona eggyel alacsonyabb rendfokozatba kerül annál, amelyet a bűncselekmény elbírálása idején visel.

(2) A rendfokozatban visszavétést akkor kell alkalmazni, ha a bűncselekmény a rendfokozat tekintélyének sérelmével jár, de lefokozásra nincs szükség.

(3) A rendfokozatban visszavetéssel egyidejűleg az alacsonyabb rendfokozatban eltöltendő időt egy évtől két évig terjedő tartamban kell meghatározni.

A várakozási idő meghosszabbítása

134. § (1) A várakozási idő meghosszabbítása esetén a katonának a soron következő rendfokozatba előlépésre előírt várakozási ideje meghosszabbodik. A meghosszabbítást években kell meghatározni; tartama nem haladhatja meg a rendfokozatra előírt várakozási idő felét.

(2) A várakozási időt akkor kell meghosszabbítani, ha a katonának az előléptetést hosszabb várakozási idő eltöltésével kell kiérdemelnie.

¹⁶⁵ A 132. § az 1998: LXXXVII. törvény 33. §-ával megállapított szöveg.

*A próbára bocsátás***135. §**¹⁶⁶*Mentesítés a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól*

136. § (1)¹⁶⁷ A bíróság az elítéltet a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól előzetes mentesítésben részesítheti, ha a szabadságvesztést katonai fogdában rendeli végrehajtani. Ez a mentesítés a büntetés kiállításának, illetve végrehajthatósága megszűnésének napján áll be.

(2) Katonai mellékbüntetés alkalmazása az elítélt mentesítését nem akadályozza.

IX. Fejezet

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

137. § E törvény alkalmazásában

1.¹⁶⁸ hivatalos személy:

- a) az országgyűlési képviselő,
- b) a köztársasági elnök,
- c) a miniszterelnök,
- d) a Kormány tagja, a politikai államtitkár,
- e) az alkotmánybíró, a bíró, az ügyész,
- f)¹⁶⁹ az állampolgári jogok országgyűlési biztosa és általános helyettese, valamint a külön biztosok,
- g) a helyi önkormányzati testületek tagja,
- h)¹⁷⁰ a közjegyző és a közjegyzőhelyettes,
- i)¹⁷¹ az önálló bírósági végrehajtó és az önálló bírósági végrehajtó-helyettes,
- j)¹⁷² alkotmánybíróságnál, bíróságnál, ügyészségnél, államigazgatási szervnél, önkormányzati igazgatási szervnél, az Állami Számvevőszéknél, a Köztársaság Elnökének Hivatalánál, az Országgyűlés Hivatalánál szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetés-szerű működéséhez tartozik,

¹⁶⁶ A 135. §-t az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁶⁷ A 136. § (1) bekezdéséből a „fegyelmű zászólaliban vagy” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁶⁸ A 137. § 1. pontja az 1993: XVII. törvény 34. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁶⁹ A 137. § 1. f) alpontja az 1997: XXXIV. törvény 3. §-ával módosított szöveg.

¹⁷⁰ A 137. § 1. h) alpontja a 2000: CXXV. törvény 1. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁷¹ A 137. § 1. i) alpontját az 1994: LIII. törvény 310. §-ának (1) bekezdése iktatta be, és egyidejűleg a korábbi i)–j) pont jelölését j)–k) pontra módosította. Az i) pont szövegét a 2000: CXXV. törvény 1. §-ának (2) bekezdése állapította meg.

¹⁷² A 137. § 1. pontja korábbi i)–j) alpontjai jelölését j)–k) alpontra módosította az 1994: LIII. törvény 310. §-ának (1) bekezdése.

k) jogszabály alapján közhatalmi, államigazgatási feladatokkal megbízott szervnél, testületnél az a személy, aki közhatalmi, államigazgatási feladatot lát el;

2.¹⁷³ közfeladatot ellátó személy:

a) a postai szolgáltató végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó alkalmazottja, a közforgalmú tömegközlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó személy, továbbá a közúti személyszállítási szolgáltatást végző más személy,

b) a biztonsági feladatot teljesítő katona,

c) a polgári védelmi szervezetbe beosztott és polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy,

d) a mentőszolgálat tagja,

e) a bírósági vagy más hatósági eljárásban a védő vagy a jogi képviselő,

f) az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetben az egészségügyi dolgozó, valamint az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy,

g) a közoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus,

h) az állami, önkormányzati, önkéntes és létesítményi tűzoltóság tűzoltói feladatot ellátó tagja,

i)¹⁷⁴ a rendőrségről szóló törvényben meghatározott körben a lakosság élet- és vagyonvédelmének biztosítása érdekében létesült társadalmi önvédelmi szervezet tagja, a közbiztonság javítására irányuló tevékenysége közben,

j)¹⁷⁵ a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló törvény szerint nyilvántartásba vett egyház lelkésze;

3.¹⁷⁶ külföldi hivatalos személy:

a) a külföldi állam joga szerint jogalkotási, igazságszolgáltatási vagy közigazgatási feladatot ellátó személy,

b) nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezetnél szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szervezet rendeltetésszerű működéséhez tartozik,

c) nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezet közgyűlésébe, testületébe megválasztott személy,

d) a Magyar Köztársaság területén, illetőleg állampolgárai felett joghatósággal rendelkező nemzetközi bíróság tagja, a nemzetközi bíróságnál szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a bíróság rendeltetésszerű működéséhez tartozik;

¹⁷³ A 137. § 2. pontját az 1998: LXXXVII. törvény 34. §-a iktatta be, és egyidejűleg a korábbi 2—15. pontok számozását 3—16-ra módosította.

¹⁷⁴ A 137. § 2. pontjának i) alpontját az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (1) bekezdése iktatta be.

¹⁷⁵ A 137. § 2. pontjának j) alpontját a 2001: CXXI. törvény 19. §-ának (1) bekezdése iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

¹⁷⁶ A 137. § 3. pontja a 2001: CXXI. törvény 19. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „3. állami szerv: a népképviselői, az államigazgatási, a bírói és az ügyészi szerv, valamint az állam gazdálkodó szerve és intézménye.”

4.¹⁷⁷ a) fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki lőfegyvert vagy robbanóanyagot tart magánál; a fegyveres elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha a bűncselekményt lőfegyver vagy robbanóanyag utánzatával fenyegetve követik el,

b) felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál;

5.¹⁷⁸ kár: a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés; vagyoni hátrány: a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny;

6. hozzátartozó: az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa, az örökbefogadó és a nevelőszülő, az örökbe fogadott és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs, az élettárs és a jegyes, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa;

7.¹⁷⁹ bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet;

8.¹⁸⁰ bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése;

9.¹⁸¹ üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik;

10.¹⁸² háborún az állam biztonságát súlyosan fenyegető veszélyt is érteni kell;

11.¹⁸³ termék az ipari és a mezőgazdasági termék (termény), akár nyersanyag, akár félgyártmány vagy készáru; a termékkel egy tekintet alá esik az élő állat, valamint a termelőeszköz akkor is, ha ingatlan;

¹⁷⁷ A 137. § 4. pontja a 2001: CXXI. törvény 19. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „4. fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki lőfegyvert vagy robbanóanyagot tart magánál, felfegyverkezve pedig az, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.”

¹⁷⁸ A 137. § 5. pontja az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁷⁹ A 137. § 7. pontja a 2001: CXXI. törvény 19. §-ának (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „7. bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik.”

¹⁸⁰ A 137. § 8. pontját — eredetileg 7. pontként — az 1997: LXXIII. törvény 9. §-a iktatta be, és egyidejűleg az addigi 7—14. pont jelölését 8—15. pontra módosította. A számozását az 1998: LXXXVII. törvény 34. §-a módosította 8. pontra. A szövegét a 2001: CXXI. törvény 19. §-ának (5) bekezdése állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „8. bűnszervezet: bűncselekmények rendszeres elkövetése révén haszonszerzés végett létrejött olyan bűnszövetség, amely feladatmegosztáson, alá-fölrendeltségi rendszeren és személyi kapcsolatokon nyugvó szerepvállaláson alapul.”

¹⁸¹ A 137. § 9. pontja az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁸² A 137. § eredetileg 8. pontjának számozását az 1997: LXXIII. törvény 9. §-a, majd az 1998: LXXXVII. törvény 34. §-a módosította.

¹⁸³ A 137. § eredetileg 9. pontjának számozását az 1997: LXXIII. törvény 9. §-a, majd az 1998: LXXXVII. törvény 34. §-a módosította.

12.¹⁸⁴ nagy nyilvánosságon a bűncselekménynek a sajtó, egyéb tömegtájékoztatói eszköz, sokszorosítás, illetőleg elektronikusan rögzített információ távközlő hálózaton való közzététele útján történő elkövetését is érteni kell;

13.¹⁸⁵ csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt;

14.¹⁸⁶ visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el;¹⁸⁷

15.¹⁸⁸ különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el;

16.¹⁸⁹ többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatóságának megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekménye elkövetéséig három év nem telt el;

17.¹⁹⁰ gazdálkodó szervezet: a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 685. §-ának c) pontjában felsorolt gazdálkodó szervezet, valamint az a szervezet, amelynek gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataira a Ptk. szerint a gazdálkodó szervezetre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

138. § E törvény alkalmazásában, eltérő rendelkezés hiányában fenyegetés: súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

138/A. §¹⁹¹ E törvény alkalmazásában az érték, a kár, a vagyoni hátrány, a mérték összege, illetőleg az adó-, a járulék, a magánnyugdíjpénztári tagdíj bevétel csökkenésének összege

a) kisebb, ha tízezer forintot meghalad, de kétszázezer forintot nem halad meg,

b) nagyobb, ha kétszázezer forintot meghalad, de kétmillió forintot nem halad meg,

c) jelentős, ha kétmillió forintot meghalad, de ötvenmillió forintot nem halad meg,

¹⁸⁴ A 137. § 12. pontja az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁸⁵ A 137. § eredetileg 11. pontjának számozását az 1997: LXXIII. törvény 9. §-a, majd az 1998: LXXXVII. törvény 34. §-a módosította.

¹⁸⁶ A 137. § 14. pontja az 1998: LXXXVII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg.

¹⁸⁷ Lásd a 2001: LXXXV. törvény 30. §-át.

¹⁸⁸ A 137. § eredetileg 13. pontjának számozását az 1997: LXXIII. törvény 9. §-a, majd az 1998: LXXXVII. törvény 34. §-a módosította.

¹⁸⁹ A 137. § 16. pontja az 1998: LXXXVII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg.

¹⁹⁰ A 137. § 17. pontját az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (3) bekezdése iktatta be.

¹⁹¹ A 138/A. §-t az 1997: LXXIII. törvény 10. §-a iktatta be, szövegét az 1999: CXX. törvény 7. §-a állapította meg.

d) különösen nagy, ha ötvenmillió forintot meghalad, de ötszázmillió forintot nem halad meg,

e) különösen jelentős, ha ötszázmillió forintot meghalad.

138/B. §¹⁹² E törvény alkalmazásában különös méltánylást érdemlő eset, ha a bűncselekményre, annak következményére, elkövetésének összes körülményére, így különösen

a) a bűncselekmény által elérni kívánt célra, az elkövetés módjára, a kísérleti szakra, a felhasznált vagy kilátásba helyezett eszközökre, a sértett felróható közrehatására, a cselekménnyel okozott kár megtérítésére,

b) az elkövető személyiségére, a bűnösségének fokára, büntetlen előéletére, büntetés elviselését megnehezítő állapotára, méltányolható indítékára, az elkövetőnek fel nem róható időmúlásra, az elkövető által a köz javára ellenszolgáltatás nélkül végzett tevékenységre vagy szolgáltatásra

figyelemmel alaposan feltehető, hogy a büntetés célja

1. a 47. § (3) bekezdése esetében további szabadságelvonás nélkül,

2. a 72. § (2) bekezdése esetében a büntetés kiszabásának próbaidőre történő elhalasztásával,

3.¹⁹³ a 87. § (5) bekezdése, a 87/A. §, a 97. § (2) bekezdése és a 98. § (2) bekezdése esetében a büntetési tételnél enyhébb főbüntetés kiszabásával,

4. a 89. § (2) bekezdése esetében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével,

5. e törvény Különös Részében meghatározott esetekben a büntetés mellőzésével

is elérhető.

KÜLÖNÖS RÉSZ

X. Fejezet

AZ ÁLLAM ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

*Az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása*¹⁹⁴

139. § (1) Aki olyan cselekményt követ el, amely közvetlenül arra irányul, hogy a Magyar Köztársaság¹⁹⁵ alkotmányos rendjét erőszakkal vagy ezzel fenyegetve — különösen fegyveres erő igénybevételével — megváltoztassa, büntetést követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

¹⁹² A 138/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 37. §-a iktatta be.

¹⁹³ A 138/B. § b) pontjának 3. alpontja a 2001: CXXI. törvény 19. §-ának (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „3. a 87. § (5) bekezdése, a 87/A. § és a 97. § (2) bekezdése esetében a büntetési tételnél enyhébb főbüntetés kiszabásával.”

¹⁹⁴ Az alcímet és a 139. §-t az 1989: XXV. törvény 3. §-a állapította meg.

¹⁹⁵ Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése értelmében ahol jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

(2) Aki az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatására irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Nem büntethető az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása miatt, akinek önkéntes elállása következtében a bűncselekmény folytatása elmarad, vagy aki annak folytatását önként megakadályozza.

*Az alkotmányos rend elleni szervezkedés*¹⁹⁶

139/A. § (1) Aki olyan szervezetet hoz létre, vagy vezet, amelynek az a célja, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét erőszakkal vagy ezzel fenyegetve megváltoztassa, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig; aki ilyen szervezetben részt vesz, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az alkotmányos rend elleni szervezkedés miatt, akinek önkéntes előállása következtében a szervezkedés folytatása elmarad, vagy aki annak folytatását önként megakadályozza.

Lázadás

140. §¹⁹⁷ (1) Aki olyan tömegzavargásban vesz részt, amelynek közvetlen célja, hogy

- a) az Országgyűlést,
- b) a köztársasági elnököt,¹⁹⁸
- c) a Legfelsőbb Bíróságot,
- d) a Kormányt¹⁹⁹

alkotmányos jogköre gyakorlásában erőszakkal vagy ezzel fenyegetve akadályozza, vagy intézkedésre kényszerítse, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő; a tömegzavargás szervezője vagy vezetője öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki lázadásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Nem büntetendő lázadás miatt az a résztvevő, aki a tömegzavargást önként vagy a hatóság felhívására az erőszakos cselekmények megkezdése előtt elhagyja.

Kártevés

141. §²⁰⁰

Rombolás

142. §²⁰¹ (1) Aki a Magyar Köztársaság²⁰² alkotmányos rendjének megzavarása céljából közművet, termelő-, közforgalmi vagy hírközlő üzemet vagy annak berendezését, középületet vagy építményt, termékkészletet, hadianyagot vagy rendeltetésénél fogva hasonlóan fontos más vagyontárgyat megsemmisít, használhatatlanná tesz, vagy megrongál, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a rombolás különösen súlyos hátránnyal jár.

(3) Aki rombolásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Merénylet

143. §²⁰³

Hazaárulás

144. § (1)²⁰⁴ Az a magyar állampolgár, aki abból a célból, hogy a Magyar Köztársaság függetlenségét, területi épségét vagy alkotmányos rendjét sértse, külföldi kormánnyal vagy külföldi szervezettel kapcsolatot vesz fel vagy tart fenn, büntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²⁰⁵ A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a hazaárulást

- a) súlyos hátrányt okozva,

¹⁹⁶ Az alcímet és a 139/A. §-t az 1989: XXV. törvény 4. §-a iktatta be.

¹⁹⁷ A 140. § az 1989: XXV. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

¹⁹⁸ Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (2) bekezdése értelmében, ahol jogszabály Elnöki Tanácsot vagy annak elnökét említi, ezen a köztársasági elnököt kell érteni.

¹⁹⁹ Az 1990: XL. törvény 51. §-ának (2) bekezdése alapján, ahol jogszabály Minisztertanácsot említi, ezen a Kormányt kell érteni.

²⁰⁰ A 141. §-t az 1989: XXV. törvény 17. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁰¹ A 142. § az 1989: XXV. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

²⁰² Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése értelmében, ahol jogszabály Magyar Népköztársaságot említi, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

²⁰³ A 143. §-t az 1989: XXV. törvény 17. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁰⁴ A 144. § (1) bekezdése az 1989: XXV. törvény 7. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁰⁵ A 144. § (2) bekezdése az 1989: XVI. törvény 1. §-ával módosított szöveg.

b) állami szolgálat vagy hivatalos megbízatás felhasználásával,

c) háború idején,

d)²⁰⁶ külföldi fegyveres erőnek behívásával vagy igénybevételeivel

követik el.

(3) Aki hazaárulásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Hűtlenség

145. §²⁰⁷ Az a magyar állampolgár, aki állami szolgálattal vagy hivatalos megbízatásával visszaélve külföldi kormánnyal vagy külföldi szervezettel kapcsolatot vesz fel vagy tart fenn, és ezzel a Magyar Köztársaság függetlenségét, területi épségét vagy alkotmányos rendjét veszélyezteti, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig, háború idején öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az ellenség támogatása

146. § (1)²⁰⁸ Aki háború idején a Magyar Köztársaság²⁰⁹ katonai erejének gyengítése céljából az ellenséggel érintkezésbe bocsátkozik, annak segítséget nyújt vagy a saját, illetőleg a szövetséges fegyveres erőnek hátrányt okoz, büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az ellenség támogatására irányuló előkészületet követ el, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kémkedés

147. §²¹⁰ (1) Aki idegen hatalom vagy idegen szervezet részére a Magyar Köztársaság ellen hírszerző tevékenységet végez, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott kémkedést államtitok kiszolgáltatásával követi el, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

²⁰⁶ A 144. § (2) bekezdésének d) pontját az 1989: XXV. törvény 7. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

²⁰⁷ A 145. § az 1989: XXV. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

²⁰⁸ A 146. § (1) bekezdése az 1989: XVI. törvény 1. §-ával módosított szöveg.

²⁰⁹ Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése értelmében, ahol jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

²¹⁰ A 147. § az 1993: XVII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

(3) Aki kémkedésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Nem büntethető a hírszerző tevékenységre ajánlkózás vagy vállalkozás miatt, aki — mielőtt egyéb hírszerző tevékenységet fejtett volna ki — az ajánlkózását vagy vállalkozását a hatóságnak bejelenti, és a külföldi kapcsolatát teljesen feltárja.

A szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés²¹¹

148. §²¹² A 147. § szerint büntetendő, aki a kémkedést a Magyar Köztársaság vagy a kölcsönös katonai segítségnyújtás kötelezettségét tartalmazó hatályos nemzetközi szerződés szerint a Magyar Köztársasággal szövetséges állam területén, szövetséges fegyveres erő (368. §) ellen követi el.

149. §²¹³

Feljelentés elmulasztása

150. §²¹⁴ (1)²¹⁵ Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása, az alkotmányos rend elleni szervezkedés, lázadás, rombolás, hazaárulás, hűtlenség, ellenség támogatása, kémkedés készül, vagy még le nem leplezett ilyen bűncselekményt követtek el, és erről a hatóságnak, mielőtt teheti, nem tesz jelentést, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt bűncselekmény feljelentésének elmulasztásáért az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Más szocialista állam elleni bűncselekmények

151. §²¹⁶

²¹¹ Az alcímet (eredetileg izgatás, majd az 1989: XXV. törvény 8. §-ával megállapított államtitok vagy katonai szolgálati titok kiszolgáltatása) az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte, az alcímet ismételt az 1999: CXX. törvény 8. §-a iktatta be.

²¹² A 148. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte, a 148. § szövegét ismételt az 1999: CXX. törvény 8. §-a állapította meg.

²¹³ A 149. §-t az 1989: XXV. törvény 17. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²¹⁴ A 150. § az 1989: XXV. törvény 11. §-ával megállapított és az 1994: IX. törvény 39. §-ával módosított szöveg.

²¹⁵ A 150. § (1) bekezdése az 1994: IX. törvény 39. §-ával módosított szöveg.

²¹⁶ A 151. §-t az 1989: XXV. törvény 17. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Mellékbüntetések

152. §²¹⁷ Az e fejezetben meghatározott bűncselekmények esetében mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

XI. Fejezet

AZ EMBERISÉG ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

I. Cím

A BÉKE ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Háborús uszítás

153. § (1) Aki háborúra uszít, vagy egyébként háborús hírverést folytat, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt nagy nyilvánosság előtt követik el.

(3) Aki háborús uszításra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tiltott toborzás²¹⁸

154. § Aki a Magyar Köztársaság területén idegen fegyveres szervezetbe katonai szolgálatra, katonai érdekű egyéb szolgálatra, vagy katonai kiképzésre toboroz, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Népirtás

155. § (1)²¹⁹ Aki valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport teljes vagy részleges kiirtása céljából

a) a csoport tagjait megöli,

b) a csoport tagjainak, a csoporthoz tartozása miatt súlyos testi vagy lelki sérelmet okoz,

c) a csoportot olyan életfeltételek közé kényszeríti, amelyek azt vagy annak egyes tagjait pusztulással fenyegetik,

d) olyan intézkedést tesz, amelynek célja a csoporton belül a születések meggátolása,

e) a csoporthoz tartozó gyermekeket más csoportba elhurcolja,

büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki népirtásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport elleni erőszak***156. §²²⁰***Apartheid²²¹*

157. § (1) Aki az emberek valamely faji csoportja által az emberek egy másik faji csoportja feletti uralom megszerzése és fenntartása, illetőleg a másik faji csoport rendszeres elnyomása céljából

a) valamely faji csoport vagy csoportok tagjait megöli,

b) valamely faji csoportot vagy csoportokat olyan életkörülmények közé kényszerít, amelyekkel a csoport, illetőleg a csoportok teljes vagy részbeni fizikai megsemmisítésére törekszik,

büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki egyéb apartheid bűncselekményt követ el, büntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben írt apartheid bűncselekmény súlyos következményekre vezetett.

(4) A (2) és (3) bekezdés alkalmazásában apartheid bűncselekményen az 1976. évi 27. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az apartheid bűncselekmények leküzdéséről és megbüntetéséről szóló, New Yorkban, az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésén, 1973. november 30-án elfogadott nemzetközi egyezmény II. Cikkének a)/(ii), a)/(iii), c), d), e) és f) pontjában meghatározott apartheid bűncselekményeket kell érteni.

²¹⁷ A 152. §-ból a „vagyonelkobzásnak és” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²¹⁸ Az alcímet és a 154. §-t az 1999: CXX. törvény 9. §-a állapította meg.

²¹⁹ A 155. § (1) bekezdése az 1996: XVII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

²²⁰ A 156. §-t az 1996: XVII. törvény 8. §-a hatályon kívül helyezte.

²²¹ Az alcímet és a 157. §-t az 1996: XVII. törvény 2. §-a állapította meg.

II. Cím

A HÁBORÚS BŰNCSELEKMÉNYEK

Polgári lakosság elleni erőszak

158. § (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen polgári személlyel vagy hadifogollyal szemben erőszakot alkalmaz, embertelen bánásmódot tanúsít vagy hatalmával más módon súlyosan visszaél, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²²² A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény halált okoz.

(3) E § alkalmazásában embertelen bánásmód különösen

a) a megszálló hatalom polgári lakosságának a megszállt területre telepítése vagy a megszállt terület lakosságának áttelepítése,

b) a polgári lakosság és a hadifoglyok megfosztása attól a joguktól, hogy szabályos és pártatlan eljárásban ítélezzenek felettük,

c) a hadifoglyok vagy polgári személyek hazaszállításiának indokolatlan halogatása.

Háborús fosztogatás

159. § (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen a polgári javakat fosztogatja, illetve a lakosságot szolgáltatás kikényszerítésével vagy más módon súlyosan megkárosítja, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha bűncselekményt fegyveresen vagy csoportosan követik el.

Bűnös hadviselés

160. §²²³ Az a katonai parancsnok, aki a hadviselés nemzetközi jogi szabályainak megsértésével

a) olyan hadműveletet folytat, amely súlyos kárt okoz a polgári lakosság életében, egészségében vagy javaiban, a nemzetközileg védett kulturális javakban, a veszélyes erőket tartalmazó létesítményekben,

b) védelem nélküli helység, vagy fegyvermentes övezet ellen indít támadást,

büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

²²² A 158. § (2) bekezdéséből a halálbüntetés, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

²²³ A 160. §-ból a halálbüntetés, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

*Nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazása*²²⁴

160/A. § (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen az ellenséggel, polgári személlyel vagy hadifogollyal szemben nemzetközi szerződés által tiltott fegyvert vagy harci eszközt alkalmaz, vagy alkalmaztat, büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazására irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazásában nemzetközi szerződés által tiltott fegyvernek kell tekinteni

a) az 1955. évi 20. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a fojtó, mérges és egyéb hasonló gázok, valamint a bakteriológiai eszközök hadviselési célokra történő használatának eltiltására vonatkozóan Genfben, az 1925. évi június hó 17. napján kelt jegyzőkönyvben említett fojtó, mérges és egyéb hasonló gázokat, a bakteriológiai harci eszközöket;

b) az 1984. évi 2. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a mértéktelen sérülést okozóknak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról szóló, Genfben, az 1985. évi október hó 15. napján kelt egyezményhez csatolt

1. I. Jegyzőkönyvben meghatározott röntgensugárral ki nem mutatható repesszel sérülést okozó fegyvert,

2. az 1997. évi CXXXIII. törvénnyel kihirdetett II. Módosított Jegyzőkönyv 2. Cikkének 1–5. pontjában meghatározott aknát, távtelepítésű aknát, gyalogság elleni aknát, meglepő aknát és más eszközt,

3. III. Jegyzőkönyv 1. Cikkének 1. pontjában meghatározott gyújtófegyvert,

4. IV. Kiegészítő Jegyzőkönyv I. Cikkében meghatározott vakító lézerfegyvert;

c) az 1997. évi CIV. törvénnyel kihirdetett, a vegyifegyverek kifejlesztésének, gyártásának, felhalmozásának és használatának tilalmáról, valamint megsemmisítéséről szóló, Párizsban, 1993. január 13-án aláírt egyezmény II. Cikkének 1. és 7. pontjában meghatározott vegyifegyvert vagy vegyi kényszerítő eszközt;

d) az 1998. évi X. törvénnyel kihirdetett Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről szóló, Oslóban, 1997. szeptember 18-án elfogadott egyezmény 2. Cikkének 1. pontjában meghatározott gyalogsági aknát.

²²⁴ Az alcímet és a 160/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 38. §-a iktatta be.

Harctéri fosztogatás

161. § Aki a harctéren az elesetteket, sebesülteket vagy betegeket fosztogatja, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Fegyverszünetmegszegése

162. § (1) Aki a fegyverszünet feltételeit megszegi, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a fegyverszünet megszegése különösen súlyos következményekre vezet.

Hadikövet elleni erőszak

163. § (1) Aki az ellenség hadikövetét vagy ennek kísé-
rőjét bántalmazza, jogtalanul visszatartja, vagy ellene más erőszakot alkalmaz, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²²⁵ Aki a hadikövetet vagy a kísé-
rőjét megöli, tízévtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés a vöröskereszttel

164. § Aki háború idején a vöröskereszt (vörös félhold, vörös oroslán és nap) jelvénnel avagy hasonló célt szolgáló és nemzetközileg elismert más jelvénnel vagy jelzéssel visszaél, vagy ezek oltalma alatt álló személlyel vagy dologgal szemben erőszakos cselekményt követ el, büntetést követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Egyéb háborús bűntettek

165. § Az egyéb háborús bűntettekéről külön jogszabály [az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt, az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet] rendelkezik.²²⁶

²²⁵ A 163. § (2) bekezdéséből a halálbüntetés, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

²²⁶ Az Alkotmánybíróság 2/1994. (I. 14.) AB határozata az Nbr. 11. §-ának 1—4. és 6. pontját, valamint 13. §-ának 3—7. pontját megsemmisítette.

XII. Fejezet

A SZEMÉLY ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

I. Cím

AZ ÉLET, A TESTI ÉPSÉG ÉS AZ EGÉSZSÉG
ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Emberölés

166. § (1) Aki mást megöl, büntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²²⁷ A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést

- a) előre kitervelten,
- b) nyereségvágyból, vagy
- c) más aljas indokból, illetőleg célból,
- d) különös kegyetlenséggel,

e)²²⁸ hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, illetőleg emiatt, közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, továbbá a hivatalos, a külföldi hivatalos vagy a közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen,

- f) több emberen,
- g) sok ember életét veszélyeztetve,
- h) különös visszaesőként,

i)²²⁹ tizenegyedik életévét be nem töltött személy ellen követik el.

(3)²³⁰ Aki emberölésre irányuló előkészületet követ el, büntetést követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4)²³¹ Aki az emberölést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5)²³² A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a)²³³ az újszülött megölése (166/A. §), az erős felindulásban elkövetett emberölés (167. §), a népirtás [155. § (1) bekezdés a) pont],

²²⁷ A 166. § (2) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

²²⁸ A 166. § (2) bekezdésének e) pontja a 2001: CXXI. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „e) hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, illetőleg emiatt, közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, továbbá a hivatalos vagy a közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen,”

²²⁹ A 166. § (2) bekezdésének i) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 39. §-ának (1) bekezdése iktatta be.

²³⁰ A 166. § (3) bekezdése az 1999: CXX. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

²³¹ A 166. § (4) bekezdése az 1997: LXXXIII. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

²³² A 166. § (5) bekezdése az 1993: XVII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg.

²³³ A 166. § (5) bekezdésének a) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 39. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

b) az emberrablás és az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [175/A. § (4) bekezdés, 355. § (5) bekezdés a) pont],

c) a terrorcselekmény, a légi jármű hatalomba kerítése és a zendülés súlyosabban minősülő esetei, ha a halált szándékosan okozva követik el [261. § (2) bekezdés a) pont, 262. § (2) bekezdés, 352. § (3) bekezdés b) pont].

*Újszülött megölése*²³⁴

166/A. § Az a nő, aki születő gyermekét a szülés alatt, vagy megszületett gyermekét közvetlenül a szülés után megöli, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Erős felindulásban elkövetett emberölés

167. § Aki mást méltányolható okból származó erős felindulásban megöli, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Öngyilkosságban közreműködés

168. § Aki mást öngyilkosságra rábír, vagy ennek elkövetéséhez segítséget nyújt, ha az öngyilkosságot megkísérlik vagy elkövetik, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magzatelhajtás

169. § (1) Aki más magzatát elhajtja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²³⁵ A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a magzatelhajtás

- a) üzletszerűen,
- b) a nő beleegyezése nélkül,
- c) súlyos testi sértést vagy életveszélyt okozva

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a magzatelhajtás halált okoz.

(4)²³⁶ Az a nő, aki magzatát elhajtja vagy elhajtatja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

²³⁴ Az alcímet és a 166/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 40. §-a iktatta be.

²³⁵ A 169. § (2) bekezdésének bevezető szövege az 1997: LXXIII. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

²³⁶ A 169. § (4) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

Testi sértés

170. § (1)²³⁷ Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul, a könnyű testi sértés vétségét követi el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető a súlyos testi sértés bűntettét követi el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3)²³⁸ Ha a testi sértést aljas indokból vagy célból, továbbá ha védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személlyel szemben követik el, a büntetés bűntett miatt könnyű testi sértés esetén három évig, súlyos testi sértés esetén egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.

(4)²³⁹ Bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha a testi sértés maradandó fogyatékkosságot vagy súlyos egészségromlást okoz, illetőleg, ha a súlyos testi sértést különös kegyetlenséggel követi el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértés életveszélyt vagy halált okoz.

(6)²⁴⁰ Aki a súlyos testi sértést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (4) bekezdésben meghatározott esetben három évig, életveszélyes sérülés okozása esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott vétség elkövetője csak magánindítványra büntethető.

Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés

171. § (1)²⁴¹ Aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

²³⁷ A 170. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

²³⁸ A 170. § (3) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 13. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²³⁹ A 170. § (4) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 41. §-ával megállapított szöveg.

²⁴⁰ A 170. § (6) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

²⁴¹ A 171. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

(2) A büntetés

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

b)²⁴² egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget

okoz.

(3) Ha az elkövető a közvetlen veszélyt szándékosan idézi elő, büntettet követ el, és az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén — az ott tett megkülönböztetéshez képest — öt évig, két évtől nyolc évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában foglalkozási szabályok a löfegyver használatára és kezelésére vonatkozó szabályok is.

Segítségnyújtás elmulasztása

172. § (1)²⁴³ Aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a sértett meghal, és életét a segítségnyújtás megmenthette volna.

(3) A büntetés büntett miatt három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a veszélyhelyzetet az elkövető idézi elő, vagy ha a segítségnyújtásra egyébként is köteles.

(4) A (3) bekezdés utolsó fordulata nem alkalmazható azzal szemben, aki a közlekedési szabályok alapján köteles a segítségnyújtásra.

Gondozás elmulasztása

173. § Aki állapotánál vagy idős koránál fogva önmagáról gondoskodni nem tudó személlyel szemben gondozási kötelezettségét nem teljesíti, és ezáltal a gondozásra szoruló életét, testi épségét vagy egészségét veszélyezteti, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

²⁴² A 171. § (2) bekezdésének b) pontja az 1997: LXXIII. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

²⁴³ A 172. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a, a „vagy pénzbüntetéssel” szövegrészt az 1987: III. törvény 39. §-ának (2) bekezdése állapította meg.

II. Cím²⁴⁴

**AZ EGÉSZSÉGÜGYI BEAVATKOZÁS,
AZ ORVOSTUDOMÁNYI KUTATÁS RENDJE
ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÖNRENDELKEZÉS
ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK**²⁴⁵

Beavatkozás az emberi génállományba

173/A. § (1) Aki az emberi génállományon, magzati génállományon, illetőleg emberi embrió génállományán a génállomány megváltoztatására irányuló beavatkozást végez, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdés szerinti beavatkozás az emberi génállomány, a magzati génállomány, illetőleg az embrió génállományának megváltozását idézi elő.

(3) Nem büntethető az (1)—(2) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki a beavatkozást az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

Emberi ivarsejt tiltott felhasználása

173/B. § (1) Aki halottból vagy halott magzatból származó ivarsejtet az egészségügyről szóló törvényben meghatározott emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárásra használ fel, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki emberi ivarsejt tiltott felhasználására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Születendő gyermek nemének megválasztása

173/C. § (1) Aki a születendő gyermek nemének megválasztására irányuló beavatkozást végez, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki a beavatkozást az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

Emberen végezhető kutatás szabályainak megszegése

173/D. § Aki emberen orvostudományi kutatást az egészségügyről szóló törvényben meghatározott engedély nélkül, vagy az engedélytől eltérően végez, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

²⁴⁴ A XII. Fejezet II. Címét és a 173/A—173/I. §-okat az 1998: XXII. törvény 2. §-a iktatta be, és egyidejűleg az eredeti II. Cím számozását III. Címre módosította.

²⁴⁵ Lásd az 1997: CLIV. törvényt.

Embrióval vagy ivarsejttel végezhető kutatás szabályainak megszegése

173/E. § (1) Aki emberi embrión vagy ivarsejten az egészségügyről szóló törvényben meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően orvostudományi kutatást végez, vagy emberi embriót kutatási célból hoz létre, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki

a) emberi embriót állat szervezetébe átültet,

b) emberi és állati ivarsejtet egymással megtermékenyít,

c) olyan emberi embriót, amellyel kutatást végeztek, emberi szervezetbe beültet,

d) kutatáshoz felhasznált emberi ivarsejtet emberi reprodukcióra felhasznál,

e) emberi megtermékenyítéshez, illetőleg embrióbeültetéshez nem emberi ivarsejtet, illetőleg embriót használ fel,

f) emberi embriót több emberi embrió, vagy állati embrió létrehozatalára használ fel,

büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

173/F. § (1) Aki emberi embrión az embrió génállományának megváltoztatására irányuló kutatást végez, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki

a) emberi embriót a fogamzással kialakult tulajdonságoktól eltérő, illetőleg további sajátosságokkal rendelkező egyed létrehozatalára használ fel,

b) emberi embrió sejtjeit szétválasztja,

büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Nem büntethető az (1)–(3) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

173/G. § (1) Aki orvostudományi kutatás vagy beavatkozás során egymással genetikailag megegyező emberi egyedeket hoz létre, büntetett követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Egészségügyi önrendelkezési jog megsértése

173/H. § (1) Aki beleegyezéshez, hozzájáruláshoz, illetőleg tájékoztatáshoz kötött,

a) az emberi génállomány megváltoztatásával, illetőleg az embrió génállományának megváltoztatásával, az emberi reprodukcióval vagy a születendő gyermek nemének megválasztásával kapcsolatos egészségügyi beavatkozást,

b) emberen, embrióval vagy ivarsejttel végezhető orvostudományi kutatást,

c) az átültetés céljából végzett szerv- vagy szövetkivételt, illetőleg szerv- vagy szövetátültetést

a jogosult beleegyezése, illetőleg hozzájárulása nélkül végez, vagy a jogszabályban előírt tájékoztatást elmulasztja, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki tiltakozó nyilatkozat ellenére halottból szervet, illetőleg szövetet távolít el.

(3) Aki a beleegyezéshez, illetőleg hozzájáruláshoz kötött, az (1) bekezdés szerinti egészségügyi beavatkozást, orvostudományi kutatást, szerv- vagy szövetkivételt, illetőleg szerv- vagy szövetátültetést gondatlanságból a jogosult beleegyezése, illetőleg hozzájárulása nélkül végez, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(4) Az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője magánindítványra büntethető, kivéve, ha azzal összefüggően nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövet. A (2) bekezdés esetén a magánindítványt az egészségügyről szóló törvényben meghatározott, nyilatkozatra jogosult személy terjesztheti elő.

Emberi test tiltott felhasználása

173/I. § (1) Aki emberi gént, sejtet, ivarsejtet, embriót, szervet, szövetet, halott testét vagy annak részét jogellenesen megszerez, vagyoni haszonszerzés végett forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gyógyintézet alkalmazottja a foglalkozása körében követi el.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évig, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bünszövetségben

követik el.

(4) Aki az emberi test tiltott felhasználására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

III. Cím²⁴⁶A SZABADSÁG ÉS AZ EMBERI MÉLTÓSÁG
ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Kényszerítés

174. § Aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*A lelkiismereti és vallásszabadság megsértése*²⁴⁷**174/A. §** Aki mást

- a) a lelkiismereti szabadságában erőszakkal vagy fenyegetéssel korlátoz,
 - b) a vallásának szabad gyakorlásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,
- büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak*²⁴⁸

174/B. § (1) Aki mást valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoporthoz tartozása, vagy vélt tartozása miatt bántalmaz, illetőleg erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) fegyveresen,
- b) felfegyverkezve,
- c) jelentős érdeksérelmet okozva,
- d) a sértett sanyargatásával,
- e) csoportosan,
- f) bűnszövetségben

követik el.

Személyi szabadság megsértése

175. §²⁴⁹ (1) Aki mást személyi szabadságától megfoszt, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki emberkereskedelemmel összefüggésben megszerzett és a személyi szabadságától megfosztott sértett személyi szabadságának megfosztását fenntartja, és a sértettet munkavégzésre kényszeríti, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) aljas indokból vagy célból,
- b) hivatalos eljárás színlelésével,
- c) a sértett sanyargatásával,
- d) jelentős érdeksérelmet okozva,
- e) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére

követik el.

*Emberrablás*²⁵⁰

175/A. § (1) Aki mást személyi szabadságától erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel, illetve védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotát kihasználva megfoszt, és szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszi függővé, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az emberrablást

- a) bűnszövetségben,
- b) fegyveresen

követik el.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberrablást

- a) különösen súlyos hátrányt,
- b) halált okozva

követik el.

(4) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberrablás szándékos emberölést is megvalósít.

(5) Aki emberrablásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az emberrablást — mielőtt abból súlyos következmény származott volna — önként abbahagyja.

(7) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy emberrablás elkövetése készül, és erről az érintett személyt vagy a hatóságot, mihelyt teheti, nem tájékoztatja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha az emberrablást legalább megkísérelték.

²⁴⁶ Az eredeti II. Cím számozását az 1998: XXII. törvény 2. §-a módosította III. Címre.

²⁴⁷ Az alcímet és a 174/A. §-t az 1990: IV. törvény 23. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

²⁴⁸ Az alcímet és a 174/B. §-t az 1996: XVII. törvény 3. §-a iktatta be.

²⁴⁹ A 175. § az 1998: LXXXVII. törvény 42. §-ával megállapított szöveg.

²⁵⁰ Az alcímet és a 175/A. §-t az 1993: XVII. törvény 38. §-a iktatta be.

*Emberkereskedelem*²⁵¹

175/B. §²⁵² (1) Aki mást elad, megvásárol, ellenszolgáltatásként átad, vagy átvesz, más személyért elcserél, úgyszintén, aki ennek érdekében toboroz, mást szállít, elszállásol, elrejt, másnak megszerez, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,

b) a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére,

c) munkavégzés céljából,

d) fajtalanság vagy közösülés céljából,

e) emberi test tiltott felhasználása céljából,

f) bünszövetségben, vagy

g) üzletszerűen

követik el.

²⁵¹ Az alcímet és a 175/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 43. §-a iktatta be.

²⁵² A 175/B. § a 2001: CXXI. törvény 21. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„175/B. § (1) Aki mást elad, megvásárol, ellenszolgáltatás fejében átad, átvesz, más személyért elcserél, illetve e célra másnak megszerez, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére,

b) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,

c) munkavégzés végett,

d) fajtalanság vagy közösülés, illetve mással való fajtalanság vagy közösülés végett

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény

a) a (2) bekezdésben meghatározott esetek közül kettő szerint minősül, illetve ha a bűncselekményt

b) bünszervezet tagjaként,

c) az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére

követik el.

(4) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény

a) a (2) bekezdésben meghatározott esetek közül három szerint minősül, illetve ha a bűncselekményt,

b) a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére bünszervezet tagjaként,

c) az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló és a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére

követik el.

(5) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt munkavégzés és fajtalanság vagy közösülés, illetve mással való fajtalanság vagy közösülés végett

a) a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére, bünszervezet tagjaként,

b) az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló és a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére

követik el.

(6) aki emberkereskedelemre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, vagy

b) a (2) bekezdés c)—e) pontjában meghatározott célból

1. erőszakkal vagy fenyegetéssel,

2. megtévesztéssel,

3. a sértett sanyargatásával

követik el.

(4) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) a (2) bekezdés a)—b) pontjában, vagy a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott személy sérelmére, a (2) bekezdés c)—e) pontjában meghatározott célból, illetve a (3) bekezdés b) pontja 1—3. alpontjában meghatározott módon, vagy

b) tiltott pornográf felvétel készítése céljából

követik el.

(5) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt tizenkettő életévét be nem töltött személy sérelmére

a) a (2) bekezdés c)—e) pontjában meghatározott célból,

b) a (3) bekezdés b) pontja 1—3. alpontjában meghatározott módon, vagy

c) tiltott pornográf felvétel készítése céljából

követik el.

(6) Aki emberkereskedelemre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magánlaksértés

176. § (1)²⁵³ Aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével bemegy, vagy ott bent marad, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre, az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel

a) éjjel,

b) fegyveresen,

c) felfegyverkezve,

d) csoportosan

bemegy vagy ott bent marad.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az (1)—(2) bekezdésben meghatározott módon mást megakadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen.

²⁵³ A 176. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt a (2) bekezdésben írt módon követik el.

Magántitok megsértése

177. § (1) Aki a foglalkozásánál vagy köz megbízatásánál fogva tudomására jutott magántitkot alapos ok nélkül fel-fedi, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)²⁵⁴ A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a bűncselekmény jelentős érdeksérelmet okoz.

*Jogosulatlan adatkezelés*²⁵⁵

177/A. §²⁵⁶ Az az adatkezelő vagy adatfeldolgozó, aki

- a) jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel,
 - b) személyes adatot jogellenesen továbbít, vagy nyilvánosságra hoz,
 - c) személyes adatok kezelésére vonatkozó bejelentési kötelezettségét nem teljesíti,
 - d) személyes adatot az arra jogosult elől eltitkol,
 - e) kezelt személyes adatot meghamisít,
 - f) közérdekű adatot eltitkol vagy meghamisít,
- vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Különleges személyes adatokkal visszaélés*²⁵⁷

177/B. § (1) Aki a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályban meghatározott adatkezelése során tudomására jutott különleges adatot

- a) jogellenesen nyilvánosságra hozza,
 - b) jogosulatlanul felhasználja, vagy illetéktelen személy részére hozzáférhetővé teszi,
- büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²⁵⁸ Aki különleges adatot maga vagy más részére jogosulatlanul megszerez, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

²⁵⁴ A 177. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

²⁵⁵ Az alcímet és a 177/A. §-t az 1993: XVII. törvény 39. §-ának (1) bekezdése iktatta be.

²⁵⁶ A 177/A. § az 1999: LXXII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

²⁵⁷ Az alcímet és a 177/B. §-t az 1993: XVII. törvény 39. § (2) bekezdése iktatta be.

²⁵⁸ A 177/B. § (2) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

Levéltitok megsértése

178. § (1)²⁵⁹ Aki másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét, a tartalmának megismerése végett felbontja, megszerzi, vagy ilyen célból illetéktelen személynek átadja, úgyszintén aki távközlési berendezés útján továbbított közleményt kifürkész, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)²⁶⁰ A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt foglalkozás vagy köz megbízatás felhasználásával követik el.

(3)²⁶¹ A büntetés

a) két évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény,

b) büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény jelentős érdeksérelmet okoz.

*Magántitok jogosulatlan megismerése*²⁶²

178/A. § (1) Aki magántitok jogosulatlan megismerése céljából

a) másnak a lakását, egyéb helyiségét vagy az ezekhez tartozó bekerített helyet titokban átkutatja,

b) másnak a lakásában, egyéb helyiségében vagy az ezekhez tartozó bekerített helyen történeteket technikai eszköz alkalmazásával megfigyeli, illetőleg rögzíti,

c) másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét felbontja vagy megszerzi, és annak tartalmát technikai eszközzel rögzíti,

d)²⁶³ hírközlő berendezés útján, illetőleg számítástechnikai rendszeren másnak továbbított közleményt, adatot kifürkész, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az (1) bekezdésben meghatározott módon megismert magántitkot továbbít vagy felhasznál.

²⁵⁹ A 178. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 44. §-ával megállapított szöveg.

²⁶⁰ A 178. § (2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 40. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁶¹ A 178. § (3) bekezdése az 1993: XVII. törvény 40. §-ának (2) bekezdésével beiktatott és a Magyar Közlöny 1993. évi 50. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

²⁶² Az alcímet és a 178/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 45. §-a iktatta be.

²⁶³ A 178/A. § (1) bekezdésének d) pontja a 2001: CXXI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „d) távközlési berendezés útján másnak továbbított közleményt kifürkész, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti.”

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) hivatalos eljárás színlelésével,
- b) üzletszerűen,
- c) bünszövetségben,
- d) jelentős érdeksérelmet okozva

követik el.

Rágalmazás

179. § (1)²⁶⁴ Aki valakiről, más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tényről állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a rágalmazást

- a) aljas indokból vagy célból,
- b) nagy nyilvánosság előtt,
- c) jelentős érdeksérelmet okozva

követik el.

Becsületsértés

180. § (1)²⁶⁵ Aki a 179. § esetén kívül mással szemben

a) a sértett munkakörének ellátásával, köz megbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben,

- b) nagy nyilvánosság előtt

a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a becsületsértést tettelesen követi el.

Kegyeltsértés

181. § Aki halottat vagy emlékét a 179. vagy a 180. §-ban meghatározott módon meggyalázza, vétséget követ el, és az ott meghatározott büntetéssel büntetendő.

A valóság bizonyítása

182. § (1) A 179—181. §-ban meghatározott bűncselekmények miatt nem büntethető az elkövető, ha a becsület csorbítására alkalmas tény valóban bizonyul.

(2) A valóság bizonyításának akkor van helye, ha a tény állítását, híresztelését, illetve az arra közvetlenül utaló kifejezés használatát a közérdek vagy bárkinek a jogos érdeke indokolta.

Magánindítvány és kívánat

183. § (1)²⁶⁶ A 176—177. és a 178—181. §-ban meghatározott bűncselekmények elkövetői magánindítványra büntethetők.

(2) A 181. § esetén a magánindítványt az elhalt hozzátartozója és örököse terjesztheti elő.

(3) A diplomáciai és a nemzetközi jogon alapuló egyéb személyes mentességet élvező személy sérelmére elkövetett rágalmazás vagy becsületsértés a sértett diplomáciai úton kijelentett kívánatára büntethető.

*Értelmező rendelkezés*²⁶⁷

183/A. §²⁶⁸ A 170. § és a 175/A. § alkalmazásában a tizenkettedik életévét be nem töltött személyt védekezésre képtelennek kell tekinteni.

XIII. Fejezet

A KÖZLEKEDÉSI BŰNCSELEKMÉNYEK

A közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény

184. § (1) Aki közlekedési útvonal, jármű, üzemi berendezés vagy ezek tartozéka megrongálásával, akadály létesítésével, közlekedési jelzés eltávolításával vagy megváltoztatásával, megtévesztő jelzéssel, közlekedő jármű vezetője ellen erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával avagy más, hasonló módon a vasúti, légi, vízi vagy közúti közlekedés biztonságát veszélyezteti, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

²⁶⁶ A 183. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 41. §-ával megállapított szöveg.

²⁶⁷ Az alcímet és a 183/A. §-t az 1993: XVII. törvény 42. §-a iktatta be.

²⁶⁸ A 183/A. § az 1998: LXXXVII. törvény 46. §-ával megállapított szöveg.

²⁶⁴ A 179. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

²⁶⁵ A 180. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

(3)²⁶⁹ Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdésben meghatározott esetekben, az ott tett megkülönböztetéshez képest, két évig, három évig, öt évig, illetve két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés korlátlanul enyhíthető — különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető — azzal szemben, aki a veszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

Vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése

185. § (1) Aki a vasúti, a légi vagy a vízi közlekedés szabályainak megszegésével más vagy mások életét vagy testi épségét veszélyezteti, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3)²⁷⁰ Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdésben meghatározott esetekben az ott tett megkülönböztetéshez képest, két évig, három évig, öt évig, illetve két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés korlátlanul enyhíthető — különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető — azzal szemben, aki a veszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

Közúti veszélyeztetés

186. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

²⁶⁹ A 184. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

²⁷⁰ A 185. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

(2) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

Közúti baleset okozása

187. § (1)²⁷¹ Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

b)²⁷² egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

*Járművezetés ittas vagy bódult állapotban*²⁷³

188. § (1)²⁷⁴ Aki szeszestől befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

²⁷¹ A 187. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

²⁷² A 187. § (2) bekezdésének b) pontja az 1997: LXXXIII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

²⁷³ A 188. § alcímét az 1998: LXXXVII. törvény 47. §-a állapította meg.

²⁷⁴ A 188. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 48. §-ával megállapított szöveg.

b) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3)²⁷⁵ Aki szeszese italtól befolyásolt állapotban, vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem gépi meghajtású vízi jármű vagy úszó munkagép, avagy közúton nem gépi meghajtású jármű vezetésével a (2) bekezdésben meghatározott következményt idézi elő, az ott tett megkülönböztetés szerint büntetendő.

Járművezetés tiltott átengedése

189. § (1)²⁷⁶ Aki vasúti vagy légi jármű, valamint gépi meghajtású vízi jármű vagy úszó munkagép avagy közúton gépi meghajtású jármű vezetését szeszese italtól befolyásolt állapotban levő vagy a vezetésre egyéb okból alkalmatlan személynek engedi át, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

b) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

Cserbenhagyás

190. §²⁷⁷ Ha a közlekedési balesettel érintett jármű vezetője a helyszínen nem áll meg, illetve onnan eltávozik, mielőtt meggyőződne arról, hogy valaki megsérült-e, avagy az életét vagy testi épségét közvetlenül fenyegető veszély miatt segítségnyújtásra szorul-e, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

²⁷⁵ A 188. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 48. §-ával megállapított szöveg.

²⁷⁶ A 189. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

²⁷⁷ A 190. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

Értelmező rendelkezések

191. § (1) A közúton elkövetett bűncselekményekre megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a közúti járművezetésre vonatkozó szabályok megszegése nem közúton okoz sérülést vagy halált.

(2) A 185—187. §-ok alkalmazásában nem tekinthetők közlekedési szabályoknak a gyalogosokra és az utasokra vonatkozó rendelkezések.

XIV. Fejezet

A HÁZASSÁG, A CSALÁD, AZ IFJÚSÁG ÉS A NEMI ERKÖLCSEK ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

I. Cím

A HÁZASSÁG, A CSALÁD ÉS AZ IFJÚSÁG ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Kettős házasság

192. § Aki házasságának fennállása alatt újabb házasságot köt, vagy aki házassági kötelékben levő személlyel köt házasságot, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Családi állás megváltoztatása

193. §²⁷⁸ (1) Aki más családi állását megváltoztatja, így különösen gyermeket kicserél, vagy más családba cserépez, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a családi állás megváltoztatását

a) gyógy- vagy nevelőintézet alkalmazottja foglalkozása körében,

b) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy követi el.

(3) Ha a bűncselekményt a gyógy- vagy nevelőintézet alkalmazottja foglalkozása körében gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

²⁷⁸ A 193. § az 1998: LXXXVII. törvény 49. §-ával megállapított szöveg.

Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása

194. §²⁷⁹ Aki végrehajtható hatósági határozat alapján elhelyezett kiskorút attól, akinél a hatóság elhelyezte, annak beleegyezése nélkül, az elhelyezés tartós megváltoztatása céljából elvisz, avagy a kiskorút rejtve vagy titokban tartja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Kiskorú veszélyeztetése

195. § (1)²⁸⁰ A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy, aki e feladatából folyó kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő az a nagykorú személy, aki kiskorút bűncselekmény elkövetésére vagy züllött életmód folytatására rábír, vagy rábírti törekszik.

(3)²⁸¹ Büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az a nagykorú személy, aki a kiskorúval kényszermunkát végeztet.

*Tiltott pornográf felvétellel visszaélés*²⁸²

195/A. §²⁸³ (1) Aki kiskorú személyről pornográf video-, film- vagy fényképfelvételt, vagy ilyen képfelvételeket, illetőleg más módon előállított pornográf képfelvételt vagy képfelvételeket megszerez, tart, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

²⁷⁹ A 194. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

²⁸⁰ A 195. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

²⁸¹ A 195. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 50. §-ával megállapított szöveg.

²⁸² Az alcímet és a 195/A. §-t az 1997: LXXIII. törvény 21. §-a iktatta be. Az alcím szövegét a 2001: CXXI. törvény 23. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „Tiltott pornográf felvétel készítése”

²⁸³ A 195/A. § a 2001: CXXI. törvény 23. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„195/A. § (1) Aki kiskorú személyről video-, film-, fénykép- vagy más módon előállított pornográf képfelvételt vagy képfelvételeket készít, ilyen képfelvételt forgalomba hoz, azzal kereskedik, illetőleg ilyen képfelvételt más számára hozzáférhetővé tesz, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki pornográf jellegű műsorban kiskorú személyt szerepeltet.

(3) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki az (1)—(2) bekezdésben írt bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(4) Az (1)—(2) bekezdés vonatkozásában pornográf képfelvétel, illetve pornográf jellegű műsor a nemiséget súlyosan szeméremérintő nyíltsággal ábrázoló, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló cselekvés, ábrázolás.”

(2) Aki kiskorú személyről pornográf video-, film- vagy fényképfelvételt, vagy ilyen képfelvételeket, illetőleg más módon előállított pornográf képfelvételt vagy képfelvételeket kínál, átad, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki kiskorú személyről pornográf video-, film-, fényképfelvételt vagy ilyen képfelvételeket, illetőleg más módon előállított pornográf képfelvételt vagy képfelvételeket készít, forgalomba hoz, azzal kereskedik, illetőleg ilyen képfelvételt a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tesz, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdés szerint büntetendő, aki pornográf jellegű műsorban kiskorú személyt szerepeltet.

(5) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a (3)—(4) bekezdésben írt bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(6) Az (1)—(4) bekezdés alkalmazásában pornográf képfelvétel, illetve pornográf jellegű műsor a nemiséget súlyosan szeméremérintő nyíltsággal ábrázoló, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló cselekvés, ábrázolás.

Tartás elmulasztása

196. § (1)²⁸⁴ Aki jogszabályon alapuló és végrehajtható hatósági határozatban előírt tartási kötelezettségét önhibájából nem teljesíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)²⁸⁵

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a tartás elmulasztása a jogosultat súlyos nélkülözésnek teszi ki.

(4) Az (1) és (2)²⁸⁶ bekezdés alapján az elkövető nem büntethető, a (3) bekezdés esetén pedig büntetése korlátlanul enyhíthető, ha kötelezettségének az első fokú ítélet meghozataláig eleget tesz.

²⁸⁴ A 196. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg, ugyanezen törvény 103. §-ának (1) bekezdése a „szigorított javító-nevelő munkával” szövegrészt hatályon kívül helyezte.

²⁸⁵ A 196. § (2) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁸⁶ A 196. § (2) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

II. Cím

A NEMI ERKÖLCS ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Erőszakos közöszülés

197. §²⁸⁷ (1) Aki mást erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel közöszülésre kényszerít, vagy más védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen állapotát közöszülésre használja fel, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be,
- b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,
- c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen közöszülnek.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a tizenkettedik életévét be nem töltött sértett sérelmére elkövetett erőszakos közöszülés a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

Szemérem elleni erőszak

198. §²⁸⁸ (1) Aki mást erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel fajtalanságra, vagy ennek eltűrésére kényszerít, vagy másnak a védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen állapotát fajtalanságra használja fel, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be,
- b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,
- c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen fajtalankodnak.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a tizenkettedik életévét be nem töltött sértett sérelmére elkövetett szemérem elleni erőszak a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

Természet elleni erőszakos fajtalanság

199. § Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki ennél fiatalabb, azonos nemű személlyel fajtalankodik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Természet elleni erőszakos fajtalanság

200. §²⁸⁹ (1) Aki azonos nemű személyt erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel fajtalanságra vagy ennek eltűrésére kényszerít, vagy védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen állapotát használja fel fajtalanságra, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be,
- b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,
- c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen fajtalankodnak.

(3)²⁹⁰ A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a tizenkettedik életévét be nem töltött sértett sérelmére elkövetett természet elleni erőszakos fajtalanság a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

Megrontás

201. § (1) Aki tizennegyedik életévét be nem töltött személlyel közöszül, valamint az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét meg nem haladott személlyel fajtalankodik, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra törekszik rábírn, hogy vele közöszüljön vagy fajtalankodjék, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1), illetőleg a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény sértettje az elkövető hozzátartozója, avagy az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll.

202. § (1) Aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra bír rá, hogy mással közöszüljön vagy fajtalankodjék, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra törekszik rábírn, hogy mással közöszüljön vagy fajtalankodjék, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

²⁸⁷ A 197. § az 1997: LXXIII. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

²⁸⁸ A 198. § az 1997: LXXIII. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

²⁸⁹ A 200. § az 1997: LXXIII. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

²⁹⁰ A 200. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 51. §-ával megállapított szöveg.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1), illetőleg a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény sértettje az elkövető hozzátartozója, avagy az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll.

Vérfertőzés

203. § (1) Aki egyenesági rokonával közöszl vagy fajtalankodik, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető a leszármazó, ha a cselekmény elkövetésekor tizennyolcadik életévét nem töltötte be.

(3)²⁹¹ Aki testvérével közöszl, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Üzletszerű kéjelgés

204. §²⁹²

Üzletszerű kéjelgés elősegítése

205. §²⁹³ (1) Aki épületet vagy egyéb helyet üzletszerű kéjelgés céljára másnak a rendelkezésére bocsát, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki bordélyházat tart fenn, vezet, vagy annak működéséhez anyagi eszközöket szolgáltat, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3)²⁹⁴ A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bordélyházban tizennyolcadik életévét be nem töltött személy folytat üzletszerű kéjelgést,

b)²⁹⁵

(4) Aki mást üzletszerű kéjelgésre rábír, az (1) bekezdés szerint büntetendő.

²⁹¹ A 203. § (3) bekezdéséből a „vagy természet elleni fajtalanságot követ el,” szövegrészt az Alkotmánybíróság 20/1999. (VI. 25.) AB határozata megsemmisítette.

²⁹² A 204. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁹³ A 205. § az 1993: XVII. törvény 47. §-ával megállapított szöveg.

²⁹⁴ A 205. § (3) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

²⁹⁵ A 205. § (3) bekezdésének b) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „b) az üzletszerű kéjelgés elősegítését bűnszervezet tagjaként követik el.”

Kitartottság

206. §²⁹⁶ Aki üzletszerű kéjelgést folytató személlyel egészben vagy részben kitartatja magát, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

Kerítés

207. § (1)²⁹⁷ Aki haszonszerzés céljából valakit közöszlésre vagy fajtalanságra másnak megszerez, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a kerítés üzletszerű.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kerítést

a) az elkövető hozzátartozója, avagy nevelése, felügyelete vagy gondozása alatt álló, illetőleg tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,

b) megtevesztéssel, erőszakkal avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel,

c)²⁹⁸

követik el.

(4) Aki a (2) bekezdésben meghatározott kerítés elkövetésében megállapodik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szeméremsértés

208. §²⁹⁹ Aki magát nemi vágyának kielégítése végett más előtt szeméremsértő módon mutogatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Magánindítvány

209. § A 197. § (1) bekezdésében, a 198. § (1) bekezdésében, valamint a 201. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmények csak magánindítványra büntethetők, kivéve ha azokkal összefüggően nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövetnek.

²⁹⁶ A 206. §-ból a „vagy szigorított javító-nevelő munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁹⁷ A 207. § (1) bekezdéséből a „vagy szigorított javító-nevelő munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²⁹⁸ A 207. § (3) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „c) bűnszervezet tagjaként”

²⁹⁹ A 208. § az 1997: LXXIII. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

Értelmező rendelkezés

210. § A 197—198. § és a 200. § alkalmazásában a tizenkettedik életévét be nem töltött személyt védekezésre képtelennek kell tekinteni.

210/A. §³⁰⁰ (1) Üzletszerű kéjelgést folytat az, aki rendszeres haszonszerzésre törekedve közösül vagy fajtalanodik.

(2) E Cím alkalmazásában fajtalanság: a közösülés kivételével minden súlyosan szemérem sértő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére vagy kielégítésére szolgál.

XV. Fejezet

AZ ÁLLAMIGAZGATÁS,
AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ÉS A KÖZÉLET
TISZTASÁGA ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

I. Cím

A VÁLASZTÁS, A NÉPSZAVAZÁS ÉS A NÉPI
KEZDEMÉNYEZÉS RENDJE ELLENI
BŰNCSELEKMÉNY³⁰¹

211. §³⁰² Aki a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó választás, népszavazás vagy népi kezdeményezés során

a)³⁰³ a jelölési eljárás szabályait megszegve erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel vagy anyagi juttatással szerez ajánlást,

b)³⁰⁴ népszavazás vagy népi kezdeményezés indítványozása érdekében erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel vagy anyagi juttatással szerez ajánlást,

c)³⁰⁵ jogosultság nélkül szavaz,

d) jogosulatlanul aláír, hamis adatokat tüntet fel,

e)³⁰⁶ arra jogosultat a választásban, illetőleg a népszavazásban akadályoz, vagy erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel, illetőleg anyagi juttatással befolyásolni törekszik,

f) megsérti a választás, illetőleg a népszavazás titkosságát,

g) meghamisítja a választás, a népszavazás, illetőleg a népi kezdeményezés eredményét,

bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

II. Cím

A RENDÉSZETI BŰNCSELEKMÉNYEK

*Egyesülési joggal visszaélés***212. §**³⁰⁷

212/A. §³⁰⁸ Aki a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet vezetésében vesz részt, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Sajtórendészeti vétség***213. §** Aki

a)³⁰⁹ engedély vagy nyilvántartásba vétel nélkül állít elő vagy terjeszt olyan sajtóterméket, amelynek előállításához vagy terjesztéséhez engedély vagy nyilvántartásba vétel szükséges,

b) olyan sajtóterméket terjeszt, amelynek lefoglalását vagy elkobzását rendelték el, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

*Beutazási és tartózkodási tilalom megsértése*³¹⁰

214. §³¹¹ Az a kiutasított vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló külföldi, aki külön engedély nélkül tartózkodik a Magyar Köztársaság területén, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁰⁰ A 210/A. §-t az 1993: XVII. törvény 49. §-a iktatta be.

³⁰¹ A 211. §-t megelőző alcím az 1989: XVII. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

³⁰² A 211. § bevezető szövege a 2001: CXXI. törvény 24. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „Aki az országgyűlési képviselők, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek, illetőleg a nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzati képviselők választása, valamint az országos vagy helyi népszavazás és a népi kezdeményezés során”

³⁰³ A 211. § a) pontját az 1990: XIII. törvény 1. §-a iktatta be, és egyidejűleg a korábbi a)–e) pontok jelölését b)–f) pontra módosította. Az a) pont szövegét az 1997: C. törvény 167. §-a állapította meg.

³⁰⁴ A 211. § b) pontját az 1997: C. törvény 167. §-a iktatta be, és egyidejűleg a korábbi b)–f) pontok jelölését c)–g) pontra módosította.

³⁰⁵ A 211. § jelenlegi c)–g) pontját az 1989: XVII. törvény 34. §-a állapította meg. A rendelkezések jelölését az 1990: XIII. törvény 1. §-a előbb b)–f) pontra, majd az 1997: C. törvény 167. §-a c)–g) pontra módosította.

³⁰⁶ A 211. § e) pontja a 2001: CXXI. törvény 24. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „arra jogosultat a választásban, illetőleg a népszavazásban akadályoz.”

³⁰⁷ A 212. §-t az Alkotmánybíróság 58/1997. (XI. 5.) AB határozata megsemmisítette.

³⁰⁸ A 212/A. §-t az 1996: XVII. törvény 4. §-a iktatta be.

³⁰⁹ A 213. § a) pontja az 1999: CXX. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

³¹⁰ Az alcím szövegét a 2001: CXXI. törvény 25. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „Jogellenes belföldi tartózkodás”

³¹¹ A 214. § a 2001: CXXI. törvény 25. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „214. § Az a kiutasított külföldi, aki engedély nélkül tartózkodik a Magyar Köztársaság területén, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

*Jogellenes belföldi tartózkodás elősegítése*³¹²

214/A. § Aki külföldinek a Magyar Köztársaság területén való jogellenes tartózkodásához vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Földmérési jel megrongálása

215. § Aki földmérési jelet megsemmisít, megrongál vagy elmozdít, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

*Műemlék megrongálása*³¹³

216. § (1) Aki a tulajdonában álló műemléket megrongálja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti műemléket megsemmisíti, vagy annak olyan helyrehozhatatlan károsodását idézi elő, amelynek következtében az elveszti műemlék jellegét, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Kulturális javak megrongálása*³¹⁴

216/A. § (1) Aki a tulajdonában álló, a kulturális javak körébe tartozó és védett tárgyat megrongálja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti tárgyat megsemmisíti, vagy annak helyrehozhatatlan károsodását idézi elő, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Visszaélés kulturális javakkal*³¹⁵

216/B. § (1) Aki a kulturális javak körébe és védett gyűjteményhez tartozó tárgyat vagy védett tárggyűjtemény darabját jogszabályban előírt előzetes hozzájárulás nélkül elidegeníti, úgyszintén aki a kulturális javak körébe tartozó védett tárgy tulajdonjogának bekövetkezett változására vonatkozó, jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³¹² Az alcímet és a 214/A. §-t a 2001: CXXI. törvény 26 §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

³¹³ Az alcímet és a 216. §-t az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (1) bekezdése állapította meg.

³¹⁴ Az alcímet és a 216/A. §-t az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

³¹⁵ Az alcímet és a 216/B. §-t az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a kulturális javak körébe tartozó és kiviteli engedélyhez kötött tárgyat engedély nélkül külföldre juttat, vagy a kiviteli engedély kereteit túllépi.

*Tiltott határátlépés***217. §**³¹⁶*Embercsempészes*

218. § (1)³¹⁷ Aki államhatárnak más által

- a) engedély nélkül,
- b) meg nem engedett módon

történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt

- a) vagyoni haszonszerzés végett,
- b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget

nyújtva

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt

- a) a csempésztett személy sanyargatásával,
- b) fegyveresen,
- c) üzletszerűen

követik el.

(4)³¹⁸ Aki az (1)–(3) bekezdésben meghatározott embercsempészesre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az embercsempészes elkövetőjével szemben mellék-büntetésként kitiltásnak is helye van.

³¹⁶ A 217. §-t a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg és alcím: „Tiltott határátlépés

217. § Aki a Magyar Köztársaság államhatárát

- a) engedély nélkül,
- b) meg nem engedett módon

fegyveresen lépi át, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

³¹⁷ A 218. § (1)–(3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 27. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„(1) Aki tiltott határátlépéshez (217. §) vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a Magyar Köztársaság államhatárának engedély nélkül vagy meg nem engedett módon történő átlépéséhez vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a cselekményt bűnszervezet tagjaként vagy megbízásából követi el, büntetés miatt az (1) bekezdés esetén öt évtől tíz évig, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

³¹⁸ A 218. § (4) és (5) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 52. §-ával megállapított szöveg.

*Feljelentés elmulasztása***219. §³¹⁹***Határjelrongálás*

220. §³²⁰ Aki az államhatár megjelölésére szolgáló jelet megsemmisíti, megrongálja vagy elmozdítja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

III. Cím

AZ ÁLLAMTITOK ÉS A SZOLGÁLATI TITOK
MEGSÉRTÉSE*Államtitoksértés***221. § (1)** Aki

a) az államtitkot jogosulatlanul megszerzi,
b) a tudomására, illetőleg a birtokába jutott államtitkot jogosulatlanul felhasználja, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé vagy illetékes személy részére hozzáférhetetlenné teszi,
büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az államtitoksértést különösen fontos államtitokra, vagy súlyos hátrányt okozva követik el,
b) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az államtitok illetéktelen külföldi személy részére válik hozzáférhetővé.

(3) Aki az államtitoksértést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig, a (2) bekezdés eseteiben, az ott írt megkülönböztetés szerint, két évig, illetőleg öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a (2) bekezdésben meghatározott államtitoksértésre irányuló előkészületet követ el, az ott írt megkülönböztetés szerint büntett miatt három évig, illetőleg öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Szolgalati titoksértés***222. § (1)³²¹** Aki

a) a szolgálati titkot jogosulatlanul megszerzi,

³¹⁹ A 219. §-t az 1989: XXVIII. törvény 20. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³²⁰ A 220. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

³²¹ A 222. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

b) a tudomására, illetőleg a birtokába jutott szolgálati titkot jogosulatlanul felhasználja, vagy illetéktelen személy részére hozzáférhetővé teszi,

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos hátrányt okoz.

(3) A büntetés

a) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény következtében a szolgálati titok,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény következtében a katonai szolgálati titok illetéktelen külföldi személy részére hozzáférhetővé válik.

Államtitoksértés feljelentésének elmulasztása

223. § (1)³²² Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy

a) államtitoksértés elkövetése készül,

b) még le nem leplezett szándékos államtitoksértést követtek el,

és erről a hatóságnak — mihelyt teheti — nem tesz jelentést, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)³²³ Az (1) bekezdés alapján az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

*Az államtitok és a szolgálati titok***224. §³²⁴**

IV. Cím

A HIVATALI BŰNCSELEKMÉNYEK

Hivatali visszaélés

225. § Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³²² A 223. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

³²³ A 223. § (2) bekezdése az 1989: XXV. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

³²⁴ A 224. §-t az 1987: 5. törvényerejű rendelet 12. §-ának (3) bekezdése hatályon kívül helyezte. A fogalom meghatározására lásd az 1995: LXV. törvényt.

Bántalmazás hivatalos eljárásban

226. § Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást tetteleg bántalmaz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kényszervallatás

227. §³²⁵ Az a hivatalos személy, aki annak érdekében, hogy más vallomást vagy nyilatkozatot tegyen, illetőleg ne tegyen, erőszakot, fenyegetést, vagy más hasonló módszert alkalmaz, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Jogosulatlan titkos információgyűjtés*³²⁶

227/A. § (1) Az a hivatalos személy, aki bíró vagy az igazságügy-miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést, *[illetőleg a büntetőeljárás során bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést]*³²⁷ engedély nélkül végez, vagy az engedély kereteit túllépi, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki bíró vagy az igazságügy-miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést, *[illetőleg a büntetőeljárás során bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést]* elrendel vagy engedélyez, anélkül, hogy erre jogosult lenne.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény jelentős érdeksérelmet okoz.

Jogellenes fogvatartás

228. § (1)³²⁸ Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást személyi szabadságától jogellenesen megfoszt, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogellenes fogvatartást

a) aljas indokból vagy célból,

b) a sértett sanyargatásával,
c) súlyos következményt okozva követik el.

(3)³²⁹

*Az egyesülési és a gyülekezési szabadság megsértése*³³⁰

228/A. § (1) Aki mást egyesülési vagy gyülekezési jogának gyakorlásában erőszakkal vagy fenyegetéssel jogtalanul akadályoz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)³³¹

V. Cím

A HIVATALOS SZEMÉLY ELLENI
BŰNCSELEKMÉNYEK*Hivatalos személy elleni erőszak*

229. § (1)³³² Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan vagy felfegyverkezve követik el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott csoport szervezője vagy vezetője két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki hivatalos személy elleni erőszak elkövetésére irányuló csoportban részt vesz, vétséget követ el, és két évig, a csoport szervezője és vezetője büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5)³³³ Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt az eljárása miatt bántalmazza, az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő akkor is, ha a bántalmazott a bűncselekmény elkövetésekor már nem hivatalos személy, vagy nem külföldi hivatalos személy.

³²⁵ A 227. § a 2001: CXXI. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „227. § Az a hivatalos személy, aki vallomást vagy nyilatkozat kikényszerítése céljából erőszakot, fenyegetést, vagy más hasonló módszert alkalmaz, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

³²⁶ Az alcímet és a 227/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 53. §-a iktatta be.

³²⁷ Az 1999: CX. törvény 171. §-ának (2) bekezdésével módosított 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (5) bekezdése alapján 227/A. § (1) és (2) bekezdésében az „illetőleg a büntetőeljárás során bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést” szövegrész 2003. január 1-jén lép hatályba.

³²⁸ A 228. § (1)–(2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 51. §-ával megállapított szöveg.

³²⁹ A 228. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³³⁰ Az alcímet és a 228/A. §-t az 1989: III. törvény 17. §-a iktatta be.

³³¹ A 228/A. § (2) bekezdését a 2000: CXXV. törvény 4. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³³² A 229. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 29. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(1) Aki a hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

³³³ A 229. § (5) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 29. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(5) Aki a hivatalos személyt eljárása miatt bántalmazza, az (1)–(4) bekezdés alapján büntetendő akkor is, ha a bántalmazott a bűncselekmény elkövetésekor már nem hivatalos személy.”

(6) Nem büntethető a (4) bekezdés alapján a csoport résztvevője, ha a csoportot önként vagy a hatóság felhívására elhagyja.

Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak

230. §³³⁴ A 229. § rendelkezései szerint büntetendő, aki az ott meghatározott cselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el.

Hivatalos személy támogatója elleni erőszak

231. § A 229. § rendelkezései szerint büntetendő, aki az ott meghatározott cselekményt hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen követi el.

Hatóság vagy hivatalos személy megsértése

232. §³³⁵

VI. Cím

AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ELLENI
BŰNCSELEKMÉNYEK

Hamis vád

233. § (1) Aki

a) a hatóság előtt mást bűncselekmény elkövetésével hamisan vádol,

b) más ellen bűncselekményre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz a hatóság tudomására, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hamis vád alapján büntetőeljárás indul.

(3) Ha a hamis vád alapján a vádlottat elítélik, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

234. §³³⁶ Aki mást hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével azért vádol hamisan, mert gondatlanságból nem tud arról, hogy tényállítása valótlan vagy a bizonyíték hamis, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

235. §³³⁷ Aki

a) mást nyomozó hatóság, ügyész, bíróság vagy szabálysértési hatóság előtt szabálysértés, illetőleg nyomozó hatóság, ügyész, bíróság vagy a fegyelmi jogkör gyakorlója előtt fegyelmi vétség elkövetésével hamisan vádol,

b) más ellen szabálysértésre vagy fegyelmi vétségre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz az a) pontban megjelölt hatóság tudomására,

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

236. § (1) Ha a hamis vád folytán eljárás (alapügy) indult, ennek befejezéséig hamis vád miatt büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis vád elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.

(2) Korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is a hamis vád elkövetőjének a büntetése, ha a vád hamisságát az alapügy befejezése előtt az eljáró hatóságnak feltárja.

Hatóság félrevezetése

237. §³³⁸ Aki hatóságnál büntetőeljárás alapjául szolgáló olyan bejelentést tesz, amelyről tudja, hogy valótlan — amennyiben a 233. § esete nem forog fenn — vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Hamis tanúzás

238. § (1) A tanú, aki bíróság vagy más hatóság előtt az ügy lényeges körülményére valótlan vallomást tesz, vagy a valót elhallgatja, hamis tanúzást követ el.

(2) A hamis tanúzásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni arra, aki

a) mint szakértő hamis szakvéleményt vagy mint szaktanácsadó hamis felvilágosítást ad,

b) mint tolmács vagy fordító hamisan fordít,

c) a 233. § (1) bekezdésének b) pontja esetén kívül büntető vagy polgári ügyben hamis okiratot vagy hamis tárgyi bizonyítási eszközt szolgáltat.

(3) A (2) bekezdés c) pontja alapján nem büntethető a büntető ügy terheltje.

³³⁴ A 230. § az 1998: LXXXVII. törvény 54. §-ával megállapított szöveg.

³³⁵ A 232. §-t az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozata megsemmisítette.

³³⁶ A 234. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

³³⁷ A 235. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

³³⁸ A 237. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

(4)³³⁹ A büntető ügyben elkövetett hamis tanúzás büntetése büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés. Ha a hamis tanúzás olyan bűncselekményre vonatkozik, amely miatt életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabható, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(5) A polgári ügyben elkövetett hamis tanúzás büntetése büntett miatt három évig, ha pedig az ügy tárgya különösen nagy vagyoni érték vagy különösen jelentős egyéb érdek, öt évig terjedő szabadságvesztés.

(6)³⁴⁰ Aki a hamis tanúzást gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

239. §³⁴¹ Aki a hamis tanúzást fegyelmi, szabálysértési, választottbíróági avagy egyéb hatósági eljárásban követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

240. § Hamis tanúzás miatt mindaddig, amíg az az ügy, amelyben a hamis tanúzást elkövették (alapügy) nem fejeződik be, büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis tanúzás elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.

241. § (1) Nem büntethető hamis tanúzásért

a) aki a valóság feltárása esetén önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,

b) aki a vallomástételt egyéb okból megtagadhatja, de erre kihallgatása előtt nem figyelmeztették, vagy akinek a kihallgatása a törvénynél fogva kizárt.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is azzal szemben, aki az alapügy jogerős befejezése előtt az eljáró hatóságnak az általa szolgáltatott bizonyítási eszköz hamis voltát bejelenti.

Hamis tanúzásra felhívás

242. §³⁴² (1) Aki mást büntető ügyben hamis tanúzásra rábírní törekszik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel, aki pedig ezt polgári ügyben követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³³⁹ A 238. § (4) bekezdésének második mondata az 1993: XVII. törvény 53. §-ával megállapított szöveg.

³⁴⁰ A 238. § (6) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

³⁴¹ A 239. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg, a szövegből a „munkaügyi vagy szövetkezeti döntőbizottsági” szövegrészt az 1996: LII. törvény 38. §-a hatályon kívül helyezte.

³⁴² A 242. § a 2001: CXXI. törvény 30. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „242. § Aki mást büntető vagy polgári ügyben hamis tanúzásra rábírní törekszik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, aki pedig ezt fegyelmi, szabálysértési, választottbíróági, avagy egyéb hatóság előtt folyamatban levő ügyben követi el, egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

(2) Aki a hamis tanúzásra felhívást fegyelmi, szabálysértési, választottbíróági, avagy egyéb hatóság előtt folyamatban levő ügyben követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Hatósági eljárás akadályozása*³⁴³

242/A. § (1) Aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy bírósági vagy egyéb hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, a hatósági eljárás akadályozását követi el.

(2) Ha a hatósági eljárás akadályozását büntetőügyben követik el, a büntetés büntett miatt öt évig, ha pedig olyan büntetőügyben követik el, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény miatt folyik, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Ha a hatósági eljárás akadályozását polgári ügyben, fegyelmi, szabálysértési, választottbíróági, avagy egyéb hatósági ügyben követik el, a büntetés három évig, ha pedig az ügy tárgya különösen nagy vagyoni érték vagy különösen jelentős egyéb érdek, öt évig terjedő szabadságvesztés.

Mentő körülmény elhallgatása

243. § (1) Aki olyan tényt, amellyől a büntetőeljárás alá vont személy felmentése függhet, vele, védőjével vagy a hatósággal nem közöl, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdés alapján

a) aki a tény közlésével önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,

b) akinek tanúkenti kihallgatása a törvénynél fogva kizárt.

Bűnpártolás

244. § (1) Aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna

a) segítséget nyújt ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön,

b) a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik,

c) közreműködik a bűncselekményből származó előny biztosításában,

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a bűnpártolást haszonszerzés végett követi el.

³⁴³ Az alcímet és a 242/A. §-t a 2001: CXXI. törvény 31. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

(3) A büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűnpártolást

a) ³⁴⁴ az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatásával, az alkotmányos rend elleni szervezkedéssel, lázadással, rombolással, hazaárulással, hűtlenséggel, az ellenség támogatásával, kémkedéssel, emberöléssel [166. § (1)–(2) bek.], emberrablással, terrorcselekménnyel, légi jármű hatalomba kerítésével vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető katonai bűncselekménnyel kapcsolatban követik el,

b) hivatalos személy eljárása során követi el.

(4) A (2) bekezdést és a (3) bekezdés b) pontját kivéve nem büntethető, aki az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűnpártolást hozzátartozója érdekében követi el.

Fogolyszökés

245. § ³⁴⁵ (1) Aki a büntetőeljárás alatt vagy a szabadságvesztés végrehajtása során a hatóság őrizetéből megszökik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása során a részére engedélyezett büntetés félbeszakítás, eltávozás, rövid tartamú eltávozás vagy kimaradás tartamának elteltével abból a célból nem tér vissza, hogy a büntetés végrehajtása alól kivonja magát.

Fogolyzendülés

246. § (1) Az a fogoly, aki fogolytársaival együtt a büntetésvégrehajtás rendjét súlyosan veszélyeztető, nyílt ellenszegülésben részt vesz, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a fogolyzendülés

a) kezdeményezője, szervezője vagy vezetője,

b) azon résztvevője, aki a fogolyzendüléssel szemben fellépő személy ellen erőszakot alkalmaz.

(3) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a fogolyzendülés, ha a bűncselekmény különösen súlyos következményre vezet.

(4) Az (1) bekezdés esetében korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az ellenszegülést önként vagy a hatóság felszólítására abbahagyja.

(5) Aki fogolyzendülésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ügyvédi visszaélés

247. § (1) Az ügyvéd, aki azért, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon, hivatásából folyó kötelességét megszegi, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt haszonszerzés végett követik el.

(3) E § alkalmazásában ügyvéd az ügyvédjelölt és más olyan személy is, aki jogi képviselőre foglalkozásánál fogva jogosult.

Zugírászat

248. § ³⁴⁶ (1) Aki jogosulatlanul, üzletszerűen ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői tevékenységet végez, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a zugírászatot ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői tevékenységre jogosultság színlelésével követik el.

Zártörés

249. § ³⁴⁷ (1) Aki a hatósági eljárás során elrendelt lefoglalásnál, zárlatnál vagy zár alá vételnél alkalmazott pecsétet eltávolítja vagy megsérti, avagy a lefoglalt, zárolt vagy zár alá vett dolog megőrzésére szolgáló, lezárt helyiséget felnyitja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

³⁴⁶ A 248. § a 2001: CXXI. törvény 33. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „248. § Aki jogosulatlanul más részére üzletszerűen beadványt, vagy okiratot szerkeszt, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.”

³⁴⁷ A 249. § a 2001: CXXI. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„249. § (1) Aki a zár alá vételnél alkalmazott pecsétet eltávolítja vagy megsérti, avagy a zár alá vett dolog megőrzésére szolgáló, lezárt helyiséget felnyitja, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.”

(2) Aki a lefoglalt dolgot a végrehajtás alól elvonja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

³⁴⁴ A 244. § (3) bekezdésének a) pontja az 1993: XVII. törvény 54. §-ával megállapított szöveg.

³⁴⁵ A 245. § a 2001: CXXI. törvény 32. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „245. § Aki a büntetőeljárás, továbbá a szabadságvesztés végrehajtása során a hatóság őrizetéből megszökik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

(2) Aki a hatósági eljárás során lefoglalt, zárolt vagy zár alá vett dolgot a végrehajtás alól elvonja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig a dolgot — állagának sérelme nélkül — az eljáró hatóságnak visszaszolgáltatja.

*A bírósági végrehajtás akadályozása*³⁴⁸

249/A. § (1) Aki a bírósági végrehajtás során, azt követően, hogy vele szemben a bíróság jogerősen rendbíróságot szabott ki, a rendbíróság kiszabására okot adó magatartást tovább folytatja, vagy a végrehajtásból eredő, jogszabályban foglalt kötelezettségének — ide nem értve a végrehajtható okiratban foglalt kötelezettséget — továbbra sem tesz eleget, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az elkövető, ha a vádirat benyújtásáig a végrehajtásból eredő, jogszabályban foglalt kötelezettségének eleget tesz.

*Nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény*³⁴⁹

249/B. § A 233—234. §, a 236—238. § és a 240—244. § rendelkezéseit kell alkalmazni azzal szemben, aki az ott meghatározott cselekményt törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel, továbbá az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság, vagy az Európai Közösségek Bírósága előtt folyamatban lévő eljárás során vagy azzal kapcsolatban követi el.

³⁴⁸ Az alcímet és a 249/A. §-t a 2001: CXXI. törvény 35. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

³⁴⁹ Az alcímet és a 249/B. §-t a 2001: CXXI. törvény 36. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

VII. Cím

*A KÖZÉLET TISZTASÁGA ELLENI
BŰNCSELEKMÉNYEK*

Vesztegetés

250. §³⁵⁰ (1) Az a hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) vezető beosztású vagy fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy,

b) más hivatalos személy fontosabb ügyben követi el.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt megkülönböztetés szerint két évtől nyolc évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha a jogtalan előnyért hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetőleg ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

251. §³⁵¹ (1) A költségvetési szervnek, gazdálkodó szervezetnek vagy a társadalmi szervezetnek az a dolgozója, illetőleg tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, vagy az ilyen előnyt, illetve annak ígéretét elfogadja, vagy a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁵⁰ A 250. § a 2001: CXXI. törvény 37. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„250. § (1) Az a hivatalos személy, aki működésével kapcsolatban előnyt kér, avagy az előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg az előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) vezető beosztású vagy fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy,

b) más hivatalos személy fontosabb ügyben követi el.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglalt megkülönböztetés szerint egy évtől öt évig, illetőleg két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha az előnyért hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetőleg ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el.”

³⁵¹ A 251. § a 2001: CXXI. törvény 38. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„251. § (1) Állami szervnek, gazdálkodó szervezetnek, társadalmi szervezetnek vagy egyesületnek az a dolgozója, illetőleg tagja, aki működésével kapcsolatban előnyt kér, vagy a kötelességének megszegéséért előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve az előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Ha az elkövető az előnyért a kötelességét megszegi, büntettet követ el, és három évig, fontosabb ügyben történt kötelességszegés esetén, illetőleg ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

(2) Ha az elkövető a jogtalan előnyért a kötelességét megszegi, büntettet követ el, és egy évtől öt évig, fontosabb ügyben történt kötelességszegés esetén, illetőleg ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

252. §³⁵² (1) A költségvetési szervnek, gazdálkodó szervezetnek vagy a társadalmi szervezetnek az az önálló intézkedésre jogosult dolgozója, illetve tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy az ilyen előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető az előnyért a kötelességét megszegi.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető

a) a kötelességét fontosabb ügyben szegi meg,

b) a bűncselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

253. §³⁵³ (1) Aki hivatalos személy működésével kapcsolatban, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha az előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

³⁵² A 252. § a 2001: CXXI. törvény 39. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„252. § (1) Állami szervnek, gazdálkodó szervezetnek, társadalmi szervezetnek vagy egyesületnek az az önálló intézkedésre jogosult dolgozója, illetve tagja, aki működésével kapcsolatban előnyt kér, avagy az előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve az előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha az elkövető az előnyért a kötelességét megszegi, egy évtől öt évig, fontosabb ügyben történt kötelességszegés esetén, illetőleg ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

³⁵³ A 253. § a 2001: CXXI. törvény 40. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„253. § (1) Aki hivatalos személynek, vagy reá tekintettel másnak olyan előnyt ad vagy ígér, amely a hivatalos személyt működésében a közérdek kárára befolyásolhatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha az előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a hivatalos személy hivatali kötelességét megszegje, hatáskörét túllépje vagy hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

(3) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha az előnyt a hivatalos személy kezdeményezésére azért adta vagy ígérte, mert vonakodása esetén jogtalan hátránytól tarthatott.”

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, illetőleg ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)—(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

254. §³⁵⁴ (1) Aki költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad, vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan előnyt költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.

255. §³⁵⁵ (1) Aki azért, hogy más a bírósági vagy más hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki azért, hogy a bírósági vagy más hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, jogtalan előnyt fogad el.

³⁵⁴ A 254. § a 2001: CXXI. törvény 41. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„254. § (1) Aki állami szerv, gazdálkodó szervezet, társadalmi szervezet vagy egyesület dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad, vagy ígér előnyt, hogy kötelességét megszegje, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha az előnyt állami szerv, gazdálkodó szervezet, társadalmi szervezet, vagy egyesület önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.”

³⁵⁵ A 255. § a 2001: CXXI. törvény 42. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „255. § Aki azért kér vagy fogad el előnyt, hogy a sajtóban vagy egyéb tömegtájékoztatási eszköz útján, valamit köztegyen vagy elhallgasson, büntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

255/A. §³⁵⁶ (1) Nem büntethető a 250. § (1)—(2) bekezdésében, a 251. § (1) bekezdésében, a 252. § (1) bekezdésében és a 255. § (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja.

(2) Nem büntethető a 253. §-ban, 254. §-ban és 255. § (1) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

*Vesztegetés feljelentésének elmulasztása*³⁵⁷

255/B. § (1) Az a hivatalos személy, aki e minőségében hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy még le nem leplezett vesztegetést (Btk. 250—255. §) követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, nem tesz feljelentést, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés alapján az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Befolyással üzérkedés

256. §³⁵⁸ (1) Aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére jogtalan előnyt kér vagy elfogad, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető

- a) azt állítja, vagy azt a látszatot kelti, hogy hivatalos személyt megveszteget,
- b) hivatalos személynek adja ki magát,
- c) a bűncselekményt üzletszerűen követi el.

³⁵⁶ A 255/A. §-t a 2001: CXXI. törvény 43. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

³⁵⁷ Az alcímet és a 255/B. §-t a 2001: CXXI. törvény 44. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

³⁵⁸ A 256. § a 2001: CXXI. törvény 45. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„256. § (1) Aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére előnyt kér vagy elfogad, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető

- a) azt állítja, vagy azt a látszatot kelti, hogy hivatalos személyt megveszteget,
- b) hivatalos személynek adja ki magát,
- c) a bűncselekményt üzletszerűen követi el.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt állami szerv, gazdálkodó szervezet, társadalmi szervezet vagy egyesület dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, üzletszerű elkövetés esetén büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel,

b) gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel

büntetendő.

(4) Aki a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt üzletszerűen követi el, büntett miatt, az ott tett megkülönböztetéshez képest három évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közérdekű bejelentő üldözése

257. §³⁵⁹ Aki közérdekű bejelentés miatt a bejelentővel szemben hátrányos intézkedést tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Elkobzás

258. §³⁶⁰

*Értelmező rendelkezés*³⁶¹

258/A. § E cím alkalmazásában

1.³⁶²

2. kötelességzegés a kötelességnek előny adásához kötött teljesítése is.

³⁵⁹ A 257. § a 2001: CXXI. törvény 46. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „257. § Aki közérdekű bejelentés miatt a bejelentővel szemben hátrányos intézkedést tesz, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

³⁶⁰ A 258. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁶¹ Az alcímet és a 258/A. §-t az 1987: III. törvény 25. §-a iktatta be.

³⁶² A 258/A. § 1. pontját az 1999: CXX. törvény 44. §-a (1) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

VIII. Cím³⁶³A NEMZETKÖZI KÖZÉLET TISZTASÁGA ELLENI
BŰNCSELEKMÉNYEK*Vesztegetés nemzetközi kapcsolatban*

258/B. §³⁶⁴ (1) Aki külföldi hivatalos személy működésével kapcsolatban, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha a jogtalan előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a külföldi hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)—(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

258/C. §³⁶⁵ (1) Aki külföldi gazdálkodó szervezet dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan előnyt külföldi gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.

258/D. §³⁶⁶ (1) Az a külföldi hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy az ilyen előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntetett követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha az előnyért a hivatali kötelességét megszegi, a hatáskörét túllépi, vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetőleg ha a cselekményt bünszövegben vagy üzletszerűen követi el.

Befolyással ügyszerűzés nemzetközi kapcsolatban

258/E. §³⁶⁷ Aki arra hivatkozással, hogy külföldi hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére jogtalan előnyt kér vagy elfogad, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁶⁵ A 258/C. § a 2001: CXXI. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„258/C. § (1) Aki külföldi gazdálkodó szervezet dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad vagy ígér előnyt, hogy a kötelességét megszegje, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha az előnyt külföldi gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.”

³⁶⁶ A 258/D. § a 2001: CXXI. törvény 49. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„258/D. § (1) Az a 258/F. § 1. pontjának c)—e) alpontjában meghatározott külföldi hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban előnyt kér, avagy az előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg az előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha az előnyért a hivatali kötelességét megszegi, a hatáskörét túllépi, vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetőleg ha a cselekményt bünszövegben vagy üzletszerűen követi el.”

³⁶⁷ A 258/E. § a 2001: CXXI. törvény 50. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „258/E. § Aki arra hivatkozással, hogy külföldi hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére előnyt kér vagy elfogad, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

³⁶³ A VIII. Címet és a 258/B—258/F. §-okat az 1998: LXXXVII. törvény 55. §-a iktatta be.

³⁶⁴ A 258/B. § a 2001: CXXI. törvény 47. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„258/B. § (1) Aki külföldi hivatalos személynek vagy reá tekintettel másnak olyan előnyt ad vagy ígér, amely a külföldi hivatalos személyt a működésében a közérdek kárára befolyásolhatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha az előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a külföldi hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

(3) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha az előnyt a külföldi hivatalos személy kezdeményezésére adta vagy ígérte, mert vonakodása esetén jogtalan hátránytól tarthatott.”

*Értelmező rendelkezés***258/F. § E cím alkalmazásában**1.³⁶⁸

2. külföldi gazdálkodó szervezet az a szervezet, amely a személyes joga szerint jogi személyiséggel rendelkezik, és az adott szervezeti formában gazdasági tevékenység végzésére jogosult.

XVI. Fejezet

A KÖZREND ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

I. Cím

A KÖZBIZTONSÁG ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Közveszélyokozás

259. § (1)³⁶⁹ Aki árvíz okozásával, robbanó, sugárzó avagy más anyag, energia vagy tűz pusztító hatásának kiváltásával közveszélyt idéz elő, vagy a közveszély elhárítását, avagy következményeinek enyhítését akadályozza, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bünszövetségben,

b)³⁷⁰ különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozva követik el.

³⁶⁸ A 258/F. § 1. pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „1. külföldi hivatalos személy:

a) a külföldi államban jogalkotási, igazságszolgáltatási vagy közigazgatási feladattal felruházott személy,

b) a külföldi államban közhatalmi, államigazgatási feladatokkal megbízott szervnél az a személy, aki közhatalmi, államigazgatási feladatot lát el,

c) nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezetnél szolgálatot teljesítő személy, akinek tevékenysége a szervezet rendeltetésszerű működéséhez tartozik,

d) nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezet közgyűlésébe, testületébe választott személy,

e) a Magyar Köztársaság területén, illetőleg állampolgárai felett joghatósággal rendelkező nemzetközi bíróság tagja, a nemzetközi bíróságnál szolgálatot teljesítő személy, akinek tevékenysége a bíróság rendeltetésszerű működéséhez tartozik.”

³⁶⁹ A 259. § (1) bekezdése az 1987: III. törvény 26. §-ával megállapított és a Magyar Közlöny 1987. évi 43. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

³⁷⁰ A 259. § (2) bekezdésének b) pontja az 1999: CXX. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

(3)³⁷¹ A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a közveszélyokozás egy vagy több ember halálát idézi elő.

(4)³⁷² Aki a közveszélyokozást gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig, különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrány esetén öt évig, egy vagy több ember halála esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki közveszélyokozásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a közveszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

Közérdekű üzem működésének megzavarása

260. § (1) Aki közérdekű üzem működését berendezésének, vezetékekének megrongálásával, vagy más módon jelentős mértékben megzavarja, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)³⁷³ A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt bünszövetségben, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozva követik el.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig, különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrány okozása esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában közérdekű üzem a közmű, a közforgalmú tömegközlekedési üzem, a távközlési üzem, valamint a hadianyagot, energiát, vagy üzemi felhasználásra szánt alapanyagot termelő üzem.

Terrorcselekmény

261. § (1)³⁷⁴ Aki mást személyi szabadságától megfoszt, vagy jelentős anyagi javakat kerít hatalmába, és a személy szabadon bocsátását, illetőleg a javak sértetlenül hagyását vagy visszaadását állami szervhez vagy társadalmi szervezethez intézett követelés teljesítésétől teszi függővé, úgy-szintén aki a terrorcselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat, büntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁷¹ A 259. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 56. §-ával megállapított szöveg.

³⁷² A 259. § (4) bekezdése az 1999: CXX. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

³⁷³ A 260. § (2) és (3) bekezdése az 1999: CXX. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

³⁷⁴ A 261. § (1) bekezdése a 2001: LXXXIII. törvény 8. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. A rendelkezés 2001. december 19-én lépett hatályba.

(2)³⁷⁵ A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a terrorcselekményt

- a) halált vagy különösen súlyos hátrányt okozva,
- b) háború idején

követik el.

(3) Aki terrorcselekményre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy terrorcselekmény elkövetése készül, és erről a hatóságnak, mielőtt teheti, jelentést nem tesz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a terrorcselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna.

*Nemzetközi jogi kötelezettség megszegése*³⁷⁶

261/A. § (1) Aki a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettsége alapján kihirdetett gazdasági, kereskedelmi vagy pénzügyi tilalmat megszegi, ha külön törvény a tilalom megszegését büntetni rendeli, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a nemzetközi jogi kötelezettség megszegését

- a) erőszakkal,
- b) hivatalos személyként

követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a nemzetközi jogi kötelezettség megszegését

a) lőfegyver, lőszer, robbanóanyag, robbantószer vagy ezek felhasználására szolgáló készülék, vagy egyéb katonai célú felhasználásra szánt termék kereskedelmével összefüggésben,

- b) fegyveresen

követik el.

(4) Aki nemzetközi jogi kötelezettség megszegésére irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy nemzetközi jogi kötelezettség megszegése készül és erről a hatóságnak, mielőtt teheti, jelentést nem tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁷⁵ A 261. § (2) bekezdéséből a halálbüntetés, mint kiszabható büntetés nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

³⁷⁶ Az alcímet és a 261/A. §-t az 1993: LXXI. törvény 14. §-a iktatta be.

Légi jármű hatalomba kerítése

262. § (1) Aki légi jármű fedélzetén erőszakkal, fenyegetéssel, avagy másnak öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezésével a jármű ellenőrzését magához ragadja, büntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)³⁷⁷ A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekmény egy vagy több ember halálát okozza.

(3) Aki légi jármű hatalomba kerítésére irányuló előkészületet követ el, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a bűncselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna.

*Visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel*³⁷⁸

263. §³⁷⁹ (1) Aki robbanóanyagot, robbantószer vagy ezek felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül készít, megszerz, tart vagy a tartásukra nem jogosult személynek átad, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

- a) üzletszerűen,
- b) bűnszövetségben

követi el, öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

- a)³⁸⁰
- b) különös visszaesőként

követi el, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel (263/A. §), a fegyvercsempészettel (263/B. §), a visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §),

³⁷⁷ A 262. § (2) bekezdéséből a halálbüntetés, mint kiszabható büntetés nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

³⁷⁸ A 263. § alcímét az 1994: IX. törvény 3. §-ának (1) bekezdése állapította meg.

³⁷⁹ A 263. § az 1998: LXXXVII. törvény 57. §-ával megállapított szöveg.

³⁸⁰ A 263. § (3) bekezdésének a) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „a) bűnszervezet tagjaként,”

b) a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak, az emberrablás és a magánlaksértés fegyveresen elkövetett esetei [174/B. § (2) bek. a) pont, 175/A. § (2) bek. b) pont, 176. § (2) bek. b) pont és (3)—(4) bek.], a tiltott határátlépés (217. §),³⁸¹ a közveszélyokozás [259. § (1)—(3) bek.], a nemzetközi jogi kötelezettség megszegésének súlyosabban minősülő esete [261/A. § (3) bek.], a visszaélés radioaktív anyaggal (264. §),

c) a visszaélés kábítószerrel, a rablás, a jármű önkényes elvétele, a szökés és az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak fegyveresen elkövetett esetei [282. § (3) bek. b) pont, 321. § (3) bek. a) pont, (4) bek. b)—c) pont, 327. § (3) bek., 343. § (2) bek. a) pont, (4)—(5) bek., 355. § (2) bek. a) pont], továbbá a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett rongálás [324. § (4) bek. c) pont].

*Visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerszel*³⁸²

263/A. §³⁸³ (1) Aki

a) lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy forgalomba hoz,

b) a lőfegyver vagy lőszer készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereit túllépi,

c) engedéllyel tartott lőfegyverét, lőszerét engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a) üzletszerűen,

b) bünszövetségben

követi el, öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a)³⁸⁴

b) különös visszaesőként

követi el, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki

a) az engedéllyel tartott kézilőfegyveréhez, vadászlőfegyveréhez vagy sportlőfegyveréhez tartozó, csekély mennyiségű lőszert engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

b) vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiségű lőszert engedély nélkül megszerez vagy tart,

c) a fegyveres erőknél fennálló hadköteles katonai szolgálati viszonyának tartama alatt, a fegyveres erőknél rendszeresített szolgálati vagy kiképzési felszerelést képező kézilőfegyverhez tartozó, csekély mennyiségű lőszert engedély nélkül megszerez, tart vagy azt engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) a visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), a fegyvercsempészet (263/B. §), a visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §),

b) a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak, az emberrablás és a magánlaksértés fegyveresen elkövetett esetei [174/B. § (2) bek. a) pont, 175/A. § (2) bek. b) pont, 176. § (2) bek. b) pont és (3)—(4) bek.], a tiltott határátlépés (217. §),³⁸⁵ a közveszélyokozás [259. § (1)—(3) bek.], a nemzetközi jogi kötelezettség megszegésének súlyosabban minősülő esete [261/A. § (3) bek.], a visszaélés radioaktív anyaggal (264. §),

c) a visszaélés kábítószerrel, a rablás, a jármű önkényes elvétele, a szökés és az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak fegyveresen elkövetett esetei [282. § (3) bek. b) pont, 321. § (3) bek. a) pont, (4) bek. b)—c) pont, 327. § (3) bek., 343. § (2) bek. a) pont, (4)—(5) bek., 355. § (2) bek. a) pont], továbbá a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett rongálás [324. § (4) bek. c) pont].

*Fegyvercsempészet*³⁸⁶

263/B. §³⁸⁷ (1) Aki lőfegyvert, lőszert, robbanóanyagot, robbantószeret, illetve robbanóanyag, robbantószer felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül vagy az engedély kereit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdés szerinti bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bünszövetségben

követik el.

³⁸¹ A Btk. 217. §-át a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte.

³⁸² Az alcímet és a 263/A. §-t az 1994: IX. törvény 4. §-a iktatta be.

³⁸³ A 263/A. § az 1998: LXXXVII. törvény 58. §-ával megállapított szöveg.

³⁸⁴ A 263/A. § (3) bekezdésének a) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „a) bünszervezet tagjaként,”

³⁸⁵ A Btk. 217. §-át a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte.

³⁸⁶ Az alcímet és a 263/B. §-t az 1994: IX. törvény 5. §-a iktatta be.

³⁸⁷ A 263/B. § az 1998: LXXXVII. törvény 59. §-ával megállapított szöveg.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt
a)³⁸⁸

b) különös visszaesőként

követi el, tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) a visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel (263/A. §), a visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §),

b) a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak, az emberrablás és a magánlaksértés fegyveresen elkövetett esetei [174/B. § (2) bek. a) pont, 175/A. § (2) bek. b) pont, 176. § (2) bek. b) pont és (3)–(4) bek.], a tiltott határátlépés (217. §),³⁸⁹ a közveszélyokozás [259. § (1)–(3) bek.], a nemzetközi jogi kötelezettség megszegésének súlyosabban minősülő esete [261/A. § (3) bek.], a visszaélés radioaktív anyaggal (264. §),

c) a visszaélés kábítószerrel, a rablás, a jármű önkényes elvétele, a szökés és az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak fegyveresen elkövetett esetei [282. § (3) bek. b) pont, 321. § (3) bek. a) pont, (4) bek. b)–c) pont, 327. § (3) bek., 343. § (2) bek. a) pont, (4)–(5) bek., 355. § (2) bek. a) pont], továbbá a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett rongálás [324. § (4) bek. c) pont].

(5) Aki fegyvercsempészetre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Bűnszervezetben részvétel*³⁹⁰

263/C. §³⁹¹ (1) Aki büntettnak bűnszervezetben történő elkövetésére felhív, ajánlkozik, vállalkozik, a közös elkövetésben megállapodik, vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, illetőleg a bűnszervezet tevékenységét egyéb módon támogatja, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Bűnszervezetben részvétel miatt nem büntethető, aki a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

Visszaélés radioaktív anyaggal

264. §³⁹² (1) Aki az egészségre, illetve a környezetre veszélyes radioaktív anyagot vagy készítményt jogosulatlanul előállít, megszerez, tart, forgalomba hoz, feldolgoz vagy egyébként felhasznál, tartására nem jogosult személynek átad, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki radioaktív anyagot a jogszabályban előírt kötelezettség megszegésével állít elő, tárol, szállít vagy helyez el.

(3) Aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a (2) bekezdésben írt cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁹⁰ Az alcímet és a 263/C. §-t az 1997: LXXIII. törvény 33. §-a iktatta be. Az alcím szövegét a 2001: CXXI. törvény 51. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „Bűnszervezet létrehozása”

³⁹¹ A 263/C. § a 2001: CXXI. törvény 51. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„263/C. § (1) Aki olyan bűnszervezetet irányít, amelynek tagjai emberölést [166. § (1)–(2) bek.], testi sértést [170. § (1)–(5) bek.], személyi szabadság megsértését (175. §), emberrablást [175/A. § (1)–(4) bek.], terrorcselekményt [261. § (1)–(2) bek.], légitármű hatalomba kerítését [262. § (1)–(2) bek.], önbíráskodást [273. § (1) bek.], kábítószerrel visszaélést (282. §), pénzmosást [303. § (1)–(3) bek.], rablást (321. §), zsarolást (323. §) követnek el, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki tiltott pornográf felvételek készítése (195/A. §), üzletszerű kéjelgés elősegítése (205. §), kerítés [207. § (1)–(3) bek.], embercsempészet (218. §), fegyvercsempészet (263/B. §), pénzhamisítás [304. § (1)–(2) bek.], lopás (316. §) elkövetésére létrehozott bűnszervezetet irányít, feltéve, hogy a bűnszervezet tagjai személy elleni erőszakos bűncselekményt is elkövettek.

(3) Aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűnszervezetet hoz létre, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűnszervezet tagja, vagy ilyen szervezet tevékenységéhez anyagi eszközöket szolgáltat, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Nem büntethető a bűnszervezet tagja, ha — mielőtt a bűnszervezet léte a hatóság tudomására jutott volna — a bűnszervezetet elhagyja, a hatóság előtt felfedi, és lehetővé teszi a bűnszervezet más résztvevői kiltének megállapítását.”

³⁹² A 264. §-t és alcímét az 1996: LII. törvény 1. §-a állapította meg.

³⁸⁸ A 263/B. § (3) bekezdésének a) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „a) bűnszervezet tagjaként,”

³⁸⁹ A Btk. 217. §-át a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte.

*Visszaélés nukleáris létesítmény üzemeltetésével*³⁹³

264/A. § (1) Aki jogszabályban meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően nukleáris létesítményt üzemeltet, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bünszövetségben követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Visszaélés atomenergia alkalmazásával*³⁹⁴

264/B. § (1) Aki az atomenergia felhasználásához a jogszabály által meghatározott engedély megszerzése érdekében a döntésre jogosult szervet vagy személyt megtéveszti, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos és jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztja, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel*³⁹⁵

264/C. § (1) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyvert kifejleszt, gyárt, megszerez, felhasznál, tart, vagy ilyen fegyvert annak tartására nem jogosult személynek átad, az ország területére behoz, onnan kivisz, azon átszállít, vagy azzal kereskedik, büntetett követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki jogszabályban meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően nemzetközi szerződés által tiltott fegyver előállítására alkalmas létesítményt épít, üzemeltet, létező létesítményt ilyen fegyver gyártása céljára átalakít, illetőleg ilyen létesítmény üzemeltetéséhez a jogszabály által meghatározott engedély megszerzése érdekében a döntésre jogosult szervet vagy személyt megtéveszti.

(3) Aki az (1)—(2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) bünszövetségben,

b) különös visszaesőként

követi el, tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a (2) bekezdésben írt cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az (1)—(2) bekezdés alkalmazásában nemzetközi szerződés által tiltott fegyvernek kell tekinteni a 160/A. § (3) bekezdésében felsorolt jogszabályokban meghatározott fegyvereket.

(6) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) a visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerez (263/A. §), a fegyvercsempészet (263/B. §),

b) a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak, az emberrablás és a magánlaksértés fegyveresen elkövetett esetei [174/B. § (2) bek. a) pont, 175/A. § (2) bek. b) pont, 176. § (2) bek. b) pont és (3)—(4) bek.], a tiltott határátlépés (217. §),³⁹⁶ a közveszélyokozás [259. § (1)—(3) bek.], a nemzetközi jogi kötelezettség megszegésének súlyosabban minősülő esete [261/A. § (3) bek.], a visszaélés radioaktív anyaggal (264. §),

c) a visszaélés kábítószerez, a rablás, a jármű önkényes elvétele, a szökés és az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak fegyveresen elkövetett esetei [282. § (3) bek. b) pont, 321. § (3) bek. a) pont, (4) bek. b)—c) pont, 327. § (3) bek., 343. § (2) bek. a) pont, (4)—(5) bek., 355. § (2) bek. a) pont], továbbá a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett rongálás [324. § (4) bek. c) pont].

(7) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel való visszaélésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés méreggel

265. §³⁹⁷ Aki mérget jogosulatlanul készít, tart vagy forgalomba hoz, valamint aki a mérgek visszaélészerű felhasználásának megakadályozására avagy más személyek veszélyeztetésének kizárására előírt intézkedések megtételét elmulasztja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettség megszegése*³⁹⁸

266. § (1) Aki

a) veszélyes ebet tenyészt, az ország területére behoz, onnan kivisz, versenyeztet, vagy engedély nélkül tart,

b) veszélyes ebet jogszabály megszegésével elidegenít vagy megszerez,

³⁹⁶ A Btk. 217. §-át a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte.

³⁹⁷ A 265. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

³⁹⁸ Az eredeti alcímet (közveszélyes munkakerülés) és 266. §-t az 1989: XXIII. törvény 2. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte. A jelenlegi alcímet és a 266. §-t az 1996: CVIII. törvény 5. §-ának (1) bekezdése állapította meg.

³⁹³ Az alcímet és a 264/A. §-t az 1996: LII. törvény 2. §-a iktatta be.

³⁹⁴ Az alcímet és a 264/B. §-t az 1996: LII. törvény 3. §-a iktatta be.

³⁹⁵ Az alcímet és a 264/C. §-t az 1998: LXXXII. törvény 60. §-a iktatta be.

c) a veszélyes eb ivartalanítására vonatkozó jogszabályban előírt kötelezettségét megszegi,

d) a veszélyes eb tartására vonatkozó jogszabályban előírt biztonsági előírást megszegi, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki veszélyes ebet őrző-védő feladat végzésére tart, kiképez, illetve veszélyes ebbel ilyen feladatot végeztet, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásában veszélyes eb a törvényben,³⁹⁹ törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben, valamint hatósági határozatban veszélyes ebbé nyilvánított eb.

*Tiltott állatviadal szervezése*⁴⁰⁰

266/A. § (1) Aki eb részvételével állatviadalt szervez, tart, valamint ilyen állatviadalra fogadást szervez, vagy köt, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki állatviadal céljára ebet tenyészt, kiképez, tart, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tiltott szerencsejáték szervezése

267. §⁴⁰¹ Aki tiltott szerencsejátékot rendszeresen szervez, vagy ehhez helyiséget bocsát rendelkezésre, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő. Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

II. Cím

A KÖZNYUGALOM ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Törvény vagy hatósági rendelkezés elleni izgatás

268. §⁴⁰² Aki nagy nyilvánosság előtt, a köznyugalom megzavarására alkalmas módon törvény vagy más jogszabály, avagy a hatóság rendelkezése ellen általános engedetlenségre uszít, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁹⁹ Lásd az 1974: 17. törvényerejű rendelet 5. §-át.

⁴⁰⁰ Az alcímet és a 266/A. §-t az 1996: CVIII. törvény 5. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

⁴⁰¹ A 267. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg, ugyanezen törvény 103. §-ának (1) bekezdése a „szigorított javító-nevelő munkával” szövegrészt hatályon kívül helyezte.

⁴⁰² A 268. § az 1989: XXV. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

*Közösség elleni izgatás*⁴⁰³

269. §⁴⁰⁴ Aki nagy nyilvánosság előtt

a) a magyar nemzet,

b) valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport vagy a lakosság egyes csoportjai ellen gyűlöletre uszít, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Nemzeti jelkép megsértése*⁴⁰⁵

269/A. § Aki nagy nyilvánosság előtt a Magyar Köztársaság himnuszát, zászlaját vagy címerét sértő vagy lealacsonyító kifejezést használ, vagy más ilyen cselekményt követ el, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Önkényuralmi jelképek használata*⁴⁰⁶

269/B. § (1) Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskezesztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet

a) terjeszt,

b) nagy nyilvánosság előtt használ,

c) közszemlére tesz,

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt ismeretterjesztő, oktatási, tudományos, művészeti célból vagy a történelem, illetve a jelenkor eseményeiről szóló tájékoztatás céljából követi el.

(3) Az (1)–(2) bekezdés rendelkezései az államok hatályban lévő hivatalos jelképeire nem vonatkoznak.

(4)⁴⁰⁷

Rémhírterjesztés

270. §⁴⁰⁸ Aki közveszély színhelyén nagy nyilvánosság előtt olyan valótlan tényt — vagy való tényt oly módon elferdítve — állít vagy híresztel, amely alkalmas az emberek nagyobb csoportjában zavar vagy nyugtalanság keltésére, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴⁰³ A 269. § alcímet az 1989: XXV. törvény 15. §-ával állapította meg.

⁴⁰⁴ A 269. § az 1996: XVII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg. A szövegből az „illetve gyűlölet keltésére alkalmas egyéb cselekményt követ el” szövegrészt az Alkotmánybíróság 12/1999. (V. 21.) AB határozata megsemmisítette.

⁴⁰⁵ Az alcímet és a 269/A. §-t az 1993: XVII. törvény 55. §-a iktatta be.

⁴⁰⁶ Az alcímet és a 269/B. §-t az 1993: XLV. törvény 1. §-a iktatta be.

⁴⁰⁷ A 269/B. § (4) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁴⁰⁸ A 270. § a 2000: CXXV. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

*Közveszélyelfenygegetés*⁴⁰⁹

270/A. § (1)⁴¹⁰ Aki más előtt olyan, a köznyugalom megzavarására alkalmas valótlan tény állít, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁴¹¹ A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben írt bűncselekményt radioaktív anyaggal fenyegetve követik el.

(3)⁴¹² A büntetés az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a közveszéllyel fenyegetés a köznyugalmat súlyosan megzavarta.

Garázdaság

271. § (1)⁴¹³ Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot

- a) csoportosan,
- b) a köznyugalmat súlyosan megzavarva követik el.

(3) Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

*Rendbontás*⁴¹⁴

271/A. § (1) Aki a nyilvános rendezvény rendezőjének a rend fenntartása érdekében tett intézkedésével szemben erőszakkal vagy fenyegetéssel ellenállást tanúsít, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a rendbontást csoportosan vagy felfegyverkezve követik el.

(3) Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

⁴⁰⁹ Az alcímet és a 270/A. §-t az 1993: XVII. törvény 56. §-a állapította meg.

⁴¹⁰ A 270/A. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

⁴¹¹ A 270/A. § (2) bekezdése az 1996: LII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

⁴¹² A 270/A. § (3) bekezdését az 1996: LII. törvény 4. §-a iktatta be.

⁴¹³ A 271. § (1) bekezdésében a pénzbüntetést, mint kiszabható büntetési nemet az 1987: III. törvény 39. §-ának (2) bekezdése állapította meg, a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁴¹⁴ Az alcímet és a 271/A. §-t a 2000: CXXV. törvény 3. §-a iktatta be.

(4) E § alkalmazásában nyilvános rendezvény: a gyülekezési jogról szóló törvény⁴¹⁵ hatálya alá tartozó rendezvény, továbbá az olyan kulturális és sportrendezvény, amely a közönség számára azonos feltételek mellett nyitva áll.

Közszemérem megsértése

272. §⁴¹⁶ Aki a szexuális áruk forgalmazásával kapcsolatos előírásokat súlyosan megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Önbíráskodás

273. § (1)⁴¹⁷ Aki abból a célból, hogy jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem valósul meg önbíráskodás, ha az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazása az igény érvényesítésének megengedett eszköze.

*Elkobzás*⁴¹⁸

273/A. §⁴¹⁹

III. Cím

A KÖZBIZALOM ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Közkirat-hamisítás

274. § (1) Aki

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b)⁴²⁰ hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,

c) közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba,

büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴¹⁵ Lásd az 1989: III. törvényt.

⁴¹⁶ A 272. § az 1997: LXXIII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

⁴¹⁷ A 273. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg.

⁴¹⁸ Az alcímet és a 273/A. §-t az 1993: XVII. törvény 59. §-a iktatta be.

⁴¹⁹ A 273/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁴²⁰ A 274. § (1) bekezdésének b) pontja az 1987: III. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

(2)⁴²¹ Aki az (1) bekezdés *a*) vagy *b*) pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3)⁴²² Aki az (1) bekezdés *c*) pontjában meghatározott közokirat-hamisítást gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

275. § Az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b) lényeges tényt hamisan foglal közokiratba, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magánokirat-hamisítás

276. §⁴²³ Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Visszaélés okirattal

277. § (1) Aki olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, mástól, ennek beleegyezése nélkül, jogtalanul megszerez, vagy azt megsemmisíti, megrongálja vagy eltitkolja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁴²⁴ Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt magánokiratra azért követi el, hogy jogtalan előnyt szerezzen vagy jogtalan hátrányt okozzon, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

⁴²¹ A 274. § (2) bekezdését az 1996: LII. törvény 5. §-a iktatta be, és egyidejűleg az eredeti (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre módosította. A (2) bekezdés szövegét a 2001: CXXI. törvény 52. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(2) Aki az (1) bekezdés *a*) pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

⁴²² A 274. § korábbi (2) bekezdésének számozását (3) bekezdésre módosította az 1996: LII. törvény 5. §-a.

⁴²³ A 276. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁴²⁴ A 277. § (2) bekezdése az 1999: CXX. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

*Egyedi azonosító jel meghamisítása*⁴²⁵

277/A. § (1) Aki

a) egyedi azonosító jelet eltávolít, vagy egyéb módon meghamisít,

b) olyan dolgot szerez meg, vagy használ fel, amelynek egyedi azonosító jele hamis, hamisított, illetőleg amelynek egyedi azonosító jelét eltávolították,

büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követik el.

(3)⁴²⁶

Hamis statisztikai adatszolgáltatás

278. §⁴²⁷ Aki a valóságnak meg nem felelő statisztikai adatot szolgáltat, avagy az adatszolgáltatással kapcsolatban a valóságnak meg nem felelő felvilágosítást ad, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

IV. Cím

A KÖZEGÉSZSÉG ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Visszaélés ártalmas közfogyasztási cikkel

279. § (1)⁴²⁸ Aki forgalomba hozatal céljából olyan közfogyasztási cikket készít vagy tart, amely az egészségre ártalmas, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Aki ártalmas közfogyasztási cikket forgalomba hoz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴²⁵ Az alcímet és a 277/A. §-t az 1998: XXII. törvény 3. §-a iktatta be.

⁴²⁶ A 277/A. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdés szerinti bűncselekményt bűnszervezet tagjaként követik el.”

⁴²⁷ A 278. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁴²⁸ A 279. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

(3)⁴²⁹ Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanul követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Környeztkárosítás

280. §⁴³⁰ (1) Aki a környezetet vagy a környezet valamely elemét károsítja, illetve jogszabályban vagy hatósági határozatban megállapított kötelezettsége megszegésével olyan magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy a környezetet vagy annak valamely elemét károsítsa, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a környezetet vagy a környezet valamely elemét jelentős mértékben szennyezi, illetve jogszabályban vagy hatósági határozatban megállapított kötelezettsége megszegésével olyan magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy a környezetet vagy annak valamely elemét jelentős mértékben szennyezze.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben írt bűncselekmény jelentős mértékű károsodást okoz, illetve alkalmas arra, hogy az a környezetet vagy annak valamely elemét jelentős mértékben károsítsa.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a környezetet vagy annak valamely elemét olyan mértékben károsítja, hogy a környezet vagy a környezeti elem természetes vagy korábbi állapota nem állítható helyre.

(5) Aki a környeztkárosítást gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1)–(3) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel, a (4) bekezdés esetén három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Természetkárosítás

281. § (1)⁴³¹ Aki

a) nemzetközi szerződés hatálya alá tartozó, vagy fokozottan védetté nyilvánított

1. élő szervezetet,
2. élő szervezet bármely fejlődési alakjában vagy szakaszában lévő egyedét,
3. fajok kereszteződésekként létrejött élő szervezetet,
4. élő szervezet származékát

jogellenesen megszerez, tart, forgalomba hoz, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, azzal kereskedik, vagy azt elpusztítja,

b) védett

1. természeti területet,
2. élő szervezetek életközösségét,
3. barlangot

jogellenesen jelentős mértékben megváltoztat, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott természetkárosítás élő szervezet tömeges pusztulását,
- b) az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott természetkárosítás a természeti terület, az élő szervezetek életközössége, vagy a barlang helyrehozhatatlan károsodását vagy megsemmisülését okozza.

(3)⁴³² Aki a (2) bekezdésben meghatározott természetkárosítást gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*A környezetre veszélyes hulladék jogellenes elhelyezése*⁴³³

281/A. § (1) Aki jogszabályban meghatározott engedély nélkül, illetve jogszabályban vagy végrehajtható hatósági határozatban megállapított kötelezettsége megszegésével gyűjt, tárol, kezel, elhelyez, illetve szállít olyan anyagot tartalmazó hulladékot, amely alkalmas arra, hogy

- a) az ember életét, testi épségét, egészségét veszélyeztesse,
 - b) a vizet, a levegőt vagy a talajt szennyezze, vagy ezekben tartós elváltozásokat okozzon,
 - c) az állatokat vagy a növényeket veszélyeztesse,
- büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a jogszabályban meghatározott engedély nélkül helyez el robbanásveszélyes, gyúlékony vagy az egészségre, illetve a környezetre veszélyes radioaktív anyagot tartalmazó hulladékot.

(3) Aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés kábítószerrel

282. §⁴³⁴ (1) Aki a hatósági előírások megszegésével kábítószerrel termeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴²⁹ A 279. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁴³⁰ A 280. § az 1996: LII. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

⁴³¹ A 281. § (1)–(2) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 61. §-ával megállapított szöveg.

⁴³² A 281. § (3) bekezdése az 1996: LII. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.

⁴³³ Az alcímet és a 281/A. §-t az 1996: LII. törvény 8. §-a iktatta be.

⁴³⁴ A 282. § az 1998: LXXXVII. törvény 62. §-ával megállapított szöveg.

(2) Aki a hatósági előírások megszegésével kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén két évtől nyolc évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) üzletszerűen,
- b) fegyveresen,
- c) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként követi el,
- d) tizennyolcadik életévét betöltött személy tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával követi el, illetve az elkövetés folytán ilyen személy jut kábítószerhez,
- e) nem kábítószerfüggő személy kábítószerfüggő személy felhasználásával követi el.

(4) A büntetés a (2) bekezdés esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épületek területén, annak környezetében, a fegyveres erők vagy a büntetés-végrehajtási szervezet objektumaiban követik el.

(5) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, a (2) bekezdés esetén tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) jelentős mennyiségű kábítószerre,
- b)⁴³⁵

követik el.

(6) Az (1)–(5) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a kábítószerrel visszaélés bűncselekményének elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(7) Aki kábítószerrel visszaélés elkövetésére felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(8) Ha a kábítószerrel visszaélést csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés vétség miatt az (1) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, a (2) bekezdés szerinti kínálás és átadás elkövetési magatartások esetén két évig terjedő szabadságvesztés.

(9) Aki

- a) a hatósági előírások megszegésével kábítószerrel fogyaszt,
- b) nagy nyilvánosság előtt kábítószer-fogyasztásra hív fel, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

282/A. §⁴³⁶ (1) Az a kábítószerfüggő személy, aki a hatósági előírások megszegésével kábítószerrel természet, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a kábítószerfüggő személy, aki a hatósági előírások megszegésével kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha bűncselekményt üzletszerűen követik el.

(4) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén két évtől nyolc évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerre követik el.

(5) Az a kábítószerfüggő személy, aki a hatósági előírások megszegésével

- a) kábítószerrel fogyaszt, illetőleg saját fogyasztása céljából tart,
- b) csekély mennyiségű kábítószerrel saját fogyasztása céljából előállít, természet, megszerez,
- c) csekély mennyiségű kábítószerrel tizennyolcadik életévét betöltött személynek fogyasztás céljából kínál, átad, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(6) Nem büntethető a kábítószerfüggő személy

- a) az (5) bekezdés a)–b) pontja esetén, vagy
- b) ha kábítószer fogyasztásával összefüggő — kétévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő — más bűncselekményt követett el,

feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószerfüggőséget gyógyító kezelésben részesült.

Kóros szenvedélykeltés

283. §⁴³⁷ Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábító hatású anyag vagy szer kóros élvezetéhez segítséget nyújt, vagy őt arra rábírn törekszik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴³⁵ A 282. § (5) bekezdésének b) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „b) bünszervezet tagjaként vagy megbízásából követik el.”

⁴³⁶ A 282/A. §-t az 1993: XVII. törvény 61. §-a iktatta be, szövegét az 1998: LXXXVII. törvény 63. §-a állapította meg.

⁴³⁷ A 283. § az 1993: XVII. törvény 62. §-ával megállapított szöveg.

*Kábítószer készítésének elősegítése*⁴³⁸

283/A. § (1)⁴³⁹ Aki kábítószernek a hatósági előírások megszegésével történő

a) termesztéséhez, illetőleg előállításához szükséges, vagy a termesztést, illetőleg az előállítást könnyítő feltételeket biztosítja,

b) előállításához szükséges anyagot, berendezést vagy felszerelést készít, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki kábítószernek a hatósági előírások megszegésével történő termesztéséhez, illetőleg előállításához szükséges, vagy azt könnyítő vagyoni értékű gazdasági, műszaki, szervezési ismeretet a kábítószer termesztőjének, illetőleg előállítójának a rendelkezésére bocsát.

(3)⁴⁴⁰ Aki nemzetközi szerződés végrehajtására kiadott jogszabályban a kábítószer tiltott előállításához használt vegyi anyagként meghatározott anyagot hatósági engedély nélkül előállít, megszerez, tart, felhasznál, forgalomba hoz, azzal kereskedik, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, úgyszintén aki jogszabályi előírás megszegésével ilyen anyagot hatósági engedéllyel nem rendelkezőnek átad, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4)⁴⁴¹ Nem büntethető, aki — mielőtt a kábítószer készítését elősegítő tevékenysége a hatóság tudomására jutott volna — a cselekményét a hatóság előtt felfedi, az elkészített dolgokat, illetőleg a (3) bekezdésben meghatározott anyagot a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a kábítószer készítésének elősegítésében részt vevő más személyek kilétének megállapítását.

⁴³⁸ Az alcímet és a 283/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 64. §-a iktatta be.

⁴³⁹ A 283/A. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 53. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(1) Aki kábítószernek a hatósági előírások megszegésével történő termesztéséhez, illetőleg előállításához szükséges, vagy a termesztést, illetőleg az előállítást könnyítő feltételeket biztosítja, úgyszintén, aki kábítószer termesztéséhez, előállításához szükséges anyagot, terméket, berendezést vagy felszerelést

a) készít, illetőleg készített,

b) átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

⁴⁴⁰ A 283/A. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 53. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(3) Nem büntethető az (1) bekezdés a) pontja esetén, aki — mielőtt a kábítószer termesztéséhez, előállításához szükséges anyag, termék, berendezés, felszerelés készítése, illetőleg készítése a hatóság tudomására jutott volna — a kábítószer készítését elősegítő tevékenységét a hatóság előtt felfedi, és az elkészített dolgokat a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a készítésben részt vevő más személyek kilétének megállapítását.”

⁴⁴¹ A 283/A. § (4) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 53. §-ának (2) bekezdése iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

*Visszaélés teljesítményfokozó szerrel vagy módszerrel*⁴⁴²

283/B. §⁴⁴³

Járványügyi szabályszegés

284. §⁴⁴⁴ (1) Aki a zárlati kötelezettség alá tartozó fertőző betegség behurcolásának vagy terjedésének megakadályozása végett elrendelt zárlat, járványügyi felügyelet vagy ellenőrzés szabályait megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Aki járvány idején az elrendelt elkülönítés, járványügyi felügyelet vagy ellenőrzés szabályait megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) Aki a fertőző állatbetegségek vagy a növényeket pusztító veszélyes kártevők be- és kihurcolásának vagy terjedésének megakadályozása végett elrendelt zárlat, egyéb korlátozás vagy felügyelet szabályait megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Kuruzslás

285. § (1)⁴⁴⁵ Aki jogosulatlanul, ellenszolgáltatásért vagy rendszeresen az orvosi gyakorlat körébe tartozó tevékenységet fejt ki, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a kuruzslást az orvosi gyakorlatra jogosultság színlelésével követik el.

⁴⁴² Az alcímet és a 283/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 65. §-a iktatta be.

⁴⁴³ A 283/B. §-t az Alkotmánybíróság 47/2000. (XII. 14.) AB határozata megsemmisítette.

⁴⁴⁴ A 284. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁴⁴⁵ A 285. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

(3) E § alkalmazásában orvosi gyakorlatra jogosult az, akinek hazai egyetemen szerzett vagy külföldi egyetemen szerzett és honosított (egyenértékűségi záradékkal ellátott) orvosi oklevele van, illetőleg az a külföldi állampolgár, aki az egészségügyi miniszter⁴⁴⁶ engedélye alapján oklevelének honosítása nélkül fejthet ki orvosi tevékenységet, feltéve mindegyik esetben, hogy nem áll az orvosi tevékenységtől eltiltás hatálya alatt.

Elkobzás

286. §⁴⁴⁷ Robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (263. §), lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés (263/A. §), fegyvercsempészet (263/B. §), radioaktív anyaggal (264. §), nukleáris létesítmény üzemeltetésével (264/A. §), nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §), méreggel való visszaélés (265. §), veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettség megszegése (266. §), tiltott állatviadal szervezése (266/A. §), ártalmas közfogyasztási cikkel (279. §) vagy kábítószerrel való visszaélés (282—282/A. §), kábítószer készítésének elősegítése (283/A. §) és visszaélés teljesítménynyújtó szerrel vagy módszerrel (283/B. §) esetén a 77/A. § (1) bekezdése nem alkalmazható.

Értelmező rendelkezés⁴⁴⁸

286/A. § (1)⁴⁴⁹ A 280. § alkalmazásában

*a)*⁴⁵⁰ környezeti elem: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői,

b) szennyezés: a környezetnek vagy valamely elemének jogszabályban vagy hatósági határozatban megállapított kibocsátási határértéket meghaladó terhelése,

c) károsítás: az a tevékenység, amelynek hatására a környezetnek vagy valamely elemének olyan mértékű változása, szennyezettsége, illetve igénybevétele következik be, amelynek eredményeképpen a környezet, illetve a környezeti elem természetes vagy korábbi állapota csak beavatkozással vagy egyáltalán nem állítható helyre, illetőleg olyan tevékenység, amely az élővilágot kedvezőtlenül érinti.

(2)⁴⁵¹ A 282. §, a 282/A. § és a 283/A. § alkalmazásában kábítószeren a visszaélés szempontjából veszélyes pszichotrop anyagot is érteni kell.

XVII. Fejezet

A GAZDASÁGI BŰNCSELEKMÉNYEK⁴⁵²

I. Cím

GAZDÁLKODÁSI KÖTELESSÉGEKET ÉS A GAZDÁLKODÁS RENDJÉT SÉRTŐ BŰNCSELEKMÉNYEK⁴⁵³

Nemzetközileg ellenőrzött termékek és technológiák forgalmára vonatkozó kötelezettség megszegése⁴⁵⁴

287. § (1) Aki a nemzetközileg ellenőrzött termékek és technológiák forgalmát Nemzetközi Importigazolás, kiviteli engedély vagy az ezeket helyettesítő okmányok nélkül végzi, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az a végső felhasználó is, aki a Végső Címzett és Vásárlói Nyilatkozatot megszegve a Nemzetközi Importigazolásban foglaltaktól eltérően használja fel a nemzetközileg ellenőrzött terméket vagy technológiát.

Jogosulatlan gazdasági előny megszerzése⁴⁵⁵

288. §⁴⁵⁶ (1) Aki

⁴⁴⁶ A Btk. eredeti szövege az „egészségügyi miniszter” szövegrészt tartalmazza. Egészségügyi miniszteren 1987. december 18. és 1990. május 24. között az 1987: VII. törvény 2. §-ának *d)* pontja értelmében a szociális és egészségügyi minisztert, 1990. május 24. és 1998. július 8. között az 1990: XXX. törvény 4. §-ának *f)* pontja értelmében a népjóléti minisztert kellett érteni. A Btk. korábbi, a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegei ezért a „népjóléti miniszter” szövegrészt tartalmazzák. Az 1998. július 8-án hatályba lépett 1998: XXXVI. törvény 2. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja szerint ahol jogszabály népjóléti minisztert említ, ezen az egészségügyi ágazat irányításával kapcsolatosan az egészségügyi minisztert kell érteni.

⁴⁴⁷ A 286. § az 1998: LXXXVII. törvény 66. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁴⁸ Az alcímet és a 286/A. §-t az 1993: XVII. törvény 63. §-a iktatta be.

⁴⁴⁹ A 286/A. § (1) bekezdését az 1996: LII. törvény 10. §-a iktatta be, és egyidejűleg a 286/A. § korábbi szövegének jelölését (2) bekezdésre módosította.

⁴⁵⁰ A 286/A. § (1) bekezdésének *a)* pontja az 1998: LXXXVII. törvény 67. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁴⁵¹ A 286/A. § (2) — korábbi (1) — bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁴⁵² A XVII. Fejezet joganyaga az utóbbi 14 évben — fokozatosan — szinte teljesen kicserélődött. Ezért a lábjegyzetekben az egyes szakaszok korábbi alcímeit — a jogalkalmazás segítése érdekében — közöljük.

⁴⁵³ A XVII. Fejezet I. Címének szövegét megállapította, és a korábbi III—IV. Cím számozását II—III. Címre módosította az 1994: IX. törvény 8. §-a.

⁴⁵⁴ Az alcímet és a 287. §-t az 1993: XVII. törvény 64. §-a állapította meg. A korábbi alcím: „Gazdálkodási köteleesség megszegése”

⁴⁵⁵ Az alcímet az 1993: XVII. törvény 65. §-a állapította meg. A korábbi alcím: „A népgazdaság szerveinek megtévesztése”

⁴⁵⁶ A 288. § a 2001: CXXI. törvény 54. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „288. § Aki gazdasági előny megszerzése érdekében a döntésre jogosult szervet vagy személyt megtéveszti, és ezáltal maga vagy más részére jogtalanul szerzi meg az állam által biztosított gazdasági előnyt, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

a) a központi költségvetésből, a helyi önkormányzati költségvetésből vagy az elkülönített állami pénzalapokból jogszabály alapján,

b) külföldi állam vagy nemzetközi szervezet által céljelleggel

nyújtott pénzügyi támogatást vagy más gazdasági előnyt úgy szerez meg, hogy évégett valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, avagy valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a céljelleggel nyújtott támogatást a jogcímétől eltérően használ fel, és az ebből eredő visszafizetési kötelezettségének nem tesz eleget, úgyszintén az, aki a pénzügyi támogatás felhasználásával kapcsolatban előírt elszámolási vagy számadási kötelezettség teljesítésekor valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, illetőleg valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel.

*Értelmező rendelkezés*⁴⁵⁷

288/A. § A 288. § alkalmazásában a külföldi állam vagy a nemzetközi szervezet által nyújtott támogatáson magyar közigazgatási szerv vagy pénzügyi intézmény által, a külföldi állam vagy a nemzetközi szervezet nevében kezelt támogatást is érteni kell. A 288. § nem alkalmazható, ha a bűncselekményt az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal, illetőleg az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt költségvetésbe történő befizetésekkel kapcsolatban követik el.

*A számvitel rendjének megsértése*⁴⁵⁸

289. §⁴⁵⁹ (1) Aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt

a) beszámoló-készítési, könyvvezetési, könyvvizsgálati kötelezettségét megszegi,

⁴⁵⁷ Az alcímet és a 288/A. §-t a 2001: CXXI. törvény 55. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁴⁵⁸ Az eredeti alcímet (Gazdasági ellenőrzés megghiúsítása) az 1992: XIII. törvény 1. §-a a „Számviteli fegyelem megsértése” alcímre módosította. Az alcím új szövegét a 2001: CXXI. törvény 56. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „A számviteli fegyelem megsértése”

⁴⁵⁹ A 289. §-t a 2001: CXXI. törvény 56. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„289. § Aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt

a) beszámolási, könyvvezetési és egyéb kötelezettségét,

b) bizonylati fegyelmet

megszegi, és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését megghiúsítja vagy megnehezíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

b) bizonylati rendet megsérti,

és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az egyéni vállalkozó is, aki jogszabályban meghatározott nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettségét megszegi, és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését megnehezíti.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény

a) az adott üzleti évet érintően a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő az eredmény vagy a saját tőke értékének, illetőleg a mérleg-főösszegnek a megállapítása szempontjából, vagy

b) az adott üzleti évet érintően a vagyoni helyzet áttekintését, illetőleg ellenőrzését megghiúsítja.

(4) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekményt pénzügyi intézmény, biztosítóiintézet vagy befektetési szolgáltató szervezet körében követik el.

*Csődbüntett*⁴⁶⁰

290. §⁴⁶¹ (1) Aki a gazdasági tevékenysége körében be-
következett fizetéseképtelensége esetén

a) a tartozása fedezetéül szolgáló vagyont elrejt, eltitkolja, megrongálja, megsemmisíti, használhatatlanná teszi,

b) színlelt ügyletet köt, vagy kétes követelést ismer el,

c) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes módon veszteséges üzletbe kezd, azt tovább folytatja,

d) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétesen vagyonát más módon ténylegesen vagy színleg csökkenti, és ezzel a hitelezői kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény a gazdasági életben súlyos következményekkel jár.

(3) Aki a hitelezői kielégítését részben vagy egészben azáltal hiúsítja meg, hogy a fizetéseképtelenné válást vagy annak látszatát az (1) bekezdésben írt magatartások valamelyikével idézi elő, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴⁶⁰ Az eredeti alcím (Gazdasági ellenőrzés megghiúsítása) helyett a jelenlegi szöveget az 1992: XIII. törvény 2. §-a állapította meg.

⁴⁶¹ A 290. § az 1992: XIII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a (3) bekezdésben meghatározott cselekmény a gazdasági életben súlyos következményekkel jár.

(5) Aki a felszámolás elrendelését követően a jogszabályban előírt beszámolási, leltárkészítési vagy egyéb tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget, és ezzel a felszámolás eredményét részben vagy egészben meghíúsítja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6)⁴⁶² Az (1)–(5) bekezdésben meghatározott cselekmény akkor büntethető, ha a csődeljárást vagy a felszámolási eljárást megindították, illetve a felszámolási eljárás a kötelező kérés elmulasztása miatt maradt el.

*Hitelező jogtalan előnyben részesítése*⁴⁶³

291. §⁴⁶⁴ (1) Aki a fizetéseképtelenségének tudatában valamely hitelezőjét a többi hitelező hátrányára jogtalan előnyben részesíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁴⁶⁵ Az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény akkor büntethető, ha a csődeljárást vagy a felszámolási eljárást megindították, illetve a felszámolási eljárás a kötelező kérés elmulasztása miatt maradt el.

*Értelmező rendelkezés*⁴⁶⁶

291/A. § (1) A 290. és a 291. §-ban meghatározott büncselekményt tettesként az követi el, aki a gazdálkodó szervezet (adós) vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult, akkor is, ha a fizetéseképtelenség, a vagyon csökkenése a gazdálkodó szervezet (adós) vonatkozásában áll fenn, és a tettes a gazdálkodó szervezet (adós) hitelezőjének kielégítését hiúsítja meg.

(2) Az (1) bekezdést akkor is alkalmazni kell, ha a vagyonnal történő rendelkezés alapjául szolgáló jogügylet érvénytelen.

Rossz minőségű termék forgalomba hozatala

292. §⁴⁶⁷ (1) Aki rossz minőségű terméket jó minőségű terméként értékesít, használatba ad, illetve forgalomba hoz, vagy ezek iránt intézkedik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴⁶² A 290. § (6) bekezdése az 1996: LII. törvény 38. §-ával módosított szöveg.

⁴⁶³ Az eredeti alcím (Pénzügyi fegyelem megsértése) helyett a jelenlegi szöveget az 1992: XIII. törvény 3. §-a állapította meg.

⁴⁶⁴ A 291. § (1) bekezdése az 1992: XIII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁶⁵ A 291. § (2) bekezdése az 1996: LII. törvény 38. §-ával módosított szöveg.

⁴⁶⁶ Az alcímet és a 291/A. §-t az 1992: XIII. törvény 4. §-a iktatta be.

⁴⁶⁷ A 292. § az 1997: LXXIII. törvény 38. §-ával megállapított szöveg.

(2) Aki a büncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott rossz minőségű termék forgalomba hozatalára irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

293. §⁴⁶⁸ Aki a termék minőségének megállapítására vonatkozó szabályokat megszegi, és ezzel lehetővé teszi, hogy a terméket a valóságosnál jobb minőségűként értékesítsenek, adjanak használatba, illetőleg hozzanak forgalomba, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

294. § (1)⁴⁶⁹ A kötelezően alkalmazandó nemzeti szabvány hatálya alá tartozó termék akkor rossz minőségű, ha a szabványban meghatározott legalacsonyabb minőségi követelményeknek sem felel meg.

(2)⁴⁷⁰ Az (1) bekezdésben meghatározott eseten kívül rossz minőségű az olyan termék, amely rendeltetésszerűen nem használható, vagy használhatósága jelentős mértékben csökkent.

Minőség hamis tanúsítása

295. § (1) Aki minőséget tanúsító okiratban jelentős mennyiségű vagy értékű termék minőségéről valótlan adatot tanúsít, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁴⁷¹ Aki a cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Áru hamis megjelölése*⁴⁷²

296. §⁴⁷³ Aki árut — a versenytárs hozzájárulása nélkül — olyan jellegzetes külsővel, csomagolással, megjelöléssel vagy elnevezéssel állít elő, amelyről a versenytárs, illetőleg annak jellegzetes tulajdonsággal rendelkező áruja ismerhető fel, vagy ilyen árut forgalomba hozatal céljából megszerz, tart, illetőleg forgalomba hoz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴⁶⁸ A 293. § az 1997: LXXIII. törvény 39. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁶⁹ A 294. § (1) bekezdése az 1996: LII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁷⁰ A 294. § (2) bekezdése az 1994: IX. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁷¹ A 295. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁴⁷² Az eredeti alcím (Hamis termékjelzés) helyett a jelenlegi szöveget az 1994: IX. törvény 11. §-a állapította meg.

⁴⁷³ A 296. § az 1998: LXXXVII. törvény 68. §-ával megállapított szöveg.

*A fogyasztó megtévesztése*⁴⁷⁴

296/A. § (1)⁴⁷⁵ Aki az áru kelendőségének felkeltése érdekében nagy nyilvánosság előtt az áru lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állít, illetve az áru lényeges tulajdonságáról megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁴⁷⁶ Az (1) bekezdés alkalmazásában az áru lényeges tulajdonságának minősül az összetétele, használhatósága, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint a kezelése, eredete, az, hogy megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, a nemzeti szabványnak vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, valamint az, ha az áru felhasználása a szokásostól lényegesen eltérő feltételek megvalósítását igényli.

(3)⁴⁷⁷ Az (1) bekezdés alkalmazásában az áru lényeges tulajdonságának minősül az áru vásárlásához ígért nyeresi lehetőség vagy más előnyös következmény is.

*Tartozás fedezetének elvonása*⁴⁷⁸

297. §⁴⁷⁹ (1) Aki a gazdasági tevékenységből származó tartozás fedezetétől szolgáló vagyont elvonja, és ezzel a tartozás kiegyenlítését részben vagy egészben megghiúsítja, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az elkövető nem büntethető, ha a tartozást a vádirat benyújtásáig kiegyenlítik.

*Hitelezési csalás*⁴⁸⁰

297/A. § Aki gazdasági tevékenység gyakorlásához folyósítandó hitel nyújtásának, megszüntetésének vagy a hitelfeltételek megváltoztatásának kedvező elbírálása érdekében valótlan tartalmú okiratot használ fel, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Engedély nélküli külkereskedelmi tevékenység

298. §⁴⁸¹ Aki engedélyhez kötött külkereskedelmi tevékenységet engedély nélkül fejt ki, vagy árut a kiviteléhez, behozatalához szükséges engedély nélkül exportál vagy importál, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Gazdasági társaság vagy szövetkezet vezető tisztségviselőjének visszaélése*⁴⁸²

298/A. §⁴⁸³ A gazdasági társaság vagy a szövetkezet vezető tisztségviselője, illetőleg az az üzletvezetésre jogosult tagja, aki a társaság vagy a szövetkezet tagját a társaság vagy szövetkezet vagyonát illetően megtéveszti, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Az alaptőke vagy a törzstőke csorbítása*⁴⁸⁴

298/B. §⁴⁸⁵ A részvénytársaság, illetőleg a korlátolt felelősségű társaság vezető tisztségviselője, aki az alaptőkét, illetve a törzstőkét részben vagy egészben jogtalanul elvonja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Valótlan érték megjelölése*⁴⁸⁶

298/C. §⁴⁸⁷ (1) Aki közreműködik abban, hogy a gazdasági társaság részére szolgáltatott nem pénzbeli hozzájárulás (nem pénzbeli betét) értékét a társasági szerződésben a szolgáltatás időpontjában fennálló értéknél, ha pedig a nem pénzbeli hozzájárulás értékét könyvvizsgáló állapította meg, a könyvvizsgáló által megjelölt értéknél magasabb értéken jelöljék meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki közreműködik abban, hogy a gazdasági társaság részére nem pénzbeli hozzájárulásként (nem pénzbeli betétként) szolgáltatott, az államháztartás alrendszereihez tartozó, illetve az állami, önkormányzati tulajdonban álló vagyon értékét a társasági szerződésben a könyvvizsgáló által megjelölt értéknél alacsonyabb értéken jelöljék meg.

⁴⁷⁴ Az alcímet és a 296/A. §-t az 1994: IX. törvény 12. §-a iktatta be.

⁴⁷⁵ A 296/A. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 69. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁷⁶ A 296/A. § (2) bekezdése az 1996: LII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁷⁷ A 296/A. § (3) bekezdését az 1996: LII. törvény 15. §-a iktatta be.

⁴⁷⁸ Az eredeti alcím (Jogosulatlan külkereskedelmi tevékenység) helyett a jelenlegi szöveget az 1994: IX. törvény 13. §-a állapította meg.

⁴⁷⁹ A 297. § az 1994: IX. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁸⁰ Az alcímet és a 297/A. §-t az 1994: IX. törvény 14. §-a iktatta be.

⁴⁸¹ A 298. § az 1993: XVII. törvény 66. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁸² Az alcímet és a 298/A. §-t az 1988: XII. törvény 1. §-a iktatta be. Az alcím jelenlegi szövegét a 2000: CXLI. törvény 91. §-a állapította meg.

⁴⁸³ A 298/A. § a 2000: CXLI. törvény 91. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁸⁴ Az alcímet és a 298/B. §-t az 1988: XII. törvény 1. §-a iktatta be.

⁴⁸⁵ A 298/B. § az 1994: IX. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁸⁶ Az alcímet és a 298/C. §-t az 1994: IX. törvény 16. §-a iktatta be.

⁴⁸⁷ A 298/C. § az 1998: LXXXVII. törvény 71. §-ával megállapított szöveg.

*Jogosulatlan pénzügyi szolgáltatási tevékenység*⁴⁸⁸

298/D. §⁴⁸⁹ Aki pénzügyi szolgáltatási vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet törvényben előírt engedély nélkül végez, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Jogosulatlan befektetési szolgáltatási tevékenység*⁴⁹⁰

298/E. § Aki befektetési szolgáltatási vagy kiegészítő befektetési szolgáltatási tevékenységet törvényben előírt engedély nélkül végez, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Jogosulatlan biztosítási tevékenység*⁴⁹¹

298/F. § Aki biztosítási tevékenységet a törvényben előírt engedély nélkül végez, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.⁴⁹²

*Gazdasági adatszolgáltatás elmulasztása*⁴⁹³

299. § Aki közhitelű nyilvántartásba bejegyzendő, gazdasági tevékenységhez kapcsolódó adat, jog vagy tény bejelentését, illetve ilyen adat, jog vagy tény változásának bejelentését elmulasztja, ha a bejelentési kötelezettségét jogszabály írja elő, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Bennfentes értékpapír-kereskedelem*⁴⁹⁴

299/A. § (1) Aki bennfentes információ felhasználásával előnyszerzés végett értékpapírrügyletet köt, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki előnyszerzés végett a birtokában lévő bennfentes információra tekintettel más személyt bíz meg azzal, hogy a bennfentes információval érintett értékpapírra értékpapírrügyletet kössön.

(3) Az (1)—(2) bekezdés alkalmazásában bennfentes információ: a nyilvános forgalomba hozatallal érintett értékpapír kibocsátójának, valamint a nyilvános módon forgalomba hozott értékpapír által megtestesített kötelezettségért kezességet vagy garanciát vállalt személynek, továbbá az értékpapír-forgalmazónak a pénzügyi, gazdasági vagy jogi helyzetével összefüggő — nyilvánosságra még nem került — olyan információ, amely nyilvánosságra kerülés esetén az értékpapír értékének, árfolyamának lényeges befolyásolására alkalmas.

*Tőkebefektetési család*⁴⁹⁵

299/B. § Aki a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetéről valótlán adat közlésével vagy híresztelésével, illetve adat elhallgatásával másokat tőkebefektetésre vagy a befektetés emelésére rábír, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Piramisjáték szervezése*⁴⁹⁶

299/C. § Aki mások pénzének előre meghatározott formában történő és kockázati tényezőt is tartalmazó módon való összegyűjtésén és szétosztásán alapuló olyan játékot szervez, amelyben a láncszerűen bekapcsolódó résztvevők a láncban előttük álló résztvevők számára közvetlenül vagy a szervező útján pénzfizetést vagy más szolgáltatást teljesítenek, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Üzleti titok megsértése*⁴⁹⁷

300. §⁴⁹⁸ (1) Aki üzleti titkot hasznoszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva jogosulatlanul megszerz, felhasznál vagy nyilvánosságra hoz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴⁸⁸ Az alcímet és a 298/D. §-t az 1993: CXII. törvény 43. §-ának (1) bekezdése iktatta be. Az alcím jelenlegi szövegét az 1997: LXXIII. törvény 40. §-a állapította meg.

⁴⁸⁹ A 298/D. § az 1997: LXXIII. törvény 40. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁹⁰ Az alcímet és a 298/E. §-t az 1997: LXXIII. törvény 41. §-a iktatta be, és egyidejűleg a korábbi 298/E. § számozását 298/F. §-ra módosította.

⁴⁹¹ Az alcímet és a 298/F. §-t — eredetileg 298/E. §-ként — az 1996: LII. törvény 17. §-a iktatta be. A 298/F. § jelenlegi jelölését az 1997: LXXIII. törvény 41. §-a állapította meg.

⁴⁹² A 299—303. §-t magába foglaló, a XVII. Fejezet eredeti II. Címét (A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények) az 1994: IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

⁴⁹³ A 299. § eredeti alcímét (üzérkedés) és a 299. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte. A jelenlegi alcímet és a 299. §-t az 1994: IX. törvény 17. §-a iktatta be.

⁴⁹⁴ Az alcímet és a 299/A. §-t az 1994: IX. törvény 18. §-a iktatta be.

⁴⁹⁵ Az alcímet és a 299/B. §-t az 1994: IX. törvény 19. §-a iktatta be.

⁴⁹⁶ Az alcímet és a 299/C. §-t az 1996: LII. törvény 18. §-a iktatta be.

⁴⁹⁷ Az alcímet az 1994: IX. törvény 20. §-a iktatta be.

⁴⁹⁸ A 300. §-t (pénzkölcsönzéssel elkövetett üzérkedés) az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte. A 300. §-t ismételt az 1994: IX. törvény 20. §-a iktatta be.

(2)⁴⁹⁹ Az (1) bekezdés alkalmazásában üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, megoldás vagy adat, amelynek titokban maradásához a jogosultnak méltányolható érdeke fűződik, és amelynek titokban tartása érdekében a jogosult a szükséges intézkedéseket megtette.

*Banktitok megsértése*⁵⁰⁰

300/A. §⁵⁰¹ (1) Az a banktitok megtartására köteles személy, aki banktitoknak minősülő adatot illetéktelen személy részére hozzáférhetővé tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) jogtalan előnyszerzés végett,

b) a pénzintézetnek vagy másnak hátrányt okozva követik el.

300/B. §⁵⁰² Nem büntethető üzleti titok megsértése és banktitok megsértése miatt, aki a 303. §-ban meghatározott pénzmosás esetén bejelentési kötelezettségének tesz eleget, vagy ilyet kezdeményez, akkor sem, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés megalapozatlan volt.

*Számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény*⁵⁰³

300/C. §⁵⁰⁴ (1) Aki számítástechnikai rendszerbe a számítástechnikai rendszer védelmét szolgáló intézkedés megsértésével vagy kijátszásával jogosulatlanul belép, vagy a belépési jogosultsága kereteit túllépve, illetőleg azt megsértve bent marad, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Aki

a) számítástechnikai rendszerben tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot jogosulatlanul megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz,

b) adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével, illetőleg egyéb művelet végzésével a számítástechnikai rendszer működését jogosulatlanul akadályozza, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) Aki jogtalan hasznoszerzés végett

a) a számítástechnikai rendszerbe adatot bevisz, az abban tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz, vagy

b) adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével, illetőleg egyéb művelet végzésével a számítástechnikai rendszer működését akadályozza,

és ezzel kárt okoz, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény büntetése

a) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény jelentős kárt okoz,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény különösen nagy kárt okoz,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény különösen jelentős kárt okoz.

⁵⁰³ Az alcímet és a 300/C. §-t az 1994. IX. törvény 22. §-a iktatta be. Az alcím szövegét a 2001. CXCI. törvény 57. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos alcím: „Számítógépes csalás”

⁵⁰⁴ A 300/C. § a 2001. CXCI. törvény 57. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„300/C. § (1) Aki jogtalan hasznoszerzés végett, vagy kárt okozva valamely számítógépes adatfeldolgozás eredményét a program megváltoztatásával, törléssel, téves vagy hiányos adatok betáplálásával, illetve egyéb, meg nem engedett műveletek végzésével befolyásolja, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a számítógépes csalás jelentős kárt okoz;

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a számítógépes csalás különösen nagy kárt okoz;

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a számítógépes csalás különösen jelentős kárt okoz.

(3) Számítógépes csalást követ el az is, aki az (1)–(2) bekezdésben írt cselekményt közcélú távbeszélő szolgáltatás, illetve közcélú mobil rádiótelefon szolgáltatás igénybevitelére szolgáló elektronikus kártya felhasználásával vagy közcélú mobil telefon vezérlő mikroszámítógép programjának megváltoztatásával követi el.”

⁴⁹⁹ A 300. § (2) bekezdése az 1998. LXXXVII. törvény 72. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁰⁰ A 300/A. §-t és alcímét eredetileg az 1990. VI. törvény 94. §-a iktatta be „Tiltott értékpapír-kereskedelem” elnevezéssel. Ezt az alcímet és a 300/A. §-t az 1994. IX. törvény 39. §-a 1994. május 15-ével hatályon kívül helyezte. Ezzel párhuzamosan az 1993. CXII. törvény 43. §-ának (2) bekezdése 1994. január 13-ával a Btk.-ba ismételt 300/A. §-t és alcímet iktatott be „Banktitok megsértése” címen. Ez a rendelkezés azóta is hatályban van.

⁵⁰¹ A 300/A. §-t ismételt az 1993. CXII. törvény 43. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

⁵⁰² A 300/B. §-t az 1994. IX. törvény 21. §-a iktatta be.

*Értékpapírtitok megsértése*⁵⁰⁵

300/D. § (1) Az az értékpapírtitok megtartására köteles személy, aki értékpapírtitoknak minősülő adatot illetéktelen személy részére hozzáférhetővé tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) jogtalan előnyszerzés végett,

b) befektetési szolgáltatónak, tőzsdének, illetőleg elszámolóháznak vagy másnak hátrányt okozva

követik el.

(3)⁵⁰⁶ Nem büntethető az értékpapírtitok megsértése miatt, aki a 303. §-ban meghatározott pénzmosás esetén bejelentési kötelezettségének tesz eleget, vagy illet kezdeményez, akkor sem, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés megalapozatlan volt.

*Számítástechnikai rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása*⁵⁰⁷

300/E. § (1) Aki a 300/C. §-ban meghatározott bűncselekmény elkövetése céljából, az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő számítástechnikai programot, jelszót, belépési kódot, vagy számítástechnikai rendszerbe való belépést lehetővé tevő adatot

a) készít,

b) megszerez,

c) forgalomba hoz, azzal kereskedik, vagy más módon hozzáférhetővé tesz,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a 300/C. §-ban meghatározott bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő, számítástechnikai program, jelszó, belépési kód, vagy valamely számítástechnikai rendszerbe való belépést lehetővé tevő adat készítésére vonatkozó gazdasági, műszaki, szervezési ismereteit másnak a rendelkezésére bocsátja.

(3) Nem büntethető az (1) bekezdés a) pontja esetén, aki — mielőtt a bűncselekmény elkövetéséhez szükséges vagy ezt megkönnyítő számítástechnikai program, jelszó, belépési kód, vagy valamely számítástechnikai rendszer egészébe vagy egy részébe való belépést lehetővé tevő adat készítése a hatóság tudomására jutott volna — tevékenységét a hatóság előtt felfedi, és az elkészített dolgot a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a készítésben részt vevő más személy kilétének megállapítását.

*Értelmező rendelkezés*⁵⁰⁸

300/F. § A 300/C. § és a 300/E. § alkalmazásában számítástechnikai rendszer az adatok automatikus feldolgozását, kezelését, tárolását, továbbítását biztosító berendezés vagy az egymással kapcsolatban lévő ilyen berendezések összessége.

Árdrágítás

301. § (1)⁵⁰⁹ Aki áruért a hatósági árnál vagy a reá nézve egyébként kötelezően megállapított árnál magasabb árat kér, köt ki vagy fogad el, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az árdrágítást

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben,

c) jelentős mennyiségű árura,

d) jelentős mértékű nyereség elérése végett

követik el.

(3)⁵¹⁰

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

302. §⁵¹¹ A 301. § (1) bekezdése szerint árdrágítás az is, ha az áruért a tényleges minőségénél jobb minőségű áru hatósági árának megfelelő árat kérnek, kötnek ki vagy fogadnak el.

⁵⁰⁵ Az alcímet és a 300/D. §-t az 1997: LXXIII. törvény 42. §-a iktatta be.

⁵⁰⁶ A 300/D. § (3) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 73. §-a iktatta be.

⁵⁰⁷ Az alcímet és a 300/E. §-t a 2001: CXXI. törvény 58. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁵⁰⁸ Az alcímet és a 300/F. §-t a 2001: CXXI. törvény 59. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁵⁰⁹ A 301. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 43. §-ával megállapított szöveg.

⁵¹⁰ A 301. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵¹¹ A 302. § az 1997: LXXIII. törvény 44. §-ával megállapított szöveg.

Pénzmosás⁵¹²

303. §⁵¹³ (1) Aki szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény elkövetéséből származó dolgot az eredetének leplezése céljából gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja, a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi vagy bankműveletet végez, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzmosást

- a) üzletszerűen,
- b) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékre,
- c) pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, befektetési alapkezelő, elszámolóház, biztosítóintézet vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,
- d) hivatalos személyként,
- e) ügyvédként

követik el.

⁵¹² Az alcímet és a 303. §-t az 1994: IX. törvény 23. §-a állapította meg.

⁵¹³ A 303. § a 2001: CXXI. törvény 60. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„303. § (1) Aki más, az e törvény szerint szabadságvesztéssel büntetendő cselekményével összefüggésben keletkezett anyagi javakat elrejtí azáltal, hogy

- a) az eredetét, illetőleg valódi természetét eltitkolja vagy elleplezi,
- b) az eredetéről, illetőleg valódi természetéről a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben előírt nyilatkozattétel során a pénzügyi szolgáltató szervezettel vagy vámhatósággal hamis adatot közöl,

büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az ott említett anyagi javakat

- a) magának vagy harmadik személynek megszerzi, használja vagy felhasználja,
- b) megőrzi, kezeli, értékesíti, az anyagi javakkal vagy ellenértékével bármilyen pénzügyi vagy bankműveletet végez, azon vagy az ellenértékén más anyagi javakat szerez,

ha az anyagi javak eredetét az elkövetés időpontjában ismerte.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzmosást

- a) üzletszerűen vagy bűnszervezet tagjaként,
- b) pénzintézet, értékpapír-forgalmazó, befektetési alapkezelő, biztosítóintézet vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,
- c) hivatalos személyként,
- d) ügyvédként

követik el.

(4) Aki a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki a (4) bekezdésben említett bejelentési kötelezettségének gondatlanságból nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(6) Nem büntethető pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz, vagy ilyet kezdeményez, feltéve, hogy a cselekményt még nem, vagy csak részben fedezték fel.”

(3) Aki pénzmosás elkövetésében megállapodik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Nem büntethető pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz, vagy ilyet kezdeményez, feltéve, hogy a cselekményt még nem, vagy csak részben fedezték fel.

(5) Az (1) bekezdés szerinti dolgon a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratot, dematerializált értékpapírt is érteni kell, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában —, illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának — biztosítja.

303/A. §⁵¹⁴ (1) Aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó

a) dolgot gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi vagy bankműveletet végez,

és gondatlanságból nem tud a dolog eredetéről, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

- a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékre,
- b) pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, befektetési alapkezelő, elszámolóház, biztosítóintézet vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,
- c) hivatalos személyként

követik el.

*A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség
elmulasztása⁵¹⁵*

303/B. § (1) Aki a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben⁵¹⁶ a pénzügyi szolgáltató szervezet számára előírt bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben említett bejelentési kötelezettségének gondatlanságból nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

⁵¹⁴ A 303/A. §-t a 2001: CXXI. törvény 61. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁵¹⁵ Az alcímet és a 303/B. §-t a 2001: CXXI. törvény 62. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁵¹⁶ Lásd az 1994: XXIV. törvényt.

II. Cím⁵¹⁷

A PÉNZ- ÉS BÉLYEGHAMISÍTÁS

Pénzhamisítás

304. §⁵¹⁸ (1) Aki

a) pénzt forgalomba hozatal céljából utánoz vagy meghamisít,

b) hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hozatal céljából megszerez, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz,

c) hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hoz, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzhamisítást

a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű pénzre,

b) bűnszövetségben

követik el.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzhamisítást váltópénzre vagy kisebb értékű pénzre követik el.

(4) Aki pénzhamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Pénzhamisítás elősegítése⁵¹⁹

304/A. § Aki pénzhamisításhoz szükséges anyagot, eszközt, berendezést vagy számítógépes programot készít, megszerez, tart, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

⁵¹⁷ A XVII. Fejezet e Címének számozását az 1994: IX. törvény 8. §-a módosította az eredeti III. Címről II. Címre.

⁵¹⁸ A 304. § a 2001: CXXI. törvény 63. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„304. § (1) Aki

a) forgalomban levő pénzt forgalomba hozatal céljából utánoz vagy meghamisít,

b) hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hozatal céljából megszerez,

c) hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hoz, büntettet követ el és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzhamisítást

a) bűnszövetségben,

b) nagy mennyiségű vagy értékű pénzre követik el.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hamisítás tárgya váltópénz, vagy ha a hamis vagy meghamisított pénz mennyisége vagy értéke nem jelentős.

(4) Aki pénzhamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

⁵¹⁹ A 304/A. §-t és az azt megelőző alcímet a 2001: CXXI. törvény 64. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

305. § A 304. § alkalmazása szempontjából

a) forgalomban levő pénz utánzásának kell tekinteni a forgalomból kivont pénz olyan megváltoztatását is, hogy az forgalomban levő pénz látszatát keltse,

b) pénz meghamisításának kell tekinteni olyan jelzés alkalmazását, illetve eltávolítását is, amely annak megjelölésére szolgál, hogy a pénz csak meghatározott országban érvényes, továbbá a pénz nemesfém tartalmának csökkenését is.

Hamis pénz kiadása

306. § (1)⁵²⁰ Aki valódi, illetve hamisítatlan gyanánt jogszerűen szerzett hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hoz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁵²¹ A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű pénzre követik el.

Bélyeghamisítás

307. § (1) Aki forgalomba hozatal vagy felhasználás céljából

a) bélyeget utánoz vagy meghamisít,

b) hamis vagy meghamisított bélyeget megszerez,

büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki hamis, meghamisított vagy felhasznált bélyeget mint valódit, illetőleg fel nem használtat forgalomba hoz vagy felhasznál.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bélyeghamisítást

a) bűnszövetségben,

b) nagy mennyiségű vagy értékű bélyegre

követik el.

(4)⁵²² A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a hamis, a meghamisított vagy az újból felhasznált bélyeg mennyisége vagy értéke nem jelentős.

308. § (1) A 307. § alkalmazásában forgalomba hozáson a bélyeggyűjtés céljára forgalomba hozást, meghamisításon pedig a bélyegnek gyűjtés célját szolgáló jogosulatlan megváltoztatását is érteni kell.

⁵²⁰ A 306. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁵²¹ A 306. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 65. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt nagy mennyiségű vagy értékű pénzre követik el.”

⁵²² A 307. § (4) bekezdésében a „közérdekű munka” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

(2) A külföldi bélyeg a belföldivel azonos védelemben részesül.

III. Cím⁵²³

A PÉNZÜGYI BŰNCSELEKMÉNYEK

Devizabűncselekmény⁵²⁴

309. §⁵²⁵

Adó-, társadalombiztosítási csalás⁵²⁶

⁵²³ A XVII. Fejezet e Címének számozását az 1994. IX. törvény 8. §-a módosította az eredeti IV. Címről III. Címre.

⁵²⁴ Az alcímet az 1996. LII. törvény 20. §-a állapította meg. Az eredeti alcím: „Devizagazdálkodás megsértése”

⁵²⁵ A 309. §-t a 2001. XCIII. törvény 6. §-a (1) bekezdésének p) pontja 2002. január 1-jével hatályon kívül helyezte. A 2001. december 31-ig hatályos szöveg:

„309. § (1) Aki a devizáról szóló törvény rendelkezéseinek megszegésével

a) a konvertibilis devizára, valutára vonatkozó hazautalási, hazahozatali, illetőleg forintra történő átváltási kötelezettségének nem tesz eleget,

b) a megvásárolt devizát, valutát devizahatósági engedély vagy a devizahatóságnak történő előzetes bejelentés nélkül olyan célra használja fel, amelyhez ilyen engedély vagy bejelentés szükséges,

c) devizakülföldivel szemben devizában fennálló követelését nem jelenti be,

d) külföldi vagy belföldi fizetőeszközt, vagyoni értéket visz ki vagy küld ki,

e) külföldi közvetlen vállalkozásra, külföldi ingatlanra, értékpapír- vagy hitelműveletre, valamint pénzügyi és átruházható eszközzel végzett műveletre vonatkozó engedélyeztetési, bejelentési vagy elidegenítési kötelezettségének nem tesz eleget,

ha a bűncselekményt kisebb értékre követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bünszövetségben,

c) nagyobb értékre,

d) kulturális javak körébe tartozó tárgyra

követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) jelentős értékre,

b) üzletszerűen vagy bünszövetségben nagyobb értékre

követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) különösen nagy értékre,

b) üzletszerűen vagy bünszövetségben jelentős értékre

követik el.

(5) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) különösen jelentős értékre,

b) üzletszerűen vagy bünszövetségben különösen nagy értékre,

c) bünszervezet tagjaként

követik el.

(6) Aki a bűncselekményt jelentős, vagy ezt meghaladó értékre gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

⁵²⁶ A 310. § alcímét az 1993. XVII. törvény 68. §-a állapította meg. A korábbi alcím: „Adócsalás”

310. §⁵²⁷ (1) Aki az adókötelezettség, társadalombiztosítási járulék, baleseti járulék, egészségbiztosítási járulék, nyugdíjjárulék, illetve magánnyugdíjpénztári tagdíj megállapítása szempontjából jelentős tény (adat) a hatóság, illetve magánnyugdíjpénztári tagdíj vonatkozásában a magánnyugdíjpénztár előtt valótlanul ad elő vagy elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással az adóbevétele, a társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, illetve a magánnyugdíjpénztári tagdíj bevételeinek összegét csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétele, a társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, illetve a magánnyugdíjpénztári tagdíj bevételeinek összege nagyobb mértékben csökken.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétele, a társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, illetve a magánnyugdíjpénztári tagdíj bevételeinek összege jelentős mértékben csökken.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétele, a társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, illetve a magánnyugdíjpénztári tagdíj bevételeinek összege különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékben csökken,

b)⁵²⁸

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő, aki a megállapított adó, társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, egészségbiztosítási járulék, nyugdíjjárulék, illetve magánnyugdíjpénztári tagdíj meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, ha ezzel az adó, a társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, illetve a magánnyugdíjpénztári tagdíj behajtását jelentősen késlelteti, vagy megakadályozza.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az adótartozását, társadalombiztosítási járulék tartozását, baleseti járulék tartozását, egészségbiztosítási járulék tartozását, nyugdíjjárulék-tartozását, illetve a magánnyugdíjpénztári tagdíjat kiegyenlíti.

⁵²⁷ A 310. § az 1999. CXX. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

⁵²⁸ A 310. § (4) bekezdésének b) pontját a 2001. CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „b) az adó-, társadalombiztosítási csalást bünszervezet tagjaként követik el.”

*A Munkaerőpiaci Alap bevételeit biztosító fizetési kötelezettség megsértése*⁵²⁹

310/A. § (1) Aki a Munkaerőpiaci Alapba fizetendő munkaadói vagy munkavállalói járulék, valamint a rehabilitációs vagy szakképzési hozzájárulás megállapítása szempontjából jelentős tényt (adatot) a hatóság előtt valótlanul ad elő vagy elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással a munkaadói vagy a munkavállalói járulék, illetőleg a rehabilitációs vagy szakképzési hozzájárulás bevételeinek összegét csökkenti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán a munkaadói vagy a munkavállalói járulék, illetőleg a rehabilitációs vagy szakképzési hozzájárulás bevételeinek összege jelentős mértékben csökken.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán a munkaadói vagy a munkavállalói járulék, illetőleg a rehabilitációs vagy szakképzési hozzájárulás bevételeinek összege különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékben csökken.

(4) Az (1)–(3) bekezdés szerint büntetendő, aki a megállapított munkaadói vagy munkavállalói járulék, illetőleg a rehabilitációs vagy szakképzési hozzájárulás meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, ha ezzel a munkaadói vagy a munkavállalói járulék behajtását jelentősen késlelteti vagy megakadályozza.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig a munkaadói vagy munkavállalói járulék tartozását, illetve a rehabilitációs vagy szakképzési hozzájárulás tartozását kiegyenlíti.

*Társadalombiztosítási, egészségbiztosítási vagy nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség megsértése*⁵³⁰

310/B. §⁵³¹ (1) Az a foglalkoztató, aki a biztosított részére járó személyi jellegű juttatásból levont egészségbiztosítási járulék, nyugdíjjárulék, illetve magánnyugdíjpénztári tagdíj befizetését önhibájából elmulasztja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az a foglalkoztató, illetve egyéb szerv, egyéni vállalkozó, társas vállalkozás vagy társas vállalkozó, aki a társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, egészségbiztosítási járulék vagy nyugdíjjárulék befizetését önhibájából elmulasztja.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a be nem fizetett társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, egészségbiztosítási járulék, nyugdíjjárulék, illetve magánnyugdíjpénztári tagdíj összege jelentős mértékű, öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a be nem fizetett társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, egészségbiztosítási járulék, nyugdíjjárulék, illetve magánnyugdíjpénztári tagdíj összege különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű.

(4) Az elkövető nem büntethető, ha a társadalombiztosítási járulékot, a baleseti járulékot, egészségbiztosítási járulékot, nyugdíjjárulékot, illetve magánnyugdíjpénztári tagdíjat a vádirat benyújtásáig kiegyenlíti.

(5) Ha a fizetésre kötelezett nem természetes személy, az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt tettesként a járulékfizetés teljesítéséről rendelkezni jogosult személy követheti el.

Visszaélés jövedékkel

311. §⁵³² (1) Aki a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvényben, valamint a felhatalmazásán alapuló jogszabályban megállapított feltétel hiányában vagy hatósági engedély nélkül jövedéki terméket előállít, megszerez, tart, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, és ezzel a jövedéki adóbevételt kisebb mértékben csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel nagyobb mértékben csökken, illetve

b) az (1) bekezdés szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel jelentős mértékben csökken, illetve

b) a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen nagy mértékben csökken, illetve

⁵²⁹ Az alcímet és a 310/A. §-t az 1993: XVII. törvény 69. §-a iktatta be, „Munkanélküliek Szolidaritási alapjába fizetendő munkaadói és munkavállalói járulék fizetési kötelezettség megszegése” címmel. Az alcímet és a 310/A. § szövegét az 1999: CXX. törvény 22. §-a állapította meg.

⁵³⁰ Az alcímet és a 310/B. §-t az 1993: XVII. törvény 70. §-a iktatta be.

⁵³¹ A 310/B. § az 1999: CXX. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

⁵³² Az eredeti 311. §-t az 1996: LII. törvény 38. §-a hatályon kívül helyezte. A 311. §-t ismételtén a 2001: LIX. törvény 1. §-a állapította meg.

b) a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(5) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen jelentős mértékben csökken, illetve

b) a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.”

*Jövedéki orgazdaság*⁵³³

311/A. § (1) Aki vagyoni haszonszerzés céljából más által jövedéki adózás alól elvont terméket megszerez, tart, felhasznál, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt jelentős értékű jövedéki termékre,

b) az (1) bekezdés szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt különösen nagy értékű jövedéki termékre,

b) a (2) bekezdés szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt különösen jelentős értékű jövedéki termékre,

b) a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen követik el.

(5)⁵³⁴

(6) E § alkalmazásában a jövedéki termék értékének megállapításánál a jogszerűen előállított jövedéki termék értékét kell figyelembe venni.

*Jövedékkel visszaélés elősegítése*⁵³⁵

311/B. § (1) Aki jövedéki termék előállítására alkalmas, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvényben, valamint a felhatalmazásán alapuló jogszabályban meghatározott berendezést, készüléket, eszközt, alapanyagot engedély nélkül, vagy a jogszabály megszegésével előállít, megszerez, tart, forgalomba hoz, illetve a forgalomba hozatalhoz szükséges zárjegyet vagy adójegyet engedély nélkül, vagy a jogszabály megszegésével előállít, megszerez, tart, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekményt

a) üzletszerűen,

b) jelentős mennyiségű alapanyagra, zárjegyre, vagy

c) jelentős, illetve azt meghaladó értékű adójegyre követik el.

Csempészet és vámorgazdaság

312. §⁵³⁶ (1) Aki

a) vámárut a vámenellenőrzés alól elvon, vagy a vámteher, illetve a vámbiztosíték megállapítása vagy beszedése szempontjából lényeges körülmények tekintetében valótlan nyilatkozatot tesz (csempészet),

b) csempészett vámárut vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik (vámorgazdaság),

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bünszövetségben,

c) jelentős értékű vámárura,

d)⁵³⁷ kulturális javak körébe tartozó tárgyra

követik el.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) különösen nagy értékű vámárura,

b) üzletszerűen vagy bünszövetségben jelentős értékű vámárura

követik el.

⁵³³ Az alcímet és a 311/A. §-t a 2001: LIX. törvény 2. §-a iktatta be.

⁵³⁴ A 311/A. § (5) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(5) Aki a bűncselekményt különösen nagy vagy azt meghaladó értékre gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

⁵³⁵ Az alcímet és a 311/B. §-t a 2001: LIX. törvény 3. §-a iktatta be.

⁵³⁶ A 312. § az 1996: LII. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

⁵³⁷ A 312. § (2) bekezdésének d) pontja az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (6) bekezdésével megállapított szöveg.

(4)⁵³⁸ A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) különösen jelentős értékű vámárura,

b) üzletszerűen vagy bűnszövetségben különösen nagy értékű vámárura,

c)⁵³⁹

követik el.

*Fedezetlen bankkártya felhasználása*⁵⁴⁰

312/A. § Aki fedezetlen bankkártyát használ fel, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Visszaélés csekkel

313. §⁵⁴¹ Aki fedezetlen csekket bocsát ki vagy hoz forgalomba, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Váltóhamisítás*⁵⁴²

313/A. § Aki hamis vagy meghamisított váltót hoz forgalomba, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Bankkártya-hamisítás*⁵⁴³

313/B. § (1) Aki felhasználás céljából

a) bankkártyát meghamisít vagy hamis bankkártyát készít,

b) hamis vagy meghamisított bankkártyát megszerez, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁵⁴⁴ Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a bankkártya-hamisítást a csekkgarantáló kártyához tartozó csekkre, vagy valamely gazdálkodó szervezet által kibocsátott olyan kártyára nézve követi el, amely a kibocsátó áruja vagy szolgáltatása ellenértékének kiegyenlítésére alkalmas.

(3)⁵⁴⁵ Aki bankkártya-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

*Bankkártyával visszaélés*⁵⁴⁶

313/C. § (1)⁵⁴⁷ Aki

a) hamis vagy hamisított bankkártyát jogtalan hasznoszerzés végett felhasznál,

b) bankkártyát jogosulatlanul felhasznál,

c) a hamis, a hamisított vagy a jogosulatlanul használt bankkártyával történő fizetést elfogadja,

és ezzel kárt okoz, bankkártyával visszaélést követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a bankkártyával visszaélés kisebb kárt okoz vagy a bűncselekményi értékhatárt meg nem haladó kárt okozó bankkártyával visszaélést

a) bűnszövetségben,

b) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bankkártyával visszaélés nagyobb kárt okoz,

b) a kisebb kárt okozó bankkártyával visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bankkártyával visszaélés jelentős kárt okoz,

b) a nagyobb kárt okozó bankkártyával visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bankkártyával visszaélés különösen nagy kárt okoz,

⁵³⁸ A 312. § (4) bekezdése az 1999: CXX. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

⁵³⁹ A 312. § (4) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „c) bűnszervezet tagjaként.”

⁵⁴⁰ Az alcímet és a 312/A. §-t az 1996: LII. törvény 22. §-a iktatta be.

⁵⁴¹ A 313. § az 1994: IX. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁴² Az alcímet és a 313/A. §-t az 1994: IX. törvény 25. §-a iktatta be.

⁵⁴³ Az alcímet és a 313/B. §-t az 1994: IX. törvény 26. §-a iktatta be, a Magyar Közlöny 1994. évi 39. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

⁵⁴⁴ A 313/B. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 66. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a bankkártya-hamisítást a csekkgarantáló kártyához tartozó csekkre nézve követi el.”

⁵⁴⁵ A 313/B. § (3) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 75. §-a iktatta be.

⁵⁴⁶ Az alcímet és a 313/C. §-t az 1994: IX. törvény 27. §-a iktatta be, a Magyar Közlöny 1994. évi 39. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

⁵⁴⁷ A 313/C. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 76. §-ával megállapított szöveg.

b) a jelentős kárt okozó bankkártyával visszaélést a (2) bekezdés *a)*—*b)* pontjában meghatározott módon követik el.

(6)⁵⁴⁸ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bankkártyával visszaélés különösen jelentős kárt okoz,

b) a különösen nagy kárt okozó bankkártyával visszaélést a (2) bekezdés *a)*—*b)* pontjában meghatározott módon követik el.

(7)⁵⁴⁹ A (2)—(6) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a bankkártyával visszaélést a csekkgarantáló kártyához tartozó csekkre, vagy valamely gazdálkodó szervezet által kibocsátott olyan kártyára nézve követi el, amely a kibocsátó áruja vagy szolgáltatása ellenértékének kiegyenlítésére alkalmas.”

*Értelmező rendelkezés*⁵⁵⁰

313/D. §⁵⁵¹ A 312/A. §, valamint a 313/B—313/C. § alkalmazásában bankkártya minden olyan, pénzügyi intézmény által kibocsátott fizetési kártya, amely a bankszámlakövetelés feletti rendelkezéshez távolról hozzáférést biztosító készpénz-helyettesítő fizetési eszközként szolgál. A külföldön kibocsátott kártya a belföldön kibocsátott kártyával azonos védelemben részesül.

IV. Cím⁵⁵²

VEGYES RENDELKEZÉSEK

*Az Európai Községek pénzügyi érdekeinek megsértése*⁵⁵³

314. §⁵⁵⁴ (1) Aki az Európai Községek költségvetését károsítja azzal, hogy

⁵⁴⁸ A 313/C. § (6) bekezdése az 1999: CXX. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁴⁹ A 313/C. § (7) bekezdését az 1999: CXX. törvény 25. §-a iktatta be, a szöveget a 2001: CXXI. törvény 67. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(7) A (2)—(6) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a bankkártyával visszaélést a csekkgarantáló kártyához tartozó csekkre nézve követi el.”

⁵⁵⁰ Az alcímet és a 313/D. §-t az 1994: IX. törvény 28. §-a iktatta be.

⁵⁵¹ A 313/D. § a 2001: CXXI. törvény 68. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „313/D. § A 312/A. §, valamint a 313/B—313/C. § alkalmazásában bankkártya minden olyan, pénzügyi tevékenységet végző jogi személy által kibocsátott kártya, amely pénz felvételére, illetőleg áru vagy szolgáltatás ellenértékének kiegyenlítésére szolgál.”

⁵⁵² A Cím korábbi számozását az 1996: LII. törvény 24. §-a V. Címről IV. Címre módosította.

⁵⁵³ Az alcím eredeti, az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése folytán idejéértült szövege (Elkobzás) helyett az alcím új szövegét a 2001: CXXI. törvény 69. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

⁵⁵⁴ A 314. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte. A 314. §-t ismételtén a 2001: CXXI. törvény 69. §-a iktatta be. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1.

a) az Európai Községek által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal,

b) az Európai Községek által vagy nevében kezelt költségvetésbe történő befizetésekkel

kapcsolatban valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, avagy az előírt tájékoztatási kötelezettségének nem vagy megtevesztésre alkalmas módon hiányosan tesz eleget, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki

a) az (1) bekezdés *a)* pontjában írt támogatást, vagy

b) az (1) bekezdés *b)* pontjában írt befizetéssel kapcsolatos kedvezményt

a jóváhagyott céltól eltérően használja fel.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)—(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

Értelmező rendelkezés

315. § (1)⁵⁵⁵ Ennek a fejezetnek az alkalmazásában árun ipari vagy egyéb gazdasági jellegű szolgáltatást, áron pedig az áru (szolgáltatás) ellenében járó bármilyen vagyoni értékű ellenszolgáltatást is érteni kell.

(2)⁵⁵⁶

XVIII. Fejezet

A VAGYON ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Lopás

316. § (1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

⁵⁵⁵ Az eredeti rendelkezés jelölését (1) bekezdésre módosította az 1994: IX. törvény 30. §-a.

⁵⁵⁶ A 315. § (2) bekezdését az 1994: IX. törvény 30. §-a iktatta be, és az 1997: LXXIII. törvény 57. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja hatályon kívül helyezte.

(2)⁵⁵⁷ A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a lopást kisebb értékre, vagy a szabálysértési értékre elkövetett lopást

- a) bünszövetségben,
- b) közveszély színhelyén,
- c) üzletszerűen,
- d) dolog elleni erőszakkal,
- e)⁵⁵⁸

f) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtevéstéssel vagy a jogosult (használó) tudta és beleegyezése nélkül bemenve,

- g) hamis vagy lopott kulcs használatával,
- h) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére,
- i) zsebtolvajlás útján,
- j) másnak a bűncselekmény elhárítására képtelen állapotát kihasználva

követik el.

(3)⁵⁵⁹

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a lopást nagyobb értékre,
- b)⁵⁶⁰ a kisebb értékre elkövetett lopást

1. a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,

2. kulturális javak körébe tartozó tárgyra,

3. vallási tisztelet tárgyára, illetőleg vallási szertartásra vagy más egyházi célra rendelt helyiségből a vallási szertartás végzésére szolgáló tárgyra,

4. temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt vagy holttesten lévő tárgyra

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a lopást jelentős értékre,
- b) a nagyobb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon

követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a lopást különösen nagy értékre,

- b) a jelentős értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,
- c)⁵⁶¹

követik el.

(7)⁵⁶² A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a

- a) a lopást különösen jelentős értékre,
- b) a különösen nagy értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,
- c)⁵⁶³

követik el.

Sikkasztás

317. § (1) Aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el.

(2)⁵⁶⁴ A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a sikkasztást kisebb értékre vagy a szabálysértési értékre elkövetett sikkasztást

- a) bünszövetségben,
- b) közveszély színhelyén,
- c) üzletszerűen,
- d)⁵⁶⁵

követik el.

(3)⁵⁶⁶

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sikkasztást nagyobb értékre,
- b) kisebb értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,
- c)⁵⁶⁷ a sikkasztást kulturális javak körébe tartozó tárgyra

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sikkasztást jelentős értékre,

⁵⁵⁷ A 316. § (2) bekezdését az 1987: III. törvény 33. §-a, a „közérdekű munka” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg, ugyan-ezen törvény 103. §-ának (1) bekezdése a „szigorított javító-nevelő munka” szövegrészt hatályon kívül helyezte.

⁵⁵⁸ A 316. § (2) bekezdésének e) pontját az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁵⁹ A 316. § (3) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁶⁰ A 316. § (4) bekezdésének b) pontja a 2001: CXXI. törvény 70. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „b) a kisebb értékre elkövetett lopást 1. a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon, 2. kulturális javak körébe tartozó tárgyra”

⁵⁶¹ A 316. § (6) bekezdésének c) pontját az 1999: CXX. törvény 44. §-a (1) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁶² A 316. § (7) bekezdését az 1999: CXX. törvény 26. §-a iktatta be.

⁵⁶³ A 316. § (7) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „c) a lopást bünszervezet tagjaként”

⁵⁶⁴ A 317. § (2) bekezdését az 1987: III. törvény 34. §-a, a „közérdekű munka” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁵⁶⁵ A 317. § (2) bekezdésének d) pontját az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁶⁶ A 317. § (3) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁶⁷ A 317. § (4) bekezdésének c) pontját az 1999: CXX. törvény 27. §-ának (1) bekezdése iktatta be.

b) a nagyobb értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást különösen nagy értékre,

b) a jelentős értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon követik el.

(7)⁵⁶⁸ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást különösen jelentős értékre,

b) a különösen nagy értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon követik el.

Csalás

318. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

(2)⁵⁶⁹ A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a csalás kisebb kárt okoz, vagy a szabálysértési értékhát meg nem haladó kárt okozó csalást

a) bűnszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

c) üzletszerűen,

d)⁵⁷⁰

követik el.

(3)⁵⁷¹

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás nagyobb kárt okoz,

b) a kisebb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás jelentős kárt okoz,

b) a nagyobb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon követik el.

⁵⁶⁸ A 317. § (7) bekezdését az 1999: CXX. törvény 27. §-ának (2) bekezdése iktatta be.

⁵⁶⁹ A 318. § (2) bekezdését az 1987: III. törvény 35. §-a, a „közérdekű munka” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg, ugyan-ezen törvény 103. §-ának (1) bekezdése a „szigorított javító-nevelő munka” szövegrészt hatályon kívül helyezte.

⁵⁷⁰ A 318. § (2) bekezdésének d) pontját az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁷¹ A 318. § (3) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás különösen nagy kárt okoz,

b) a jelentős kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,

c)⁵⁷²

követik el.

(7)⁵⁷³ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás különösen jelentős kárt okoz,

b) a különösen nagy kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,

c)⁵⁷⁴

követik el.

Hűtlen kezelés

319. § (1) Akit idegen vagyron kezelésével bíztak meg, és ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz, hűtlen kezelést követ el.

(2)⁵⁷⁵ A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a hűtlen kezelés kisebb vagyoni hátrányt okoz.

(3) A büntetés büntett miatt

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés nagyobb vagyoni hátrányt,

b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés jelentős vagyoni hátrányt,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés különösen nagy vagyoni hátrányt,

d)⁵⁷⁶ öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés különösen jelentős vagyoni hátrányt okoz.

Hanyag kezelés

320. §⁵⁷⁷ (1) Akit olyan idegen vagyron kezelésével vagy felügyeletével bíztak meg, amelynek kezelése vagy felügyelete törvényen alapul, és az ebből folyó kötelességének megszegésével vagy elhanyagolásával gondatlanságból vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

⁵⁷² A 318. § (6) bekezdésének c) pontját az 1999: CXX. törvény 44. § (1) bekezdésnek a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁷³ A 318. § (7) bekezdését az 1999: CXX. törvény 28. §-a iktatta be.

⁵⁷⁴ A 318. § (7) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „c) a csalást bűnszervezet tagjaként”

⁵⁷⁵ A 319. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁵⁷⁶ A 319. § (3) bekezdésének d) pontját az 1999: CXX. törvény 29. §-a iktatta be.

⁵⁷⁷ Az eredeti 320. §-t az Alkotmánybíróság 6/1992. (I. 30.) AB határozata megsemmisítette. A 320. §-t ismételtelen az 1994: IX. törvény 31. §-a iktatta be.

(2)⁵⁷⁸ A büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a hanyag kezelés különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okoz.

Rablás

321. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy evégből valaki ellen erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Rablás az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

- a) fegyveresen,
- b) jelentős értékre,
- c) bünszövetségben vagy csoportosan,
- d)⁵⁷⁹ hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során

követik el.

(4)⁵⁸⁰ A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

- a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,
 - b) jelentős értékre hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, illetőleg jelentős értékre fegyveresen, bünszövetségben vagy csoportosan,
 - c) fegyveresen vagy csoportosan hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során,
- követik el.

⁵⁷⁸ A 320. § (2) bekezdése az 1999: CXX. törvény 30. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁷⁹ A 321. § (3) bekezdésének d) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 77. §-ának (1) bekezdése iktatta be, és szövegét a 2001: CXXI. törvény 71. §-ának (1) bekezdése állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „d) hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során”

⁵⁸⁰ A 321. § (4) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 71. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,

b) jelentős értékre hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, illetőleg jelentős értékre fegyveresen, bünszövetségben vagy csoportosan,

c) fegyveresen, bünszövetségben vagy csoportosan hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során,

d) bünszervezet tagjaként követik el.”

Kifosztás

322. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett

a) úgy vesz el másától, hogy evégből lerészegíti,

b) az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el,

büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

- a) jelentős értékre,
- b) bünszövetségben vagy csoportosan

követik el.

(3)⁵⁸¹ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

- a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,
- b) jelentős értékre, bünszövetségben vagy csoportosan

követik el.

Zsarolás

323. § (1)⁵⁸² Aki jogtalan haszonszerzés végett más erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszeríti, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön és ezzel kárt okoz, büntetett követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a zsarolást

- a) bünszövetségben,
- b) élet vagy testi épség elleni avagy más hasonlóan súlyos fenyegetéssel,

c) hivatalos személyként e jelleg felhasználásával avagy hivatalos megbízás vagy minőség színlelésével

követik el.

(3)⁵⁸³

Rongálás

324. § (1) Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

⁵⁸¹ A 322. § (3) bekezdését az 1999: CXX. törvény 32. §-a iktatta be.

⁵⁸² A 323. § (1) bekezdését az 1997: LXXIII. törvény 52. §-ának (1) bekezdése állapította meg.

⁵⁸³ A 323. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a zsarolást bünszervezet tagjaként követik el.”

(2)⁵⁸⁴ A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha

a) a rongálás kisebb kárt okoz,

b)⁵⁸⁵ a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó rongálást bünszövetségben

követik el.

(3) Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki

a) nagyobb kárt okoz,

b)⁵⁸⁶ 1. kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,

2. vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,

3. temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat

rongál meg.

(4)⁵⁸⁷ A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás

a) jelentős kárt okoz,

b)⁵⁸⁸ 1. kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,

2. vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,

3. temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat

semmisít meg,

c) robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás különösen nagy kárt okoz.

(6)⁵⁸⁹ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás különösen jelentős kárt okoz.

⁵⁸⁴ A 324. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁵⁸⁵ A 324. § (2) bekezdésének b) pontjából a „vagy különös visszaesőként” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁸⁶ A 324. § (3) bekezdésének b) pontja a 2001: CXXI. törvény 72. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „b) kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket rongál meg.”

⁵⁸⁷ A 324. § (4) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 53. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁸⁸ A 324. § (4) bekezdésének b) pontja a 2001: CXXI. törvény 72. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „b) kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket semmisít meg.”

⁵⁸⁹ A 324. § eredeti (6) bekezdését az Alkotmánybíróság 6/1992. (I. 30.) AB határozata megsemmisítette. A (6) bekezdést ismételt az 1999: CXX. törvény 33. §-a iktatta be.

Jogtalan elsajátítás

325. § (1)⁵⁹⁰ Aki a talált idegen dolgot eltulajdonítja, avagy nyolc nap alatt a hatóságnak vagy annak, aki elvesztette, nem adja át, úgyszintén aki a véletlenül vagy tévedésből hozzá került idegen dolgot eltulajdonítja vagy nyolc nap alatt vissza nem adja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁵⁹¹ A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan elsajátítást a kulturális javak körébe tartozó tárgyra követik el.

Orgazdaság

326. § (1) Aki lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból, vagy orgazdaságból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik, orgazdaságot követ el.

(2)⁵⁹² A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha az orgazdaságot

a) kisebb értékre,

b)⁵⁹³ a szabálysértési értékre üzletszerűen

követik el.

(3)⁵⁹⁴ A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot nagyobb értékre vagy kulturális javak körébe tartozó tárgyra követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) jelentős értékre,

b) nagyobb értékre üzletszerűen

követik el.

(5)⁵⁹⁵ A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen nagy értékre,

⁵⁹⁰ A 325. § eredeti szövegének jelölését az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (5) bekezdésre módosította. A szövegben a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁵⁹¹ A 325. § (2) bekezdését az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (5) bekezdése iktatta be.

⁵⁹² A 326. § (2) bekezdését az 1987: III. törvény 39. §-ának (3) bekezdése, a „közérdekű munka” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg, ugyanezen törvény 103. §-ának (1) bekezdése a „szigorított javító-nevelő munka” szövegrészt hatályon kívül helyezte.

⁵⁹³ A 326. § (2) bekezdésének b) pontjából a „vagy különös visszaesőként” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁹⁴ A 326. § (3) bekezdése az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (6) bekezdésével módosított szöveg.

⁵⁹⁵ A 326. § (5) bekezdése az 1999: CXX. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

b) jelentős értékre üzletszerűen követik el.

(6)⁵⁹⁶ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

- a) különösen jelentős értékre,
- b) különösen nagy értékre üzletszerűen,
- c)⁵⁹⁷

követik el.

Jármű önkényes elvétele

327. §⁵⁹⁸ (1) Aki idegen gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, vagy az így elvett, illetve a rábízott ilyen járművet használja jogtalanul, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel,
- b) bűnszövetségben

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontjában írt bűncselekményt fegyveresen vagy bűnszövetségben követik el.

Vásárlók megkárosítása

328. § (1)⁵⁹⁹ Aki árunak közvetlenül a fogyasztók részére forgalomba hozatala során

- a) hamis méréssel vagy számolással,
- b)⁶⁰⁰

- c) az áru minőségének megrontásával

a vásárlókat megkárosító tevékenységet folytat, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az ott felsorolt cselekményeket gazdasági jellegű szolgáltatás során a megrendelők sérelmére követi el.

(3) Büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a vásárlók megkárosítását üzletszerűen követi el.

⁵⁹⁶ A 326. § (6) bekezdése az 1999: CXX. törvény 34. §-a iktatta be.

⁵⁹⁷ A 326. § (6) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. §-a (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „c) bűnszervezet tagjaként”

⁵⁹⁸ A 327. § és az azt megelőző alcím az 1997: LXXIII. törvény 55. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁹⁹ A 328. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁶⁰⁰ A 328. § (1) bekezdésének b) pontját az 1994: IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

Bitorlás

329. §⁶⁰¹ (1) Aki

a) más szellemi alkotását sajátjaként tünteti fel, és ezzel a jogosultnak vagyoni hátrányt okoz,

b) gazdálkodó szervezetnél betöltött munkakörével, tisztségével, tagságával visszaélve más szellemi alkotásának hasznosítását vagy az alkotáshoz fűződő jogok érvényesítését attól teszi függővé, hogy annak díjából, illetve az abból származó haszonból vagy nyereségből részesítsék, illetve jogosultként tüntessék fel,

büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁶⁰² E § alkalmazásában szellemi alkotás: az irodalmi, tudományos és művészeti alkotás, a találmány, a használati minta, a formatervezési minta, a mikroelektronikai félvezető termék topográfiája és az újítás.

Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése⁶⁰³

329/A. §⁶⁰⁴ (1) Aki az irodalmi, tudományos vagy művészeti alkotás szerzőjének a művén, előadóművésznek az előadóművészi teljesítményén, hangfelvétel előállítójának a hangfelvételén, rádió- vagy televízió-szervezetnek a műsorán, illetőleg film vagy adatbázis előállítójának a teljesítményén fennálló jogát haszonszerzés végett, vagy vagyoni hátrányt okozva megsérti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

⁶⁰¹ A 329. § az 1999: CXX. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁰² A 329. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 73. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(2) E § alkalmazásában szellemi alkotás: az irodalmi, tudományos és művészeti alkotás, a találmány, a használati minta, az ipari minta, a mikroelektronikai félvezető termék topográfiája és az újítás.”

⁶⁰³ Az alcímet és a 329/A. §-t az 1993: XVII. törvény 72. §-a iktatta be. Az alcím szövegét a 2001: CXXI. törvény 74. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „Szerzői vagy szomszédos jogok megsértése”

⁶⁰⁴ A 329/A. § a 2001: CXXI. törvény 74. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„329/A. § (1) Aki az irodalmi, tudományos vagy művészeti alkotás szerzőjének a művén, előadóművésznek az előadóművészi teljesítményén, hangfelvétel előállítójának a hangfelvételén, rádió- vagy televízió-szervezetnek a műsorán, illetőleg film előállítójának a teljesítményén fennálló jogát haszonszerzés végett, vagy vagyoni hátrányt okozva megsérti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szomszédos jogok megsértését

a) jelentős vagyoni hátrányt okozva,

c) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szomszédos jogok megsértését különösen nagy vagyoni hátrányt,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szomszédos jogok megsértését különösen jelentős vagyoni hátrányt okozva követik el.

(4) Aki a szerzői vagy szomszédos jogok megsértését vagyoni hátrányt okozva gondatlanságból követi el, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését

a) jelentős vagyoni hátrányt okozva,

b) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését különösen nagy vagyoni hátrányt,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését különösen jelentős vagyoni hátrányt okozva követik el.

(4) Aki a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését vagyoni hátrányt okozva gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása*⁶⁰⁵

329/B. §⁶⁰⁶ (1) Aki a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét szolgáló és a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott műszaki intézkedés megkerülése céljából az ehhez szükséges eszközt, terméket, berendezést vagy felszerelést hasznoszerzés végett

a) készít, előállít,

⁶⁰⁵ Az alcímet és a 329/B. §-t az 1999: CXX. törvény 37. §-a iktatta be. Az alcím szövegét a 2001: CXXI. törvény 75. §-a állapította meg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „Szerzői vagy szomszédos jog védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása”

⁶⁰⁶ A 329/B. § a 2001: CXXI. törvény 75. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg:

„329/B. § (1) Aki a szerzői vagy szomszédos jog védelmét szolgáló, és a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott műszaki intézkedés megkerülése céljából az ehhez szükséges eszközt, terméket, berendezést vagy felszerelést hasznoszerzés végett

a) készít, előállít,

b) átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a szerzői vagy szomszédos jog védelmét szolgáló műszaki intézkedés megkerülése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő gazdasági, műszaki, szervezési ismeretet másnak a rendelkezésére bocsátja.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szomszédos jog védelmét szolgáló műszaki intézkedés kijátszását üzletszerűen követik el.

(4) Nem büntethető az (1) bekezdés a) pontja esetén, aki — mielőtt a szerzői vagy szomszédos jog védelmét szolgáló műszaki intézkedés megkerüléséhez szükséges eszköz, termék, berendezés, felszerelés készítése, illetőleg előállítása a hatóság tudomására jutott volna — tevékenységét a hatóság előtt felfedi, és az elkészített, illetőleg az előállított dolgot a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a készítésben, illetőleg előállításban részt vevő más személy kilétének megállapítását.”

b) átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét szolgáló műszaki intézkedés megkerülése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő gazdasági, műszaki, szervezési ismeretet másnak a rendelkezésére bocsátja.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét szolgáló műszaki intézkedés kijátszását üzletszerűen követik el.

(4) Nem büntethető az (1) bekezdés a) pontja esetén, aki — mielőtt a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét szolgáló műszaki intézkedés megkerüléséhez szükséges eszköz, termék, berendezés, felszerelés készítése, illetőleg előállítása a hatóság tudomására jutott volna — tevékenységét a hatóság előtt felfedi, és az elkészített, illetőleg az előállított dolgot a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a készítésben, illetőleg előállításban részt vevő más személy kilétének megállapítását.

*Jogkezelési adat meghamisítása*⁶⁰⁷

329/C. §⁶⁰⁸ Aki más szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelme alá tartozó művének, illetőleg teljesítményének a felhasználásával összefüggésben megjelenített, és a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott jogkezelési adatot hasznoszerzés végett jogosulatlanul eltávolítja vagy megváltoztatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

⁶⁰⁷ Az alcímet és a 329/C. §-t az 1999: CXX. törvény 38. §-a iktatta be.

⁶⁰⁸ A 329/C. § a 2001: CXXI. törvény 76. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „329/C. § Aki más szerzői vagy szomszédos jogi védelem alá tartozó művének, illetőleg teljesítményének a felhasználásával összefüggésben megjelenített, és a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott jogkezelési adatot hasznoszerzés végett jogosulatlanul eltávolítja vagy megváltoztatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

*Iparjogvédelmi jogok megsértése*⁶⁰⁹

329/D. § (1)⁶¹⁰ Aki a jogosultnak szabadalmi oltalom, használati vagy formatervezési mintaoltalom, topográfiaoltalom, védjegy vagy földrajzi árujelző oltalma alapján fennálló jogát az oltalom tárgyának utánzásával vagy átvételével megsérti, és ezzel vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését

- a) jelentős vagyoni hátrányt okozva,
- b) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés

- a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését különösen nagy vagyoni hátrányt,
- b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését különösen jelentős vagyoni hátrányt okozva követik el.

Hitelsértés

330. §⁶¹¹ Aki a hitel fedezetét egészen vagy részben elvonja, vagy a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését más módon megghiúsítja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Tartozás fedezetének elvonása*⁶¹²**330/A. §**⁶¹³*Magánindítvány*

331. § A személyi vagyont károsító lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, rongálás, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, valamint jármű önkényes elvétele miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető, ha a sértett a hozzátartozója.

⁶⁰⁹ Az alcímet és a 329/D. §-t az 1999: CXX. törvény 39. §-a iktatta be.

⁶¹⁰ A 329/D. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 77. §-ával megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „(1) Aki a jogosultnak szabadalmi oltalom, használati vagy ipari mintaoltalom, topográfiaoltalom, védjegy vagy földrajzi árujelző oltalma alapján fennálló jogát az oltalom tárgyának utánzásával vagy átvételével megsérti, és ezzel vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

⁶¹¹ A 330. §-ban a „közérdekű munkával” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 75. §-a állapította meg.

⁶¹² Az alcímet és a 330/A. §-t az 1987: III. törvény 36. §-a iktatta be.

⁶¹³ A 330/A. §-t az 1994: IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

Tevékeny megbánás

332. § A büntetés korlátlanul enyhíthető — különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is —, ha a lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, rongálás, orgazdaság, jogtalan elsajátítás vagy a jármű önkényes elvételenek elkövetője a cselekményt — mielőtt felfedezték volna — a hatóságnak vagy a károsultnak bejelenti és a kárt megtéríti, vagy megtesz minden tőle elvárható a kár megtérítése érdekében.

Értelmező rendelkezések

333. § E fejezet alkalmazásában

1.⁶¹⁴ dolog: a villamos és a gazdaságilag hasznosítható más energia is, úgyszintén a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okirat, dematerializált értékpapír is, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában — illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának — biztosítja,

2.⁶¹⁵

3.⁶¹⁶

4. a különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmények a vagyon elleni bűncselekmények.

XIX. Fejezet

A HONVÉDELMI KÖTELEZETTSÉG ELLENI
BŰNCSELEKMÉNYEK*Bevonulási kötelezettség megszegése*

334. § (1) Az a hadköteles, aki katonai bevonulási kötelezettségének nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdésben írt megkülönböztetés szerint egy évig, illetőleg három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kibúvás a katonai szolgálat alól

335. § (1) Az a hadköteles, aki abból a célból, hogy a katonai szolgálat alól kivonja magát, jelentkezési vagy bevonulási kötelezettségének nem tesz eleget, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁶¹⁴ A 333. § 1. pontja az 1998: LXXXVII. törvény 78. §-ával megállapított szöveg.

⁶¹⁵ A 333. § 2. pontját az 1999: CXX. törvény 44. §-a (1) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁶¹⁶ A 333. § 3. pontját a 6/1992. (I. 30.) AB határozat megsemmisítette, majd az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése a biztonság kedvéért hatályon kívül helyezte.

(2) Az a hadköteles, aki az (1) bekezdésben meghatározott célból

a) testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtevesztő magatartást tanúsít,

b) engedély nélkül külföldre távozik vagy tartósan külföldön marad,

öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Háború idején az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Katonai szolgálat megtagadása

336. § Az a hadköteles, aki katonai szolgálatának teljesítését megtagadja, bűntettet követ el, és öt évig, háború idején öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*Kibúvás a polgári szolgálat alól*⁶¹⁷

336/A. § (1) Az a polgári szolgálatra jogosult, aki a polgári szolgálat teljesítésének megkezdésére vagy folytatására vonatkozó felhívásnak nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a polgári szolgálatra jogosult, illetőleg polgári szolgálatot teljesítő, aki abból a célból, hogy a polgári szolgálat alól kivonja magát, a megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az a polgári szolgálatra jogosult, illetőleg polgári szolgálatot teljesítő, aki a (2) bekezdésben meghatározott célból

a) testét megcsonkítja, egészségét károsítja vagy megtevesztő magatartást tanúsít,

b) polgári szolgálati kötelezettségének nem tesz eleget, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Az a polgári szolgálatot teljesítő, aki a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekményt azért követi el, hogy polgári szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az a polgári szolgálatot teljesítő, aki a polgári szolgálat teljesítésének helyétől jogellenesen távolmarad, és a távolmaradása tíz munkanapot meghalad, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*A polgári szolgálat megtagadása*⁶¹⁸

336/B. § Az a polgári szolgálatra jogosult, illetőleg polgári szolgálatot teljesítő, aki a polgári szolgálat teljesítését megtagadja, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

*A polgári szolgálat teljesítésének akadályozása*⁶¹⁹

336/C. § Aki olyan cselekményt követ el, amelynek célja, hogy a hadkötelest a polgári szolgálat alól végleg kivonja, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Jelentkezési kötelezettség elmulasztása

337. § Az a hadköteles, aki háború idején

a) bejelentési kötelezettségét elmulasztja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel,

b) megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Hadkötelezettség teljesítésének akadályozása

338. § (1) Aki olyan cselekményt követ el, amelynek célja annak megghiúsítása, hogy a hadköteles a 334. §, illetve a 337. §-ban megjelölt kötelezettségét teljesítse, az e §-okban foglalt megkülönböztetés szerint vétséget, illetve bűntettet követ el, és az ott meghatározott büntetéssel büntetendő.

(2) Aki olyan cselekményt követ el, amelynek célja, hogy hadkötelest a 335. §-ban meghatározott módon a katonai szolgálat alól kivonjon, az ott írt megkülönböztetés szerint büntetendő.

Polgári védelmi kötelezettség megszegése

339. § (1) Aki háború idején polgári védelmi szolgálatát nem látja el, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos veszélyt idéz elő.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁶¹⁸ Az alcímet és a 336/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 80. §-a iktatta be, és egyidejűleg a korábbi 336/B. § számozását 336/C. §-ra módosította.

⁶¹⁹ Az alcímet és 336/C. §-t — eredetileg 336/B. §-ként — az 1989: XXIII. törvény 1. §-a iktatta be, a szakasz számozását az 1998: LXXXVII. törvény 80. §-a módosította.

⁶¹⁷ Az alcímet és a 336/A. §-t az 1989: XXIII. törvény 1. §-a iktatta be. Az alcímet és a 336/A. § szövegét az 1998: LXXXVII. törvény 79. §-a állapította meg.

Honvédelmi munkakötelezettség megsértése

340. § Az a honvédelmi munkára kötelezett személy, aki e kötelezettségét távolmaradásával vagy más módon súlyosan megsérti, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szolgáltatási kötelezettség megszegése

341. § Aki gazdasági vagy anyagi szolgáltatásban álló honvédelmi kötelezettségét háború idején súlyosan megszegi vagy kijátssza, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tevékeny megbánás

342. § A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az e fejezetben meghatározott bűncselekmény elkövetője az elmulasztott kötelezettségének önként eleget tesz.

XX. Fejezet

A KATONAI BŰNCSELEKMÉNYEK

I. Cím

A SZOLGÁLATI BŰNCSELEKMÉNYEK

Szökés

343. § (1) Aki abból a célból, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól kivonja magát, szolgálati helyét önkényesen elhagyja vagy attól távolmarad, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a szökést

- a) fegyveresen,
 - b) csoportosan,
 - c) fontos szolgálat teljesítése közben vagy a szolgálat felhasználásával,
 - d) személy elleni erőszak alkalmazásával
- követik el.

(3) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki külföldre szökik.

(4)⁶²⁰ Tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, aki a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon külföldre szökik, vagy a szökést háború idején követi el.

(5) Aki a (2) vagy a (3) bekezdésben meghatározott szökésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig, háború idején öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6)⁶²¹

(7) A szökés elkövetőjének a büntetése korlátlanul enyhíthető, ha a hatóságnál önként jelentkezik.

Feljelentés elmulasztása

344. § Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy külföldre szökés elkövetése készül, vagy még le nem leplezett ilyen bűncselekményt követtek el, és erről, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A jelentés elmulasztása miatt az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Önkényes eltávozás

345. §⁶²² (1) Aki szolgálati helyéről önkényesen eltávozik, vagy attól távol marad, és távolléte negyvennyolc órát meghalad, vétséget követ el, és egy évig, háború idején büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha az önkényes távollét tartama meghaladja a kilenc napot, a büntetés büntett miatt három évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

Kibúvás a szolgálat alól

346. § (1)⁶²³ Aki abból a célból, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól kivonja magát, testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtevéstző magatartást tanúsít, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt azért követi el, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Ha az ideiglenes kivonás tartama meghaladja a hat napot, a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

⁶²¹ A 343. § (6) bekezdését az 1994: IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

⁶²² A 345. § az 1993: XVII. törvény 73. §-ával megállapított szöveg.

⁶²³ A 346. § (1) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

⁶²⁰ A 343. § (4) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

A szolgálat megtagadása

347. §⁶²⁴ Aki a katonai szolgálat teljesítését megtagadja, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Kötelességvesztés szolgálatban

348. § (1)⁶²⁵ Aki ör-, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban elalszik, szeszes italt fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)⁶²⁶ A büntetés büntett miatt tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt harchelyzetben követik el, és abból különösen nagy hátrány származik.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés esetén, az ott tett megkülönböztetés szerint, egy évig, illetve három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szolgálati feladat ellátása alóli kibúvás

349. § (1) Aki fontos szolgálati feladat alól megtévesztéssel vagy távolmaradással kivonja, illetőleg annak teljesítésére képtelenné teszi magát, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

Jelentési kötelezettség megszegése

350. § (1) Aki fontos szolgálati ügyben kellő időben nem tesz jelentést, vagy valótlán jelentést tesz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményből a szolgálatra jelentős hátrány származik.

Szolgálati visszaélés

351. §⁶²⁷ (1) Aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, illetőleg jogtalan előnyt szerezzen, szolgálati hatalmával vagy helyzetével visszaél, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményből jelentős hátrány származik.

II. Cím

A FÜGGELEMSÉRTÉS

Zendülés

352. § (1) Aki a szolgálati rend és fegyelem ellen irányuló olyan csoportos, nyílt ellenszegülésben vesz részt, amely a szolgálati feladatok teljesítését jelentősen zavarja, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a zendülés

a) kezdeményezője, szervezője és vezetője,

b) résztvevője, ha az előljáró vagy a zendüléssel szemben fellépő ellen erőszakot alkalmaz.

(3)⁶²⁸ Tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő

a) a kezdeményező, a szervező és a vezető, ha a zendülés különösen súlyos következménnyel jár,

b) a résztvevő, ha a zendülés során elkövetett cselekménye halált okoz vagy egyéb különösen súlyos következménnyel jár.

(4)⁶²⁹ Háború idején a büntetés az (1) bekezdés esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, a (2) bekezdés esetén, valamint harchelyzetben az (1) bekezdés esetén is tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.

⁶²⁴ A 347. §-ból a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

⁶²⁵ A 348. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 74. §-ával megállapított szöveg.

⁶²⁶ A 348. § (3) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

⁶²⁷ A 351. § az 1987: III. törvény 37. §-ával megállapított szöveg.

⁶²⁸ A 352. § (3) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

⁶²⁹ A 352. § (4) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

(5) Az (1) bekezdés esetén korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a zendülést, mielőtt az súlyosabb következménnyel jár, vagy miután felszólították, abbahagyja.

(6) Aki zendülésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Zendülés megakadályozásának elmulasztása

353. § Aki a tudomására jutott zendülést vagy előkészületét tőle telhetőleg nem akadályozza meg, illetve késedelem nélkül nem jelenti, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Parancs iránti engedetlenség

354. § (1) Aki a parancsot nem teljesíti, vétséget követ el, és egy évig, csoportos elkövetés esetén büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az engedetlenség

a) más alárendeltek jelenlétében akár a parancs teljesítésének kifejezett megtagadásával, akár egyéb sértő módon történik,

b) a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)⁶³⁰ Aki háborúban a harci parancsot nem teljesíti, tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés b) pontja esetén egy évig, háború idején három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Elöljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak

355. § (1) Aki

a) az elöljáró ellen,

b) a feljebbvaló, az őr vagy más szolgálati közeg ellen szolgálatának teljesítése közben vagy amiatt erőszakot alkalmaz, azzal fenyeget vagy tetteles ellenállást tanúsít, büntetett követ el, és három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt fegyverrel vagy csoportosan követik el,

⁶³⁰ A 354. § (3) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

b) a bűncselekmény egyben parancs iránti engedetlenség is,

c) a bűncselekmény súlyos testi sértéssel, illetőleg a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)⁶³¹ A büntetés két évtől nyolc évig, háború idején öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy életveszélyt okoz.

(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a sértett halálát okozza.

(5)⁶³² A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény szándékos emberölést is megvalósít,

b) a bűncselekményt harchelyzetben követik el.

(6) E § rendelkezéseit kell alkalmazni akkor is, ha a bűncselekményt az (1) bekezdésben meghatározott személy védelmére kelt vagy erre rendelt személy ellen követik el.

Szolgálati tekintély megsértése

356. § (1) Aki

a) az elöljáró,

b) a szolgálatát teljesítő feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg

tekintélyét más előtt vagy feltűnően durván megsérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt több katona előtt vagy egyébként nyilvánosan követik el.

Bujtogatás

357. § (1) Aki katonák között az elöljáró, a parancs vagy általában a szolgálati rend vagy a fegyelem iránt elégedetlenséget szít, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bujtogatást szolgálat teljesítése közben követik el,

b) a bujtogatásból a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány származik.

⁶³¹ A 355. § (3) bekezdése az 1987: III. törvény 38. §-ával megállapított szöveg.

⁶³² A 355. § (5) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

III. Cím

AZ ELŐJÁRÓI BŰNCSELEKMÉNYEK

Alárendelt megsértése

358. § (1) Aki alárendeltjét emberi méltóságában, más előtt vagy feltűnően durván megsérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) aljas indokból,
- b) súlyos testi vagy lelki gyötrelmet okozva,
- c) több alárendelt sérelmére

követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést vagy a szolgálatra jelentős hátrányt okoz.

Előjárói hatalommal visszaélés

359. § Aki előjárói hatalmával visszaélve alárendeltjét

- a) fegyelmi fenytéssel sújtja,
 - b) panaszjogának gyakorlásában korlátozza,
 - c) járandóságában megrövidíti, vagy anyagilag megterheli,
 - d) magáncélra igénybe veszi,
 - e) a többiekhez képest előnyösebb vagy hátrányosabb bánásmódban részesíti,
- vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Előjárói gondoskodás elmulasztása

360. § (1) Aki előjárói kötelességét azáltal szegi meg, hogy az alárendeltjének anyagi ellátására vagy fenyegető veszélytől megóvására, illetőleg megmentésére szükséges intézkedést elmulasztja, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal jár.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt — az ott tett megkülönböztetés szerint — egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Előjárói intézkedés elmulasztása

361. § (1) Aki előjárói kötelességét megszegve

- a) az alárendelt kötelességszegésének vagy bűncselekményének megakadályozására, illetve a felelősségre vonásra,

b) a szolgálati rendet, a fegyelmet vagy a közbiztonságot fenyegető zavar leküzdésére

a szükséges intézkedést elmulasztja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha a bűncselekmény a szolgálatra, a fegyelemre vagy a közbiztonságra jelentős hátránnyal jár, a büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt — az ott tett megkülönböztetés szerint — egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ellenőrzés elmulasztása

362. § (1) Aki előjárói kötelességét azáltal szegi meg, hogy az alárendeltjét szolgálatának teljesítésében nem ellenőrzi, és ez a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal jár, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha a bűncselekmény a szolgálatra vagy a fegyelemre különösen nagy hátránnyal jár, a büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt — az ott tett megkülönböztetés szerint — egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

IV. Cím

A HARCKÉPESSÉGET VESZÉLYEZTETŐ
BŰNCSELEKMÉNYEK*Harckészültség veszélyeztetése*

363. § (1) Aki az alakulat harckészültségét közvetlenül veszélyezteti azáltal, hogy szolgálati kötelességének megszegésével

a) nem gondoskodik a szükséges fegyverzet, harci felszerelés vagy más hadianyag biztosításáról vagy készletének megóvásáról,

b) fontos fegyverzetet, harci felszerelést vagy más fontos hadianyagot megsemmisít, használhatatlanná tesz, vagy rendeltetésétől egyéb módon elvon,

büntettet követ el, és egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁶³³ Ha a bűncselekmény a szolgálatra különösen nagy hátránnyal jár, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, háború idején tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.

⁶³³ A 363. § (2) bekezdéséből a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén — az ott tett megkülönböztetés szerint — egy évig, illetve három évig, a (2) bekezdés esetén — az ott tett megkülönböztetés szerint — három évig, illetve öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Parancsnoki kötelességszegés

364. §⁶³⁴ Aki harchelyzetben, parancsnoki kötelességének megszegésével

a) az alárendelt katonákat az ellenségnek megadja vagy elfogni engedi,

b) a rábízott fontos harcállást, berendezést, harceszközt, vagy más hadianyagot kényszerítő szükség nélkül megsemmisíti, vagy az ellenségnek használható állapotban átengedi,

c) nem fejt ki az ellenséggel szemben azt az ellenállást, amelyre képes,

büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Kibúvás a harci kötelesség teljesítése alól

365. §⁶³⁵ Aki háborúban harci kötelességének teljesítése alól

a) szolgálati helyének önkényes elhagyásával, elrejtéssel vagy megfutamodással,

b) harcképtelenség szándékos előidézésével vagy megtevéstől magatartással,

c) harceszköze elhagyásával, megrongálásával vagy alkalmazásának elmulasztásával,

d) az ellenségnek önkéntes megadással,

e) szolgálati kötelességének egyéb súlyos megszegésével kivonja magát, büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Harci szellem bomlasztása

366. § (1) Aki háború idején a katonák között elégedetlenséget szít, kishitúséget kelt, vagy riasztó hírt terjeszt, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁶³⁴ A 364. §-ból a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

⁶³⁵ A 365. §-ból a halálbüntetést, mint kiszabható büntetési nem előírását az Alkotmánybíróság 23/1990. (X. 31.) AB határozata megsemmisítette.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény

a) harchelyzetben katonák elégedetlenségét vagy egyéb kötelességszegését váltja ki,

b) a szolgálatra más jelentős hátránnyal jár.

Értelmező rendelkezés

367. § E fejezet alkalmazásában katonai szolgálaton a 122. § (1) bekezdésében megjelölt személyek által teljesített szolgálatot kell érteni.

368. §⁶³⁶ E fejezet alkalmazásában szövetséges fegyveres erő: a kölcsönös katonai segítségnyújtás kötelezettségét tartalmazó hatályos nemzetközi szerződés szerint a Magyar Köztársasággal szövetséges államok fegyveres erői, valamint az e szerződés alapján létrehozott katonai szervezetek és parancsnokságok.

⁶³⁶ A 368. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 81. §-a iktatta be.

1979. évi 5. törvényerejű rendelet a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról¹

(Egységes szerkezetben)

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A Büntető Törvénykönyv hatálybalépése

1. § A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 1979. július hó 1. napján lép hatályba.

Hatályukat veszítő, illetve hatályban maradó jogszabályok

2. § (1) A Btk. hatálybalépésével hatályukat veszítik:

— 1961. évi V. törvény a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről;

— 1961. évi 10. törvényerejű rendelet a Büntető Törvénykönyv hatálybalépéséről, végrehajtásáról és egyes szabálysértésekről;

— 1974. évi 9. törvényerejű rendelet a társadalom fokozottabb védelméről a közrendre és a közbiztonságra különösen veszélyes visszaeső bűnözők elleni hatékonyabb fellépés érdekében.

¹ A kihirdetés napja: 1979. április 14.

(2) Az (1) bekezdés nem érinti az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikkelyezett párizsi békeszerződés 6. cikke a) pontjának a háborús bűnök, valamint a béke vagy az emberiség ellen elkövetett bűnök elkövetőinek kiadására vonatkozó rendelkezését.

3. § Ha valamely jogszabály a 2. § (1) bekezdésében hatályon kívül helyezett jogszabályra, illetve rendelkezésre utal, ehelyett a Btk., vagy e törvényerejű rendelet megfelelő rendelkezését kell érteni.

II. Fejezet

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

I. Cím

A BTK. HATÁLYBALÉPÉSE ELŐTT KISZABOTT BÜNTETÉSEK ÉS ELRENDELTE INTÉZKEDÉSEK

4. § Amennyiben e cím rendelkezéseiből más nem következik, a Btk. hatálybalépése előtt jogerőre emelkedett határozattal kiszabott fő- és mellékbüntetést, illetve elrendelt intézkedést a korábbi jogszabály alapján kell végrehajtani.

5. § (1) A Btk. hatálybalépése előtt jogerősen kiszabott szabadságvesztést a Btk. 41—44. §-ának, 111. §-ának, illetve 127. §-ának rendelkezései szerint kell végrehajtani.

(2) A Btk. hatálybalépése előtt jogerősen szabadságvesztésre ítélt a Btk. 47—48. §-ának, illetve 112. §-ának rendelkezései szerint bocsátható feltételes szabadságra.

6. § (1) A Btk.-nak a büntetés elévülésére vonatkozó rendelkezéseit (67—68. §) a hatálybalépése előtt jogerősen kiszabott büntetésre is alkalmazni kell.

(2) A Btk. hatálybalépése előtt, a korábbi jogszabály alapján bekövetkezett elévülés hatálya érintetlen marad.

7. § A Btk. hatálybalépésével a házi gondozásban fogatósítandó kényszergyógykezelést, illetve a szabadságvesztésre nem ítélt személlyel szemben kényszerelvonókezelést kimondó bírósági rendelkezés hatályát veszti.

8. § A Btk. hatálybalépésekor a szigorított őrizetben levő elítélt ideiglenes elbocsátása a Btk. rendelkezései (79—80. §) szerint történik. A hatálybalépés időpontjában már ideiglenesen elbocsátottra a korábbi jogszabályok az irányadók, kivéve az elbocsátás tartamát, amelyet a Btk. 79. §-ának (1) bekezdése szerint kell számítani.²

² A Btk.-nak a szigorított őrizet szabályozó 78—81. §-át az 1989: LIV. törvény 5. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

9. § (1) A Btk.-nak a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítésre vonatkozó rendelkezéseit (100—106. §, 121. §) a hatálybalépése előtt meghozott büntető ítéletre is alkalmazni kell.

(2) A Btk. hatálybalépése előtt már beállott mentesítés hatálya változatlan marad.

II. Cím

A BTK. HATÁLYBALÉPÉSE ELŐTT ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK

10. § (1) A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett olyan bűncselekmény miatt, amelynek büntethetőségéhez a korábbi jogszabály értelmében nem volt szükség magánindítványra, illetve feljelentésre, a Btk. szerint azonban magánindítványra, illetve feljelentésre büntethető, az eljárás a Btk. hatálybalépése után csak magánindítványra (31. §), illetve az illetékes parancsnok feljelentésére [123. § (3) bekezdés]³ indítható meg.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt bűncselekmény miatt a Btk. hatálybalépése előtt megindult eljárásban a magánindítványt, illetve a feljelentést be kell szerezni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetben a magánindítványi határidőt [Be. 123. § (3) bekezdés] a Btk. hatálybalépése napjától kell számítani.

11. § A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény miatt a Btk. hatálybalépése után kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatára és a feltételes szabadságra bocsátásra a Btk. rendelkezéseit (41—46. §, 111. §, 127. §, 47—48. §, 112. §) kell alkalmazni.

12. § A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény miatt vagyonekobzás (62—63. §) csak megfelelő vagyonnal rendelkező elkövetővel szemben és csak egész vagyonára vagy meghatározott vagyontárgyaira rendelkezhető el.⁴

13. § A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett olyan bűncselekmény miatt, amelynek elkövetőjével szemben a korábbi jogszabály alapján figyelmeztetésnek lenne helye, megrovást (71. §) kell alkalmazni.

14. § Az alkoholisták kényszergyógyítására vonatkozó rendelkezéseket (75—76. §)⁵ a Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény elbírálásánál is alkalmazni kell.

³ A Btk. 123. §-ának (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁴ A Btk. 62—63. §-át a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte.

⁵ A Btk. 76. §-át az 1990: XIV. törvény 4. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

15. § A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével egyidejűleg az elkövető pártfogó felügyelet alá helyezhető [89. § (6) bekezdés].

16. § Az összbüntetés végrehajtási fokozatának meghatározásánál a Btk. 94. §-át a hatálybalépése előtt jogerőre emelkedett ítéletekkel kiszabott büntetések összbüntetésbe foglalása esetén is alkalmazni kell.

17. § Fiatakorúnak a Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekménye miatt bírói megrovás és gyógyító nevelés nem alkalmazható.

III. Fejezet

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

Katonára vonatkozó rendelkezés

18. §⁶

A kegyelem

19. § (1)⁷ Ha a köztársasági elnök az elítéltet kegyelemben részesíti, a büntetőjogi következmények [Btk. 100. § (3) bekezdés] — ellenkező rendelkezés hiányában — az ítéletben kiszabott büntetéshez igazodnak.

(2) Ha a köztársasági elnök a szabadságvesztés végrehajtását kegyelemből próbaidőre felfüggeszti, a próbaidő, illetve a mentesítés hatályának beálltához — a törvény szerint — szükséges időtartam a kegyelmi elhatározás kelteinek napján kezdődik.

(3)⁸

A feljelentés

20. §⁹

A szövetkezet fogalma

21. § A Btk. alkalmazásában szövetkezet a szövetkezeti vállalat, valamint a kizárólag szövetkezetek részvételével

⁶ A 18. §-t az 1989: XXV. törvény 17. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁷ Az 1989: XXXI. törvény 38. § (2) bekezdése értelmében, ahol jogszabály Elnöki Tanácsot vagy a NET elnökét említi, ezen — eltérő rendelkezés hiányában — a köztársasági elnököt kell érteni.

⁸ A 19. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének c) pontja 2002. április 1-jével hatályon kívül helyezte. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „A vagyonelkobzás tekintetében adott kegyelem folytán az elkobzott vagyon visszaszáll arra, akitől elkobozták.”

⁹ A 20. §-t az 1996: LII. törvény 38. §-a hatályon kívül helyezte.

működő, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társulás is.¹⁰

Hamis tanúzás fegyelmi ügyben

22. § A Btk. 239. §-ának az alkalmazása szempontjából fegyelmi eljárásnak az állami szervek (137. § 2. pont) és egyéb jogi személyek által folytatott fegyelmi eljárást kell tekinteni.¹¹

A lőszer csekély mennyiségének fogalma¹²

22/A. § A Btk. 263/A. § (4) bekezdésének alkalmazása szempontjából csekély mennyiségű a legfeljebb három darab lőszer.

A kábítószer csekély és jelentős mennyiségének fogalma¹³

23. § (1) A Btk. 282. §-ában és 282/A. §-ában szereplő „előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz” és „kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik” elkövetési magatartások szempontjából a kábítószer csekély mennyiségű, ha

a) annak bázis formában megadott tiszta hatóanyag tartalma

LSD esetén 0,001 gramm,

heroin esetén 0,6 gramm,

amfetamin metamfetamin esetén 0,5 gramm,

MDA, MDMA, N-etil-MDA (MDE), MBDB, 1-PEA és N-metil-1-PEA esetén 1 gramm,

metadon esetén 1 gramm,

morfin esetén 0,9 gramm,

kokain esetén 2 gramm,

ketamin esetén 1 gramm,

kodein esetén 1 gramm,

dihidrokodein esetén 0,8 gramm,

petidin esetén 1 gramm

mennyiséget nem haladja meg;

b) tetrahidro-kannabinol (THC) esetén a tiszta hatóanyag-tartalom az 1 gramm mennyiséget nem haladja meg.

¹⁰ Lásd a gazdasági társaságokról szóló 1997: CXLIV. törvényt és a 2000: CXLI. törvényt.

¹¹ A Btk. 137. §-ának az állami szerv fogalmáról rendelkező 2. pontjának számozását 3. pontra módosította az 1998: LXXXVII. törvény 34. §-a. A Btk. 137. §-ának 3. pontja helyébe a 2001: CXXI. törvény 19. §-ának (2) bekezdése 2002. április 1-jével a külföldi hivatalos személy fogalmát iktatta be. A Btk. 2002. április 1-jétől hatályos szövege az állami szerv fogalmára nézve értelmező rendelkezést nem tartalmaz. A büntető-eljárásról szóló, 2003. január 1. napján hatályba lépő 1998: XIX. törvény 601. §-ának a 2002: I. törvény 296. §-ának (1) bekezdésével megállapított (3) bekezdése szerint, ahol a Be. állami szervről rendelkezik, ezen költségvetési szervet kell érteni.

¹² A 22/A. §-t és alcímét az 1998: LXXXVII. törvény 82. §-a iktatta be.

¹³ A 23. §-t és alcímét az 1998: LXXXVII. törvény 83. §-a állapította meg.

(2) A Btk. 282. § és 282/A. §-ában szereplő „termeszt, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz,„ és „kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik„ elkövetési magatartások szempontjából a kábítószer csekély mennyiségű, ha kannabisz növény esetén a növényegyek száma legfeljebb öt.

(3) A Btk. 282. §-ában és 282/A. §-ának alkalmazása szempontjából az (1)—(2) bekezdés szerinti kábítószer jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának hússzoros mértékét meghaladja.

(4) Az (1)—(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer akkor csekély mennyiségű, ha tiszta hatóanyag tartalmának élettani hatása legfeljebb 0,9 gramm morfinbázis élettani hatásával megegyező.

(5) Az (1)—(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer akkor jelentős mennyiségű, ha tiszta hatóanyag tartalmának élettani hatása 18 grammot meghaladó morfinbázis élettani hatásával megegyező.

A pénz fogalma

24. § (1)¹⁴ A Btk. 304—306. §-ának alkalmazása szempontjából pénz: a törvényes fizetőeszköznek minősülő, illetve a pénzkibocsátásra jogosult intézmény hivatalos közleménye alapján a jövőben, meghatározott időponttól törvényes fizetőeszköznek minősülő fém- vagy papírpénz és bankjegy.

(2)¹⁵ A papírpénzzel azonos megítélés alá esik

a) az állam által kibocsátott értékpapír,

b) a kötvény, letéti jegy, a befektetési jegy, a részvény, a vagyonjegy, a csekk és az utazási csekk, valamint a közraktári jegy, feltéve, hogy a névre szóló értékpapír átruházását jogszabály, vagy az értékpapíron feltüntetett nyilatkozat nem zárja ki, vagy nem korlátozza.

(3)¹⁸ A külföldi pénz, illetve értékpapír a belföldivel azonos védelemben részesül. Külföldi pénz alatt az eurót is érteni kell.

A bélyeg fogalma

25. § (1) A Btk. 307—308. §-ainak alkalmazása szempontjából bélyeg:

¹⁴ A 24. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 84. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „A Btk. 304—306. §-ainak alkalmazása szempontjából pénz: a fém- vagy papírpénz és a bankjegy.”

¹⁵ A 24. § (2) bekezdése az 1994: IX. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶ A Magyar Közlöny 1994. évi 39. számában közzétett helyesbítésnek megfelelő szöveg.

¹⁷ A 24. § (2) bekezdésének b) pontja az 1996: XLVIII. törvény 45. §-ának c) pontjával megállapított szöveg.

¹⁸ A 24. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 84. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatálybalépésének napja: 2002. április 1. Az ezen időpontig hatályos szöveg: „A külföldi pénz, illetve értékpapír a belföldivel azonos védelemben részesül.”

a) a postai vagy pénzügyi célra készült bélyeg,

b) bármilyen postai tevékenység céljára készült érték-cikk, postai bérmentesítő géplenyomat, alkalmi és más felülnyomás, nemzetközi válaszdíjszelvény, továbbá a díjazással kapcsolatos bármely postai felírás vagy jelzés,

c) hatósági jegy vagy pecsét, amely adó biztosítására, fém természetének vagy tartalmának, anyag átvételének, minőségének vagy mennyiségének bizonyítására szolgál, vagy amelyet pénzügyi hatóság alkalmaz,

d) mérésügyi hatóság által mérőeszköz hitelesítésének és vizsgálatának bizonyítására, valamint hordó úrtartalmának jelzésére használt bélyegző és pecsét.

(2) A büntetőjogi védelem az (1) bekezdés a) pontjában megjelölt bélyegre, illetve b) pontjában megjelölt érték-cikkre akkor is vonatkozik, ha forgalomba még nem került vagy onnan már kivonták.

*Az egyedi azonosító jel fogalma*¹⁹

25/A. § A Btk. 277/A. §-ának alkalmazása szempontjából egyedi azonosító jel: az olyan dolognak, amelynek a birtoklását vagy rendeltetésszerű használatát jogszabály hatósági engedélyhez köti, a gyártónak vagy a hatóságnak a dolgon, illetőleg annak alkotórészén alkalmazott, egyedi azonosításra szolgáló jelölése.

Az adó fogalma

26. §²⁰ A Btk. 310. §-ának alkalmazása szempontjából adó az illeték, az illeték módjára fizetendő díj is, továbbá — a Btk. 310—310/B. §-aiban nem említett — külön törvényben vagy törvény felhatalmazásán alapuló jogszabályban meghatározott, az államháztartás alrendszerének költségvetéséből ellátandó feladatok fedezetére előírt közteherfizetési kötelezettség, amely ellenszolgáltatásra nem jogosít.

*Jövedéki termék alapanyaga és a zárjegy jelentős mennyiségének fogalma*²¹

26/A. § (1) A Btk. 311/B. §-a (2) bekezdésének b) pontja alkalmazása szempontjából az alapanyag jelentős mennyiségű, ha

a) motorbenzinként vagy gázolajként, motorbenzin vagy gázolaj adalékként, illetve hígítóanyagként felhasználható adómérték nélküli ásványolajtermék esetén 20 000 litert,

b) adómérték nélküli cseppfolyós szénhidrogén esetén 45 000 kilogrammot,

¹⁹ A 25/A. §-t és alcímét az 1998: XXII. törvény 4. §-a iktatta be.

²⁰ A 26. § az 1999: CXX. törvény 40. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²¹ A 26/A. §-t és alcímét a 2001: LIX. törvény 5. §-ának (1) bekezdése iktatta be.

c) adómérték nélküli gáz halmazállapotú szénhidrogén esetén 100 000 nm³-t,

d) cukorcefre esetén 10 000 litert,

e) cukor- vagy keményítőtartalmú mezőgazdasági eredetű termékből készült cefre esetén 25 000 litert,

f) vágott dohány esetén 450 kilogrammot meghalad.

(2) A Btk. 311/B. § (2) bekezdésének b) pontja alkalmazása szempontjából a zárjegy jelentős mennyiségű, ha az 5000 darabot meghaladja.

*Egyes bűncselekmények értékhatárai*²²

27. § (1) Nem valósul meg bűncselekmény, ha

a) az adó-, társadalombiztosítási csalás (310. §) esetén az adóbevétel, a társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, illetőleg a magánnyugdíjpénztári tagdíj bevétel,

b) a Munkaerőpiaci Alap bevételeit biztosító fizetési kötelezettség megsértése (310/A. §) esetén a munkaadói, illetve munkavállalói járulék, valamint rehabilitációs vagy szakképzési hozzájárulás bevétel,

c) a társadalombiztosítási, egészségbiztosítási vagy nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség megsértése (310/B. §) esetén a társadalombiztosítási járulék, a baleseti járulék, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, illetőleg a magánnyugdíjpénztári tagdíj bevétel

összegének csökkenése ötvenezer forintot nem halad meg.

(2)²³ Nem valósul meg bűncselekmény, ha a jövedéki orgazdaság (311/A. §) esetén a jövedéki termék értéke ötvenezer forintot nem halad meg.

(3) Nem valósul meg bűncselekmény, ha

a) a fedezetlen bankkártya felhasználása (312/A. §) során az elkövetési érték — az óvadéku lekötött összeg, illetve a rendelkezésre bocsátott hitelkeret igénybevételén túl — ötvenezer forintot nem halad meg,

b) a hanyag kezelést (320. §) ötvenezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva követik el.

27/A—27/D. §²⁴

Egyes bűncselekmények szabálysértési alakjai

28. §²⁵ Nem bűncselekmény, hanem szabálysértés valósul meg, ha

²² A 27. §-t és alcímét az 1999: CXX. törvény 40. §-ának (2) bekezdése állapította meg.

²³ A 27. § (2) bekezdését a 2001: LIX. törvény 5. §-ának (2) bekezdése iktatta be, és egyidejűleg a korábbi (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre módosította.

²⁴ A 27/A—27/D. §-t és e §-ok alcímeit az 1999: CXX. törvény 44. §-a (1) bekezdésének b) pontja hatályon kívül helyezte.

²⁵ A 28. § az 1999: CXX. törvény 40. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg.

a) a rossz minőségű termék forgalomba hozatalát (292—293. §) ötvenezer forintot meg nem haladó értékre,

b) az áru hamis megjelölését (296. §) százezer forintot meg nem haladó értékre,

c) az árdrágítást (301. §) csekély mennyiségű árura, vagy csekély mértékű nyereség elérése végett,

d)²⁶

e) a csempészetet és a vámorgazdaságot (312. §) ötvenezer forintot meg nem haladó értékű vámárura,

f) a bankkártyával visszaélést tízezer forintot meg nem haladó kárt [313/C. § (2) bek. I. ford.] okozva,

g) a lopást (316. §), a sikkasztást (317. §), a jogtalan elsajátítást (325. §) és az orgazdaságot (326. §) tízezer forintot meg nem haladó értékre,

h) a csalást (318. §), a rongálást (324. §) tízezer forintot meg nem haladó kárt okozva,

i) a hűtlen kezelést (319. §) tízezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva,

j) a sajtórendészeti vétséget (213. §) csekély mennyiségű sajtótermékre

követik el.

IV. Fejezet

A BŰNÜGYI NYILVÁNTARTÁS

29—31. §²⁷

Tájékoztatás a nyilvántartás anyagából

31/A. §²⁸ A büntetőeljárás során felvett és nyilvántartott adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai célú felhasználásra — személyazonosításra alkalmatlan módon — átadhatók.

V. Fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

32. § (1) Ez a törvényerejű rendelet 1979. július hó 1. napján lép hatályba.

(2)²⁹

²⁶ A 28. § d) pontját a 2001: XCIII. törvény 6. § (1) bekezdésének g) pontja hatályon kívül helyezte.

²⁷ A 29—31. §-okat az 1999: LXXXV. törvény 64. §-ának a) pontja hatályon kívül helyezte.

²⁸ A 31/A. §-t az 1993: XLVI. törvény 28. §-a (2) bekezdésének d) pontja iktatta be.

²⁹ A 32. § (2) bekezdését az 1999: LXXXV. törvény 64. §-ának a) pontja hatályon kívül helyezte.

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Magyar Közlöny különszámaként megjelentette az

1990. ÉVI XCIII. TÖRVÉNY AZ ILLETÉKEKRŐL ÉS A KAPCSOLÓDÓ FONTOSABB JOGSZABÁLYOK

című, A/4 formátumú, 56 oldal terjedelmű kiadványt.

A kiadvány az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 2002. január 1-jétől hatályos szövegét, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény kivonatos szövegét, az illetékekkel kapcsolatos ügyiratok kezeléséről, az illetékek kiszabásáról, elszámolásáról és könyveléséről szóló 32/1999. (XII. 22.) PM rendeletet, az új illetékbélyegek forgalomba hozataláról szóló 18/2000. (V. 9.) PM rendeletet, továbbá az illeték megállapításának mellőzéséről szóló 18/1999. (VIII. 18.) PM rendeletet és 40/2001. (XI. 7.) PM rendeletet tartalmazza.

A kézirat lezárva: 2001. december 7-én.

Ára: 560 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az

1990. ÉVI XCIII. TÖRVÉNY AZ ILLETÉKEKRŐL ÉS A KAPCSOLÓDÓ FONTOSABB JOGSZABÁLYOK

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2002. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítás szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest 62. Pf. 357. Fax: 318-6668.)

A 2002. évi lapárak

Magyar Közlöny	56 784 Ft/év	Magyar Közigazgatás	5 376 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	10 752 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 688 Ft/év
Bányászati Közlöny	2 688 Ft/év	Oktatási Közlöny	13 776 Ft/év
Béltügyi Közlöny	14 448 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	3 360 Ft/év
Cégek Közlöny	59 136 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	18 144 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	14 784 Ft/év	Pénzügyi Szemle	13 104 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	10 416 Ft/év	Statisztikai Közlöny	7 728 Ft/év
Határozatok Tára	13 104 Ft/év	Szociális és Munkavédelmi Közlöny	10 416 Ft/év
Házi Jogtanácsadó	2 688 Ft/év	Turisztikai Értesítő	6 720 Ft/év
Hírközlési Értesítő	3 696 Ft/év	Ügyességi Közlöny	4 032 Ft/év
Hivatalos Értesítő	8 400 Ft/év	Vízügyi Értesítő	7 392 Ft/év
Ifjúsági és Sport Értesítő	2 688 Ft/év	Élet és Tudomány	6 384 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	9 072 Ft/év	Ludové Noviny	1 680 Ft/év
Gazdasági és Foglalkoztatási Közlöny	13 776 Ft/év	Neue Zeitung	2 688 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	8 064 Ft/év	Természet Világa	3 696 Ft/év
Közlekedési és Vízügyi Értesítő	13 776 Ft/év	Valóság	4 032 Ft/év
Kulturális Közlöny	11 088 Ft/év		
Külgazdasági Értesítő	11 424 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen:

Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. 1394 Bp. 62. Pf. 357 vagy faxon: 318-6668, vagy a www.mhk.hu/hj internetcímen található megrendelőlapon.

Telefon: 266-9290/234, 235 mellék.

Éves előfizetési díja 2688 Ft áfával.

A CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2002. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	48 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	64 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	112 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	80 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	128 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 6000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2001. évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.hu címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2002. évi éves előfizetési díj: 56 784 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemig, utána + 8 oldalanként + 112 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

02.0291 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.